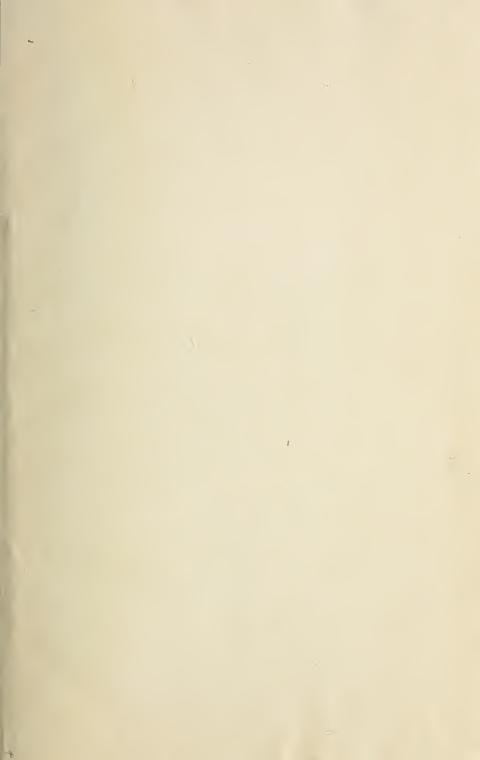
PJ 4571 .G5 1844

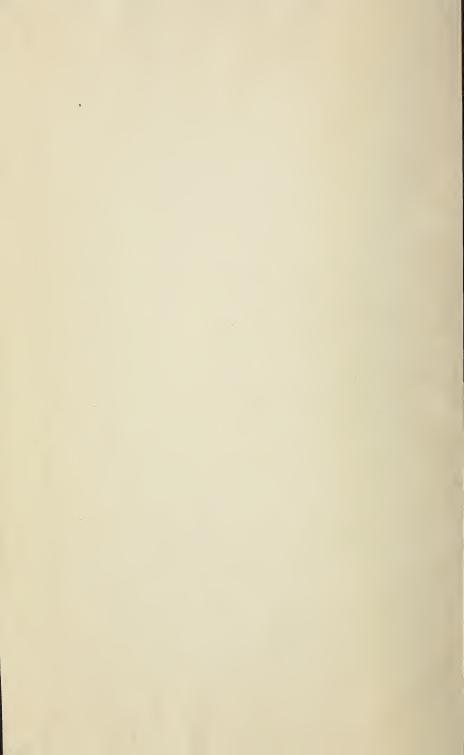

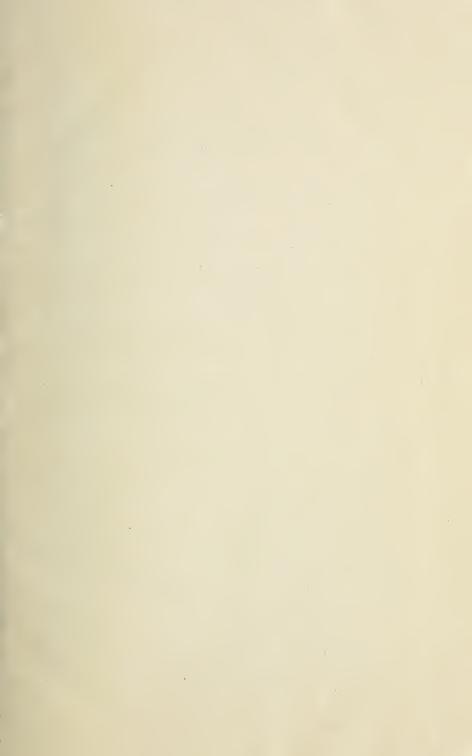
Class_____

Book _____

DEINARD COLLECTION
PRESENTED BY
JACOB H. SCHIFF

PER ZERMENG.

DOLLING MENTALINE

33

Hebräisches

ELEMENTARBUCH

von

Dr. Wilhelm Gesenius.

Zweiter Theil.

Hebräisches Lesebuch.

Siebente Auflage.

Leipzig, 1844.

Renger's che Buchhandlung.
(Friedrich Volckmar.)

779 Hebräisches

LESEBUCH

mit Anmerkungen

u n d

einem erklärenden Wortregister

Dr. Wilhelm Gesenius

weil. Consistorialrath und ordentlichem Professor der Theologie zu Halle etc. etc

Siebente verbesserte und vermehrte Auflage.

Herausgegeben

von

Dr. W. M. L. de Wette

ordentlichem Professor der Theologie zu Basel.

Leipzig, 1844.

Renger'sche Buchhandlung.

(Friedrich Volckmar.)

Gift of Jacob H. Schiff 1912

Vorrede des Verfassers.

Wiewohl mir die Einwendungen nicht unbekannt sind, welche man hier und da gegen die Zweckmässigkeit biblischer Chrestomathien erhoben hat, so hat mich doch frühere eigene Erfahrung hinlänglich belehrt, dass ohne diese sich dem ersten Sehulunterrichte in der hebräisehen Sprache nur zu oft bedeutende Hindernisse in den Weg legen würden. Bei Erlernung einer jeden Sprache ist für den ersten Anfänger der Besitz eines Textes und eines bequemen Wörterbuches eben so unumgänglich, als der einer Grammatik; welche Schwierigkeiten aber die Herbeischaffung einer vollständigen Bibel und eines zweekmässigen Wörterbuchs für jeden Schüler zahlreicher Schulclassen habe (zumal, wenn der Unterricht im Hebräisehen, wie zu wünschen, schon in der zweiten oder besser dritten Classe gelehrter Schulen begonnen wird), hat gewiss schon mancher Schulmann erfahren. Die häufige Folge davon ist, dass sieh besonders der ärmere Lehrling mit den schlechtesten Hilfsmitteln behilft, und wegen der sieh häufenden Schwierigkeiten bald auf immer alle Lust zum Hebräischen verliert. Auch bei dem Besitz eines guten Wörterbuchs kann die Vorbereitung für den ersten Anfänger Sehwierigkeit behalten, da die Menge der Bedeutungen ihm häufig den Ueberblick erschwert, und in dem blossen Bibelabdrucke ihm keine Note bei sehwierigen Stellen zu Hilfe kommt.

Von diesem Gesiehtspunete ging ich bei Bearbeitung dieses Lesebuehs aus. Es enthält eine Answahl alttestamentlicher Stücke in allen Gattungen der Rede, welche durch historisches oder poetisches Interesse am meisten geeignet sein dürften, den jugendlichen Geist, dem die Beschäftigung mit den griechischen und römischen Classikern nicht mehr fremd ist, für das Studium der ehrwürdigen Urkunden des hebräischen Alterthums zu gewinnen. Ich habe überall den unveränderten Bibeltext gegeben, und nur hier und da einige Verse oder kleine Abschnitte dazwischen weggelassen, wenn sie entweder wörtliche Wiederholungen (wie

z. B. in der Geschichte Josephs), oder bedeutende Schwierigkeiten enthielten, deren Entwickelung eine für den ersten Anfänger unzweckmässige Ausführlichkeit in den Anmerkungen
erfordert haben würde. Aus diesem letztern Grunde mussten
auch einige poetische Stücke wegbleiben, welche soust vor allen
anderen hier einen Platz verdient haben würden, z. B. das
Lied der Debora (Richt. 5).

Von den Accenten sind in Prosa nur die grösseren Distinctivi aufgenommen worden, und in den poetischen Stücken nur diejenigen, welche die Versglieder abtheilen.

Die Anmerkungen sollen keinesweges dem mündlichen Vortrage des Lehrers vorgreifen, wohl aber für ihn und den Schüler hier und da in Rücksicht auf Sprach - und Sacherklärung einen Fingerzeig enthalten.

Möge diese Sammlung ihrem Zwecke gemäss zur Erleichterung, Förderung und Belebung des hebräischen Sprachunterrichts auf Schulen beitragen; und möge es immer mehr dahin kommen, dass von allen Schulen unseres deutschen Vaterlandes der Theologie studirende Jüngling mit einer gründlichen grammatischen Kenntniss dieser Sprache ausgerüstet, und mit Liebe für das Studium derselben erfüllt, in die academischen Hörsäle komme, um hier in eine tiefere und gelehrtere Bekanntschaft mit dem Inhalte und Geiste des A.T. eingeführt werden zu können.

HALLE, 1814.

Bei der sechsten Auflage hat das Lesebuch eine ähnliche genaue Revision und theilweise Umarheitung erfahren, wie die Grammatik in der zehnten Auflage. In der Auswahl der Stücke selbst hat zwar (wenn auch sonst Veranlassung dazu gewesen wäre) keine Aenderung vorgenommen werden können, um keine Störungen bei dem Gebrauche der verschiedenen Ausgaben hervorzubringen; aber die Anmerkungen (und die Einleitung zur poetischen Abtheilung) sind sorgfältig revidirt, theilweise umgearbeitet und erweitert, und werden in den historischen Büchern dem jungen Leser das Bedürfniss eines grammatischen Commentars ziemlich vollständig befriedigen: auch wird die veränderte äussere Einrichtung, nach welcher die Anmerkungen nunmehr nach den Versen eitirt sind, hoffentlich willkommen

sein. In den poetischen Büchern sind die Anmerkungen für das vollständige Verständniss nach Verhältniss vielleicht weniger ausreichend, indem z. B. die genauere Entwickelung des Gedankenganges der Gediehte fehlt, aber ieh wollte mieh hier absichtlich nieht von dem vorherrsehenden Zwecke der grammatischen Auslegung entfernen. Dagegen entschliesse ich mich vielleicht bald zur Abfassung eines für den Lehrer bestimmten ausführlicheren Commentars über die im Lesebuche enthaltenen Stücke, mit vollständiger Nachweisung und Beurtheilung der wichtigsten Auslegungen und ausführlicher Sacherklärung, um dem Lehrer das Nachsehen vieler Auslegungsschriften überflüssig zu machen, und zugleich meine eigene Ansicht von diesen Abschnitten und einzelnen Stellen derselben vollständiger darzulegen und zu rechtfertigen.

*

Noch mögen hier, nach dem Wunsehe und der Aufforderung einiger für hebräischen Sprachunterricht sich lebhaft interessirenden Schulmänner einige Bemerkungen und Erfahrungen über Methode desselben, besonders auf Schulen Platz finden*); ob ich mich gleich gern bescheide, dass sich dem denkenden und mit dem Gegenstande vertrauten Lehrer hier wenig oder nichts Neues sagen lässt. Was sich mir selbst am meisten durch Erfahrung bewährt hat, läuft etwa auf Folgendes hinaus**).

Nach den ersten mechanischen Leseübungen, welche am besten mit Wörterverzeichnissen angestellt werden (damit der Lehrling gleich Anfangs verstehe, was er liest), lasse man zunächst das Personalpronomen, weil dieses bei der Bildung des Verbi zum Grunde liegt, lesen, dem Gedächtniss einprägen und gehe dann sogleich zum Paradigma des regulären Verbi über, welches man wiederholt lesen lasse, und mündlich erkläre, wobei vorzüglich auf die Charakterform jeder Conjugation und die Bedeutung der Präformativen und Afformativen hinzuweisen ist. Nach dieser Erklärung muss das reguläre Verbum stückweise, aber auf das Genaueste, memorirt werden, weil soviel andere

^{*)} Sie standen früher in der Vorrede zur Grammatik, 3te bis 9te Auslage.

[&]quot;) Vgl. Wiggert über den Unterricht in der dritten hebräisehen Classe des Domgymussiums in Magdeburg, in den padag. u. literär. Mittheilungen des Domgymussiums no. 9. (1852).

grammatische Flexionen auf diesem Grunde ruhen. Ehe man von da zum irregulären Verbo fortschreitet, wird man passend erst die Lehre von den Suffixis und ihre Anhängung an Verbum und Nomen nachholen. Den Verbis mit Gutturalen schicke man dann die Lehre von den Gutturalbuchstaben, so wie den irregulären Verbis die Lehre von der Natur und Veränderung der quieseirenden Buchstaben voraus.

Um alles mechanische Auswendiglernen zu verhüten, gehe man auch hier jedes neue Paradigma mit den Schülern mündlich durch, und weise sie theils auf die Abweichung vom regulären Verbo, theils auf die durch grosse Schrift ausgezeichneten Charakterformen hin, wodurch sowohl das Gedächtniss erleichtert, als auch der Sinn für die Analogie und den Bau der Sprache änsserst geweckt und geschärft wird. Sieht z. B. der Schüler, wie sich an die 3 Præt. 20, 720 die 3 Præt. Plur. 120, an die 2 Præt. 7120 alle übrigen Formen der ersten und zweiten Person anschliessen, so hat er für das ganze Præteritum nur 3 Formen zu merken. Sieht er ferner, wie alle diese Verba doch im Grunde nur derselben Analogie folgen, so wird ihn die Menge der Paradigmen auch minder schrecken, und die durchaus gleichförmige Einrichtung derselben wird ihm theils chen diese Analogie lebhaft anschaulieh machen; theils das Gedächtniss unterstützen, da er gewöhnt wird, alles an derselben Stelle zu finden; theils das Nachschlagen in zweifelhaften Fällen erleichtern.

Neben dem Bisherigen und gleich nach den ersten Woehen des Unterrichts muss aber nothwendig zugleich etwas gelesen und übersetzt werden, wobei der Lehrer für den ersten Anfang, und ehe der Lehrling die nöthige Fertigkeit im Aufsehlagen der Wörter hat, eine kleine Zeit diese selbst angebe und aufsehreiben lasse, nebenbei aber Gelegenheit haben wird, das Nöthige über Artikel, Partikeln, über den Status constructus u. dgl. zu sagen, auch das Vorgekommene zu üben. Der Lehrer sorge bei diesen Uebungen auch dafür, dass der Lehrling mit Fertigkeit und ohne Anstoss, Stottern und Stammeln lese, was sieh bei einigen leicht und wie von selbst findet, bei anderen sehwerer hält und dann lange anhängt. Das beste Mittel ist hier öfteres Laut-Lesen, besonders solcher Stücke, die man sehon versteht, Bei dem Schreiben wird der Lehrer darauf zu achten haben,

dass der Schüler die Buchstaben einerseits nicht ängstlich den gedruckten nachbilde, andererseits sich aber auch keine willkührlichen Züge angewöhne, die dann, wenn sie von andern gelesen werden sollen, Irrthümer veranlassen.

Zur weiteren Einübung des irregulären Verbi ist es dann vorzüglich zu empfehlen, dass dem Lehrling aufgegeben werde, nach dem Muster der gegebenen Paradigmen andere erst auszuarbeiten, dann aus dem Kopfe niederzusehreiben: wobei allmählig Veränderungen angebracht werden können, die sieh aus den Regeln des Lehrbnehs hinlänglich ergeben, aber nicht in eigenen Paradigmen dargestellt sind, z. B. אוֹב, הוֹש, u. dgl. Bei diesen Arbeiten wird der Lernende nun veranlasst werden, die Angaben der Grammatik selbst zu studiren, und sieh tiefer in den Sprachbau hineinzudenken lernen. Man lege ihm hierauf auch Formen aus allen Classen des irregulären Verbi unter einander zum Auflösen vor*), weise ihn immer auf die Kennzeichen der Conjugationen und der verschiedenen Classen des Verbi hin, und gehe dabei allmählig zu den in den Anmerkungen enthaltenen Ausnahmen über, damit der Lehrling sich auch hier orientire.

Bei den Paradigmen des Nomen kann man dieselben Uebungen anstellen; ausserdem ist es aber nöthig, dass der Schüler das Nomen immer auf sein Stammwort, sofern dieses meistens im Verbo liegt, zurückführen lerne, und auf diese beiden Rücksichten, Ableitung und Declination, ist daher auch bei der Leetüre beständig zu sehen.

Sobald der Schüler die nöthige Fertigkeit zur eigenen Vorbereitung hat, mache man ihm diese zur Pflieht, und halte ihn nun dazu an, sich neben der Kenntniss der grammatischen Formen auch frühzeitig die nicht minder wiehtige Wörterkenntniss zu erwerben, da nichts mehr ermüdet, und alle Lust zu weiterem Fortschreiten benimmt, als Mangel an Wörterkenntniss und die nie endende Nothwendigkeit, immer von Neuem nachzuschlagen. Dieses geschehe hauptsächlich, indem der Schüler die in den gelesenen Stücken enthaltenen Wörter aus dem Index des Lesebuches

^{*)} Vielleicht findet mancher, besonders academische Lehrer, die Einrichtung bequem, die der Verfasser sonst öfter beim Unterricht getroffen hat, Blätter mit solehen Formen abdrucken und unter seine Zuhörer vertheilen zu lassen, so dass sie zu Hause die Analyse beisehreiben und dann zur Correctur einreichen.

(oder dem Wörterbuche), bei mehr bedeutenden immer zugleich nach der Grund- und Hauptbedeutung, auszieht und dem Gedächtniss einprägt. Damit kann aber auch sehr zweekmässig ein Erlernen von Wörtern ex professo verbunden werden. Wenn dafür gesorgt wird, dass die Sehüler neben der Leetüre des Lesebuches sieh die im Wortregister enthaltenen Wörter einprägen, so werden sie nach Beendigung desselben des gebräuchliehsten Wörterschatzes ziemlich mächtig sein. Ausserdem würde es auch von Nutzen sein, wenn der Lehrer die gebräuehliehsten Wörter der Sprache nach dem Inhalte zusammenstellen und zum Auswendiglernen mittheilen wollte. Das Gedächtniss der jungen Leute muss hier jedenfalls, wie bei Erlernung aller Spraehen, in Ansprueh genommeu werden, aber es ist auch höehst übel angebrachte Sehonung, dem Lehrling selten oder nie ein Memoriren zumuthen zu wollen. Tantum seimus, quantum memoria tenemus.

Das Lesen der Syntax wird manchem Schüler füglich und ohne mündlichen Unterricht des Lehrers überlassen werden können, wie denn überhaupt nach etwas weiteren Fortschritten nun das völligste Orientirtsein in der ganzen Grammatik zur Pflicht gemacht werden muss. Dieses führt uns aber auf einen andern Punct.

Jeder denkende Lehrer wird es aus eigener Erfahrung wissen, wie die Vertrautheit mit einem Lehrbuehe, welches eine gewisse Vollständigkeit mit Kürze und Präeision verbindet, ohne Zweifel auf dem kürzesten Wege zu der sicheren und festen Kenntniss führt, die das Ziel alles Unterriehts sein muss; und wie sehr dagegen jeder Wechsel der Lehrbüeher bei denselben Schülern mit Verwirrung und Zeitverlust für sie verbunden ist. Von dieser Ansicht bin ich auch ausgegangen, wenn ich in dem ersten Theile dieses Elementarbuches eine fast ganz vollständige Darstellung der grammatischen Spracherscheinungen niedergelegt habe. Der Schüler mag nämlich immerhin bei der ersten Erlernung die in den Anmerkungen enthaltenen feineren Bestimmungen und Ausnahmen überschlagen, und einer zweiten Lesung der Grammatik aufbehalten*); aber er muss nur

^{&#}x27;) Einige unentbehrlichere in den Anmerkungen enthaltene Bestimmungen und Erläuterungen sind durch ein + bezeichnet.

nieht genöthigt sein, das in einem unbefriedigenden und lückenhaften Lehrbuehe Fehlende gar bald mit Mühe und Zeitverlust anderswo aufzusuehen. Aus diesem Grunde muss ich es aber auch entschieden missbilligen, dass man vor dem Gebrauche dieser Grammatik einen anderen ganz dürftigen Grundriss (mit Producten welcher Art unsere Literatur ja noch fast jährlich bereichert wird) gebrauchen lasse, oder wohl gar zu einem solchen hinzudictire, welches letztere ausser den unvermeidlichen Fehlern und dem Zeitverluste, noch die Einheit des grammatischen Systems zerstört.

Zu zweckmässigen Uebungen mit weiter Fortgeschrittenen verdient noch das Zurückübersetzen im Kopfe gerechnet zu werden, so dass der Lehrer bei sehon gelesenen Stücken das Deutsehe vorsagt und den Schüler das Hebräisehe sagen lässt; das Lesen und Punctiren unpunctirter Texte, was zur Uebung in der Formenlehre von grossem Nutzen ist; und endlich die Ausarbeitung hebräischer Scripta, wobei Formenlehre und Syntax zugleich geübt werden. Zu letzteren wird man am zweekmässigsten Parabeln des N. T. oder Gnomen aus dem Siraeh wählen, deren Sprache echt-hebräisch gedacht ist, und zum Theil ja auch ursprünglich so geschrieben war. Der Lehrer möge dann, aber nicht ohne eine bedeutende vorausgegangene Lectüre und erst in den letzten Stufen des Schulcursus, das deutseh oder grieehisch vorgelegte Pensum mit den Schülern so durchgehen, dass er sie stets auf das Characteristische und von den abendländischen Sprachen Abweichende in der Ausdrucksweise der Hebräer aufmerksam macht, und dann den zu wählenden hebräischen Ausdruck mit ihnen, unter steten Erinnerungen an frühere gelesene hebräische Texte, gleichsam gemeinschaftlich überlegt*): das Scriptum dann aufschreiben lassen, und bei der Correctur vorzüglieh auf Festigkeit in der Formenlehre und Punetation sehen. So wird jener doppelte Zweck sicher erreicht werden, und die Mittel werden in riehtigem Verhältniss zu dem Zweeke stehen. Unmethodisch aber sind solehe Uebungen, ja sie müssen

^{&#}x27;) Dazu diene der Index zu meinem deutsch-hebr. Handwörterbuche, und zur Vergleichung die hebräische Uebersetzung des N. T., welche die Londoner Society for prontoting Christianity among the Jews London 1817. 3. herausgegeben hat. Eine andere von der Londoner Bibelgesellschaf 1852 besorgte scheint nicht auf dem Wege des Buchhandels habhaft zu sein.

misslingen und zu Unkritik und Geschmacklosigkeiten führen, wenn ihnen - was wirklich auf sehr vielen Schulen geschieht - in Verhältniss gegen die Lectüre zu viel Zeit eingeräumt wird, wenn dazu Gegenstände gewählt werden, zu deren Ausdruck der biblische Hebräismus nicht hinreicht, und wenn sie so angestellt werden, dass die Schüler auf den Gebrauch eines Uebungsbuches mit untergelegten Phrasen*) oder eines deutsch-hebräischen Wörterbuches**) ohne stete Prüfung desselben mit Hilfe des hebräisch-deutschen angewiesen werden: wodurch sie sich eine Meuge Halbwahres und Falsches einprägen müssen, während die Schulzeit doch selten hinreicht, nur das Beste und Geprüfteste auf dem leichtesten Wege zu lernen.

Ein ähnlicher Abweg, vor welchem nicht genug gewarnt werden kann, ist es, wenn einige Lehrer des Hebräischen auf Schulen, mit Versäumung des ihrem Kreise Obliegenden die Universität anticipirend, statarische und gelehrte Vorlesungen über schwierige Abschnitte des A. T. halten; wovon die unausbleibliche Folge ist, dass ihre Lehrlinge wohl hier und da eine gelehrte und feine Sprachbemerkung im Gedächtniss auffassen und zehn Erklärungen eines ἄπαξ λεγόμενον wissen, aber der Uebersicht des Ganzen ermangeln und bei den gewöhnlichsten und triviellsten Wörtern anstossen. Aus demselben Grunde ist zu rathen, dass man nicht eher zu poetischen Stücken fortschreite, bis eine bedeutende Zeit auf leichte prosaische Abschnitte verwandt worden ist, und die Lehrlinge diese mit einer gewissen Leichtigkeit verstehen.

Von weit grösserem Nutzen als hebräische Scripta und statarische Lectionen ist ohne Zweifel in den letzten Stufen des Schulunterrichts und auf der Universität eine eursorische Privatlectüre einiger historischen Bücher, z. B. des Buches der Richter, der Bücher Samuels, blos mit Hilfe des Wörterbuches, der Grammatik und einer treuen deutschen Uebersetzung, am besten der deWette'schen, [3te Aufl. Heidelberg. 1833—1839] angestellt. Durch eine solche wird der junge Leser sowohl

^{*}) Man hat dergleichen von Weckherlin (Stuttgart 2te Ausg. 1820, mit einem Anhange, der auf meine Grammatik verweiset 1821), J. Fr. Schröder (enthaltend die evangelischen Pericopen, Leipzig 1821) und J. C. L. Hantschke (Leipzig 1825).

[&]quot;) Solche gibt es von C. G. Ellwert (Leipzig 1822, 3.) und J. Fr. Schröder (Leipz. 1821, 22, 2 Bdc. 3.).

mit der Sprache selbst, als mit den grammatischen und lexicalischen Hilfsmitteln erst ganz vertraut werden, die Uebersetzung aber wird ihn überall über den richtigen Sinn vergewissern, und der Nothwendigkeit überheben, manches vielleicht schon dagewesene, aber dem Gedächtniss nicht mehr vollkommen gegenwärtige Wort von Neuem nachschlagen zu dürfen. Für das Grammatische der Auslegung, besonders in schwereren Stellen, wird dabei mit Nutzen Maureri Commentarius grammaticus in V. T. verglichen werden. Um so niehr vermeide aber ein jeder, dem es ein Ernst darum ist, auf eigenen Füssen stehen zu lernen, die elende Art von Krücken - um nicht zu sagen Eselsbrücken -, die unter dem Namen von Claves und Januæ auch in den letzten Decennien wieder aufgefrischt worden. Wer sich auch bei 1000 Versen die Analyse der Wörter, die Vocabeln und deren Stammwörter hat vorkauen lassen, wird sie beim tausend und ersten doch nicht selbst finden können.

In Ansehung der Anordnung hebräischer Lehrstunden auf Schulen findet man häufig, dass man die Schüler zwar früh, z. B. schon in der dritten Classe, den Anfang machen, und sie mithin den Unterricht im Hebräischen sehr lange geniessen lässt, aber dagegen um so sparsamer, in Einer, höchstens zwei wöchentlichen Stunden. Dieses ist aber gewiss sehr unzweckmässig, da bei einem so sparsamen Unterrichte kein schnelles Fortschreiten, welches doch allein Lust und Liebe zur Sache macht und den eigenen Eifer erregt, Statt finden kann: der Schüler auch in der folgenden Stunde vergessen hat, was er in der früheren hörte. Besser also, man warte mit dem hebräischen Unterrichte überhaupt, bis im Griechischen und Lateinischen ein fester Grund gelegt worden; widme demselben aber dann. besonders vom Anfang herein mehrere, etwa drei, wöchentliche Stunden, um den Eifer rege zu erhalten, und über die ersten Elemente schnell und sicher hinwegzuführen.

HALLE, im April 1834.

The state of the s 0.111 - part 100

I I have a second

Inhalt.

E	erste Abtheilung, enthaltend prosaische	Stücke.	
1.	Schöpfung der Welt. 1 Mos. 1, 1-2, 3.	Seite	1
2.	Der Menschen Schöpfung und Sündenfall.		
-	1 Mos. 2, $4-3$, 24.	-	6
3.	Die Noachische Fluth. 1 Mos. 6. 7. 8.		12
4.	Versuchung Abrahams, seinen Sohn Isaak		1 2
4.			18
J	zu opfern. 1 Mos. 22.	-	10
5.	Geschichte Josephs, in sieben Abschnitten.		
	a) Er wird von seinen Brüdern gehasst und nach Aegypten verkauft. 1 Mos. 37.		21
	b) Josephs Dienst, Reizung zur Sünde und un-		-
	schuldiges Gefängniss. 1 Mos. 39.	-	24
	c) Joseph legt den Gefangenen ihre Träume aus.		0.0
	1 Mos. 40.	-	26
	d) Joseph legt dem Pharao einen Traum aus, und wird zu hohen Würden erhoben. 1 Mos. 41.	_	28
	e) Erste Reise der Brüder Josephs nach Aegypten.		20
	1 Mos. 42.		32
	f) Zweite Reise der Söhne Jakobs nach Aegypten		
	mit Benjamin. 1 Mos. 43. 44.	-	34
	g) Joseph gibt sich seinen Brüdern zu erkennen,		
	und ladet sie sammt seinem Vater zu sich nach Aegypten ein. 1 Mos. 45.	_	39
6.	Unterdrückung der Israeliten in Aegypten,		30
•	Geburt, Erziehung und Flucht des Mose.		
			2.0
	2 Mos. 1. 2.	•	42
7.	Geschichte des Simson, in vier Abschnitten.		2 =
	a) Verkündigung seiner Geburt. Richt. 13. b) Er tödtet einen Löwen. Seine Hochzeit mit	-	45
	einer Philistäerin. Richt. 14.	_	48
	c) Simsons Rache an den Philistäern. Richt. 15.	-	50
	d) Er unterliegt der List eines Weibes. Sein he!-		
	denmüthiger Tod. Richt. 16.	-	53
8.	Aus dem Leben Davids.		
	a) Sein Sieg über Goliath. 1 Sam. 17.	-	57
	b) David wird von Saul verfolgt. Jonathans Freundschaft. Aus 1 Sam. 19. 20.	_	61
	c) Davids Grossmuth gegen Saul. 1 Sam. 24.		67
9.	Salomo.		
	a) Dessen Weisheit und weiser Urtheilsspruch.		
	1 Kön. 5, 9—14. (4, 29—34). 3, 16—28.	- (69
	b) Dessen Reichthum und Pracht. Besuch der Kö-	-	~ 0
	nigin von Saha. 4 Kön. 10	-	72

10.	Schändliche Gewaltthat der Isebel. 1 Kön. 21. Seite	75
	Zweite Abtheilung, enthaltend poetische	
	Abschnitte.	
	Vorerinnerungen über die hebräische Poesie	
	und den Rhythmus derselben.	78
1.	Jehova's Grösse und des Menschen Würde.	
	Ps. 8.	82
2.	Jehova's Grösse in der Natur und Vortreff-	
	lichkeit seiner Gesetze. Ps. 19.	83
3.	Jehova im Gewitter. Ps. 29.	84
4.	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
	Thronbesteigung. Ps. 72.	85
5.	Hymnus auf Jehova als Weltschöpfer. Ps. 104.	87
6.	Glück des Frommen. Ps. 128.	90
7.	Erinnerungen eines Israeliten an seine Ver-	
	bannung. Ps. 137.	91
8.	Gottes Allwissenheit und Allgegenwart.	0.0
	Ps. 139.	92
9.	Lebensregeln. Aus Sprichw. Sal. 17. 27.	93
10.	Lob einer tugendhaften Hausfrau. Sprichw. 31, 10-31.	95
11.	Gottes Allmacht und Weisheit und des	90
	Menschen Ohnmacht und Beschränktheit.	
	Hiob 38. 39.	96
12.		,
	Anwendung derselben auf das Volk von	
	Juda. Jes. 5, 1-29.	103
13.		
	V 1	107
14.	Verkündigung des Messias. Jes. 11.	109
15.		
		112

16. Die Heuschreckenverwüstung. Joel 1. 2.

Erklärendes Wortregister.

114

122

Erste Abtheilung,

enthaltend

Prosaische Stücke.

1. Schöpfung der Welt: 1 Mos. I-II, 3:

Gott schafft Himmel und Erde (V. 1), aber anfangs unausgebildet, wüste und leer, die Erde mit Wasser bedeckt, selbst Licht und Finsterniss noch nicht geschieden (V. 2). In einem Zeitraume von sechs Tagen bildet er sie dann weiter aus und bevölkert sie, worauf er am siebenten Tage ruhet und zum Andenken daran den siebenten Tag zum Feiertäge heiligt. Am ersten Tage scheidet er das Licht aus, den Quell alles Seins und Lebens (V. 3-5); am zweiten bildet er das Himmelsgewölbe, und versetzt über dasselbe einen Theil des die Erde überschwemmenden Wassers (V. 6-8); am dritten scheidet er auf der Erde trockenes Land und Meer, und schafft auf ersterem die Gewächse (V. 9-13); am vierten schafft er die Himmelslichter zur Erleuchtung der Erde und Abtheilung der Zeiten (V. 14-19); am fünften Tage die Bewohner des Meeres und der Luft (V. 20-23); am sechsten die Landthiere und den Menschen nach Gottes Ebenbilde, dass er über die Thiere herrsche (V. 24-31). Ueberall der Befehl, dass es werde, und es wird. - Der Schriftsteller folgt dabei der gewöhnlichen sinnlichen Auschauung vom Weltgebäude; er denkt sich den blauen Himmel als ein festes Gewölbe (wie bei Homer ουρανός πολύχαλκος, σιδήρεος. Il. 5, 504. Od. 15. 329.), worüber die Wassermasse, welche sich als Regen ergiesst (1 Mos. 7, 11), und woran sich unten Sonne, Mond und Sterne bewegen; er betrachtet das Licht als eine von der Sonne unabhängige Materie (ähnlich Hiob 38, 19 ff.), und lässt es früher geschaffen werden, als die Sonne -: sehr hoch aber stellt er die Würde des Menschen, indem er ihn nach dem Ebenbilde der Gottheit selbst geschaffen werden lässt.

יָרָאשִׁית בָּרָא אֱלֹהֻים אֵת הַשָּׁמֵיִם וְאֵרֵץ הַאָּרֶץ. בְּרָא אֱלֹהֻים וְבֹחוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהֻוֹם וְרוּחַ ² יְרִּהְּתַ בְּרָא יְבָּהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהֻוֹם וְרוּחַ

Cap. I. Ucber Propin als Majestätsplural s. §. 106, 2, b, und dessen Constr. mit dem Prädicat im Sing. §. 143, 2, Anm."). — The oder The Zeichen des bestimmten Accusativs, s. §. 115, 1. — YAR, mit dem Art. YART §. 90, 6, 1.

^{2.} הַּיְהַיּ, vom Stw. הַיְהָ - אַהַ אַ אַהּ cig. Wüste und Leerheit, für das Coner. wüste und leer. §. 104, 1. Anm. 2. Der Hebräer verbindet

- אַלהִים מְרַהֶּפֶּת עַל־פְּנֵי הַמְָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי 3
- אָוֹר וַיְיִהִי־ְאוֹר: וַיִּרְצַת אֱלֹהִים אֶּרֹ־־הָאוֹר כִּי־ְמֻוֹב 4
- וַיִּבְבֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחְשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים 5 לָאוֹר יוֹבם וְלַחשֶׁךְ לֶרָא־ לֶיְלָדה וַיְהִי־עֶּרֶב וַיְהִי־בֹּאֶר וֹם אֲחֵר:
- ניאמר אָלהים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִבוּ וִיהִי מַבְּדִּילְ בֵּין 6
- מִיִם לָמָיִם: וַיַּעַשׁ אֶלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין ז הַמִּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמֵּיִם אֲשֶׁר מִעַל לָרָקִיעַ הַמִּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמִּיִם אֲשֶׁר מִעַל לָרָקִיעַ
- וְיְהִי־בֶּןוֹ וַיִּקְרָא אֶלֹהִים לָרָקִיעַ שָּׁמֵּיִם וַיְהִי־עֶרֶב 8 וַיִּהִי־בֹּקֶר יוֹם שֵׁנִי:
- וַיֹאמֶר אֶלהִים יִקּווּ הַפֵּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמִיִם אֶל־מָקוֹם 9
- אָדֶד וְתַּרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־בֵןוּ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה 10 אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם כָּרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־מְוֹבּּּ

gern sich reimende Wörter unmittelbar (Paronomasie), besonders in sprichwörtlichen Formeln, wie im Deutschen: schlecht und recht, Lug und Trug. Ueber das Kamez in ਜਿੜ੍ਹੇ s. §. 102 zu Ende.

- 3. יְהֵי Fut. apoc. von יְהִי (§. 74, Anm. 3, e) steht befehlend, §. 126, 2.
- 4. אַרָּיִר, Stw. הַאָּרְ. §. 74, Anm. 3, c. Wörtl. er sahe das Licht, dass es gut war, f. er sahe, dass das Licht gut war, wie im Lateinischen: sein me, in quibus sim gaudiis. Ter. Eun. V. 8, 5. Das nachherige Scheiden von Licht und Finsterniss muss im physischen Sinne genommen werden, sofern diese anfangs chaotisch vermischt gedacht wurden: nicht vom blossen Unterscheiden der Benennung nach. Ueber die Punctation אָרָ mit Kamez und מַּרְשִׁרָּבּוֹת mit Patach s. §. 32. Ebenso v. 5 אַרְרָ בּוֹת מַּרְיִּבְּיִלְּיִר.
- 5. Es wurde Abend und wurde Morgen zu einem Tage. Der Abend steht vor dem Morgen, nach der bürgerlichen Eintheilung des Tages, der bei den Hebräern und Griechen mit Abend und Nacht anfing. Es heisst hier: ein Tag, hernach der zweite, dritte, wie 2, 11, sqq. und im Lat. unus, alter, tertius. Suet. Octav. 101.
- 6. Der Hebräer denkt sich den Himmel häufig als ein festes Gewölbe und darüber einen Himmelsocean Ps. 104, 3. 148, 4; das Ergiessen desselben bildet den Regen. Eine andere Vorstellung ist ausgedrückt Ps. 104, 2.
- 7. יַפַּעַשׁ, Stw. יָפַעַשׁ, Fut. apoc. §. 74, Anm. 3. d. אָ מַהַחַת פָּרָבּוּת אָר. אַ הַרָּצָשׁ oberhalb derselben, §. 151, 2.
 - 9. יְקְנוּ Fut. Niph. von אָרָאָה Fut. Niph. von רָאָד, §. 62, 4.
 - 10. בי טוב dass gut f. dass es gut war, s. §. 141.

וויאמר אלהים תדשית הארץ דשית עשב מזריע זרע עץ פרי עשורה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ 12 וַיָּהִי־בֶּן: וַתּוֹצֵא הַאָרֶץ דְשָׁא עָשֶׁב מוֹרִיע וְרַע למינהוּ ועץ עשה־פרי אשר זרעוֹ־בוֹ לִמִינָהוּ וַיַּרִי אַלֹהִים 13 פִּי־מְוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹּקֶר יוֹם שִׁלִּישֵׁיוּ 14 ניאמר אלהים יהי מאררת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלולה והיו לאתת ולמועדים ולימים והיו למאוררת ברקיע השמים להאיר על־ 16 הארץ ויהי־ כן: ויעש אלהים ארת־שני המאררת הַגְּדֹלְיִם אֶת־הַפָּאוֹר הַנָּדֹל לְמֵמְשֵׁלֶת היוֹם ואת־ יואת הפוכבים: ממשלת הלילה ואת הכוכבים: 18 אתם אֵלהִים בּּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץוּ

stem fl:

ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשה וירי 19 אלהים פי־פוב: ויהי־ערב ויהי־בקר יום רביעי:

^{11.} NUTE, abgek. Fut. Hiph. S. 52, Anm. 4. Die drei versehiedenen Arten der Gewächse sind, wie in lebhaften Schilderungen öfter, ohne Copula verbunden (§. 152, 1, Bemerk.; v. 12 steht sie vor YZ. - フット man verbinde אַשֵּר בּוֹ in welchem, זַרְעוֹ sein Saame. Vollst. worin sein Saame ist (der ausfällt, oder gesäet wird auf die Erde). v. 12 fehlen die letztern Worte.

^{12.} אָלְמִינָהוּ Fut. conversum von אָבְי וּ 68, 2. – וֹמִינָהוּ, für לְמִינוֹ , v. 11. Das Suffix. tert. steht in dieser Form sonst nur an den Substantiven der IX. Decl.

^{14.} מְארֹת alte defective Schreibart f. אָאוֹרוֹת. Pl. von מְאוֹר , sowie חתה f. אותות, von אות, S. 8, 4: v. 15 steht ביאורת. Ueber die Abweichung des Numerus in יָהִי מָארוֹת – יְהִיי siche §. 144, a. – באתרות – יְהִיי siche §. 144, יי zu Zeichen und zu Zeiten und zu Tagen und zu Jahren f. zu Zeichen der Zeiten und der Tage und Jahre; die letztern drei Begriffe als Genitive untergeordnet (&v dia dvoiv) s. S. 152, 1. - Pin Pl. von Dir קנה von שנים - . 94.

^{15.} איר Inf. Hiph. von איר, §. 71.

עבר הבדלים. Ueber die abweichenden Geschlechtsformen des Plural S. 86, 4; über die Artikelsetzung S. 109, 1, welche Bestimmung anzuwenden ist, sofern das Zahlwort eig. Substantiv ist. Also: die zwei grossen Lichter (Sonne und Mond). Gleich darauf heisst die Sonne allein das grosse (grössere), und der Mond das kleine (kleinere) Licht: ein Comparativ, den der Hebräer in Ermangelung einer besonderen Comparativform nicht bezeichnen konnte (Ezech. 8, 6. 13. vgl. v. 15) s. §. 117, 1.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חידה ועוף 20 יעוֹפֶף עַל־הָאָרֶץ עַל־פָּנִי רְקִיעַ הַשְּׁמִיבו: ויברי 21 אַלֹּהִים אַת־הַתַּנִינִם הַנִּדֹלֵים וָאֵת כַּל־נֵפֶשׁ הַחַיָה הַרְמֵשֶׁת אֲשֶׁר שָׁרָצוּ הַמֵּיִם לְמִינֵהֶבֹם וְאֵת כָּלֹ־עוֹף כָּנָף למינהו וירא אלהים כי־טוב: ויברד אתם אלהים 22 לאמר פרו ורבו ומלאו את־המים בימים והעוף יהב בארץ: ויהי־ערב ויהי־בקר יום חמישי: 23 ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינדה בהמדה 24 ורמש וחיתו־ארץ למינדה ויהי־כן: ויעש אלהים 25 אַת־חַיַּת הָאָרֵץ לִמִינָה וְאֵת־הַבַּהֵמַה לִמִינָה כל־רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי מוב: ויאמר אלהים נעשרה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו 26 בדגת הים ובעוף השמים ובבהמדה ובכל הארץ יּבְכָל־הָרֶמֶשׁ הָרמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶרֹת־ 27 האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקברה פרא אתם: ויברד אתם אלהים ויאמר להם אלהים 28

^{20. &#}x27;אַרְשׁרְשׁרְשׁרִיּשׁרִ es mögen wimmeln die Gewässer von kleinen Thieren lebenden Athems. אָבְשִׁי, wimmeln, als ein Verbum copiae mit dem Acc. §. 135, 3, b. – אָבּוֹשׁרְיִּבְּיּרִי Fut. Pilel von אָדָּרָ 71, 7.

^{21.} בְּלְמִנְים f. das vollst. אָבּרְנִים, אָּ. 86, 1, so wie nachher בְּלְמִנְים, אָּ. 86, 1, so wie nachher בְּלְמִנְיהָם f. אָבְינִיהָם, אַּ. 88, 2, Anm. 1. Die defective Schreibart findet sich in diesen Capp. häufig, wo sie sonst ungewöhnlich ist.

^{22.} אַבְּרָן וּרְבּוּ 5. 63, \$, Anm. 1. - אַלְאַכּוֹר 5. 67, Anm. אַרָּה פּרוּ וּרְבּוּ 1mp. pt. von בְּבָּה בְּרָה בְּרָה chne Dag. f. nach §. 20, 3. b. - בְּבָּר מְּחִיכּר. von בְּבָּה 5. 74, Anm. 3.

^{24.} אֵצְיִּה abgek. Fut. Hiph. von אַבְּיִי \$. 68, 2, vgl. 48, 4. — אַרְהִיֹּהְיִי mit dem Vav parag. statt אָרָהְיִּה \$. 93, 2. Die poetische Form ist wegen der feierlichen Rede Jehova's gebraucht; v. 25, wo der Erzähler spricht, steht die gewöhnliche. Dasselbe Verhältniss findet in Ansehung des Artikels Statt, s. \$. 107.

^{26. «}Lasset uns Menschen machen nach unserem Bilde" Majestätsplural, worüber §. 106, 2, Note ***). אַלְבֵּעוֹ יוֹ unserem Bilde f. nach unserem Bilde, s. §. 151, 3, a. β. Gleich nachher mit יְרָדּוֹ בְּיִלְנִינוֹ בְּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בִּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיּרְ בִּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בִּיִּרְ בַּעוֹתְנוֹ בְּיִּרְ בִּעְרְּבְּעִרְ בְּעִרְיִתְּיִי בְּיִּרְ בְּעִרְיִתְּיִי בְּיִּרְ בְּעִרְיִתְּיִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִרְיִי בְּיִּי בְּעִרְיִי בְּעִרְיִי בְּיִּי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִי בְּעִרְיִי בְּיִי בְּעִי בְּיִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּיִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּעִי בְּיִי בְּעִי בְּיִי בְּי בְּיּי בְּיִי בְּיּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיי בְּיִי בְּיִי בְּיי בְּיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיי בְיי בְּיִי בְּיִי בְּיי בְּיי בְּיִי בְּיי בְּיִי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיבְיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיי בְּייי בְּיבְייי בְּיי בְּי

^{28.} בְּשֶׁהְ defective Schreibart f. בְּבְשׁוּהְ von הָרָה von הָרָה,

ביום הַשְּבִיעִי מְכַּאֹכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשֶׁרְהֹי וַיְבַּרֶךְ אֱלֹהִים
 בְּשִׁבִיעִי מִפָּלֹ־מְלַאִכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשֶׂרִהֹ וַיְבַרֶּךְ אֱלֹהִים
 אֶת⁻יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְלַבֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַרֹּת מִכָּלֹ־ מְלַאִכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשְׂוֹת;

^{29.} 겨구구 6. 겨구구구 6. 65, Anm. 3. Den Menschen werden hier chenfalls nur Kräuter und Baumfrüchte zur Nahrung angewiesen. Erst nach der Fluth (1. Mos. 9, 3) erhalten sie die Erlaubniss, Fleisch zu essen.

^{31.} יוֹם עוֹרְיִי und יוֹם בְּשְׁרִיעִי Cap. 2, 3 der sechste, der siebente Tag; der letzte und der Ruhetag sind durch den Artikel ausgezeichnet, wogegen es früher bloss hiess: ein Tag 1, 5, ein zweiter Tag 1, 8, ein dritter Tag 1, 13. Indessen steht der Artikel beide Mal nur vor dem Adjectiv (s. §. 109, 2. und Anm. a.); vor beiden Cap. 2, 2.

Cap. II, 1. 기가기 Fut. Pu. von 피크고. — 마炎구부 Ihr Heer, ihre Bewohner, im weitesten Sinne des Wortes, lebende und leblose.

^{2.} Fut. apocop. Piël mit Vav convers. von 772.

^{3.} אַבְרָא בַּעְשֵּׂוֹת er schuf machend, nicht bloss pleonastischer Ausdruck, sondern ebenso zu erklären, wie הַרְעַ בַּעְשֵּׁוֹת er machte gross, הַרְעַ בַּעְשֵּׁוֹת er machte schlecht (§. 139), so dass das Verbum finitum die adverbiale Nebenbestimmung ausdrückt, hier also: er machte neu schaffend, neu hervorbringend. Dieser Begriff liegt in אַבָּב.

2. Der Menschen Schöpfung und Sündenfall.

1 Mos. II, 4-III, 24.

Dieses Stück enthält eine zweite Darstellung der Schöpfungsgeschichte, von welcher aber der Anfang, die Schöpfung des Himmels und der Erde, zu fehlen scheint, so dass sie bei der weiteren Ausbildung der Erde beginnt, und dann besonders bei der Schöpfung und den Schieksalen des ersten Menschenpaares verweilt. Nachdem die Erde durch Regen befruchtet worden, bildet Jehova den ersten Menschen, einen Mann, aus Erde, beiebt ihn durch seinen Athem, und versetzt ihn in einen anmuthigen Baumgarten, doeh mit dem Verbote, von Einem der Bäume, dem Baume der Erkenntniss, zu essen (II, 4-17). Er schaftt darauf auch die Thiere aus Erde, und da der Mann darunter keinen passenden Genossen findet, das Weih aus einer Rippe des Mannes (18-25). Von der Schlange verfährt übertritt zuerst das Weib, sodann der Mann das göttliche Verbot (III, 1-6), worauf Jehova über die Verführerin und die Verführten eine Reihe von Uebeln als Strafen verhängt (7-19), und die Menschen aus dem Garten in Eden vertreibt. Der Lehrinhalt geht dahin, dass das physische und moralische Uebel in der Welt von dem Ungehorsam der Menschen gegen Gott, ihrer Sinnlichkeit und dem Hange herrühre, der Stimme der Verführung zu folgen.

Von dem ersten Abschnitte unterscheidet sich dieser zweite sowohl durch die Ausdrucksweise (z. B. Gott heisst hier immer Jehova Elohim — Gott Jehova, dort Elohim), als durch die ganze Darstellung. Dort wird die Schöpfung in grossen Massen durch das erhabene Schöpferwort Gottes hervorgebracht, hier entsteht alles allmählich, die Gottheit ist bei den Einzelnen thätig, und menschenähnlich gedacht im Umgange mit dem ersten Menschen; dort werden die Menschen männlich und weiblich vor den Thieren, hier die Thiere zwischen dem Manne und Weibe geschaffen u. s. w. Die Genesis ist aber aus wenigstens zwei ältern Urschriften, die sich unter anderen durch den Gebrauch der Gottes-Namen Jehova und Elohim unterscheiden, meistens mit Beibehaltung ihrer eigenen Worte zusammengesetzt.

אַלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמֵים וְהָאָרֶץ בְּהְבֶּרְאָם בְּיוֹכִם עֲשׁוֹרב 4 יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמֵיִם: וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׁדֶּרה מֶּרֶם 5

Die zweite Hälfte ist mit dem folgenden Verse zu verbinden: «an dem Tage, als (d. h. zu der Zeit, als, v. 17) Gott Jehova Himmel und

^{4.} Die erste Hälfte des Verses bis zum Athnach enthält die Ueberschrift des folgenden Stückes: "das (ist) die Geschichte des Himmels und der Erde, als sie geschaffen wurden".— 지흥왕 weiset auf das Folgende hin.

יִהְיֶּרֵהְ בָּאָרֶץ וְכָּרֹ-עֵשֶׂב הַשָּׁבֶּרֵהְ שֶׁלֶּהִים כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוֹה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵיִן לַעֲבֹר אֶּרֵּ הַ הַמְטִיר יְהוֹה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹר אֶּרֵ הַ הַאַּדָמָהּ וְוֹיִצֵּר יְהוֹה אֱלֹהִים אֶרִּ הַאָּדָם עָפָּר מְן־הַאָּדָמָהּ וַיִּשָּׁה וְיִּבֶּעָה וְיִּשְׁלְהִים עַּרָּ הַאָּדָם לְנֵפֶּשׁ מּן הַאָּדָם וְיִשִּׁע יְהוֹדִה אֱלֹהִים עַּן־בְּעֵרֶן מִכֶּרֶם וַיִּשֶּׁם שָׁם מִּרְ הַאָּדָם וְיִשִּׁע יְהוֹדָה עְּלְהִים עַּן־בְּעֵרֵן מִכְּרָם וַיִּשֶּׁם שָׁם פִּרְ הִיּצָר וְנִישְׁרָ וְעֵץ הַבְּעַרִּע מוֹב וָרָע: וְנָהָר יִצִּיִּים מְּוֹב וְרָע: וְנָהָר יִצִּיִּע וְמִשְׁם יִפָּרֵר וְהָיִה לְאַרְבָּעָרוּ מֵעֵּין לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַבְּעַר מוֹב וָרָע: וְנָהָר יִצִּיִּבְ מְשִׁם יִפְּרֵר וְהָיִה לְאַרְבָּעָרוּ מְעִיּיִם בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַבְּעָר וְמִשָּׁם יִפָּרֵר וְהָיָרוֹ לְאַרְבָּעָרוּ מְעִיּים בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַבְּעָר וְמִשָּׁם יִפָּרֵר וְהָיִר לְבִּעְרוֹ בְּעִרְיִם בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַבְּעָר וְמִשְׁם יִפָּרֵר וְהָיִר לְבִּעִים בְּעִּר וְבִּעְרִים בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַבְּעָר וְמִשְׁם יִפָּרֵר וְהָיִר לְבְּעִבְּעִר וְבִּעְיִבְּים בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶת הַנְנָן וְמִישְׁ מִשְׁבְּיִים וְּבִּעְרְ לְבְּשְׁקּוֹת אֶּת הַנְּנָן וְשִׁיּבְיִים בְּבְּעָר וְבִּיִים בְּתוֹךְ לְהַשְּׁקוֹת אֶבְבְּבָּר וְבִיץ בְּבִים בְּבִּעְרִים בְּבָּעוֹם וְבִּיּיִים בְּבִּעְרוֹ לְבִייִים בְּיִבְּיִים בְּבְּעִר וֹבְעִים בְּעִים בְּיִיבְיִים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבּיִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִבְיוֹבְיים בְּנִייִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְים בְּיִים בְּיִים בְּבְּעִים בְּיִים בְּבִּים בְּיבְּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּעָּבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיִים בְּיִבְּעוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּבְּעָּבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּיִים בְּעְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּבְּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִים בְּעִים בְּי

Erde geschassen hatte, da war noch kein Gesträuch des Feldes auf Erden... 다가구 enthält eine absolute Zeitangabe, und] (v. 5) bildet eine Art Nachsatz. S. 1 Mos. 3. 5. 5, 1. 40, 9. Gr. §. 142, 2 Ende. — 꾸것이 다른 그런 ohne den Artik., §. 107, pag. 194 unten. — Die Futura 다른 und 다꾸가 mit 트로 von der Vergangenheit §. 125, 4, a. — Ueber 22 mit der Negation §. 149, 1.

- 6. Ueber das Fut. יעלה §. 125, 4, b.
- 7. «Es bildete Gott Jehova den Menschen aus Staub".— 기가 및 6. 69, 1. 기가 Acc. der Materie §. 136, 2. 미그라고 mit dem Art. der erste und einzige Mensch, bei den LXX und Vulg. N. pr. 'Aδάμ, Adamus §. 107, 2.
- 8. 미국가 ab oriente, in der Ostgegend (s. über 가 §. 147, 1), näml. von Eden. 마바 Fut. apoc. von 마바 §. 72, Anm. 3.
- 9. 「Tari Fut. apoc. Hi. §. 64, 1. Anm. Baum des Lebens. s. v. a. des längeren, göttergleichen Lebens, der Unsterblichkeit, vgl. 3, 22. 24. Baum der Erkenntniss des Guten und Bösen, eig. des Erkennens (gen.) Gutes und Böses (acc.), §. 130, 1. 2. Gutes und Böses erkennen heisst dem Hebräer s. v. a. klug, verständig sein, als Gegensatz der Unwissenheit und Unschuld zarter Kinder sowohl (5 M. 1, 39. Jes. 7, 15. vgl. °Oδ. 18, 228) als der kindischen Greise 2 Sam. 19, 36. Mit dem Genusse der Frucht dieses Baumes geht die kindliche Unschuld verloren.
- 10. N포 über den Gebrauch des Part. §. 131, 2, c. 자꾸런 Inf. Hi. von 자꾸건. 마막기, über 는 ! s. §. 102, 2, Anm. Die Vorstellung ist, dass sich der aus Eden aussliessende Urstrom in vier Arme theilt (마건지구 cig. Ansänge neuer Ströme), und diese die vier Hauptströme der damals bekannten Welt waren. Unter diesen sind zwei allgemein bekannte, die zuletzt erwähnt werden: Tigris und Euphrat; und zwei, die der Vers., als entsernter und weniger bekannt, genauer beschreibt: Pischon d. h. wahrscheinlich der Indus, und Gihon vielleicht der Ganges. Die gemeinsame Quelle dieser vier vom asiatischen Binnenlande nach den südlichen Meeren

- רָאשִים: שֵׁם הָאֶחָד פִּישִׁוֹן הוַ בַּסֹבֵב אֵרת כָּלֹי זו
- אָרֶץ הַחֲוִילָרדן אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב: וְּזַהַּב הָאָרֶץ הַהוֹצִּי
- אָוֹב שָׁם הַבָּדֹלַת וְאֶבֶן הַשְּהַבְּיוּ וְשֵׁם- הַנָּהָר הַשֵּׁנִי 13
- וּיתְוֹן הוּא הַפּוֹבֵב אֵרה בָּל־אֶרֶץ כְּוֹשׁ: וְשֵׁבּוֹ־הַנָּהָר 14 הַשְּׁלִישִׁי חִדֶּכֶל הוּזִּ הַהֹּלֵךְ קִּדְמַרה אֲשְׁוּר וְהַנָּחָר הרביעי הוּא פּרת:
- וַיִּפַת יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדֶם וַיַּנְחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעַבְדָה 15
- וּלְשָׁמְרָהוּ וַיַּצֵּו יְהוָה אֱלֹהִים עַלֹּ־הָאָדָם בֹּאמֶר מִכֹּל 16 עֵץ־הַנָּן אָכֹל תּאבֶל וֹמֵעֵץ הַדַּעַת טוב וַרָע לֹא תִאכֵל עֵץ־הַנָּן אָכֹל תּאבֶלוּ וֹמֵעֵץ הַדַּעַת טוב וַרָע לֹא תִאכֵל מורז ממנוּ כּי בּיוֹם אָכלֹדְ ממנוּ מוֹרת תִמוּרתוּ וּיֹאמר יהוֹה 17
- אַלֹהִים לא־מוֹב הֵיוֹרת הַאָּדַבוּ לְבַדָּוֹ אֵעֵשֶּׁרת־לוֹ עָזָרָ 18
- פָנֶגְדְוֹ: וַיִּצֶר יְהֹוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה בָּל־חַיַת הַשָּׁדֶה 19

gehenden Flüsse scheint dem Erzähler in jenen mittelasiatischen Gebirgen zu liegen, wo ihm zu Folge der Garten Eden seine Stelle gehabt. — Cusch steht in weiterm Sinne für die Südländer überhaupt.

- 11. בְּחַלְּבֶּב Ni der (ist's), der da umgibt. Der Artikel hier vor dem Prädicate S. 108, 3, Anm. Der Ausdruck darf hier nicht genau genommen werden; er durchzieht, durchströmt. Vgl. Hohel. 3, 3.
- 12. 크린크, über das Schva comp. unter Nichtgutturalen §. 10, 3, Anm. 워크로 s. §. 32, Anm. 6.
- 14. קְּבְשֵׁתְ אֲשֵׁוּרְ im Osten von Assyrien d. h. nicht der Provinz Assyrien im engeren Sinne (in deren Westen ja der Tigris fliesst), sondern das grosse assyrische Reich, welches auch Mesopotamien und einen Theil von Syrien umfasste. In dessen Ostgegend strömt der Tigris.
- 15. און בּיתַהוּ בּיתַבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּיתְבּיהוּ בּית בּיתוּ בּי
- 16. אַבְל פּאַכל אַ אַכל אַ אַבל Fat. apoc. Pi. von אָבל אָר אָב \$. 74, Anm. אָבל פֿאַב אָנ עָּבּאָ , über den nachdrücklich gesetzten Inf. s. §. 128, 3, a. Ebenso nachher מות
 - 17. אַמְבּנוּ \$. 101. 2.
- 18. אַנְשָׁהְ־לּוֹ \$. 129, 1. אַנְשֶׁהְ־לּוֹ \$, über das Dag. im אַ \$. 20, 2, a, Dasselbe kommt vor v. 19 in אַרָאָרָ v. 23 und 111, 12, 13.
- 19. NAME Fat. conv. Hi. von NIZ S. 71, Ann. 7. eer führte se. sie. DINIZ Inf. von DNIZ S. 74, mit Z. Das Ende des Verses ist zu erklären: und alles, was die Menschen zu ihnen sagen würden, zu den lebenden Wesen wie sie sie nennen würden das sollte ihr Name sein. 15

וְאָת כָּל־עוֹף הַשָּׁמֵיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִּרְאוֹת מֶּרֹזּ יִקְנָא־לִוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נָפֶשׁ חַיָּיִה הִּשְּׁמִיִם וַיִּקְרָא הָאָדָם שׁמוֹת לְכָל־הַבְּהַמָּה וּלְעוֹף הַשָּׁמִים 12 וּלְכֹל חַיַּת הַשָּׁנֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָאר עֵקֹר הַבָּנְדְּוֹוּ וַיַּבֵּל יִהְיָה אֱלֹהִים תַּרְבַּמְה וְיִבְאָדְ עֵל־הָאָדָם וֹיִשְׁן וִיִּפֶּן אַחִר יִבְּשָׁר הַשָּׁרְ לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשֶׁה וַיִּבָּאָה אֶלֹהִים אֶת־בּשָׁנְיִ וְיִישְׁן וִיִּכְּן אַתְר בְּשָׁרְ תִּבְּשָׁנִי וְנִיּשְׁת וְיִבְשָׁר תִּבְּשָׁרְ עָשָׁר בְּשָׁר הָאָדָם וֹאת הַפַּעָם עֶצֶבִי וּבָשָׁר מִבְּשָׁרִי עִבְּבּי מִּאִישׁ לְקָחָה וְיִבְאָּה אָלֹהִים וְאַתְר בִּאָּבְם וְאִתְּה לְּעָבְיוֹ וְנָיִבְּן בְּאִשְׁתוֹ וְהָיוּ בְּעָבִי וְבָּשְׁתוֹ וְיִיִּי שְׁנִיהְ שְׁרִין וְאָר בְּאָבְם וְאִבְּיוֹ שְׁנִיהְ שְׁתִּוֹ וְהָיוּ בְּעָבוּ בְּעָבוּ וְיִבְיִם וְאִבְּיִם וְאָבְיִם וְאָבְיִם וְאָבְים עָבֶּים עָבְּבִּים הָאַבְים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְיִבְּים עְרִבּים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְאָבְים וְיִבְּים עָבִּים עָבְּים וְיִבְּבִּם בְּבִּים וְיִבְּים עְבִּים עְבִּבְּים וְיִבְּיִם וְיִבְיִים עְרִוּם מְכֹּל חַיַּת הַשְּׁתוֹן וְיִבְּים אָּשְׁתוֹן וְיִיִּם בְּבִּים עְרוֹם מְכֹּל חַיַת הַשְּבָּים אָבְּר אָּבְיּר אָּבְּים עִרוּם מְכֹל חַיַּת הַשְּבִּים אָבְּים אָּבְּים וּיִבּים עִרוּם מְכֹּל חַיִּת הַשְּּבְּים אָבְּים וּיִבּים עִרוֹם מְכֹּל חַיִּת הַשְּבָּים וְאָבְּר אַנִים וּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּעְים בְּיִבּים עִּיוֹם מְכֹּל חַיִּת הַשְּבָּים וּיִבּים בְּבְּים בְּיִבּים וּיִבּים בּיִים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִים בְּיבּים בּיוֹים בְּיבּים בּיוֹיוּים בְּיבּים בּיבּים בְּיִים בְּיִים בְּיבּים בּיוֹיוּיוּים בְּיבְיּבְיּים וּיִבּים בְּיִים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיבּים בְּיִים בְּיִּבּים בּיִּבּים בְּיוֹיוּבְיּים בְּבְּיִיוּם בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיבְּיוּבְיוּם בְּבְּים בּיבְּים בְּיִיוּיוּים בְּיּבְיּבְּים בְּיִיוּם בְּיִבְּים בְּיוּיוֹבְּיוּבְּיוּם בְּיִיוּבְּים בְּיִבְּים בְּיוּיוּבְּיוּבְיוּבְיו

יַהְנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מְכּּל חַיַּת הַשָּׁדֶּדִּדְן אֲשֶּׁר עָשָּׁדִּדְּ יְהוָה אֱלֹהֻיִם וַיֹּאמֶר אֶל־הָאשָּׁדִּדְ אַף כִּי־אָמֵר אֱלֹהִים יִהוָה אֱלֹהִים וַיִּאמֶר אֶל־הַנָּחָוּ וַתַּאמֶר הָאשָּׁדִּדְן אֱלֹדְיִבְּן לֹא תַאִּכְלוּ מְכּּל עֵץ הַנָּוְן

steht in Apposition mit אָנָלֶשׁ , vor welchem die Dativbezeichnung nochmals hinzuzudenken ist. Letzteres, hier collect. animantia vitæ (s. das Wortregister) ist gen. comm., so dass sich ib, iap ganz richtig darauf bezieht.

^{21.} בַּיִּבְּל Fut. Hi. von בַּבָּי. — Ueber בַּהְתְּבָּה s. S. 101, 1, Anm. 3.

^{22.} בְּבָּי Fut. conv. von בְּבָּי Fut. Hi. von אָבָ הוּלָ Fut. Hi. von אָבָּ הוּל dem Suff. קַּיָּ

^{25.} עַרְמִּים f. עַרְמִּים, Pl. von עָרָבּים. Das ' steht hier in geschärfter Sylbe und ist kurz: eine vorzüglich in spätern Büehern vorkommende Schreibart, s. Lgb. §. 12, Ann. 1. pag. 61. יְתְבַּשְׁשׁׁיִי Hithpal. von בּוֹשׁ Hithpal. von בּוֹשׁ

Cap. III. Die Rede der Schlange muss als Fortsetzung eines sehm begonnenen Gesprächs betrachtet werden, und hat die Absieht, das Weib gegen Gottes Verbot aufzureizen. "? 🔊 (§. 152, 2, a) dazu kommt dass, sogar dass. Eig. sogar dass Gott gesagt haben sollte—? kaum ist s zu

- מְּפְרִי עֵץ־הַגַּן נאכֶל: וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹדְ־הַנָּן זּ אַמֵר אֵלהִים לא תאכלוּ מִמְנּוּ וָלֹא תִּגְעוּ בָּוֹ פֵּן־
- תַּמְתוּן וֹיאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁרָ לֹא־מוֹרת תְּמְתוּן: +
- פּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים פִּי בִּיוֹם אֲכָלְכֶם־מְמֶנוּ וְנִפְּקְחוּ עִינֵיכֶ, בּ
- וְהְיִיתֶם בֵּאלֹהִים יְדְעֵי מוֹב וָרְע: וַתְּרֶא הָאִשָּׁרֹּה בִּי 6 מוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲנָה הוֹא לָעִינִים וְנֶּרְמָד הָעֵץ לְהַשְּׁכִּיל וְתִּקְּר הַנְּא לָעִינִים וְנֶרְמָד הָעֵץ לְהַשְּׁכִּיל וַתְּבָּר וְתִּאַכֵל וַתְּתֵּן נִם־לֹאִישָּׁוֹה עִמְּרִה בְּיִּלְיִי עִמְּרִה בִּיּי עִמְּרִה בִּיּי עִמְּרִה בִּיִּי עִמְּרִי עִמְּרִה בִּיִּי עִמְּרִה בִּיִּי עִּבְּרִי עִּמְרִי בִּיִּי בְּיִי עִּבְּרִי בִּיִּי בְּיִּיִי עִּבְּרִי עִּבְּרִי בִּיִּי בְּיִי בְּיִּבְּיִי עִּבְּרִי עִבְּרִים בְּיִּיִּים בְּיִי עִּבְּרִים בְּיִּי עִבְּרִים בּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְיּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְיִּם בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּעִייִים בְּיִּעְיִּבְּים בְּיִּים בְּיִבְּים בְּבְּיִּים בְּבְּיִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּינִים בְּיִבְּים בְּעִים בְּבְּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיִּים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּישְׁרִּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִים בּיבְּיבְים בּיבְּים בּיּבּים בְּיבְּיִים בּיבּים בְּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיּבְיבְים בּיבּים בּיבְּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבְּיבְים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבְּיבְים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיים בּיים בּיבּים בּיבּים בּיים בּיבּים בּיים בּיבּיים בּיבּים בּייים בּייבּים בּיים בּיים בּיים בּייבּים בּיים בּיים בּיים בּיבּים בּיים בּיּבּים בּייים בּיים בּיבּים בּיבּים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייבְיים בּיים בּיי

ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה 7

- אָבֶה וַיִּעֲשׁוּ לָהֶבּ הַגֹּרְת: וַיִּשְׁמְעוּ אֶרֹב קוֹל יְהֹנֶדֹה 8 אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּנָּן לְרוּחַ הַיִּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ
- מְּפָנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַנָּן: וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים 9 אֶל־הָאָדֶם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיָּכַּרַה: וַיֹּאמֶר אֶת־קלְךְ שָׁמַעְתִּי 10
 - בַּגָּן נָאִירָא כִּי־עֵירֹכִּם אָנֹכִי נָאֵחָבֵּא: וַיֹּאמֶר מִי הַנִּידְ 11 לְךָ כִּי עֵירִם אָתָה הַמָּן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִּוִּיתִיה לְבִלְתִּי אֲכַלִּ

glauben. Sinn: Also soweit ging Gott, dass er euch alle Baumfrüchte des Gartens verboten hat? — 52 mit der Negation §. 149. 1. Anm.

5. Sterben werdet ihr nicht (§. 128, 3, a), sondern Gott weiss — Ueber 'ל nach der Negation: sondern §. 151, 1, gegen Ende. — אַבְּלְכֶּם s. §. 60, 1. Anm. 2. — בְּיִלְתָּם s. §. 62, Anm. 6. §. 102, 2, c.

10. אַרְבָּא s. §. 62, 4.—אַרָּבָּא s. §. 98, 5, §. 88, 1, Anm. 2. §. 150, Anm.

or I may

Iro wohen

לאָשָׁה אָפֶלּהּ וְיִּאֹמֶר הָאָדֶם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּרֵ עִפְּדִּי וְיֹּאֹמֶר הָאָדֶם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּרֵ עִפְּדִּי עִפְּדִּי עִפְּדִּי וְאָבֵלּ וְיִּאֹמֶר הְאָשָׁה הַנָּחָשׁ הְשִּׁיאַנִי אַלְּהִיבוּ אָלִהִיבוּ אָלִהִיבוּ אָלֹהִינוּ הְּשָּיאָנִי זֹאַת עָשִׁית וַתִּאֹמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִּשִּׁיתְּ וְאִיבְּלּ וְיִיּאַהָּ וְיִהְיָה אָלִהִיבוּ אָלִּרִי הַנְּיָה עַל־נְּחִיָּרְ אַשִּׁיתְּ וְעִפְּר הָאִבֶּר כָּלְ יְמֵי חַיֶּיְדְּ וְאֵיֹבָּר אֲשִׁירְ אַשִּׁירְ וְשָׁבָּר וְבִין הָאָשָׁה וּבִין וְרָעָה וֹבִין וְרָעָה וְבִּין וְרָעָה וְבִּין וְרָעָה וְבִּין וְרָעָה וְבִּין וְרָעָה וְבִּין הִאָּבָּר וְאָבֵּר וְבְּבִּין וְאָבֵּר וְבְּבִּר וְשִׁבְּר וְבְּבִּין וְהִיּבִּר וְבְּבִּין וְבְּרָב וְבִּין וְרָעָה וְבִּר וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּר וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּר וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּין וְבְּבִּין וְבְּבִּר וְבְּבִּין בְּבִּין בְּבִּין בְּבִּין בְּבִּין בְּבִּין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִּין בְּבִין בְּבִין בְּבִּין בְּבִּין בְּבִּיִּבְ בִּבְּיִים בְּבִין בְּבִּבוּ בְּבִּין בְּבִּיְבִּי בְּבִּיִים בְּבִּין בְּבִּיְבְ בִּיִים בְּיִבִּים בְּבִּיִּים בְּבִּין בְּבִּיְבִּין בְּבִּין בְּבִּבוּ בְּיִים בְּבִין בְּבִּיְבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִבּין בְּבִּבִּים בְּיִבְּבִּים בְּעְבִּיִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּבוּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּיוּ בְּבִּבּין בְּבִּבּין בְּבִּבּים בְּיִבְּיִבְּים בְּישְיבִּים בְּישְׁבִּים בְּשְׁבִּבוּ בְּבִּבוּ בְּבִּבּין בְּבִּבּיוּ בְּבִּבְּיִבְּיוּ בְּבִּבוּ בְּבִּבוּ בְּעִבְּבוּ בְּבִּבוּ וְבְבִּבוּין בְּבִּים בְּשְּבִּיוּ בְּבִּבּיוּ בְּבִּבְּיוּ בְּבִּבְּיוּבְיוּ בְּבִּבוּים בְּבִּבּיוּ בְּבִיבְיבִּיוּ בְּבִּבּיוְ בְּבִּבְּיבְיוּ בְּבִּבִּים בְּישְׁבִּים בְּבִּיִבְיבִין בְּבִּבְ

- 12. אַנְאַדְּהָ f. הַּוְּאַדְּ Ş. 65, Anm. 3; und Ş. 44, Anm. 2. אֵהָ s. oben zu Cap. 2, 12. אָבָא וֹ Pers. Fut. Kal von בָּאַ
 - 13. נְשָׁיאַנִי Hi. von בָּשָׁא, mit Suff.
- 14. verslucht sollst du sein vor allem Vieh und allen Thieren des Feldes , du gerade, du vor allen andern, sollst als ein sluchbeladenes Geschöpf erscheinen, vgl. Richt. 5, 24. בְּלֵבֶ מְנַעֵּים יְלֵבְּ. Es gehört zu dem Zwecke des Erzählers, den Ursprung gewisser (auffallender) Erscheinungen in der physischen und moralischen Welt zu erklären, und aus den Begebenheiten der Urwelt herzuleiten. אַבָּב von אַבָּיַ, s. aber אַבָּיִ, §. 77.
- 15. יְשִׁיתְּ von יְשִׁיתְּ von יְשִׁיתְּ von יְשִׁיתְּ von אָשִׁיתְּ, hier mit dopp. Acc.: eer (des Weibes Saame == des Weibes Nachkommen, die Menschen) wird dir nach dem Kopfe trachten (um dich zu zertreten), und du wirst ihm nach der Ferse trachten (ihn zu stechen). (Andere vergleichen das Chaldäische שְּׁשׁׁ conterere und erklären: Er wird dir den Kopf du ihm die Ferse zerstören.)
- 16. 교육교 Inf. absol. (pleon.) Hi. von 교육 s. Ş. 74, Anm. 13. 교육장 Fut. Hiph. desselben Verbi. Deine Beschwerden und deine Schwangerschaft Hendiadys f. die Beschwerden deiner Schwangerschaft, s. zu 1, 14.
- 17. אַנְבְּלְּבָּה du sollst ihn (den Acker) essen f. seinen Ertrag, vgl. Jes. 1, 7, 36, 16. Ueber das Chateph-Patach s. zu 2, 12.

עַשֶּׂבְ הַשָּׁבֶּהוּ בְּזַעַת אַפֶּיךְ תֹאכֵל לֶחֶבוּ עַד שׁוּבְךְ אֶלֹ־ 19 הָאֲדָמָרוּ כִּי מְמֶּנָרוּ לֻקְּחְתָּ כִּי־עָפָּר אַתָּרוּ וְאֶלּ עָפָּר תשוּב:

יַּיָּלְרָא הָאָדָם שֵׁם אָשְׁתּוֹ חַנָּגָה כִּי הִוֹאָ הַיְּעָה אֵבוּ כָּל־ 20

תְיֹּי וַיַּעֲשׁ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאָשְׁתּוֹ כַּתְנוֹרת עוֹר 21 ויַלְבָּשֵׁם:

ויאמר יְהוָה אֱלהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַר מִמֶּנוּ לָרַעַתְ 22 מוֹב וָנָע וְעָהָה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח בַּבוֹ מֵעֵץ הַחַיִּים

יְאָבֵל וָחֵי לְעלֶם: וַיְשַׁלְחֵהוּ יְהֹוֶדם אֱלֹהִים מְנֵּן־עֶדֶן 23 בארמה אשר לפח משחי ויירש את־הארח 24

לְעַבֹּד אָת הַאָּדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: וַיְגַרֶשׁ אֶת־הָאָדָם 24 וַיִּשְׁבֵּן מִצֶּדֶם לְגַּן עֶדֶן אֶת־הַכְּרָבִים וְאֶרֹת לַהְטִ הַחֲרֶב הַמְּתְהַפֶּבֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

5. Die Noachische Fluth.

Zu den merkwürdigen Ueberlieferungen, die sich fast bei allen Vötkern der alten Welt wiederfinden, gehört vorzüglich auch die von einer grossen allgemeinen Fluth, welche, eine geraume Zeit nach der Weltschöpfung von der über die Sünden der Menschen zürnenden Gottheit verhängt, das Menschengeschlecht bis auf Eine Familie vertilgt habe. Der hebräischen Tradition am ähnlichsten ist die chaldäische, in welcher der Gerettete Xisuthros heisst, dann die griechische von der Deucalionischen Fluth (Apollodor. 1, 7, 2. Ovid's Verwandl. 1, 240—415), andere finden sich bei den Persern, Hindus, (s. F. Bopp: die Sündfluth, nebst drei an-

^{22.} 참결가 기계환 wie einer von uns; Luth.: als unser einer, — welche Phrase noch andere göttliche Wesen, die Engel, voraussetzt. vgl. 6, 1. — 가격 bedeutet: von ihm, und von uns (§. 101, 2, c) und ist im ersten Falle contr. aus 가기계후, im zweiten Falle aus 가기계후. — 기계후 가입다. von 가기 = 기계후, s. §. 75 zu Ende.

^{24.} בְּבַּלְרָטֵ וֹלְגוֹי s. §. 63, 3, Anm. 1. — בְּבַּלְרָטֵ וֹלְגוֹי s. §. 63, 3, Anm. 1. — אַרְבַּלְרָטֵ וּלְגוֹי s. « Die Cherubs und die Klinge des blinkenden Schwertes. « Die Vorstellung ist doch wahrscheinlich, dass die Cherubs blinkende Schwerter in der Hand trugen, also: mit blinkenden Schwertern. Das Nomen collectiv, dah. mit dem Art. §. 107, 1.

dern Episoden des Mahâ-Bharatâ, Berlin 1829. 8) und andern Völkern. Ueberall ist diese Ueberlieferung mit dem sonstigen Sagenkreise und dem Lokal eines Volkes in Verbindung gesetzt, aber bei alledem findet sieh Uebereinstimmung selbst in kleinen zufällig scheinenden Umständen, wodurch die Meinung sehr viel Wahrscheinlichkeit erhält, dass es wirklich ursprünglich dieselbe Tradition sei, welche sieh von Volk zu Volk verbreitet hat, und dann erst mit dem Sagenkreise der einzelnen verbunden worden ist. In den folgenden Abdrücken ist nur der Text der sogenannten Elohimurkunde (vgl. S. 6) gegeben, die aus der Jehovaurkunde eingeschalteten Stücke 6, 1–8. 7, 1–10. 8, 20–22. sind ausgelassen worden

Stücke 6, 1-8. 7, 1-10. 8, 20-22. sind ausgelassen worden

9, VI אַלֶּה תּוֹלְרֹת נַחַ נַחַ אִישׁ צִּדִּיק תַּמִים הִיה פְּרֹתָיוֹ 10 אֶת־הָאֲלֹהִים הִתְּהַלֶּךְ־נְחַוֹּ וַיִּילֵּרְ נַחְ שׁלֹשָׁרֹ בָנִים 10 אֶת־הָאֲלֹהִים הָתְּהַלֶּךְ־נְחַוּ וַיִּילֵרְ נַחְ שׁלֹשָׁרֹ בָנִים 11 אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאָת־יְפְּרֵי וְתְּשָׁחֵרֹ הָאָרֶץ לְפָנִי 12 הָאֶלְהִים וֹתְּמֵלֵא הָאָרֶץ הַמְסֵּ וֹיִירְא אֱלֹהִים אֶרֹּהִים הָאָרֶץ וְהַנֵּה נִשְּׁחְתָה כִּי־הִשְׁחִירֹם כָּל־בָּשֶׁר אֶת־דְּרְכּוֹ 13 עַלְ־הַאָרִץ: וַיֹּאמֵר אֲלֹהִים לְנִחַ קֵץ כָּל־בַּשֹּׁר בָּא לְפִנִי בַּיְּבְּלְּאָרִי הַאָּרֵץ חְמֵס מִפְנִיהֶם וְהִנְנִי מַשְּׁחִיתְם בְּעָשֵׁרֹּ לְּנִים וְתְּנָשֵׁה וְּבָּת עֲצִירֹנְפָּרְ קְנִיְם תִּעֲשֵׁה וְּבִּתְּתְּבִּר הָאָרֶץ: עְשֵׁרֹ לְךְ תֵּבָת עֲצִירֹנְפֶּרְ קְנִיְם תִּעֲשֵּׁה וְּבִּתְּתְבִּי תְּעֲשֵׁה וְבִּיּתְ עַצִירְגַפֶּר קְנִיְם תְּעֲשֵׁה וְּבִּיתְ עַצִירֹגַפֶּר קְנִיְם תְּעֲשֵׁה וֹיִי עְשֵּׁרֹ לְנִים תְּעֲשֵׁה וְבִּית עַצִירְגַפֶּר קְנִיְם תִּעֲשֵּׁה וְּבִּית עַצִירְגַפֶּר קְנִיִּם תְּעֲשֵּׁה וְּבִּים מִּבְּנִים עְצֵירֹגַם בְּעִּעָּשׁׁה וְּעְשֵׁה וְּבִּית עַצֵּירִנְם תִּנְעָשֵׁה וְנִישְׁתִּים בְּנִים בְּתִּים בְּנִים תְּעָבִירְן וְנִים תְּעֲשֵׁה וְבְּיִּרְ בְּנִים תְּעִבִּירְנִים תְּעְבֵּירִן וְּעִּים תְּעִּבְּיִים וְנִבְּיִרְ בְּנִים תְּעָבִירְים וְנִבְּיִם תְּעֲשֵׁה וְּנִים תְּשְׁבִּירִם הְנִינְם תְּנִים בְּנִים תְּעָּבְיִים הְנִּים תְּנִים תְּנְעָּים תְּנִים תְּעֲשֵׁה וּיִים בְּנִים תְּעָּבִירֹנִים וֹיִנְשְׁתְּים בּּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִם תְּעִּים בְּיִים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבּים בְּנִים בְּנִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּנִים בְּיִנְיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִיבְּים בְּיִנְים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִּים בְּבִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיים בְי

Cap. VI. 9. בְּדְרֹתְיִין in seinen Menschenaltern d. i. in der Zeit, die er durchlebte, unter seinen Zeitgenossen. — Mit Gott wandeln, d. i. ihn begleiten, ihm folgen im Wandel, d. h. nach seinem Willen leben.

- 10. בְּנִים יַלִר Fut. Hiph. von לְּשָׁה בָנִים יַלִר §. 95, 1. Anm. §. לואל 1, b.
- 11. יפְּבֵּי הַאֵּלְהִים vor Gott d. i. in Gottes Augen, nach Gottes Urtheil, vgl. Jos. 6, 26, und hier v. 13. אַלְּאָחַ das Verbum des Vollseins mit dem Aceus. §. 135, 3, b.
- 12. «Seinen Weg oder Wandel verderben», d. i. einen verderbten Wandel führen.
- 13. לְּבֶּנֵי אֵבָּ, ist vor mich gekommen, d. h. placuit mihi, ist von mir beschlossen worden. Was Gott vor sein Antlitz nimmt, das sicht er gern an, es gefällt ihm, vgl. Ps. 19, 15. 1. Mos. 10, 9. בְּבָּנִי הָּם, Frevel, der von ihnen ausgeht, בְּבָּנִי in Bezug auf בְּבָּנִי \$. 143, 1. אָרִנְּיִבְּי \$, sammt der Erde. Auch die Erde ward verderbt, indem sie durch die Fluth in eine Wüste verwandelt wurde.
- 14. 57, eig. zu Zellen mache die Arche d. i. theile sie in Zellen. Ebenso v. 16 am Ende: «zu unteren, zweiten und dritten (Zimmern) sollst du sie machen" f. du sollst darin Zimmer in drei Stockwerken bauen, §. 136.

את התבה וכפרת אתדה מבירת ומחוץ בכפר: תעשה אתה שלש מאורת אמרה ארך התבר חמשים אמה רחבה ושלשים אמרה קומתרה: צהר 16 ה ואל אמדה תכלנודה מלמעלד בצדה תשים תחתים שנים ושלשיב הנני מביא את־המבול מים על־הארץ לשחו בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל והקמתי ארת־בריתי אתה ובאר ז ובניה ואשתה ונשי בניה אתה: ה אתר שנים מכל תביא אל־התבר יהיו: מהעוף למינהו ומן ה למינהו שנים מכל רמש האדמה ואתרה קח לה מכל - מאכל אשר 21 אכל ואספת אליה והיה לה ולהם לאכלדה: כַל אֲשֶׁר צִיָּה אתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עַשֶּׁה עַ

^{15.} FIN - Ti, und das (ist's), wie du sie machen sollst d. i. also sollst du sie machen.

^{16.} THE, Licht, d. i. Oeffnungen für das Licht, Fenster. Vulg. fenestra. Aber Ein Fenster hätte für die ganze Arche wenig nützen können. Unten 8, 7 steht für ein Fenster" der gewöhnliche Ausdruck (197. — 1728-18. Lis zu einer Elle (an Länge) sollst du sie (die Fenster) verfertigen von oben her'. Man hat es sich so zu denken, dass die Fenster im obersten Stock der Arche unter dem Dache angebracht werden, und von oben herab gemessen eine Elle gross sein sollen, also eine Elle hoch (vgl. 7, 20: fünfzehn Ellen von oben herab gemessen f. 15 Ellen hoch). Das Suffixum 172- bezieht sich auf das Collectivum 1722; Collectiva haben aber gern das Femininum bei sich. §. 105, 3, c. — Zu 1728-18. vrgl. ele epuartor bis zur Vollendung eines Jahres, ein Jahr lang. — 1727/272 s. 272 im Wortregister.

^{17.} מְלַרְיּהְמְבוּל מֵלִים die Fluth Wasser, s. §. 114, 2, b. Der Artikel und אַנוֹי setzen eine frühere Erwähnung oder ein sehon Bekanntsein der Fluth voraus.

^{18.} יְבְּקְמֵינְ Pragt. Hi. von בּוֹף; der Ton ist auf ultima nach §. 48, b, 3; ebenso נְבָאָהָ

^{19.} 자꾸지구 Inf. Hi. von 자꾸, sum sie am Leben zu erhalten*. Das Pronomen fehlt. Ebenso v. 20 am Ende, v. 21: 무무亞착] und sammle sie, v. 22: und Noah that es.

^{21.} Пр Imp. von Прэ, §. 65, Anm. 2.

Mon no offnan in Nephal: gnoffnat fries, humber.

Cardinalia Cardinalia 11, VII בשנרת שש מאורת שנרה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר, יום לחדש ביום הזרה נבקעו מות מות בשמים כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו: ויהי 13 הַנְשֶׁם עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וָאַרְבָּעִים לְוָלָה: בְּעֶצֶּב מיום הזה בא נח ושם וחם ונפרת בני נח ואשרת 14 נח ושלשת נשי־בניו אתם אל־התבה: הפרה וכל־ החיה למינה וכל הבהמה למינדה וכל הרמש הרמש עַל־ הָאָרֶץ לְמִינָהוּ וְכַל־ הָעוֹף לִמִינֵהוּ כֹּל צָפּוֹר 15 כל כנף: ויבאו אל נח אל התברה שנים שנים 16 מִבֶּל־הַבָּשָׁר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּיְם: וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקַבָּר־יִ 17 מִכָּל־בָּשָׁר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צְוָה אֹתוֹ אֵלֹהִים: וַיְהִי הֹמֵבּוּל אַרָבָּעים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׁאוּ אֶרִדּ התבה ותרם מעל הארץ: ויגברו המים וירבו מאד 19 על־האַרץ וַתֶּלֶדְ הַתָּבָה על־פָּנִי הֹפֵיִבוּ: וְהַמִּיבוּ מאד מאד על - האָרֶץ וַיִּכְסוֹ כָּל - הֶהָרִים הַגְּבֹהִים 20 אַשֶּׁר־תּחת כַּל־השַׁמִים: חַמַשׁ עַשָּׁרָה אמר־ז מַלְמעַלר־־ז

Cap. VII, 11. 1202, dieser Idiotismus (s. §. 118, 4) ist wahrscheinlich zu erklären: im (letzten) Jahre der 600 Jahre f. im sechshundertsten Jahre. - ביתוֹד Zeichen des Genitivs, §. 112, 2. - Ebenso nachher שַּׁלְחֹלֵי. -In den ältern Zeiten wurden die Monate nur gezählt. Die Namen derselben sind spätern Ursprunges. - בַּשֶּׁבְעָה־עָשֶׂר יוֹם am siebzehnten Tage, S. 18, 4. — TIII Die hoc die, wofür v. 13 noch bestimm ter בּלֵעֶם הַיּוֹם hoc ipso die, weil der Tag unmittelbar vorher bestimmt ist. 2 M. 19, 1. Wo die Rückweisung auf das Vorhergehende nicht so bestimmt ist, steht אַ בְּיוֹם הַהְוּאַ eo die 1 M. 15, 18. 26, 32. 30, 35. S. das Wortregister unter Nin, II.

12. Vierzig ist im Hebräischen runde Zahl, Lgb. S. 700. Ueber den Singular beim Zahlworte s. §. 118, 2.

13. Nº §. 145, 2.

15. שַׁנֵיִם שָׁנֵיִם, je zwei. §. 118, 5.

umerous or in in.

יות בל־כַנַן 14. אַפּוֹר כַּל־כָנַן alle Vögel von allerhand Gefieder ": dem Sinne nach blosse Wiederholung der vorhergehenden Worte.

^{17.} אַנְישָאוּ für אַייִן \$. 20, 3, b. Stw. אַטָּן. — בּיָּדְיּן Fut. apoc. Kal von □17.

^{19.} אָקרִים - בָּסָה Fut. Pu. von נְיָכְסוּ \$. 148, 2. - נְיָכְסוּ Fut. Pu. von בְּסָה, \$. 34.

גְּבְרוּ הַמֶּיִם וַיְּכְפּוּ הֶהָרְיִם: וַיִּגְוַע פָּל ־ בָּשֶׂר הָרמֵשׁ עַל ־ 21 הַאָּבֶץ הַשֹּׁרֵץ הַשֹּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשֹּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הַשְּׁרֵץ הְּבִּבְּהַמְּה וּבְּתַיְהֹה וּבְּתַיְהֹה מָאָרָם עַד־בְּהַמָּה עַד־בֶּמֶשׁ עַל־־ 23 בְּצִּפְּיוֹ מִפֹּל אֲשֶׁרְ עַל בְּבֵּי הָאָדָמָה מֵאָרָם עַד־בְּהַמָּה עַד־בֶּמֶשׁ עַל־־ בְּאַשֶּׁר אַהְּ בֹּתַ בְּהֹי הַאָּבֶץ וְיִשְּשֶׁר אַהְּ בֹּתְ עַל הָאָרֶץ וְיִשְּׁשִׁר אַהְּ בֹּתְ בִּוֹי וְיִבְּבְּרוּ הַמֵּיִם עַל־־ הָאָבֶץ הְמִשִּׁים בּעְל־ הַאָּרֵץ וְיִשְּׁשִׁר אַהְּ בִּתְּבָּרוּ וְאַתְּ בְּלְּ הַבְּתִיה וְאָתְ־כָּל־ הַאָּרֵץ וְאָתְרִים אָתְּרִים אָתְּרִב וְאָהְרָים וְאֵתְּבְּל הַאָּרֵץ וְאָתְרִים אָתְּרִים אָתְּרִב וְאַתְּבְּלְּהְיִם וְאָתְ־כָּל בְּתְיִה וְאָתְרִבּל אָלְהִים אָתְּרִים אָתְּרִ בַּתְּרָה וְאֵתְרָץ וְאַתְּבְּל הַאָּרֵץ וְאָתְרִים אָתְּרִים וְאֵתְרִים אָתְרִים אָתְרִים וְאֵתְרִים אָתְּרִים וְאָתְרִים אָתְרִים וְאֵתְרִים אָתְרִים אָתְרִים וְאָתְרִים אָתְּרִים וְאָתְרִים אָתְרִים וְאָתְרִים אָתְּבְּרוּ וְאָתְבְּרִץ וְאַתְיִים וּלְּבְּרִים וְאָתְרִים אָתְרִים אָתְרִים אָתְרִים וְאָתְרִים וְאָתְרִים אָתְרִים וְאָתְרִים אָתְרִים וְאָתְרִים וּאַתְרִים וְאָתְרִים אָתְרִים בְּתְרִים וְאָתְרִים בְּתְרִים וְאָתִרְץ וְבְּתְּתִים בְּתְּרָה וְאָתִים בְּתְּרָה וְאָבְירִים בְּתְרִים בְּתְרִים וּבְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְּרָה וֹבְּתְּרִים בְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְּרָה וֹבְּתְרִים בְּתְרִים בְּתְּרִים בְּתְרִים בְּתְרִים בּּתְרִים בּתְּבָּים בְּתִּים בּתְרִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בּיִּים בּתְּיִבְים בּיוֹים בּעְּבְּבְּיבְּבְּתְים בּערִים בּיּבְּתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּעְרִים בּתְּיִבְּתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּיתְרִים בּתְירִים בּיתְרִים בּתְרִים בּיתְרִים בּיתְרְתִּם בְּיבְּתְרְים בְּעִּבְּים בְּתְרִים בְּתְּיִבְּים בְּיִּבְּתְרְים בְּבְּיִבְים בְּתְרִים בְּתְּתְיִבְּתְים בְּבִּים בְּתְרִים בְּתְּיִבְּתְים בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיבְּבְּעִים בְּבְּיבְּים בְּיִּבְּים בְּבְּבְיים בְּ

int. of 2.2%

לְּנְשֶׁכֵּוֹ הַמְּיִם: "נְיִפְּׁכְרוּ מַעִינת הְהוֹם וַאַרְבּרֹת הַשֶּׁמִים: "נִיפְּׁכְרוּ מַעִינת הְהוֹם וַאַרְבּרֹת הַשָּמִים: "נִּשְׁבוּ הַמֵּיִם מַעַל הָאָרֶץ 3 הַלּוֹדְ וַשִּׁוֹב וַיִּחְסְלוּ הַמִּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַרֹת יוֹם: " הַלּוֹדְ וַשִּׁוֹב וַיִּחְסְלוּ הַמֵּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַרֹת יוֹם: * * הונח התברו בחדש השביעי בשבערו עשר יוֹם * * וונח התברו בחדש השביעי בשבערו עשר יוֹם * *

IN. No in in, males la ifor merran; And Palestriogronom
Ale Affirest finishing And Pronoman Mirjaning",
min im tertainings.

^{21.} Es verschied alles Fleisch d. i. es verschieden alle Thiere.... welche unter die Vögel, unter das Vich, unter das Wild, und unter das Gewürm der Erde gehörten: = alle Thiere, sowohl die Vögel, als das Vich und das Wild u. s. w. So 7 öfter bei Aufzählung der Theile eines Ganzen, s. 8, 17. 9, 2. 10: Hos. 4, 3.

^{22.} אַשֶּׁר אָשֵׁר בּוֹלְי sie starben, alles starb d. h. niehts blieb am Leben von Allem, was auf dem Trockenen wohnte, oder auch: sie starben dahin von allen Gattungen, zu welcher Gattung sie auch gehören mochten, keine blieb verschont.

^{23.} The Fut. apoc. Kal von The er (Gott) vertilgte. So, wie es scheint, die meisten Ausg. und Handschriften, und mehrere mit ausdrücklichem Raphe über Mem, um die Abwesenheit des Dag. anzuzeigen. §. 14, 2. Aber die Ausg. von Buxtorf, v. d. Hooght haben nach andern Handschriften (s. J. H. Michaelis krit. Note) The Fut. apoc. Niphal (mit Patach statt Kamez auch Ps. 109, 13): s. dann über The beim Passivo §. 140, 1, a. Weiterhin steht der Plur. dieser Form

^{4.} Пэрі, Fut. apoc. von Піз §. 71, Anm. 4.

ל לַחָשֶׁשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָשׁ וְהַשִּׁיִר בְּאָחָד לַחְדֶשׁ וַרְאוּ וְחָסוֹר עַד בְּחָבֶשׁ וְרְשׁוּ וְחָסוֹר עַד בְּחָבֶשׁ וְרְשׁוּ וְחָסוֹר עַד בְּחָבֶשׁ וְרְשׁ וְרְשׁוּ וְחָסוֹר עַד בְּחָבֶשׁ וְרְשׁ וְיְהִי מִקֵּץ אֶרְבָּעִים יִוֹם וְיִּפְתַח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן וּשְׁלֵח אֶרְדְּ בְּאָחָר וְיִשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנֶדְּהְ בִּשְּׁירִ וְיִשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנֶדְּהְ בִּעִּים מֵעַל בְּגִיץ: וַיְשַׁלַח אֶת־הַיּוֹנֶדְּהְ בְּצִיּיִם מֵעַל בְּגִיץ: וַיְשַׁלַח אֶת־הַיּיוֹנֶדְּהְ בְּצִיּיִם עַל־בְּנִי כָלְּהְצִּיְין וְיִשְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחָרִּיּ בְּאַרְיוֹ וְיִשְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְחָרִי בְּאַרְיוֹ וְתְּשָׁב אִלְיוֹ אֵלְ־בְּתְּבִּיוֹ וְיִשְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח אֶרְרַ הַמְּבְּרוּ בְּשִּׁרְיוֹ וְיִינִּתְ מֵנְרְ בְּבְּיִים וְוֹיִבְּעִר וְמִיבְּעִר וְיִשְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְנִישְׁלַח אֶרְרַ הַמְּבְרוּי בְּיִיִּתְרִי וְיִשְׁלִּח אֶרְרִי וְנִישְׁלַח יְדוֹ וִיִּקְּחְרִי וְשִׁיִּחְ שִּבְּעִר וְיִשְׁבִּי בְּעִרְיוֹ עְוֹדְ שְׁבְּעִר וְשְׁבִּי בְּלְיוֹ עְיִבְּי וְנִיִּיִּ עְנִירְ בְּבִּייִם בְּבִּיתְרִי וְשִׁיּב בְּאָרִין וְיִבּי בְּבִּיתְ וְיִבְּיִי עְוֹר וְיִבִּי נְתְּרִי וְיִבְּיִם בְּבִּתְרִי וְשִׁיִּב בְּאָרִין עְוֹד בִּיִבְּיִבְ בְּבְּיִים בְּבִּיתְ עִוֹר וְיִבְּיִי עְוֹי עִיִּי בְּבְּתְרִי וְשִׁיִּב בְּבְּתִי עְוֹי עְוֹר וְתִּי בְּבִּיתְ בְּיִבְּי בְּבִּיתְ בְּיִבְּי בְּבִּיתְ בְּיִבְּי בְּיִּים בְּבִּיתְ בְּבִּיתְ בְּיִבְּיִים בְּבִּיתְ בְּיִבְּיִים בְּּעִרְי עְּבִּיתְ בְּבִּיתְ בְּבִּיתְ עִּבְּיִים בְּבִּיתְ בְּבִּיתְ בְּבִּיתְ עִּבְּיִים בְּבְּבְּיתְּבְּיִים בְּבְּיתְּבְּיִים בְּבִּיתְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיתְּבְּיִים וְּבִּיתְּיוֹ בְּיִבְּיִים וְּבְּיִים בְּבִּיתְּיוּ בְּבְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיִים וְּבִּים בְּבְּיִם בְּבְּיִים וְּבְּבְּים בְּבְּיִבְּים בְּבְּיִבְּים בְּבְּיִים וְּבְּיִבְּים בְּבְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּיִבְּבְיִים וְיִבְּבְים בְּבְּים בְּבְּיִבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְ

5. בַּקְרָלְ לַחְנֶשׁ am ersten (Tage) des Monats. §. 118, 4.

for the ground form of B

^{6.} THE TO SET OF THE PROPERTY OF THE PROPERTY

^{7.} בְּעֵיהָ den Raben, wie v. 8. die Taube, nämlich welche er in der Arche hatte. בְּשִׁיהַ אֵּעֵיהַ פּר flog aus, aussliegend und wiederkommend, d. h. er flog wiederholt aus, kam aber stets wieder. §. 128, 3, b. בְּשָׁהַי seltene Form des Inf. Kal mit weibl. Endung, wie בּבְּיה können, §. 68, Anm. 1.

^{8.} ፲፱፫፫, aus ፫ interrogat. und ፲፱፫ von ፲፱፫፫, ab die Gewässer abnähmen (und sich verliefen) von der Oberstäche der Erde"; eine Art Constructio prægnans. §. 138.

^{9.} אָרָיוּ vom Stw. שׁוֹב . שׁוֹב י פּרָא אֹתָה er nahm sie herein zu sieh. §. 122, 1, b.

^{. 10.} אָרָל Fut. Hiph. apoc. von אָרָה דּיִּכֶּל Fut. Hiph. von אָרָה Fugte hinzu zu senden" d. h. er sandte wieder. Ş. 139. 1 und Anm. 1. Vgl. v. 12 zu Ende.

^{12.} كَارِيْتُواْ , §. 68, Anm. 3.

^{13.} בְּרְאשׁוֹן im ersten [Monat] §. 118, 4, Anm. 2. — מוּר abgek. Fut. Hiph. von סור. §. 71, Anm. 7.

ייַפר נֹחַ אֶת־מִיכֵּם הַתֵּבָּה וַיִּרְאֹ וְהָנֵּה חֶרְבוּ פְּנֵי הַאָּרָץ וֹבְּשָׁרִים וּוֹבְּרָאַ וְנְיִבְּיִּ פְּנֵי הָאָרֶץ וַוְיַבּּרְ הָאָרֶץ וְנְשִׁרִים וּוֹבּרְ אָלְהִים אָל־נֹחַ לֵּתְבֶּשׁ 15 יִבְשָׁר הָאָרֶץ וַיִּדְבּּר אֲלְהִים אֶל־נֹחַ לֵאְלֶּר: 15 יִבְשָׁר הָעִיּה אֲשֶׁר־אִפְּרְ הַּעִּרְ וּנְשֵּׁי־בָנִיךְ אִפְּרְ: 16 יִבְּבְּהְמָה וּבְּכָל־ 17 יִבְּשֶׁר הָעוֹף וּבְּבְּהְמָה וּבְכָל־ 17 יְבָּעֶין הַאָּרֶץ וְנִיצֵּא נְחַ וּבְּבְיוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־ 18 יִבְּנִיוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־ 18 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בָּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בִּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל הַתְיָה בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּל רוֹמֵשׁ 19 בְּנִיוֹ אִתְּוֹ בְּלְ הַתְּיָבְּה חִתִּיה בְּעִיר בְּעוֹף הַתְּיִבְּה בְּעִיּיִי בְּעִיּיִים וְבִּבְּיִי בְּעִיּיִים וְבִּיִּים וּיִבְּא בִּבְּיִים וְבִּבְּיִם בְּעִיּים וְבְּבְּיִים וְבִּיִים וְבִּבְיוֹ הְתִּיִּם וְבְּבְּיִים בְּעִיּים וְבְּבִּיוֹ אִתְּיִבְּים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים וְבְּבִּים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּבִיים בְּבִים בְּיִים בְּבִיים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּיִים בְּבְּיים בְּבִּים בְּיבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּים בְּבְּבְיוּבְיוּבְּיבְיוּבְייִים בְּבְּיוֹים בְּיוֹם בְּבְּיוֹים בְּיוֹם בְּיו

4. Versuchung Abrahams, seinen Sohn Isaak zu opfern.

1 Mos. XXII.

וְיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וְהָאֱלֹהִים נְפָּה אֶת־אַבְּרָהֶבּבוּ וִיאמֶר אֵלָיו אַבָרָהָם וַיֹּאמֵר הָנֵנִי: וַיֹּאמֵר קַח־נַא אַת־ 2

בָּנְךְ אֶרֶץ הַיִּרִידְךְ אֲשֶׁרְ אֶהַבְּנָתְ אֶרֵץ -יִצְחָק וְלֶךְּ -לְךְּ אֶל - אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהֵוּ שָׁם לְעלָה עַל אֲחַד הֶהָרִים

14. Unter אַרְבְּיִּ v. 13. ist das blosse Verlaufen und Einsinken des Wassers zu verstehen, wobei die Erde noch schlammig und nass blieb, unter בְּבָּר וַנְבָּשׁ das gänzliche Trockensein des Bodens. Vgl. Jes. 19, 5: בַּבָּר וַנְבַשׁ der Strom wird wasserlos und trocken.

Cap. XXII, 1. '547, in Pausa '1497 und '5497 eig. siehe mich (§. 33, 2, c. und 98, 5.) f. hier bin ich: die gewöhnliche Formel, mit welcher ein Gerufener antwortet. v. 7,241.

2. 7 7 7 mit pleonastisch. Dativ s. §. 151, 3, e. Ebenso v. 5. 122 7 7 7 7 7 8 eig. in agrum Moriæ, in das Gebiet, in die Gegend des Berges Moria. Auf diesem, einem Nebenhügel des Zion, wurde späterhin der Salomonische Tempel errichtet, und es ist nicht ohne Bedeutung, dass Abraham auf jenem nachmals heiligen Berge schon den grössten Beweis seiner Gottergebenheit ablegt.

3. בּלְבָּוֹ Fut. apoc. von בּלְבָּוֹ von בְּלֵבְי von בְּלַבְּי , s. בְּלַבְי.

3. <u>Pp.</u>1

trisis that also

stille or

עצי עלדה ויקם וילד אל המקום אשר אמר לו ם השלישי וישא אברהם את - עיניו וירא התמור ואני ונשובה אליכם: וישם על־יצחק פנו ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו: 7 Stan אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנד האש והעצים ואיה השרה לעלרה: ויאמר אברהכם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדרו ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם הָם אֶרת הַמִּזְבֵּח וִיעַרֹךְ אַת־העציב בנו וישכם אתו על - המזבח וישלח אברהם את־ידו ויקח ארדו־ ויקרא אליו מלאך יהוה מן־השמים אברהם אברהם ויאמר הנני: הנער ואל העש לו מאומה אלהים אתה ולא חשכת ארת וישא אברהם את־עיניו ויר פקרניו וילך אברהם

^{5.} הַלְּהָשִּׁיּן, Fat. Hithpal. von הַּלְּשָׁיָּר, s. über dieses Verbum §. 74, Anm. 17. Ueber das He parag. in בַּלְּשִׁרָּה, הְּבֶּלְּבָּה s. §. 126, 1. An der Form הַּשְׁרַבְּּה, die zwischen beiden steht, findet sich ein solches nicht, wie es überhaupt an den הַלְּיִל sehr selten ist (Lgb. S. 429).

^{6.} Din und legte (sie). S. zu 6, 19.

^{8.} פורה sie beide, eig. ihre Zweizahl s. §. 95, 3, Anm. 2.

^{9. [71]} Fut. apoc. von 712. — 7272778 den Altar, nämlich den zum Opfer nöthigen. Ebenso v. 6: das Feuer, das Messer.

^{12.} אַנשׁ, 2 Fut. apoc. von דְּעָשׁ,

^{13. \}PPS als Adv. loci: hinten, näml. im Hintergrunde der Scene, nicht s. v. a. hinter sich (Vulg. post tergum), wohn sein Blick nicht fiel. Blosse Correctur ist die Lesart des Cod. Sam., der LXX und 42 Handschriften: \PPS is ein Widder (\PPS f. den Einheitsartikel=\pi)s vgl. 1 Sam. 1, 1. Dan. 8, 3).

ייעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא אברהם שם המקובם 14 ההוא יהודה יראדה אשר יאמר היום בהר יהודה ויקרא מלאה יהול אל בי נשבעתי נאם יהון הזה ולא חשכת את בנד את ה אַבַּרַכָּה וְהַרְבַּה אַרְבֵּּדְ־ה אַר שפרת הים וירש זרעה אר והתברכו בקלי: וישב אברהם אל וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם פבאר שבע:

> 14. הוֹה יִרְאָה Jehova wird (sich) ersehen, mit Rücksicht auf seine früheren nun wider Erwartung bestätigten Worte v. 8. - באמר היים so dass man heut zu Tage (im Sprichworte) sagt: auf dem Berge Jehova's wird gesehen, d. i. gesorgt, da ersieht sich Gott Mittel, da sorgt und rathet er. Dieses Sprichwort muss sich auf die Heiligkeit des Tempelberges bezogen haben, wo Gott mit Hülfe näher sei, als anderswo. Zugleich ist auf die Etymologic angespielt, wobei מַרָאָר הָ für contr. aus מְרָאִר יָהּ (von קְּבְּרִיאֵל part. Ho., dem Jod compaginis, wie in בָּרִיאֵל \$. 93, 2, und ना = नांना) genommen wird. "Von Jehova erwählt" ist aber ein sehr passender Name f. das Nationalheiligthum.

> 16. «Ich schwöre bei mir". Die Menschen schwören bei Jehova oder andern Göttern, die sie anbeten, Jehova bei sich selbst. - הַהַר (das ist der) Ausspruch Jehova's", eine in den Propheten herrschende Formel, wenn Jehova's Worte angeführt werden. Sie werden eingeschoben, wie ait, inquit Dominus. - 17 steht nach Verbis des Sagens, Schwörens, vor der directen Rede, wie ort, Gr. §. 152, 1, gegen Ende.

> weil. - איבין deine Nachkommen sollen die Thore ihrer Feinde besitzen, f. sollen ihre Städte erobern, deren «Thore» dem Orientalismus das sind, was der "Markt", das Forum, den abendländischen Städten. Dieselbe Segensformel 24, 60.

> 18. אָרָאָרָ – הַאָּרֶנוֹ segnen werden sich bei deinen Nachkommen alle Völker der Erde, d. i. sie werden, wenn sie sich segnen, sich Israels Schicksal anwünschen. Vgl. 1 Mos. 48, 20, wo Jakob den Ephraim und Manasse segnet und spricht: mit delnem Namen mögen sich die Israeliten segnen und sagen: mache dich Gott wie Ephraim und Manasse. Dieselbe Formel, wie hier, mit geringer Vcränderung 12, 3. 18, 18. 26, 4 und 28, 14, wo Niphal steht. Die LXX (vgl. Gal. 3, 8) erklären Hithpa. und Niph. hier passivisch: es sollen alle Völker der Erde durch deine Nachkommen beglückt werden, gegen die Parallelstellen Ps. 72, 17. Jer. 4, 2.

Geschichte Joseph's. n/ of the follow a) Er wird von seinen Brüdern gehasst und nach Aegypten verkauft 1 Mos. XXXVII. Malla a martature Civcums Laucas יוֹסַף בּוֹן־שָׁבַע־עַשָּׁרָה שַׁנָה הַיָה רֹעָה אֵת־אָחָיו בַּצֹאן 20, Which את־בני בלהה ואת־בני זלפר את־דבתם רעה אל־ - יוסף מכל - בניו אהב אהב ויראו אחיו ז פסים: ועשה לו כתנר מכל - אחיו לשלם: ויחלם ויאמר שנא אתוו והנה אנחנו עלינו חלמתיו אביו

Cap. XXXVII, 2. לְּבֶּלְ לְּבְּלֵּלְ Und er war (Hirten-) Knabe bei den Söhnen der Bilha. בְּבֶּלְ בְּבָּלְ בְּבָּלְ böser Leumund über sie, §. 109, 2 Anm. und 113. 2.

^{3.} אָמְלֹלְ שְּבָּיִוּ, das אָץ comparativ, §. 117, 1. — בְּוֹלִין בְּנִיוּ cin Sohn des Greisenalters, den er als Greis gezeugt hatte, vgl. אָלָיִי וְאָנִייִ 44, 20.

^{4,} 기구크 ihn anreden. Sonst steht dafür 기구크 mit > 8, 15, ? Richt. 14, 7.

^{5. 7591} er erzählte es. Dieses Pronomen wird sehr häufig ausgelassen, nach Verbis für sagen (lat. dixit, er sagte es), z. B. 1 M. 24, 49, 46, 28, thun (vgl. feci ich that es) Jes. 48, 3, 6, 8, bringen (unten v. 25) vgl. 1 Sam 17, 39. S. oben zu 6, 19. — 12012 sie hassten ihn noch mehr. §. 139, 1.

^{7.} ਜਿਸਦੇਸ਼ Fut. Kal von ਕਰਨ seure Garben umgaben und neigten sich rings, s. §. 139, 3, c. — ਸ਼ਾਹਰਸ਼ਾਂਸ vom Stw. ਜਜ਼ਾਸ਼ §. 74. Ann. 17. Ueber die Endung ੍ਹੀ statt ਜੜ੍ਹੇ s. §. 47, 3, 2.

^{8.} אָבְלְּבְּ תִּמְלֹבְּ מִמְלֹבְּ מִנְיִלְבָּ אָ מָבְלִבְּ מִנְיִלְבָּ א. מ.

אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמרת הבוצת נבוא אני ואמה ואחיה להשתחות לה ארצדה: ויקנאר 11 וחדבר: ויאמר ישראר את־צאן אביהם בשכב: בשכבם לכד חיה רעה אכלתהו ונראה ورداد ויאמר אלהם ראובו אל - תשפכו במדבר ויד הציל אתו מידם את־כתנת הפסים אשר על והבור וישאו וגמליהם

^{13.} אָהַלוֹא, siehe! ohne Frage §. 150, 2.

^{14.} בְּצְאוֹן siehe nach dem Besinden deiner Brüder und der Meerden. – בְּצִאוֹן זְבָּר und bringe mir Antwort, s. das Wortr. unter

^{19.} אָלִישְׁ אֶל־אָחָיוּ ciner zum anderen, zu einander §. 122, Anm. 4. — אַרָּיָּאַ verächtlich, wie oṽτος, iste. §. 35, Anm. 1. und 34, Anm. 1.

^{21.} אַבְּעָלְיוֹלְ da wollte er ihn retten. בְּעָלֵי בְּעָלֵי wir wollen ihn nicht todtschlagen. שַּׁבְּי בְּעִלְי בְּעָלִי וְבָּעִי eig. jem. schlagen am Leben, so dass es ihm das Leben kostet. §. 116, 3.

^{22. &#}x27;בְּעֵן וְגוֹי [so sprach er], um ihn zu retten.

^{23.} אַת־כְתְּוְתוֹ — אַת־כְתְּוְתוֹ , Ş. 136, 1. vgl. Ş. 135, 3, a. — אַשִּר עָלָיו den er anhatte, den er trug: על öfter so von der Kleidung 5 M. 7, 25.

בַצַע כִּי נַהַרֹג אֶת־ אָחִינוּ וְכָפִינוּ אֵת־ דַּמְוֹ: ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל - תהי בו 28 אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו: ויעברו אנשים מדינים וימשכו ויעלו את־יוסף מן־הבור וימכרו את־ ויביאו את־ כסת ראובן אל־הבור והנה אין־יוסת בבור וישב אל־אחיו ויאמר הילד איננו ואני ויקחו את־כתנת יוסף וישחטו שעיר וישלחו את כתנת הפסים הכתנת בדם: אַבִיהַם וַיֹּאמֶרָנּ זֹאַת מָצָאַנוּ הַבּּר ויכירה ויאמר כתנת אם־לאו מהה מרף יוֹמֶרְ: בנו ימים ר שק במתניו׳ בנותיו לנחמו וימאן להתנחם שאלה ויבר אתו אביו: רים לפוטיפר סרים פרעה שר הטבחים:

^{27.} יְרֵנוּ אֵל־תְּהִיבוּ unsere Hand soll nicht an ihn gelegt werden, vgl. 1 M. 16, 12. 1 Sam. 18, 17. 21.

^{28.} אַנְשִׁים מְּדְיָנִים אַנִּים בּאַנִים בּאַנִּם בּאַנִים בּאַנִּם בּאָנִים בּאַנִּם בּאַנִּם בּאַנִּם בּאָנִים בּאַנִּם בּאָנִים בּאָּים בּאָּנִים בּאָנִים בּאָּנִים בּאָּנִים בּאָּנִים בּאָּבּיים בּאָנִים בּאָּנִים בּאָנִים בּאָּנִים בּאָּנִים בּאּנִּים בּאּנִּים בּאָּבּייא בּאּיא בּאּיִּים בּאָּבּייא בּאָּבּיים בּאּיִּים בּאּבּייא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאָּבּייא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּיא בּאָּבּייא בּאּיא בּאָּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאָּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאָּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאָּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאּיא בּאָּיים בּאּיא בּאּיא בּיּא בּיּיא בּיּיים בּאּיים בּאּיא בּאּיא בּייים בּייים בּאּיים בּייים בּאּיים בּייים בּיים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּיים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּייים בּיייי

^{29.} אין יוֹפְרָ und v. 30 אֵינְגּיּוּ s. §. 149, 1. S. 253. — בּיְקְרֵע וְגּוֹי Das Zerreissen der Kleider ist Zeichen der Trauer.

^{30.} Ueber das absolut vorangestellte 38 s. §. 142, 2.

^{32.} בְּכְּחְבֵּח, das בַ seq. Dag. ist hier das הַ interrogativum, f. oh §. 98, 4. Anm.; über בַ und אַ \$. 150, 2.

^{33.} שַרֹף טַרָף \$. 128, 3. Anm. 2.

^{35. 74,} Anm. 3, e. Das Dag, lene im I steht nach §. 21, 2.

b) Joseph's Dienst, Reizung zur Sande und unschuldiges Gefängniss.

1 Mos. XXXIX.

- וַיָּהִי יִהֹוֶדֶה אָרֹת יוֹסֵף וַיָּהִי אָישׁ מַצְלֹיָחַ וַיִּהִי בְּבֵירֹת 2
- אַדניו הַמִּצְרָי: וַיִּרָא אֲדניו כִּי יְהוֹדָרוֹ אָתְּוֹ וְכֹר אֲשֶׁר־ 3
- הוא עשה יהוה מִצְלִיתַ בְּיָדוֹ: וַיִּמְצָיֹת יְחֹנָה מִצְלִיתַ בְּיָדוֹ: וַיִּמְצָיֹת יְחֹנָה מִצְלִיתַ בְּיִדוֹ: וַיִּשְּׁרֶרת אֹתְוֹ וַיַּפִּקְרֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וִכְל־ יִשׁ־ לוֹ נָתַן
- ַנְיָהִי בּּרְבַּרִדְ יְהֹנֶּרִדְ בְּכָרִלְ־אֲשֶׁר יְשׁיֵּלוֹ בַּבִּירוֹ וְעַרְ בָּבְּיִרְ וּבְשֶּׁרֵ יִשׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהֹנֶרִד אֶתוֹ בְּבִיתוֹ וְעַרְ בָּבְיִרִ וּבְשֶּׁרֶחׁ יִשְׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהֹנֶרִד אֶתוֹ בְּבִיתוֹ וְעַרְ בָּבְיִר וּבִשְּׁדֶּחֹ: בִּיִּהִי בִּרְבַּרִ יְהֹנֶרִד אֶתוֹ בְּבִיתוֹ וְעַרְ בָּבְּיִר וּבְשֶּׁדֶחֹ:
- ַניְעֲזַב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אָתוֹ מְאוּמָד־זֹ כִּי אַם־הַלֶּשֶׁם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפַּה־תֹאַר וִיפְּד־זְּ
- מַרְאֶה: וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶה וַתִּשָּׁא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו דּ
- אֶת־עֵינֶיהָ אֱל־יוֹמֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבַה עִמְי: וַיִּמָאֵן וַיֹּאמֶר אּ אֶל־אֵשֶׁת אֲדנִיו הֵן אֲדנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבְּיִת וְכַל
- אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִיּוּ אֵינֶנוּ גָּדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מְמֶּנִי וְלֹא־ 9 הַשֵּׁךְ מְמֶנִי מָאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֵׁר אַתִּ־אִשְׁתְּוֹ וְאֵיךְ
- שֶּעֶשֶּה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָפָאתִי לֵאלֹהִים: וַיְהִי 10 כְּדַבָּרָה אֶל־יוֹסֶף יוֹם יִוֹם וְלֹא־שָׁמֵע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָה

Cap. XXXIX, 2. בְּצִלְּים, intrans. der Glück hat, dem alles gelingt; dagegen v. 3. trans. der da beglückt, gelingen lässt. — אַרְבָייִי seines Herren, sing. §. 106, 2, b.

^{4.} אַנְשְׁרָנוֹ mit dem Ton auf penultima, §. 63, 3, Anm. 1. — בָּלְּרִיִשׁ־לוֹ f. יַשׁ־לוֹם vie v. 5 steht. §. 121, 3, a.

^{6. &#}x27;וֹצְן יְדְּצִי 'וֹשְׁרְ ' und bekümmerte sich bei ihm (d. i. da er ihn, den Joseph hatte) um nichts, als um die Speise, die er ass. Nicht als ob er diese selbst besorgt hätte, sondern, will der Erzähler sagen, es blieb ihm nichts zu thun übrig, als dass er ass und trank. Vgl. v. 8: er bekümmert sich bei mir (da er mich hat) um nichts im Hause. – אַרוֹ הַאַרְ \$. 110, 2. – אַרוֹ בּאַר \$. 102, 2, c.

^{7.} אַבְּבָּשׁ imp. parag. §. 48, 5.

^{9.} אַנְאַל בְּדְוֹל מְמֵּנְנִי ichts ist grösser als ich, f. zu gross, wichtig für mich. Vgl. über diese Wendung des Comparativs 1 M. 18, 14. 5 M. 14, 24.

^{10.} יוֹם יוֹם s. §. 106, 4.

11 להיות עמה: ויהי כחיום הזה ויבא הביתה לעשורת הבית שם בבית: 12 מלאכתו ואין איש מאנשי פראותה וַתַּקָרָא לַאַנְשֵׁי בֵיתָה וַתֹּאמֶר לֹהֶם לאמר רְאוּ לנו איש עברי לצחק פנו בא אלי לשכב גדול: ויחי כשמעו 16 ואַקרא ייעוב בּגרוֹ אַצְלִי וינס ויצית החוצר 17 בגדו אצלה עד־בוצת אדניו אל־ביתו: 19 כַּדְבַרִים הַאַלָּה: וְיָהִי כִשְׁמֹע אַדְנִיוּ את־ דברי יוֹכָף אֹתוֹי ניִקר הַבְּרָדוֹ אֵלָיו וַיִּחַר אַפְּוֹו וַיִּקּח אָדְנֵי יוֹכָף אֹתוֹי 20 אֵשֶׁר דְּבָּרָדוֹ אֵלָיו וַיִּחַר אַפְּוֹו וַיִּקּח אָדְנֵי יוֹכָף אֹתוֹי מיים ויתנהו אל בירת הפהר מקום אשר אפירו הפלך ויהישם בבית הַפְּהַר: וַיְהִי יְהוֹה אֱר בְּנֵינִי שֹר בּיר וים אליו חסד ויתן חנו הסהר ואת כל־אשר עשים שם הוא היד שר בית הסהר ראה את כל מאומד נשהן מל 23 עשהן בַיָרוֹ בַאַשֶׁר יָהוֹה אָתוֹ ואַשֶּׁר־הוֹא עשה יָהוֹדַה מַצְּלִיהַ וּ

Vinze & Cocky

^{11.} Till Ding zu dieser Zeit, damals; ? als Zeitpartikel. Sonst bedeutet diese Formel stets: wie zu dieser Zeit, wie jetzt, 5 Mos. 6, 24. Jer. 44, 22.

^{14.} N 37 da hat er zu uns gebracht. Im Affecte der Rede verschweigt sie das Subject, ihren Mann.

^{16.} Till Fut. Hi. von Til, gebildet nach §. 71, Anm. 9.

^{20.} בְּלְכוֹף, im st. cstr. vor אַשֶּׁר s. 40, 3. §. 114, 1, 2. — אָכִיר ist subst. verbale .: "Gefangener;" 710% reines Particip (§. 83, 5): wo die Gefangenen des Königs gefangen waren.

^{21.} אבין הסן und er wandte ihm Gunst zu; בין הסן Fut. apoc. Kal von יוֹתָן הָצוֹ בְּעֵינֵי וְגוֹי - s bewirkte Gunst gegen ihn in den Augen des Obersten des Gefangenbauses, d. h. verschaffte ihm die Gunst des Obersten. S. über diese Formel 2 M. 3, 21. 11, 3. 12, 36.

^{22.} בְּל־אַשֶּׁר עִשִּׁים שָׁם וְגוֹי alles, was sie daselbst thaten, d. i. was man daselbst that, was daselbst geschah und vorging (vgl. §. 134 Anm. *), das that er, das ging durch seine Hand.

^{23. 1777 - 178,} er sahe auch nicht nach dem Geringsten, was unter seiner Hand war.

c) Joseph legt den Gefangenen ihre Träume aus.

1 Mos. XL.

- וְיָהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה תְּטָאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶּהְ מִצְרִים בּיְנִהְי עַלְּרְ בִּיְרָים הָאֵלֶּה תְּטָאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶהְ מִצְרִים יּיִבּעָה עַלְּרְ בִּיְרָים לְמֶלֶהְ מִצְּרִים וְעַלְ שֵׁר הָאוֹפִים יוֹתֵן אֹתָם בְּמִשְׁמֵר בֵּית שֵׁר חַמֵּבְּחִים אֶלֹ בֵּירת הַמְּבָּחִים בּיִתְשֵׁר יוֹמֵף אָסוּר שָׁר חַמַּבְּחִים אָלֹ בִּירת הַמֵּבָּחִים בּיִתְשׁמֵר וּ שֵׁר יוֹמֵף אָתָם וְיְשָׁרֶר אֹתָם וִיִּשְׁרָר אֹתָם וִיְשָׁר הְמֵּבְּחִים בְּמִשְׁמֵר וּ בִּיְתְּחְלִמוּ בְּלִיְלֶּד מְצְרִים אֲשֶׁר וְיָבְא אָלֵיהֶם יוֹמֵף בַּבְּכֶּרְ וַיִּרְא בּיֹ בּיִבּא אָלֵיהֶם יוֹמֵף בַּבְּכֶּרְ וַיִּרְא בּיֹ בּיִת הַסְּהַר: וַיָּבֹא אָלֵיהֶם יוֹמֵף בַּבְּכֶּרְ וַיִּרְא אַנֹי כּים וּשִׁאל את־סריסי פרעה אשר אתוֹ דּי אֹתִב וּיִישׁאל את־סריסי פרעה אשר אתוֹ דּי
 - בְּמִשְׁמֵר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֶר מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיְּוֹם: נִיאמָרוּ אָלִיו חַלוֹם חַלְמִנוּ וּפּתֵר אָין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אַלְהֶם 8
 - וַיֹּאמֶרוּ אֵלָיוּ חֲלוֹם חָלַמְנוּ וּפֹּתֵר אֵין אֹתְוֹ וַיִּאמֶר אֲלֵהֶם 8 יוֹסת חלוֹא לאלחים פתרנים ספרו־נא לי: ויספר שר־ 9
 - הַמַשְׁקִים אֶת חֲלֹמוֹ לִיוֹסֵתְ וִיאִמֵר לוֹ בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּר־הֹ -גפן לפני: ובנפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתד 10
 - ָּנָאֵה הַבְּשִׁילִּוּ אֲשְׁכְּלְעֵּירַבֻ עֲנָבְירֵבוּ וְלְנִס פַּרְעה בִּיָדֵי 11 עָּבֶּוֹ לְפָּבֶּי וְבַּבֶּּפֶּן שְּלְפָּוֹי שָׁנְיִבְּירַבוּ וְוֹזְא בְפַּוֹיוֹזְּזְ לְּלְוֹזְוֹ וְ 10

Cap. XL, 3. אָנָם בְּמִשְׁמֵב wie im Lat. eos in custodiam dediț.

4. 마음 가우리 er ordnete ihnen bei.
5. אַלשׁ בְּפְּתְרוֹן חֲלֹמֵיוּ , ein jeder nach der Bedeutung seines Traumes.

Jeder träumte verschieden , je nachdem die Bedeutung beider Träume verschieden war. - 첫 기반속 \$. 112, 1.

8. לְאֵלְהִים פְּתְּוֹנִים won Gott kommen die Deutungen; לְאֵלְהִים פְּתְּוֹנִים von der wirkenden Ursache. §. 140, 2. Joseph übernimmt die Traumdeutung, lehnt aber die Ehre derselben von sich ab, da Gott durch ihn rede. Vgl. 41, 16.

9. 'Piriz in meinem Traume, steht absolut voran, und ! folgt als Zeichen des Nachsatzes. In meinem Traume, da — S. zu 1 M. 2, 4. und §. 152. S. 262 oben.

10. הְיֹא כְּפַׂרְתַּח. Er (der Weinstock) [war] wie sprossend, schien zu sprossen. הְּבְּשִׁילֹּוֹ — תְּבְשִׁילֹּוּ. Hiph.—Kal. Die Rebenkämme reiften zu Trauben. — Ueber die Weglassung des או copul. in dieser Schilderung s. §. 152, Anm., erster Absatz.

יָאֶקּח אֶת ־ הָעָנָבִים וָאֲשְּׁחֵט אֹתָבֵם אֶל ־ כּוֹס כַּרְעה וֹיִאָבֶּר לוֹ יוֹסֵף זֶרְה וֹיִאָבֶּר לוֹ יוֹסֵף זֶרְה וֹיִאָבֶר לוֹ יוֹסֵף זֶרְה וֹיִאָבֶר לוֹ יוֹסֵף זֶרְה וֹיִאַבְּרְנִוֹ שְׁלְשֶׁת הַשְּׂרְגִים שְׁלְשֶׁת יָמִים הַם: בְּעוֹד שְׁלְשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַּרְעה אֶת ־ רֹאשֶׁך וַהְשִׁיבְּךְ עַל ־ כַּנֶּךְ וְנָתִּתְּ כִּיֹל בִּבְּרְעה בְּיָדוֹ כַּמְשְׁכְּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִירְת מַשְּׁקְחוּוּ בֹּרְעה בְּיָדוֹ כַּמְשְׁכְּוֹ יִיְבָב לָךְ וְעָשִׁיתִּ־נָּי עִמְּדִּי עִמְּדִּי עִמְּדִי תְּעָבְרְיִם וְגַם־פּּה לֹא־עָשִׁיתִי מְאִימָה תַּנְי תְּנְבְּרְתְנִי אֶלְּרְ פַּרְעה וְהוֹצֵאְתְנִי מִן הַבְּיִתְ הַעָּיִר הְנִיּעְה בְּבְּוֹר: וַיִּיְא שֵׁר ־ הָאִפִּים כִּי מוֹב פָּתְר הְעָּיִין וְבְּפִל מִאְכֵל בִּאְשִׁי וִיִּמְם בִּיְרִי וְבִּבְּל מִאְכֵל בִּיְעִה מְעָשִׁיתִי מְאִימָר בְּבְּוֹר: וַיִּיְא שֵׁר הְאִשִּׁי וְהְנָה שְׁלְשָׁה סֵלִי חוֹרִי בִּבְּוֹין מְכֹּל מֵאֲכֵל בִּיְשְׁה שִּלְשָׁה סֵלִי חוֹרִי בִּבְּוֹין מְכֹּל מֵאֲכֵל בִּיְעִה שְּלְשָׁה וְנִישְׁי וֹיִבְּרְ מִבְּלְיוֹן מְכֹּל מֵאֲל רִאשִׁי: וַבְּפַל הָעִלְיוֹן מְכֹּל מֵאֲל רִאשִׁי: וַבְּפַל הְעִלְיוֹן מְכֹּל מֵאֲל רִישְׁב בְּרְעה שִּלְשְׁת וְמִבְּל הְעִין וֹיִבּבְּ וּתְבִּי וְנִילְיוֹן מִבְּל מִבְּל מִשְׁל רֹאשִׁי: וַיִּעוֹן יוֹכְבּ בְּעוֹה שְׁלְשֵׁת וְמִבּים הְּעִין וְשִּלְיך וְתִלּה אָר בִּיבְּים שְׁלְשֵׁת וְמִים הְם: בְּעוֹד אִבְּרְיה בְּרְעה אֶר בּיבְּבְיִים שְּלְשְׁת וְמִים הְשִּלְיִי וְיִבְּיִם בְּיִבְּיוֹ בְּעִיה וְעָבְיל וְעִבְּי וְנִבְּי וְיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיבְּים בְּיִבְיּים בְּיִבְּים בְּיוֹבְיי וְבְּבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִבְּבְּיתְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיוֹבְים בְּבְּיבְּים בְּיוֹים בְּיוֹבְים בְּבְּים בְּבְּים בְּיוֹבְּים בְּיוֹי בְּיִים בְּיוֹב בְּיוֹבְים בְּיוֹב בְּבְּיתְים בְּיִים בְּיוֹי בְּיוֹי בְּבְּים בְּיוֹבְים בְּבְּבְּים בְּיוֹבְים בְּיבְּבְּים בְּיוֹים בְּבְּבְים בְּיִים בְּבְּבְים

^{11.} Die Aegypter hielten es für unerlaubt, Wein zu trinken, tranken aber den ausgepressten Saft der Trauben. Eben so noch heut zu Tage die Muhammedaner.

^{12. 🗖} sie sind, v. 18. Das Pronomen schliesst sehr häufig das Verbum substantivum ein, vgl. 🌣 🗖 7, 2, 📆 41, 26, und in der iten Pers.

^{13.} Das Haupt jemandes erheben, für: ihn aus dem (meistens unterirdischen) Kerker heraufsteigen lassen und daraus befreien, v. 20. 2 Kön. 25, 27.

^{16.} אר מוֹב פְּתַר ק dass er Gutes gedeutet hatte, nicht: dass er gut (richtig) gedeutet hatte, denn das musste der Erfolg erst lehren.

^{17.} אָמַעל \$. 151, 2, a. Vgl. v. 19.

^{19.} 기본 기본 기본 기본 시기 시시 시간 이 er wird deinen Kopf von dir nehmen, d.i. dieh enthaupten lassen. Der Ausdruck spielt auf den v. 13 gebrauchten an, wiewohl er einen davon sehr verschiedenen Sinn enthält. v. 20. wird das beiden Phrasen gemeinschaftliche 변화가 N판크 doppelsinnig zusammengestellt. Uebrigens wurden die Verbrecher bei den Aegyptern nicht lebendig erhenkt, sondern nach ihrer Hinrichtung an einen Pfahl geschlagen. Eben so bei den Hebräern, 5 M. 21, 22. 23.

^{20.} קַּלְּהֶת Inf. Hoph. von יְבַיְ nach Art der Verba שֵׁ dritter Classe (§. 70) gebildet, wiewohl dieses Verbum sonst zur ersten Classe gehört. יוֹם הַלָּהֶת צָּמֹר בַּרְעֹה eig. der Tag, wo man den Pharao zur Welt gebracht

d) Joseph legt dem Pharao einen Traum aus, und wird zu hohen Würden erhoben.

1 Mos. XLI.

וְיְהִי מִקֵץ שְׁנָתִים יָמִים וּפַּרְעהׁ חֹלֵם: וַיְהִי בַבּלֶּךְר 8 .1

וַהְּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־ כָּל־ חַרְטָמֵי מִצְרַיִּם וְאָת־ כָּל־ חַרְטָמֵי מִצְרַיִּם וְאָת־ כָּל־ חַכְמֶיהָ וְיִסַפֵּר פַּרְעהׁ לָהֶם אֶר־ חֲמִשְׁקִים אֶר־ 9 פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַּרְעהׁ: וַיְּדַבֵּר שֵׁר חַמַשְׁקִים אֶרִּ־ 9 פַּרְעהׁ 10 קַבְּרְעהׁ לֵאַמִּר בֵּית שֵׁר הַמַּבְּּחִים קַבְּרְעהׁ 10 אָתִי בְּמִשְׁמֵר בֵּית שֵׁר הַמַּבָּחִים אָתִר וֹיִתְּן אֹתִי בְּמִשְׁמֵר בֵּית שֵׁר הַמַּבָּחִים אָתְר וֹיִבְּעָר אָמָי אָתָר 11 אָרְי וְשָׁב אִתְּנוּ 12 אָנִי וְהָיִבְּרִי עֶבֶּד לְשֵׁר הַמַּבְּחִים וַנְּסַפֶּר לוֹ וַיִּפְתָּר לְנִוּ נִעַר עִבְרִי עֵבֶּד לְשֵׁר הַמַּבְּחִים וַנְּסַפֶּר לוֹ וַיִּפְתָּר לִנוּ נִעַר עִבְרִי עָבֶּד לְשֵׁר הַמַּבְּחִים וַנְּסַפֶּר לוֹ וַיִפְּתָּר לִנוּ

wheel in 1

Lon

hatte, f. wo er zur Welt gekommen war. Das Passivum als impersonelles Activum gedacht, daher mit dem Acc. §. 140, 1. Anm.

^{21.} אַטְשְׁקְּהוּ er setzte den Obermundschenk wieder über sein Getränk. So ist אַרְשָׁיִים hier zu nehmen, vgl. 1 Kön. 10, 21.

Cap. XLI, וֹ. יְמִים eig. zwei Jahre Zeit.

^{8.} চাট্টাস, sie, die beiden Träume, aus denen Pharao's Traumgesicht bestand.

^{9.} אַת־פַּרְעֹה kann Acc. sein, von אָת־פַּרְעֹה regiert, in der Bedeutung: anreden, vgl. 37, 4. Gew. er redete mit Pharao.

^{10.} Es gehört zur Sprache der Ehrfurcht gegen den König, dass in der dritten (statt in der zweiten) Pers. von ihm gesprochen wird. Daher v. 13: mich stellte er (Pharao) wieder an, und ihn hieng er auf (liess er aufhängen).

^{12.} לְבֶּךְ לְשֵׁרְ הַטַבְּחִים cig. der als Knecht diente dem Obersten der Leibwache. §. 112, 2, am Ende. — אָלִי cinem Jeden. Die Dativbezeichnung aus בְּנוֹ ist wieder hinzuzudenken, vgl. §. 151, 4

13 את־חלמתינו איש כחלמו פתר: 14 לנו כן היה אתי השיב על כני ואתו תלה: ויקר א ארת - יוֹסֶתּ ויַרְצָהוּ מֵן - הַבּוֹר 15 ויחלף שמלתיו ויבא אַר־פַּרְעָה: וַיֹּאמֵר חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי על לאמר תשמע חלום לפתר אתו: ויען יוסף לאמר בלעדי אלהים יענה את־שלום פרעה: פרעה אל יוסף בחלמי הנני עמד על שפר וְהַנָּה מִן־היאר עלוֹרת שבע פרורת בּרִיאוֹרת 19 בשר ויפת תאר ותרעינה באחון: והנה שבע־פרורת אַחרות עלות אַחַרִיהָן דַלות וַרְעוֹת תֹאר מאד וַרְקוֹרִת בַּשֶׁר לֹא ־ רָאִיתִי כָהַנַּוֹה בִּכֹל - אָרֵץ מְצַרִים לֹרְעוּ 20 ותאכלנה הפרות הרקות והרעות ארת שבע הפרורת ותַבאנָה אָל־קרבּנָד־וֹ וְלֹא נוֹדַע 21 הראשנות הבריאת: בּי־בַאוּ אֵל־קַרָבָּנָה וּמַראִיהָן רַע כּאַשֵּׁר בַּתְּחַלָה וַאִיקִץ: 22 וַאֶרֵא בַּחַלֹמֵי וִהנָה שַבַע שַבַּלִים עלת בַּקנָה אָחַד מַלְאֹת 22 שבע שבלים צנמות דקות שדפות קדים 24 צמחות אחריהם: ותבלען השבלים הדקת את שבע

pres.

^{15.} 기자 — 기열하다, indirecte Rede: du hörest einen Traum, um ihn (sogleich) zu deuten. \$. 152, 4, c.

^{16.} מֹלֵילֵה Gott wird Auskunft geben über Pharao's Heil, in sofern dieser nämlich dem Joseph die Deutung offenbaren soll. Es liegt darin zugleich die schmeichelnde Andeutung, dass der Traum nur Gutes werde zu bedeuten haben.

^{17.} Die directe Rede folgt hier auf das Verbum אָרָה (reden, sprechen), ohne dass, wie gewöhnlich, hinzugesetzt wird. Vgl. 2 M. 32, 7. 1 Kön. 21, 5.

^{19.} בַּהְבָּה לְרֹעַ (welche) wie diese an Schlechtigkeit; welche diesen an Schlechtigkeit (übelm Aussehen) gleichgekommen wären, also: so schlechte.

^{21.} קְרְבְּלָהְ, über die Form des Suff. s. §. 88, Anm. 2. — בַּיְרָאֵיהָוּ ist Singular: aspectus carum s. §. 90 am Ende.

^{23.} אחריהם f. אחריהן §. 119, 5. Anm. 1.

^{24.} וַתְּבַלְעָן s. §. 47, 3, Anm. 3.

16 90121 V השפלים השבות ואמר אל החרשמי ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד האלהים עשרה הגיד לפרער הטבת שבע שנים הנה ושבע השבלים הטברת שבע וואו ושבע הפרות הנה חלום אחד והרעת העלת אחריהן שבע שנים חנה ושבע השפלים הרקות שדפות הקדים יהיו שבע שני רעב: שנים באות שבע גדול בכל־אַרַץ מצרי מצרים וכלה הרעב את הארץ: ארץ וחכם וישיתהו על פקדים על־הארץ וחמש את־ארץ הבאת האלה ויצברו־ תחת יד־פרעה אכר פרעה אל וייאבר רוח אלחים בו: ויאמר ז־כל־זארת אין נבון הודיע אלהים אותה אר אתה תהיה ביתי ועל ממד: えべいへ

^{25.} ਜਿਲ੍ਹੇਂ), Part. Fut. facturus sc. est. §. 131, 1 und 2, b.

^{26.} שַׁבֵּע פָּרֹת הַעִּבֹת uber den Artie. §. 109, 2 Anm. a. — בּּה sie sind, s. zu 40, 12. v. 27 ist es durch das Verbum יְהָייּר ausgedrückt.

^{29.} Siehe, siehen Jahre kommen, [Jahre] grosser Sättigung (grossen Ucberflusses) in ganz Aegyptenland.

^{39. &#}x27;אַרָּיִם נְגוֹי s. §. 130, 2.

^{42.} Das Uebergeben des Siegelringes ist die gewöhnliche Ceremonie, mit welcher ein Wessir des Morgenlandes eingesetzt wird. Zu der Construc-

אֶת־טַבּעְתוֹ מֵעַל יָדֵוֹ וַיִּמֵן אֹתָרִהֹ עַל־יֵד יוֹמֵף וַיִּלְבֵּשׁ
אֹתוֹ בְּגְדֵי־שׁשׁ וַיָּשֶׁבּ רְבִּד הַזְּהָב עַל־צֵּיִּארְוֹ: וַיִּלְבָּב אֹתוֹ בְּמִרְכָּבֶר הַמִּשְׁנֶרוֹ אְשֶׁר ֹלוֹ וַיִּלְרָאוּ לְפָנִיוֹ אַמֵּר בְּלוֹ וַיִּלְרָאוּ לְפָנִיוֹ בְּמִרְכָּבֶר וֹמִף אָנִי פַּרְעָה וּבִלְעָדֶיךְ לֹא יִיִּרִים וּ וִיּאָשֶׁר בַּרְעֹה אֶלְ־יִנֹוֹן אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרִיִם: וַיִּלְרָא פַּרְעַה שֵׁבְּרִים וּמִבְּעִ פַּרְעֹה וַיִּמֶּן אַנְּבְּרִ בַּרְעֹה שֵּבְרִים: וַיִּמֶרְ בָּבְרִים בְּעִבְּרִים וּיִמֶּף בְּבְּרִים וּיִמֶּף בְּלְיִהְ מִבְּרִים וּיִבֵּא יוֹמֵף בָּלְבִּי בַּרְעַה וַיִּצֵבּי בִּרְעַה בָּרְעִה בָּרְיִם וְיִבֵּי בַּרְעַה בָּרְיִם וְיִבָּי בַּרְעַה בְּרִים וּיִבְּרִים וְיִבְּרִים וְיִבְּרִים וְיִבְּבִּר בְּכְרֹ אֶבֶרְים: מַבְּרְעִה וַיִּעְבֹר בְּכְל אֶבְיִים וּיִבְּר בְּלְים וְיִבְּר אֹכְל שֶׁבִר בְּכְר אָבֶיִים וּיִבְּר בְּלִים וְיִבְּבִּר שְׁנִים וְיִבְּר בְּלְים בְּיִים וְיִבְּר בְּלִים בְּרִים וְיִבְּבִּר שְׁנִים וְיִבְּר בְּלִר בְּלִים בְּעִים וּבְּעִים אְבָּר שְׁנִיר בְּנִי בְּרְעָה בְּיִרְים וּבְּבִּי בְּרְעָה בְּיִבְּר בְּבְּר שְׁנִים וְיִבְּבִי בְּעִים וְיִבְּבִּי בְּיִבְים וְנִיבְּר בְּבְּרְים בְּבְּר בְּבְּר בְּעִבְּר וְיִבְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּר בְּבְּיִים וּבְּבּי בְּיִבְיִים אֹבָּר וְנִיבְּר בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּבִּי בְּבְּרְיִבְּיִים בְּיִבְיִּם בְּיִבְיִּם בְּבִּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּבְּבְייִבְּבְּיִבְים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִר בְּיִבְּבְיוֹים בְּבְּיִבְּבְיוֹב בְּיבְיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיּבְים בְּבְּבְיוֹב בְּיִבְּים בְּיבְּבְיוּבְים בְּבְּבְיוּבְבּיוּ בְּיבְּיוּ בְּבְיוּים בְּבְּיוּבְיוּ בְּבְּיוּבְיוֹב בְּיוֹבְיים בְּבְּיוּבְיוּיוּ בְּבְיוּבְּיוּ בְּיבְיוּיוּ בְּיבְיוּ בְּבְּיוּבְיוּ בְּיבְּיוּ בְּייִבְיְיוּבְּיוּ בְּבְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְיוּיוּבְּיוּיוֹים בְּיִים בְּעִים בְּבְּיוּיוּיוּים בְּיוֹים בְּיִים בְּיוּבְּיוּבְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּ

tion von קָּבְּישׁ vgl. §. 136, 1. — קְבָּישׁ die goldene Kette (mit dem Art.), welche nämlich ein Abzeichen der höchsten Beamten ist.

^{43. 15-15 § . 112, 1. — 17.} wenn man dieses Wort als ein hebräisches betrachtet, könnte es Inf. absol. Hiph. sein für 17. [5. 52, Ann. 2), hier als Imp. (§ 128, 4, b), also: beuget die Kniee. Weit wahrscheinlicher ist es aber ursprünglich ägyptisch (Ape-rek beuget das Haupt) und erhielt nachher nur eine hebräische Gestalt und Etymologie. — 17. Inf. absol. pro Verbo finito, § 128, 4, a.

^{44. «}Ohne dich soll niemand seine Hand und seinen Fuss aufheben in ganz Aegyptenland" — ohne deine Erlaubniss soll sich niemand regen, das Geringste thun im ganzen Lande.

^{45.} THE THE AGE TO THE

^{47.} מְלַלְיִי nach Haufen, haufenweise, also: in Menge.

יַּאְהֶעֶּׁינָרִדְּץְ שֶׁבֵע שְׁנֵי הָרָעָב לָבוֹצִּאַ בַּאֲשֶׁר אָמֵר יוֹמֵף 54. יִיְהִי רָעָב בְּכָל־ הָאֲרָצוֹת וּבְכָל־ אֶבֶץ מִצְרַיִם הָיָה לְחֶםׁ:

e) Erste Reise der Brüder Joseph's nach Aegypten.

1 Mos. XLII.

יַּיְרָאַ יִעֲלָב פִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמְצְרָיִם וַיִּאמֶר יַעַלְב לְבָנִיו וֹיִאמֶר הִנִּוֹן שָׁמִעְתִּי פִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר לְמָּרְיִם הַתְּרָאוֹּ וְיִּאמֶר הִנִּוֹן שָׁמִעְתִּי פִּי יֶשׁ־שֶּבֶר לְמִּרְיִם וְיִּאמֶר בְּנִימִין וְאָחִי יוֹסֵף עֲשֶׁרָה לְשְׁבֹר בָּר מִמְצְרָיִם: 3 נְמְוֹת וַיִּאמֶר אֲחִי יוֹסֵף עְשָׁרָה לְשְׁבֹר בָּר מִמְצְרָיִם: 3 נְאָמֵר בִּיְנְמִין אֲחִי יוֹסֵף לְאִ־שָׁלָח יִעֲלְב אֶת־אֶחִיו וַיִּפְּרְם יִּאמֶר בְּעָרָה יִּמְרָּב אֶתִּר אָחָיו וַיִּפְּרְם זְיִּאמֶר אֲלֵהָם מֵצִין נִיּבְּר אִתָּם לְשׁוֹת וַיִּאמֶר אֲלֵהֶם מֵצִין בִּבְּר אְכָּר יִּוֹסֵף 9 בְּאתֶם וִיּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַנְּלִים בְּאתָם וִיִּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַנְּלִים בְּאתָם וְיִּאמֶר אֲלֶהָם מְרַנְּלִים בְּאתִם וֹיִיאמֶר אֲלָהִם מְרַנְּלִים לְּמָב רֹץ בָּאתְם: וַיִּאמְרוּ אֵלִיוֹ 10 אָבְרִיךְ בָּאתְם לִי וְעַבָּדִיךְ בָּאוֹ לִיִּבְּר אְכָּר בְּנִי אִישׁ־ 11 אָבְרָיךְ בָּאתְם לֹא בִּי עִרְוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לְרִאוֹת בְּיִבְירְ בְּאתֹם לֹא בִּי עְרְוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לְרִאוֹת לִיְבְּירִ בְּאתֹם לֹץ בִּיךְ בִּיִּתְם לֹא בִּי שְרְוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִּיִּלְים: לֹי אִשֹר וֹנִית הָאָרֶץ בָּאתֶם לִיךְנִי בְּיִיבְ לִיִּאוֹת וְיִבְנִית לְאֹבִין לִּיתְּר בְּאתָם לִּיתְנִים לֹא בִּיך אָרִוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִּיךְ בְּיִבְּיִב בִּי אִישׁר וֹיִבּר שִׁנִים עשׁר עבדידְ אחִים אנחנוּ בּנִי אִישׁר זּיִר שִּבִּר שִׁנִים עשׁר עבדידָ אחִים אנונוּ בּנִי אִישׁר זּיִי בִּי אִישׁר בּי אִישׁר שִּרִים עשׁר עבדידָ אחִים אַרוֹנִי בּי אִישׁר בּי אִישׁר בּי אִישׁר בּי בִּי אִישׁר בּי בִּי בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִבְּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְיוֹים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּתְּים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִּבְים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּב

^{54.} וְתְּקְלֵינָה Fut. Hiph. von אַלַלּ

Cap. XLII, 4. אַרִי יוֹפַלּ, den leiblichen Bruder Josephs. Sie waren von Einer Mutter, der Rahel. Vgl. v. 38 und 43, 29.

^{9.} Day in Beziehung auf sie, von ihnen.

^{10. 77772} der Hebräer vertauscht in der Anrede an einen Vornehmen das ich mit: dein Knecht, und du mit: mein Herr. Vgl. v. 11. 12. 44, 18. 32. 33.

^{13.} ΤΡΕΞ der kleine d. h. kleinste, jüngste. §. 117, 2. — ΕΝΝ cr ist nicht (mehr). Dieser Ausdruck lässt unbestimmt, ob er todt sei, (vgl. das griech. οὐε εἶναι Π. β, 641, Matth. 2, 18. und Wetstein zu der St.), oder sonst auf irgend eine Weise verschwunden, vgl. v. 36. 5, 24. 1 Kön. 20, 40. — Ueber den Gebrauch von ΓΝ §. 149. S. 253.

אחר בארץ כנען והנה הקטן את־אבינו היום והאחד ויאמר אלהם יוסף הוצת אשר דברתי אלכם : איכפר ו בזארת תבחנו חי פרעה אם־ 15 לאמר מרגלים אתם: בבוא אחיכם הקטן הנה: ויקח את־אחיכם ואתם אתכם ואם לא מרולים אתם: ויאסף אתם אל־משמר שלשת ימים: 18 וַיֹּאמֵר אַלֶהֶב יוֹסָרְ בּיוֹב השׁלִישׁי זֹארת עשׁוּ וחיוּ 19 את־האלהים אני יראו אם־כנים אתם אחיכם אחד בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שבר רעבון ואת־אחיכם הקטן תביאו 21 דבריכם ולא תמותו ויעשו כן: ויאמרו איש אנחנו על אחינו אשר ראינו צררת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אותם לאמר הלוא ויען ראובן הזאת: אמרתי אליכם לאמר אל־תחטאו בילד ולא 23 וגם־דמו הנדה נדרש: והכם לא ידעו כי פינת בו: ויסב מעליהם ויבד וישב אלהם

^{15. &#}x27;NYM TR ihr werdet nicht von dannen kommen. Ueber TR siehe S. 152, 2, f.

^{16.} בַּרְעהׁ כִּי מְרַבְּלִים אַהָּט beim Leben Pharao's (schwöre ich), dass ihr Kundschafter seid.

^{18.} יאָת יָשׁוּ וְהְיוּ thut diescs, so sollt ihr leben. Der zweite Imperativ als Versprechen und Versicherung, §. 127, 2.

^{19.} שֶׁבֶּר רַעֲבוֹן das Getreide des Hungers (d. h. für den Hunger, das Bedürfniss) eurer Familien.

^{20. &}quot;Und so werden sich bewähren eure Worte, und ihr nicht sterben".

^{23. 125} Da nachdrücklich: sein Blut, siehe es wird jetzt gefordert, nicht: und auch sein Blut. S. über diesen Gebrauch von Da §. 152, 2, a.

^{24.} 마파 이 cig. von bei ihnen, d. h. von ihnen ab. — 기구기 §. 74, Anm. 3, c. — 마파 이 cig. aus ihrer Nähe.

נְיָרָבֵּר אֲלֵהֶ וַיָּקָּח מֵאִתָּם אֶת־שִּׁמְעוֹן וַיֶּאֶסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: וַיְצֵוֹ יוֹסַרְּ וַיְמַלְאוֹ אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וּלְהָשִׁיב 25 כַּסְבֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקוֹ וְלָתֵת לְהֶם צֵּרָה לְהָרֶךְ עוניים לדרם כני וּנִּיִּצְׁל אַתְּ-וֹיִיבְרַם ווֹלְ-חַלְּרָבְּרָ

יַעַשׁ לָהֶבוּ בֵּן: וַיִּשְׁאוּ אֶת שְׁבְרָבוֹ עַל - חֲמֹרֵיהֶבוּ 26

וַיֵּלְכוּ מִשֶּׁכֵּוּ: וַיָּבֹאוּ אֶל ־יַעֲקֹב אֲבִיהֶכֵּו אַרְצָּה כְּנָעַן 29 וַיִּנִידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקּרת אֹתָם: וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׁקֵּיהֶם 35 והנרת־איש צָרוֹר־כּסִפּוֹ בַּשֹׁקוֹ ויַרְאוּ אַרִת־־צרוֹרִת

בַּסְפֵּיהֶם הַפָּח וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוֹּ: וַיֹּאֹמֶר אֲלֵהֶם יַעַקב 36 בּ אַבִיהֶם אֹתִי שִׁכַּלְתָּם יוֹסֵף אֵינֵנוּ וִשִׁמְעוֹן אֵינֵנוּ וִאֵּת־

בּנְיָמִן תִּקָּחוּ עָלֵי הָיוּ כָלֵנָה: וַיֹּאמֶר רְאוֹבֵן אֶרְ-אָבִיו 37 לֵאמר אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֵנוּ אֵלֶיֶךְ תְּנָה

אתו עַל - יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנוּ אֵלֶיְדְ: וַיֹּאֹמֶר לֹא - זֵיֵרֵד בְּנִי 38 עִפֶּכֶב כִּי־אָחִיו מֶרת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וּקְרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרָךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ - בַּרָּה וְהוֹרַדְּתֶּב אֶת - שִׁיבָתִי בְּיָגוֹן שִׁאוֹלִרה:

f) Zweite Reise der Söhne Jakobs nach Aegypten mit Benjamin.

1 Mos. XLIII.

וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלוּ לֶאֲכֹל אֶרֵז - 1.1 הַשְּׁבֵּר אֲשֶׁר הַבִּיאוּ מִמְּצְרָיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שְׁבִּי אֲבִיהָם שְׁבוּ שִׁבְרוּ לָנוּ מְעַט - אְכֵל: וַיֹּאמֶר אֵלֶיו יְהוּדָה לֵאמֶר 3

^{25. &}quot;Sie füllten ihre Gefässe mit Getreide", vgl. 44, 1. §. 136, 1.—
'[בְּקְשִׁיב בַּקְבַּיִהְם וְגוֹי und [er befahl] zurückzugeben ihr Geld, [das Geld] eines jeden in seinen Sack. Ueber den Pl. בְּקָבִּים \$. 106, Anm. 1.

^{35.} איש וְגוֹי Ein Jeder [hatte] sein Geldbündlein in seinem Sacke.

^{36.} אַנְ הַיוּ כְּלָנָה über mich kommt das alles. בָּלָנָה für לְבָּב, s. §. 88, 1. Anm. 2. Das fem. steht für das neutr.

^{37.} Gib ihn auf meine Hand f. vertraue ihn mir an. Vgl. Ps. 91, 11. 12.

^{38.} אָסְלְאָדוּן אַסְרּיָּן begegnete ihm ein Unfall, f. wenn ihm begegnete, §. 152, 4, a.

Cap. XLIII, 2. בְאַשֶּׁר כְּלוּ לֶּאָבְכֹל als sie aufgegessen hatten, §. 139, 2. vgl. Anm. 1.

אֶת־ אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בּנְיָמֵין וַאֲנִי כַּאֲשֶׁר שְׁכֹּלְתִּי אַת־ אַחִיכֶם אַחֵר הָאַנִשִים אֶת־ הַמִּנְחָה הַזּאת וּמִשְׁנֶרִּדִּי מִצְרִיִּרִי מִצְרִיִּרִי מִצְרִיִּרִי מִצְרִיִּרִי מִצְרִיִּרִי זְיַבְּתִּין וַיַּקְמוּ וַיִּרְדוּ מִצְרִיִּרִי מִצְרִיִּרִי זְּבְּרִיִּתְ יוֹסֵף אָתָּר אָרָּב בְּנִימִין 16 וַיַּעְמְדוּ לִפְּנֵי יוֹסֵף וֹיִיְרָא יוֹסֵף אָתָּר בּנְיִמִין 16

וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־בִּיתוֹ הָבֵא אֶת־הָאַנָשִׁים הַבָּיְתָּרֹחּ וֹּטְבֹח שָבַח וְהָכֵן כִּי אָתִּי יאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצְּהְרָיִם: 17 ויעש האיש כאשר אמר יוסף ויבית האיש ארת־

9. יַצַג vom Stw. יַצַג) אַני לָךּ וְגוֹי so will ich gegen dich

־אֲחִיכֶּם בָּחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶרֹ ־ הָאִישׁ: לכם רחמים לפני האישׁ ושׁלח לכם

^{9.} יְצַּבְּקִיי vom Stw. בְּצַבְּי. - יְצַבְּקִיי so will ich gegen dich gesündigt haben alle meine Lebenstage.

^{11.} אָרְבְּיִר von dem Lobe des Landes, d. i. von den gelobtesten, gepriesensten Erzeugnissen desselben.

^{12.} בְּלֵיְדְכֶּבְ (f. בְּלִיְדְבֶּךְ S. 27, 3, Anm. 2, a. S. 90, 2 Anm.) in cuerer Hand, bloss für: mit cuch, auch von Dingen, die man nicht in der Hand tragen kann. 1 M. 32, 14, 35, 4.

^{13. 1}TP s. S. 29, 4, b.

^{14.} יַשְׁכְלְתִּי שֶׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי שְׁכְלְתִּי Ausdrnek verzweifelnder Resignation. Vgl. Esth. 4, 16. 2 Kön. 7, 4.

Municipe Des nual

hered ves to will though w.

האַנשִׁים בֵּיתָה יוֹמֶף: וַיִּירָאוּ הַאַנַשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּירֹת 18 יוֹסֶף וַיֹּאמֶרָוּ, עַל־דְּבֶרָ, הַבֶּכֶּסֶף חַשֵּב בְּאַמְתְּחִתִינוּ בַּתְּחַלְּהַ אַ מובאים להתגלל עלינו ולהתנבל עלינו ולק אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹבֵינוּ: וַיִּגְּשׁוּ אֵל־הַאִישׁ אֲשֵׁר בית יוסף וידברו אליו פתח הבית: ויאמרו בי אדני 20 ירד ירדנו בתחלה לשבר־אכל: ויַהִי כִּי־באנוּ אַר־ 21 את - אמתחתינו והנה כסף - איש בפי א אמתחתו כספנו במשקלו ונשב אתו בידנו: הורדנו בידנו לשבר אכל לא ידענו מי שבם כספנו באמתחתינו: ויאמר שלום לכם אל־תיראו אלהיכם 23 ואלהי אביכם נתן לכם משמון באמתחתיכם כספכם ויבא האיש ארד - 24 בא אלי ויוצא אלהם את־שמעון: האנשים ביתה יוסף ויתהמים וירחצו רגליהם ויתן מַסְבּוֹא לַחֲמֹרֵיהָם: עַיַּכִינוּ אָת הַמְנַחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף 25 בצהרים כי שמעו כי שם יאכלו לחם: הפיתה ויביאו לו את־המנחה אשר בידם הביתרה וישתחוו־לו אָרצה: ויִשאל להָם לשלום ויאמר השלום 27 הזקן אשר אמרתם העודנו חי: ויאמרו שלום 28 לאבינו עודנו חי ויקהו וישתחוו: וישא בנימין אחיו בן־אמוֹ ויאמר הזה אמרתם אלי ויאמר אלהים יוֹכֵף כִּי־נִכִּמְרוֹ רַחַמִיוֹ אֵל־אחיו החדרה ויבך שמה: וירחץ פניו ויצא ויתאפק 31 Dry used in Ships

^{23.} בְּלֵים לְּבָּם ces steht wohl um euch, es widerfährt euch nichts Uebles. Zuspruch des Trostes an Fürchtende, Richt. 6, 23. 19, 20. Dan. 10, 19.

^{27.} בְּשַׁלוֹם לַמִּר הָם für בְּשַׁלוֹם בְּשָׁלוֹם בְּבִּיכֶם קַּבְּיכֶם קַבּיכֶם für בַּשָּׁלוֹם בְּבִיכֶם בּיכֶם quem dixistis, von welchem ihr sprachet. Ebenso v. 29.

^{28.} ਬੋਸ਼੍ਰੇਸ਼ Fut. (der zweiten Bildungsart) vom Stw. ਹਰਨ. — ਸਮੁਸ਼ਾ ਸ਼ੀਸ਼ Hithpal. von ਹਰਦ §. 74, Anm. 17.

^{29.} קַּיְרָיְ für קְּיִרְיִי von יְיִרְיִּ Fut. Kal von בַּיִר gnädig sein.

פוֹבְבַקשׁ לִבְכוֹת er suchte (cinen Ort), um zu weinen, quærebat, ubi fleret.

Mos. 45, 18–44, 5. און לבדו ול לבדו ול 32 ויאמר שימו לחם: וישימו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים האכלים אתו לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל את־ לחם כי־תועבה הוא למצרים: הבכור כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמהו האנשים איש 34 אל־רַעהוּ: וישא משאות מאת פניו אלהם ותרב משאת ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו: ויצו את־אשר על־ביתו לאמר מלא את־אמתחת XLIV. האנשים אכל כאשר יוכלון שארת ושים כסף־איש בפי אמתחתו: ואת־גביעי גביע הכסף תשיכם בפי אמתחרת הקטן וארת כסף שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר: הבקר אור והאנטים שלחו המה וחמריהם: הם יצאו את־העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר על־ ביתו קום רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם בעה תחת מובה: הלוא זה אשר בו והוא נחש ינחט בו הרעתם אשר עשיתם:

^{32.} Nach Herodot (2, 41) war es den Aegyptern auch verboten, mit den Griechen zu essen.

^{33.} בות בות sie verwunderten sich gegen einander d. i. äusserten einander ihre Verwunderung, sei es durch Worte oder Blicke. §. 138.

^{34.} Er brachte ihnen (liess bringen) Geschenke (Gerichte) von vor seinem Antlitz", schickte ihnen Portionen von dem, was vor ihm stand. Nach dem folgenden ehrt er den geliebteren und leiblichen Bruder durch eine fünffache Portion (vgl. 1 Sam. 1, 5.), wie solches auch bei den ältern Griechen Sitte war. Herod. 6, 57. Il. 9, 202 ff. Od. 4, 65. 14, 437.

Cap. XLIV, 1. The (auf syrische Art f. The, vgl. §. 73, Anm. 3) Inf. vom Stw. N. 5. 75, 2, a.

^{2.} אָבִיעַ הַבְּכֵּלְ, über den Art. s. §. 109, 1.

^{3.} Tix ist Verb., s. das Wortregister.

^{4.} באו אח־העיר, das Verbum mit dem Acc., wie egredi urbem. sie hatten nicht weit gemacht (den Weg) d. i. waren nicht weit gekommen. — אַבוֹרָם וּאָבוֹרָם und erreichst du sie, so sage ... Vgl. 42, 38.

^{5. «}Ist's nicht der, woraus mein Herr trinkt und woraus er zu weissagen pflegt"? der Becher wird nicht ausdrücklich genannt in der abgebrochenen Sprache der Eile und (wenigstens scheinbaren) Erbitterung. - Der Hebräer sagt: ਤੋਂ ਜਨੂੰਦ in einem Gefässe trinken (für das was darin ist), we wir sagen: daraus trinken; wie im Franz. boire dans une tasse, Griech.

- ניָשָׁגָם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרְים הָאֲלֶהוּן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו 6
- לַפָּה יְדַבָּר אֲדֹנִי כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָלִילָה לַעַבָדֶיךְ מֵעֲשׁוֹת יֹ
- ַפּדָּבָר תַזֶּה: הֵן כֶּסֶׁף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִּי אַמְּתְּחֹתֵינוּ פּ הָשִׁיבנוּ אֵלֶיךִ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נִנְנב מִבֵּית אֲדֹנֶיךְ כָּסֶףּ
- אוֹ זָקָב: אֲשֶׁר יִפְּצֵא אָתוֹ מֵעֲבָדֶיךְ וָמֵת וְגַּם־אֲנַחְנוּ 9
- נְהְיֶה לֵאדְנִי לַעֲבָדְים: וַיֹּאמֶר נֵם־עַתָּה בְּדְּבְרֵיכֶם כֶּּן־ 10 הָוֹא אֲשֵׁר יִפָּצֵא אָתּוֹ יִהִיֶּה־לִּי עָבֵד וִאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיְם:
- וַיְמַהַרוּ וַיּוֹרָדוּ אִישׁ אֶת אַמְתַּחְתוּ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ 11
- אַמְתַּחְקוֹו וַיְחַבֵּשׁ בַּנָּרוֹל חָחֵל וּבַקּשׁן כִּלְרֵח וַיִּפְּצִיּע 12
- הַנָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בִּנְיִמְן: וַיִּקְרְעוּ שִׁמְלֹתָבִבוּ וַיַּעֲמֹס אִישׁ 13
- עַל־חַמרוֹ וַיָּשֶׁבוּ הָעְירָה : ְוַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיוֹ בֵּיְשָׁבוּ חִמְירָה יוֹמַף
- וְהִיא עוֹדֶנוּ שֶׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנִיו אָרְצָה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף 15 מָה־הַמְעַשֶּׁה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׁיתֶם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם כִּי־נַחֵשׁ
- יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּלְנִי: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מֵּה־נֹאמֶּר לַאִּדְנִי 16 מַה־ נְּדַבֵּר וּמַה־ נִּצְמַדָּק הָאֶלֹהִים מָצָא אֶת־ עֲוֹן עֲבָדֵיךְ הָנָנוּ עֲבָדִים לַאִדְנִי נַםְ־ אֲנַחְנוּ נַם אֲשֶׁר־ נִמְצָא הַנָּבִיעַ
- בָּיָדְוֹ: וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׁוֹת זָאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא 17 הַגָּבִיעַ בִּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה־לִּי עֵבֶד וִאַמֵּם עַלוּ לְשָׁלוֹם אֵכִּ^ן
- אָביכֶם: וַיִּגַּשׁ אֵלָיוֹ יְהוּדָה וַיִּאמֶר בִּּי אֲדֹנִי יְדַבֶּּר נָא 18 עַבִּדְּךְ דָבָר בִּאָזְנֵי אֲדֹנִי וִאַל - יִחַר אַפָּּךְ בִּעַבְדֵּךְ כִּי כָמוֹדְ

εν χουσῷ, ἐν ποτηρίοι; πίνειν. Xenoph. Anab. 6, 1, 4. Vgl. Am. 6, 6. — Das ägyptische Alterthum kannte eine besondere Art der Weissagung aus dem Becher (ευλιεομαντεία).

^{9.} 기계 - 기계 der, bei welchem er gefunden wird, der soll sterben, §. 121, 2. 142, 2. Ueber 첫 7주가 s. zu 41, 12. Vgl. v. 10. 16. 17. 33.

^{10.} בין חוח ja! nun gut! בין dient blos zum Nachdrucke s. 42, 23.

^{13. «}Es lud ein Jeder (die Last) auf seinen Esel".

^{14.} אָבָיא, אָ. 145, 2.

^{16.} PAPE Hithp. von PIY. S. 53, 2, a.

^{18.} יְבַּרְעוֹהְ כְּבַּרְעוֹהְ , denn so du, wie Pharao. Vgl. Ps. 139, 12. Griech. $\omega_s - \dot{\omega}_s$. Gewöhnlicher ist $\frac{\gamma}{2} - \frac{\gamma}{2}$ umgekehrt: $wie - so = \dot{\omega}_s - \ddot{\omega}_s$, 3 M. 7, 7, 1 Kön. 22, 4.

- 32 כְּפַּרְעָה: עַבְּדְּהָ עָרַב אֶת־הַנַּעַר מֵעם אָבִי לֵאמֶר אָם־33 לֹא אֲבִיאֶנוּ אֵלֶידְ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל־הַיָּמְים: וְעַתָּר־זֹ נֵשֶׁב־נָא עַבְּדְּהָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶּד לֵארֹנֵי וְהַנַּעַר יַעַל עַבּדּ־נָא עַבְּדְּהָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶּד לֵארֹנֵי וְהַנַּעַר יַעַל עָבִּדּ־ גָאיָרְ אָיָנְנוּ אָתִי כָּן אַחָיוּ: כִּי־ אֵידְ אֶעֲלֶה אֶל־ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינָנוּ אָתִי כָּן אַרְיוּ בָּרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֵת־אָבִי:
 - g) Joseph gibt sich seinen Brüdern zu erkennen, und ladet sie sammt seinem Vater zu sich nach Aegypten ein.

1 Mos. XLV.

וּיִקְרָיִר עְמֵד אָישׁ מֵעֶלָי וְלֹא־ עָמֵד אִישׁ אָתוֹ בְּהִתְוַבִּע הוֹצִיאוּ כָל הִיּצִבְּיִרם עָלָיו וַיִּקְרָיִר הוֹצִיאוּ כָל הִיּשׁמְעוּ מֵעֶלָי וְלֹא־ עָמֵד אִישׁ אִתוֹ בְּהִתְוַבַּע יוֹסֵף אֶל־ אֶחָיו: וַיִּתֵּן אֶת ־ לְלוֹ בִּבְּכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרִיִם עוּ וֹיִשְּׁמְעוּ מִצְרִיִם עוּ וֹיִשְּׁמְעוּ מִצְרִיִם בִּי וֹסֵף אֶל־ אֶחָיו לְעֲנוֹר־ אֹתוֹ כִּי נִבְּהְלוּ הַעוֹר אָבִי חָיִ וְלֹא־ יִכְלוּ אֶחָיו לְעֲנוֹר־ אֹתוֹ כִּי נִבְּהְלוּ הַ מִּבְיְוֹוּ וְיִאֹמֶר יוֹסֵף אֶל־ אֶחָיו בְּשׁוּ־ נִאַבְיוֹ וְיִּבְּשׁׁה וִיִּאַמֶר יוֹסֵף אֶלּ־ אֶחָיו בְּשׁוּ־ בְּבְרָתֶּם אֹתִי מִצְרִיְמְח: וְעַתָּה בִּי בְּרָתְר בְּעִינִיכֶם כִּי־מְכַרְתָּם אֹתִי הֻנָּה כִּי אֵל־ הִעִרְבּוֹ וְאַלֹּ־ יִחַר בְּעִינִיכֶם כִּי־מְכַרְתָּם אֹתִי הֻנָּה כִּי אֵל־ הַעִּרְבּוֹ וְאַלֹּ־ יִחַר בְּעִינִיכֶם כִּי־מְכַרְתָּם אֹתִי הָנָה כִּי

^{32.} אָבִּי – קְּקְבְּיֵב; er fällt aus der dritten Pers. in die erste, sofern schon קּקָבְי f. ich stand.

^{33.} אַיַע Fut. apoc. von אַני er möge hinaufziehen.

^{34.} 기취 경우 [ich muss fürchten] dass ich mit ansehen müsste. Ebenso steht 경우 zu Anfang des Satzes 3, 22. 31, 31.

Cap. XLV, 1. Joseph konnte nicht an sich halten in Bezug auf alle, vor allen, die um ihn standen. ל"2 nahe bei (1 M. 18, 2), besonders von der Begleitung, die einen Vornehmen umdrängt (vgl. Jes. 6, 2). Dann משל vom Entfernen einer lästigen Sache. Vgl. 2 M. 18, 28: "עָלֶי לְּיָב unser trivielles: gehe mir vom Leibe. — לְּחָלֵב Hithpa. von ביל לי הַ הַּלְּבַל Hithpa. von ביל הַ הַּלַב לי הַלְּבַל אַר הַלְּבַל הַלְּבָּל הַלְּיִב לַּיִּבְּל הַלְּיבָּל הַלְּיבָּל הַלְּיבָּל הַלְּיבָּל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְּיבְּל הַלְּיבָל הַלְּיבְּל הַלְּיבָל הַלְּיבְּל הַלְּיבָל הַלְּיבָל הַלְיבָל הַלְּיבָל הַלְיבָל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְּיבָּל הַלְּיבְל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְיבָּל הַלְּיבָּל הַלְיבָּל הַלְּיבְּל הַלְּיבְּל הַלְיבְּיבְיבְּל הַלְיבָּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הָלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְּל הַלְיבְיבְּל הַלְיבְּל הָלְיבְּל הַלְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְיבְּל הְיבָּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבָּל הְיבְּל הְיבְל הְיבְּל הְיבְל הְיבְל הְיבְל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְל הְיבְּל הְיבְל הְיבְל הְיבְּל הְיבְל הְיבְּל הְיבְיּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְּל הְיבְיל הְיבְיל הְיבְיל הְיבְיל הְיבְּל הְיבְל הְיבְיל הְיבְ

^{2. «}Er erhob die Stimme mit Weinen». — בְּיִצְיֵלְיִי פּּׁ hörten (es) die Aegypter, und hörten (es) die Knechte Pharao's. S. רְּצַבְיּם no. 5. בְּיִצְרָיִם f. Aegyptii.

^{4.} אַשֶּׁר־מִּכַרְתָּם אֹתִי ; man verbinde: אַשֶּׁר־אֹתִי vgl §. 121, 1, Anm. 1

^{5.} בְּלֵינְכֵּר בְּעֵנְיכָּר j gerathet nicht in Zorn bei euch selbst; überlasset euch nicht dem Unmuthe. Vgl. 31, 35.

- לְמִּחְיָה שְּלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְּנֵיכֶם: כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב 6 בְּקֶרֶבְ הָאָרֶץְ וְעוֹדְ חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ וְלַצְיר:
- וֹישְׁלַחֵנִי אֶּלְהִים לְפְנִיכֶם לְשׁוּם לָכֶבו שְׁאֵרִירוּ בָּאָרֶץ ז
- אָרָי הַנָּה כִּי הָאֶלהָים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפַּרְעָה וּלְאָדוֹן אָתִי הַנָּה כִּי הָאֶלהָים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפַּרְעָה וּלְאָדוֹן
- לְכָל־בֵּיתוֹ וּמשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרְיִם: מַהַרוּ וַעַלוּ אֶל־אָבִי 9 וַאַמַרְתָּם אֵלָיו כֹּה אָמֵר בִּנְךָ יוֹסֵףְ שָׁמֵנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן
- לְכַלֹּ־מְצְרָיִם רְדָה אָלֵי אַל־תַּעֲמְדוּ וְיָשֵׁרְתָּ בְאֶרֶץ הּשֶׁן 10 וָהָיִיתָ קָרוֹב אָלֵי אַתָּרִה וּ<mark>בְנִי</mark>ךְ וּבְנִי בָנֶיִךְ וְצֵאִיְךְ וּבְּקְרְךְ
- וַכָל־אֲשֶׁר־לָךְ: וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךְ שָׁם בִּי־עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִיבֹם 11
- רַעָב בּּן־תִּוָרֵשׁ אַתָּה וֹבִיתְךְ וְכַל־אֲשֶׁר־לָךְ: וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם 12
- ראות וְעֵינֵי אָחִי בִּנְיָמֵין כִּי־כִּי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם: וְהִנַּדְתֶּם 13 לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶּבִם
- וּמְהַרְתֶּשׁ וְהוֹרַדְתָּשׁ אֶת ֹ אָבִי הָנָהוּ וַיִּפּּלֹ עַל ֹ צַוְּאֹרֵי 14
- בּנְיָמִן־אָחִיוּ וַיְגָבְהְּ וּבִנְיָמִן בָּכָה עַל־צַנָּאַרִיוּ: וַיְנַשֵּׁק לְכָלֹּ, 15
- אָּחָיו וַיִּבְךְּ עֲלֵהֶתֹׁבוּ וְאַחֲרֵי כֵּן דִּבְּרוּ אֶחָיו אְתּוֹּ וְחַקֹּר 16 אֶּחָיו אָתּוֹּ וְחַקֹּר 16 נִשְׁמֵע בִּירת פַּרְערוֹ לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹמֶתּ וַיִּימֵב בְּעֵינִי

^{7.} אָרָאָלָר בּוּשׁלְּ cuch einen Rest zu bereiten im Lande, d. i. zu veranstalten, dass noch ein Rest eurer Familie im Lande bleibe, dass nicht alles umkomme. Entscheidend für diesen Sinn der Stelle ist 2 Sam. 14, 7: sie wollen den letzten Funken auslöschen בַּלְּבְּלִי שֵׁוֹם לְּאֵלְיִי שֵׁוֹם לְּאֵלִי שֵׁם וְשָׁאַרְיִתְ עֵלֵּ לְבִּי שֵׁוֹם hande keinen Namen und Rest zu lassen im Lande. Auch erklären so die Alten. Falsch And. euch den Rest (des Getreides) im Lande (d. i. in Aegypten) zu geben. — בּוֹבְּלִי בְּלֵּבְּי שִׁרְבָּלִי בְּלֵּבְּי שִׁרְבָּלִי בְּלֵבְּי שִׁרִּבְּלִי בְּלֵבְּי שִׁרְבִּלְּבִּלְי בַּבְּרִי בַּבְּבְּלִי בַּבְּרִי בַּרִי בַּבְּרִי בְּרִי בַּבְּרִי בְּרִי בַּבְּרִי בְּרִי בְּבִּי בְּרִי בְּבִּי בְּרִי בְּרִי בְּרִי בְּבִּי בְּיִבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּיִי בְּיִבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּיִבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּיִי בְּיִי בְּבִּי בְּיִי בְּבִּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּבִּיי בְּיִי בְּי בְּיִי בְּיִּיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בִּיי בִּיי בִּיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִי בְּייִי בְּייִייִי בְּייִיי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִייִי בְיִיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בִּייִי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִייְיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּייִי בְּייִיי בְּיי בְּיִייִיי בְּייִיי בְּייִיי בְּיבְיי בְּיבִיי בְּייִי בְּיי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִייִי בְ

^{8.} 기기가 그렇는 그쪽 Vater des Königs f. Berather, gleichsam väterlicher Freund desselben, eine im Orient häufig vorkommende Bezeichnung f. den Grosswessir und ersten Minister, bes. eines jungen Königs. Vgl. 1 Macc. 11, 32. Zusätze der LXX zu Esth. 3, 13. 8, 13.

^{11.} פָּלְכֵל Pilp. von בּלְכֵל, §. 54, 4.

^{12.} בְּלֵבֶּׁכְּם dass mein Mund (es ist), der zu euch redet; der Art. vor dem Prädicate s. §. 108, 3, Anm.

^{15.} מְלְהַּחְ בּי weinte über sie gehückt, in ihrer Umarmung, wie v. אוֹל צֵּיאַרְיהָם . 14: עֵל צִיאַרִיהָם

17 פַרְעה וּבְעֵינֵי עַבַדַיוּ: וַיֹּאמֶר פַּרְעה אֱלֹ־יוֹסף אמר אל־ אַחֵיך זאת עשו שענו אַת־בַּעירכָבוו וּלְכוּ־באוּ ארצה 18 כָּנָעַן: וּקְחוּ אֵת־אַבִיכִם ואַת־בּתיכם וּבאוּ אלי ואתנה לכם את־טוב ארץ מצרים ואכלו את־חלב הארץ: 19 ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות 20 למַפָּכֶם וַלְנִשִׁיכֵם וּנִשַּׁאתֵם אַת ־אַבִיכֵם וּבָאתֵם: וַעֵינָכֵם אַל־תַחס עַל־כּלִיכָם כִּי־טוּב כָּל־אֵרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הְוּאוּ 21 ויעשו־כן בני ישראל ויתן להם יוסף עגלות על־פי פרעה 22 וַיִּתֵּן לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶדְוּ לְּכָלֶם נָתַן לָאִישׁ חֲלִפּוֹת שְּׁמֶלְוֹת 22 ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפרת שמלרת: 23 ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנרת נשארת בר ולחכם ומזון לאביו לדרה: 24 וַיִשַׁלַּח אֶת־אֶחָיו וַיָּלֵכָוּ וַיֹּאמֶר אַלֹהֶם אַל־תִּרְנְזוּ בַּדֵּרְדִּוּ 25 וַיַּעַלוּ מִמְצַרִים וַיַּבֹאוּ אָרֵץ כִּנַעַן אֵל־יַעַלְב אַבִיהֵם: וַיִּגְּדוּ 26 לו לאמר עוד יוסף חי וכי־הוא משל בכל־ארץ מצרים 27 וַיַּפָג לִבּוֹ כִּי לֹא־הֵאֵמִין לָהֶבוּ וַיַּדְבְּרוּ אֵלָיו אַת כָּל־ דַבָרָי יוֹסָף אַשֶּׁר דָבֶּר אַלֹהֶם וַיַרָא אֶת־הַעַגַלוֹת אַשֶּׁר־ 28 שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם: ויאמר ישראל רב עוד־יוסף בני חי אלכה ואראנו בשרם אמות:

^{17. 182 10,} wohlan! gehet ins Land Canaan; 812 steht hier, wo der Redende am Anfangspunkte des Weges gedacht ist, in seiner ursprünglichen Bedeutung eingehen, Gegensatz 822 ausgehen.

^{18.} المُجْرَّة ihr sollt essen; über den Imp. s. §, 127, 1, a.

^{19.} צְּוִיתָה et tu iussus es, und dir (Joseph) ist es geboten.

^{20.} בְּלֵיכֶם — בְּלֵיכֶם eig. und euer Auge sehe nicht sehonend (mit Bedauern) auf euer Geräthe, d. i. lasst's euch nicht leid sein um euere Geräthschaften, die ihr dort der langen Reise wegen zurücklassen müsst.

^{22.} אָבֶּלְם מֵאוֹת בְּלֵבְּת שְׁבְּלֵּם לְצִּלְּתְ מִבְּלִּת מְצִּלְּתְ בִּבְּת שְׁבְּלִּת הַלְּבֵּת שְׁבְּלִם מִבְּלִּת בְּבָּת שְׁבְּלִם הַלְּבֵּת שְׁבְּלִם הַלְּבֵּת שְׁבְּלִם הַלְּבֵּת שְׁבְּלִם הַלְּבִּת שְׁבְּלִם הַלְּבִּת שְׁבְּלִם הַ funf Wechsel der Kleider, d. i. fünf volle Anzüge. Im Engl. sagt man a change f. was man auf einmal anzieht. — Die Sitte solcher Geschenke an Kleidern kennt auch Homer und nennt sie ebenfalls εξματα ἐξημοιβὰ und χιτῶνες ἐπημοιβοί. Od. 8, 249. 14, 513.

^{23.} אין wie dieses d. i. gleicherweise, ebenfalls.

^{28.} בר בין genug! Joseph, mein Sohn, lebt noch!

6. Unterdrückung der Israeliten in Aegypten, Geburt, Erziehung und Flucht des Mose.

2 Mos. I. II.

- וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּיְרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאָד 7
- וַתְּמָלֵא הָאָרֶץ אֹתְּבוּ: וַיָּקָם מֶלֶךְ־תְּדָשׁ עַל־מִצְרָיִבוּ
- 9 בַּהְיָדַע אֶתֹ־יוֹמֶף: וַיֹּאמֶר אֶל־עַמְּוֹ הִנֵּה, עַבּ
- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֶצוּכִם מִמֶּנוּ: הָבָה נִתְחַכְּמָה לֹוֹ כֶּּלְ־ 10 יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־תִּקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַתְּ נַּם־הוּזִּע עַלְ־
- שֹׁנְאֵינוֹ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָּדֹהֹ מִן־הָאָרֶץ: וַיָּשִּׁימוּ עָלִיוֹ 11 שַׂנֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְּלֹתָם וַיִּבֶּן עָרֵי מִסְכְּנוֹרֹי
- לְפַרְעה אֶת־פָּתֹבוֹ וְאֶת־רַעַמְקְס וֹ וְכַאֲשֶׁרְ יְעַנוּ אֹתוֹ כֵּן 12
- יֵרבֶּה וְבֵן יִפְּרֵץ וַיָּקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאָרֹּ וַיְצֵוּ פַּרְעה 22 לְבָרֹ - עַמוֹ לֵאמֶר בָּרֹ - הַבֵּן הַיִּלוֹד הַיְאֹרָר־ תַּשְׁלִיכָהוּ וַכֹל - הבת תַחִיּוֹן :
- ווַלֶּךְ אִישׁ מִבֵּירת לֵוְיְ וַיִּקּח אֶת־בַּת־לֵוְי: וַתַּהַר 1 ב 1 1 ב הַּיִּלְ אִישׁ מְבֵּירת לֵוְיִ וַתְּבִרת אֹתוֹ כִי־טוֹב הוּצַת וַתְּצִפְּנֵהוּ

² Mos. I, 7. ১৯৯ প্রুক্ত ক্রিক্টা das Land ward voll von ihnen, §. 135, 3, b.

^{9. 137} als wir. Vgl. zu 1 M. 3, 22. Ueber den Comp. s. §. 117, 1.

^{10.} בְּבָּה s. im Wortreg. בְּבִי. — מְלְהָאָה מְלְהָאָה מִלְּהָאָה wenn sich Krieg zutrüge. Die 3 Fem. Plur. Fut. בְּקִר ist hier mit dem Singular verbunden, und es finden sich nöch andere mehr oder minder sichere Beispiele dieses abusus, jedoch nur in poetischen Abschnitten, z. B. Hiob 17, 16. Jes. 28, 3. Richt. 5, 26. Hier kann allerdings auch בְּלִהְלָּה collectiv genommen sein f. Kriege, wofür zu sprechen scheint i Kön. 5, 17: בְּבָּהוּ הַּבְּהַרְּהַיִּ

^{11. [[}Sand [Israel]] bauete Magazinstädte für Pharao. Die Subjecte wechseln.

^{12. 73 - 7282} wie - so f. in demselben Maasse oder Grade als - in demselben... Vgl. Jes. 52, 14. 15,

Cap. II, לַּוֹי לֵּוֹי cine Tochter Levi's f. eine Levitin. Im Sing. m. ist es ungewöhnlich zu sagen: בְּרֵלֵוֹי ein Levit, dah. die Umschreibung:

אַלְי רְבֶּית בְּוֹי . — Das רְאָי steht hier (selteu) vor dem unbestimmten Subst. §. 115, 1 Anm. — Uebrigens hiess Mose's Vater, von dem hier die Rede ist, Amram, seine Mutter Jochebed, s. 2 M. 6, 20.

^{3.} אַבְּיִי f. das gewöhnliche יוֹבְּיְצְיֹן, mit Dag. forte euphon. im צַ (§. 20, 2, b), nach welchem dann das Dag. lene im פּ wegfallen musste, weil das Schva unter dem verdoppelten Buchstaben mobile ist. S. §. 10, 2, b und 21, 2. — אַבְּיִי בְּיִינִייִ mit dem Harze und dem Peche, s. §. 107, Anm. 1, b.

^{4.} 그렇지만 contr. aus 그렇지만. Das Jod ist herausgefallen (vgl. §. 68, Anm. 4) und Patach unter den vorhergehenden Consonanten gesetzt; 된 f. 된, weil es in offener Sylbe steht §. 26, 2. 27, 2, a. — 하고 Inf. von 한국, s. §. 68, Anm. 4.

^{6.} אַת־הַאָּהוּ אָת־הַאָּלוּ und sie sah ihn, den Knaben; pleon. Pronomen, s. §. 119, 5, Anm. 3.

^{9.} הֵילִיכִי f. הֹילִיכִי f. הֹילִיכִי Fem. Sing. Imp. Hiph. von בַּלַהָּ, s. Lehrgeb. S. 188. — נַּלְּבָּרָ f. וַתְּינִיקְהוּ f. וַתְּינִיקְהוּ . Der Form nach Hiph. von בַּלָּבָּרָ.

^{10.} אַרְאָר. Es ist hier auf die Ableitung des Namens אַרְיִי von ziehen, herausziehen, angespielt, aber die Anspielung ist nur dann passend, wenn man אַרְיִי als: herausgezogen, gerettet, nimmt, in welcher passiven Bedeutung das Verbum wenigstens sonst nicht vorkommt. Allerdings sollte man vermuthen, dass die ägyptische Königstochter ihm vielmehr einen ägyptischen Namen gegeben habe, und dafür spricht die Form des Wortes bei den LXX: Μωνοῆς. welches Josephus (Arch. 2, 9. §. 6) aus dem Was-

- שְׁמוֹ משֶׁרֵה וַתִּאמֶר כִּי מִן־הַמֵּיִבוּ מְשִׁיתְהוּ: וַיְהִי 11 בַּיָמִים הָהָם וַיִּגְדַּל משֵׁה וַיָּצֵא אֱל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְּלֹתָם
- וַיְרָא אִישׁ מִצְרִי מֵכֶּה אִישׁ־עָבְרִי מֵאֶחָיו: וַיִּכֶּן כֹּרֹה 12 וַכֹרֹה וַיִּרָצִּתְי בִּי־אֵין אִישׁ וַיִּךְ אֶרֹת ־הַמְצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ
- בַּקוֹל: וַיָּצֵא בַּיוֹם הַשֵּׁנִי וְהָנֵה שְׁנֵי־ אֲנָשִׁים עְבְרִים 13
- נָאֶים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָפָּוֹה תַּפֶּּוֹה וַעְּבְּּוּ וַיֹּאמֶר מִי 14 שַּׂמְךְ לְאִישׁ שֵׁר וְשֹׁפֵּט עָלֵינוּ הַלְּהָרְגִנִי אַתָּרוּ אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרֵי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֵר אָכֵן נוֹדַע
- הַּבָּר: וַיִּשְׁמֵע פַּרְעה אֶת־חַדָּבָר הַזֶּרְהֹ וַיְבַמֵשׁ לַהְרֹג 15 אָת־משֵׁרֹה וַיִּבַרָת משֵׁרֹה מִפָּנִי פַּרְעה וַיָּשֶׁב בְּאֶרֶץ־
- מְדְיָן וַיֵּשֶׁב עֲל הַבְּּאֵר : וּלְלֹהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנִוֹרת 16 וַתָּבֹאנָה וַתִּדְלֶנָה וַתְּמֵלֶּאנָה אֶרת־הָרְהָמִיבו לְהַשְּׁקוֹרת
- נאן אַבִיהֶן: וַיָּבאוּ הָרֹעִים וַיְגְרְשֶׁוֹּם וַיָּקָם משֶׁה וַיּוֹשִׁעָן 17
- וַיִּשְׁקְ אֶת־צֹאנָם: וַתָּבֹאנָה אֶלֹ־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיּאֹמֶר 18
- מַדִּוּעַ מִהַרְתֶּן בֹּא הַיְּוֹכִּם: וַתּאמַרְן, אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ 19 מִיֵּד הָרִעִיָם וְגַבִּם־דָּלֹה דָלָדִּה לָנוּ וַיַּשְׁקְ אֶרִת־הַצְאֹן:
- נֵיאמֶר אֶל־בְּנֹתִיו וְאַיִּוֹ לָמָה זָה עַזַבְתָּן אֶת־הָאִישׁ קּרְאֶן 20
- לוֹ וְיֹאכֵל לָחֶם: וַיּוֹאֶל מֹשֶׁה לָשֶּׁבֶּת אֶרֹת־הָאָיִשׁ וַיִּתֵּן 21 אַת־צִפּרָה בִתּוֹ לִמשֵׁה:

ser gerettet, erklärt (von mo Wasser und ousehe retten). Im Hebräischen gestaltete man dann das Wort so, dass es auch darin eine Etymologie gab (s. oben zu 1 M. 41, 43), die jener ähnlich war.

^{12.} זַבְּי Fut. apoc. Hiph. von אָבָּר. §. 75, 2, b.

^{13.} ביאין Part. Niph. plur. von אַני zu dem Bösen, d. h. zu dem, welcher den andern misshandelte.

^{14.} הַלְּהַרְגַּנִי אַתָּה אֹמֵר. Gedenkst du mich zu tödten? אַמַר im Wortreg.

וֹתְּרֶלֶנְה von וַתִּרְלֵינָה f. וַתִּרְלֶנָה von הַבָּלָ.

^{17.} בְּיַבְּרְשׁוֹם Das Suff. בי cos f. eas nach §. 119, 5, Anm. 1; ebenso בּאֹנָהָן f. בְּאַצִי oder בְּאַנְהָן

^{18.} אָב מְּהַרְתָּן wie kommt ihr so früh, אָהָר adv. §. 139. Anm. 1. 20. אָר und wo ist er? Ueber אין ער Anfange der Rede S. 262 Mitte,

^{20. [}명] und wo ist er? Ueber † zu Anfange der Rede S. 202 Infte, d. — 리턴 리크를 warum denn? Richt. 13, 18. §. 120, 2 Anm. —]뜻가운 f. 리크플카운 §. 46, Anm. 3.

7. Geschichte des Simson.

Richt. XIII - XVI.

Das Leben und die Thaten des Simson, dem im Kreise der griechischen Sagengeschichte Herakles zur Seite steht, fallen in die Periode der Richter, das heroische Zeitalter der hebräischen Nation. Das Volk lebt während derselben im steten Kampfe mit den benachbarten Nationen, besonders den Canaanitern und Philistäern, und wird bald von denselben unterjocht, bald erkämpft es sich die Freiheit unter Anführung einzelner patriotischer Helden, welche propriechten genannt werden, weil das Anführer- und Richteramt (wie gewöhnlich bei den Morgenländern) in ihrer Person vereinigt war.

Die Thaten dieser Männer müssen anfänglich nur in mündlicher Ueber lieferung sich erhalten und fortgesetzt haben, und sind später erst in dieser ihrer traditionellen Gestalt in die biblische Geschichtschreibung übergegangen.

a) Verkündigung seiner Geburt. Cap. XIII.

זַיְהִי אִישׁ אֶחָד מְצִּיְעָדֹה מִמְשְׁפַּחַרֹת הַבָּנִי וּשְׁמוֹ מָגְוֹחַ הַאָּמָה עָקֹרָה וְלֹא יָלְדָהוּ וַיִּרָא מֵלְאַדְּ יְיְהֹוָדוֹן אֶלֹּ הַבָּה וְנִיּרָא מֵלְאַדְּ יְיְהֹוָדוֹן אֶלֹ הְאָבֶּה וְנִיּא אַמְּ עָקָרָה וְלֹא יָלַדְרֹתְ בּּן וְעַתָּדוֹ הִשְּׁמְרִי נָגֹיֹא וְאַל הִשְּׁתִּי הַבְּּרְ הְּשְׁתִּי הַיְּעָלָה עַל־רִאשׁוֹ כִּי הִנָּדְ הָרָדוֹן וְעַבָּר מְלְבִּי בְּבְּן וְשִׁבְּרוֹ לֹא יַעֲלֶה עַל־רִאשׁוֹ כִּי הְנָּדְ הָּנְדְרֹ הְּעָלְהִים וְיֹלְדְרְתְּ בֵּן וְמֹּאְרָה לֹא־יִעֲלֶה עַל־רִאשׁוֹ כִּי וְנְיִר אֶלְהִים וְחָבֹא הָאִשְׁרוֹ וְמִבְּא הָאִשְׁרוֹ וְמִבְא הָאִישָׁרוֹ וְמִבְא הְאָבְיֹר וְמִרְאֵהוֹ כְּמַרְאֵה מֵלְאַדְ הָאֲלֹהִים בָּא אֵלֵי וּמַרְאֵהוֹ כְּמֵרְאֵה מֵלְאֵדְ הָאָאַלֹהִים בָּא אֵלֵי וּמִרְאֵהוֹ כְּמֵרְאֵה מֵלְאֵדְ הָאָלֹהִים בָּא אֵלֵי וּמַרְאֵהוֹ כְּמֵרְאֵה מַלְאֵדְ הָאָּלְהִים

Richt. XIII, 2. उपूर्व एंड्रे, ein Mann, f. vir quidam, âviţe τις. Dieser Gebrauch des उपूर्व ist in spätern Büchern häufiger, kommt aber auch in den älteren vor, s. 2 M. 29, 3. 1 Sam. 1, 1, s. zu 1 M. 22, 13. — עַּבְּנִי coll. die Daniter §. 107, 1.

^{3.} Du bist unfruchtbar und hast nicht geboren, aber du wirst schwanger werden und einen Sohn gebären: das Vav adversativ (§. 152, 1, b) und die beiden letzten Præterita als Weissagung §. 124, 4.

^{4.} אַלְי בָּל־טְמָא und iss nichts Unreines §. 149, 1.

נורא מאד ולא שאלתיהו אי־מזרה הוצת וארת־שמו ויעתר מנוח אל־יהודה איש האלהים אשר שלחת יבוא־ נית עוד אלינו ויבא מלאה האלהים עוד אל בשרה ומנוח אישה אין עמה: ץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה נראה אלי האיש בא ביום אלי: ויקם וילך מנוח אחרי אשתו ויבא 11 האיש ויאמר לו האתרה האיש אשר דבררת ויאמר אני: ויאמר מנוח עתה יבא דברה 12 היה משפט הנער ומעשהו: ויאמר מלאה יהודה 13 מנוח מכל אשר־אמרתי אל־האשה תשמר: מכל 14 מגפן היין לא תאכל ויין ושכר אל תשת אל־תאכל כל אשר־צויתיה תשקר: יהוה נעצרה נא אותר ונעשה לפניך מלאה יהוה אל מנוח אם תעצרני 16 אכל בלחמה ואם־תעשה עלה ליהוה תעלנה

8. יְרָה Fut. Hiph. von יְרָה , mit Suff. - יֹרָה für יִלֶּד (s. zu i M.

2, 25), und dieses für אַיִּלְבְי Part. Pu. s. §. 51, Anm. 5.

15. אָרָהָ אּבִירְהַיִּצְעָ mögen wir dich doch halten bei uns, d. i. lass

dich doch halten.

^{6.} לְלְתְּיִהְיּ, das Patach in Chirek verkürzt, wie in לְלְתִּיּרָ, Ps. 2,7; ebenso אָיְרְעִיּי 1 Sam. 1, 20. אַיְרְעָּיִה woher? aus אַיִּרְעִי von da, und dem Frageworte אַרְ, s. §. 147, 5.

^{10.} בְּלֵּהְי [בּוֹיְ] an dem (jenem) Tage, neulich; wie unser: dieser Tage.
12. בְּלֵהְי], kommt nun (geht in Erfüllung) dein Wort, was wird dann u. s. w. בְּלֵהְי [בְּוֹיְ], welches ist das Benehmen in Bezug auf den Knaben und was ist sein Thun; was haben wir — und was hat der Knabe zu beobachten. Es ist diess dieselbe Frage, welche Manoah schon v. 8 an geregt hat. In der Antwort des Engels wird der zweite Theil der Frage nicht speciell berücksichtigt. Die Antwort darauf liegt schon in der der Mutter ertheilten Vorsehrift, soferne der Knabe als künftiger Nasiräer das Gleiche zu beobachten hatte, vgl. v. 7. — Zu בּ בַּעַיִי in dem Sinne von äusserlichem Benehmen, vgl. 2 Kön. 1, 7.

^{16.} בְּלִיהְוֹהְ das Wort הוה, welches die Vocale von בְּלִיהְנָהְ hat (s. das Wortreg.), erhält nach dieser Maassgabe auch die Präfixa, und lautet mit

ובין אשתאל:

לא יַרַע מָנוֹחַ פִּי מַלְאַדְ יְהֹנָה הְוּאֵ: וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־
מּלְאַדְ יְהֹנָה מִי שְׁמֶדְ פִּי־יָבֹא דְבַרְדְ וְכִבַּדְנוּדְ: וַיֹּאמֶר
וּ מַלְאַדְ יְהֹנָה מִי שְׁמֶדְ פִּי־יָבֹא דְבַרְדְ וְכִבַּדְנוּדְ: וַיִּאמֶר
וּ מַלְאַדְ יְהֹנָה לָמָה זָה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא פֶּלִי: וַיִּקַּח מָנוֹחַ אֶת בְּנִיתְ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים: וַיְהִי בַעְלוֹת מַלְאַדְ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים: וַיְהִי בַעְלוֹת הַלָּהַב מֵעַל הַמִּוְבָּח וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים וְיִפְּלוּ עַלֹ - פְּנִיהֶ בַּעְלוֹת הַלָּהַב מֵעַל הַמְּוֹבֶח וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל - פְּנִיהֶ בַּעְלוֹת הַלְּאַדְ יְהוֹה לְהַנְאֹה עֵל - פְּנִיהֶ בְּעְלוֹת הַבְּעָלוֹת הַמְּנִבְּן וְאִשְׁתוֹ רֹאִים וְיִפְּלוּ עַל - פְּנִיהָ בְּעְלוֹת הַבְּעָר וֹיְבָּרְ עִבְּרְ יִהוֹה לְהַבְּעָה וְיִבְּרְ אִבְּר יְהוֹה לְבְּבְּי יְהוֹה לִבְּלְבְּן הִיּנְוֹה לְאַבְּי וְהִנְה וְנִבְּרְ וִנְבְּרְ אָלְה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כַּוְאת: וַנִּאְשָׁתוֹ לוֹי הְנָבְי וְהִנָּה לִבְּי הְנָה לִבְּעְר וְנִבְּי בְּנִי בְּרְבִּהוּ בְּן וִתְּקְרָא אֶת־בְּל - אִלֶּה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ בַּוְאת: וַנִּלְּה וְנִבְּרְבִהוּ בְּוֹ בִּרְבְרבּהוּ בְּלְבְר הַנְּתְ בְּיִבְר בְּהוּ בְּרְבָּר וְנִבְּר בְּהוֹ בְּרְבָר וְבִּין בְּרָבְר וְבִין בְּרְבִיר וְבִּין בְּרָב וְיִבְּלְב בִין בְּרְבְּת וְבִּיְרָב בִּין בְּרְבְּר בְּיִבְּל בְּיִבְּים וְנִבְּר וְבִין בִּיְבְרב בִיוֹב בִּין בְּרָב וְיִבְּרְ בִּיוֹ בְּרְבְיר בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּים וְבִּיְבְר בִיּבְין בְּיִבְר בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּים בְּיוֹבְיוֹ בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְיוֹ בְּרְבְּיוֹב בִּין בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִבְים בְּיִבְיוֹם בְּיִבְים בְּבְּים בְּבְיִבְים בְּיוֹבְים בְּנִבְים בְּבְים בְּיִבְים בְּיוֹם בְּיְבְים בְּיבְבְים בְּיוֹבְיּבְיּוּ בְּיִבְים בְּיוֹב בְּיוֹב בְּיְבְיבְים בְּיוֹבְים בְּבְים בְּבְּבְרוּבְיוּבְיוֹב בְּיוֹבְבְים בְּבְיוֹם בְּבְיוֹב בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּיוֹם בְּיוֹם בְּבְים בְּיוֹבְיוֹם בְּיוֹבְים בְּיוֹבְנִים בְּיוֹבְיוּם בְּיוֹבְיוֹם בְּעְבְיוֹב בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹם בְּבְיוֹב בְּבְיוֹב בְּיוֹב בְּיוֹם בְּבְּים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּים בְעִים בְּיבְיוֹים בְּיוֹם בְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְּבְיוֹם בְּיוֹים

עְיָהְוָה : מְיְהְוָה : מְיְהְוֹה : מְיְהְוֹה : מְיְהְוֹה : מְיִהְוֹה : לְּאַרְנִי u. בַּאַרְנִי gleich מֵיְהְוֹה : לְּ. וּ בְּאַרְנִי cig. wer ist dein Name? Vulg. quod est nomen tuum. So steht מָי הַבְּרָך וְכַבּיְרָה אָר הַבְּרָך וְכַבּיְרָה יִיבָּא דְבִרְך וְכַבּיְרָה יִיבָּא דְבִרְך וְכַבּיְרָה וֹנִיק אָר מֹי מַשְׁתְּא denn, [wenu] deine Rede eintrifft, so möchten wir dich verehren. § 152, 4, a.

^{18. &#}x27;בְּלֵּלְיּה da er doch wunderbar ist, §. 152, 1, b. Göttliche Erscheinungen sagen ihren Namen entweder gar nicht, oder in Umschreibungen (1 M. 32, 30. Jos. 5, 14. 15.), weil er zu heilig ist, um ausgesprochen zu werden, oder auch aus Schonung für den Sterblichen, der seinen Tod befürchtet, wenn er mit einem göttlichen Wesen persönlich in Verkehr trat; s. v. 22. 2 M. 20, 16. Jes. 6, 5.

^{19.} יְמַלְּיָא לַעְשׁוֹת und er (der Engel) verrichtete ein Wunder. אָפָלִיא adv. §. 139, Anm. 1. Das Wunder wird v. 20 erzählt.

^{21.} הַרְאָה für הַרְאוֹת hier und 1 Sam. 3, 21, wie in *Kal* הָּבְאוֹת für א 1 M. 48, 11.

^{23.} יְחָבֶּץ יִהְנָה wenn es Gott gefallen hätte.

b) Simson tödtet einen Löwen. Seine Hochzeit mit einer Philistäerin.

Cap. XIV.

- וַיַּרָר שָׁמְשׁוֹן תִּמְנַתָה וַיַּרָא אָשַׁרֹּהֹ בַּתְמְנַתְרֹהֹ מְבְּנוֹרֹת וֹ
- פְּלִשְׁתְּים: וַיַּעַל וַיַּגִּד לְאָבִיו וּלְאִמוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רָאִיתִי 2 בִּתִמְנָתָה מִבִּנוֹת בָּלְשִׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ־אוֹתָה לִי לִאִשָּׁה:
- וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאָמוֹ הַאֵּין בִּבְנוֹת אַחֶיך וּבְּכָל עַמִּי 3 אָשֶׁה בִּי־אַמָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת אָשֶׁה מִפְּלִשְׁתִּים הַעֲרֵלִיכם וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיִּו אוֹתָה לַח־לִי כִּי־הִיֹּא־ יָשְׁרָר־וֹ
- לא יְדְעוּ פִּי מֵיְהוּה הִיא פִּי־תֹּאֲנֶדה בְּעִינֵי: וְאָבִיו וְאָמוֹ לֹא יְדְעוּ פִּי מֵיְהוּה הִיא פִּלְשְׁתִּים משְׁלִים
- בּיִשְׂרָאֵל: וַיֵּבֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאָמוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבאוּ עַדַ־ 5
- פַּרְמֵי תִּמְנָתָה וְהִנֵּה כְּפִּיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתְוֹּוּ וַתִּצְלֵח 6 עַלָּיוֹ רוּחַ יְהַנָּה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַע הַוְּדִי וּמְאוּמָה אֵין בְּיָרֵוֹ
- וְלָא הִנִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵרת אֲשֶׁר עַשְּׂרתוּ: וַיִּרֶד וַיְדַבֵּר
- לאשֶה וַתִּישֵׁר בְּעִינֵי שִׁמְשְׁוֹן: וַיָּשָׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּרה 8 וַיָּסַר לִרְאוֹת אֵת מַכֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהַנֵּרה עֲבַרה דְּבֹרִים

Cap. XIV, 3. אַרַלְּכִילְיבָי in meinem ganzen Volke, für: in unserem ganzen Volke. Vater und Mutter werden einzeln redend gedacht. Ehen mit den abgöttischen Canaanitern und Philistäern waren aber von jeher den frommen Jehova'sdienern ein Greuel (1 M. 26, 34, 35, 28, 1, 8.), auch im Gesetz verboten. 2 M. 34, 16. אַרַלְּבָּי inf. Kal mit אָרָ, von אָרָלְּבָּי אָרָה אָרָה אָרָלְּבָּי אָרָה אָרָלְּבָּי אָרָה אָרָלְּבָּי אָרָה אָרָלְּבָּי אָרָה אָרָלְבָּי אָרָלְבִּי אַרְּבָּיִר אָרָלְבָּיִי אָרָלְבָּיִי אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אַרְּבָּיִי אָרָלְבִּיִּ אַרְּבָּיִי אָרָלְבִּיִּ אַרְיִי אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אַרְיִי אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיִ אָרָלְבִּיִּ אָרָלְבִּיּ אָרָלְבְּיִי אָרָלְבִּיּ אָרָלְבִּיּ אַרְיִי אָרָלְבָּיִי אָרָלְבְּיִי אָרָלְבְּיִי אָרָלְבְּיִי אָרָלְיִי אָרָלְבְּיִי אָרָלְבִּיּי אָרָלְבִּיּיִ אָּרְיִי אָרָלְיִי אָרָלְבִּיי אָרְיִי אָרָלְבִּיי אָרְיִייִי אָּרְיִייִי אָרְיִי אָרָלְיִי אָרְיִי אָרְיִייִי אָרְיִייִי אָרְיִייִי אָרְיִייִי אָרְייִייִי אָרְייִייִי אָרְיִייִי אָרְייִייִי אָרִיי אָרְייִיי אָרְייִיי אָרְייִיי אָרִיי אָרִיי אָרְייִיי אָרְייִי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרְייי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרְייי אָרִיי אָרְייי אָרְייי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרְייי אָרְייי אָרְייִי אָרְייי אָרְייי אָרְייִי אָרְייִי אָרְייִי אָרְייִי אָרְייִי אָרִיי אָרְייי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרִיי אָרְייי אָרְייי אָרִיי אָרְייי אָרִיי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְיי אָרְייי אָרְיייִי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרִיי אָּייי אָרְייי אָלְייי אָרְייי אָרִייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְיייי אָרְיייי אָרִייי

^{4.} מֵיהוֹהָ s. oben zu 13, 16.

^{5.} 內內 - 기가 , §. 145, 2. — Dass sich in Palästina Löwen aufhielten, bezeugen unter anderen z. B. 1 Kön. 13, 24. 20, 36. Jer. 49, 19. 2 Sam. 23, 20. Auch David erlegte einen solchen 1 Sam. 17, 34.

^{7.} ਰਾਡ਼ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਟੀ er redete das Weib an, d. i. hielt um sie an, sonst ਤੋਂ 15 am. 25, 39. Hohesl. 8, 8.

^{8.} בְּיִרְיִּף nach einiger Zeit. יְיִף steht öfter von der Zeit, die unmittelbar auf eine Handlung oder Zeit folgt, wie im Griech. ἐξ ἀρίστου vom Frühstück weg d. h. gleich nach dem Frühstück, ab itinere gleich nach der Reise, z. B. Ps. 73, 20: צְיִרְיִם gleich nach dem Erwachen, dann f. nach überhaupt, wie hier. בְּיִיִים eig. einige Tage, (§. 122, 2, Anm. 5) hat den bestimmten Begriff: einige Zeit, geraume Zeit, worunter man sich mehr als einen Monat, gegen ein Jahr, denkt (s. 4 M. 9, 22. 1 Sam. 29, 3.)

פְּבְּגוַיֵּרת הָאַרְיֵּרֹד וּדְבָשׁ: וַיִּרְדֵּהוּ אֵלֹ־כַּפָּיוֹ וַיִּלֶּךְ הָלוֹדְּ וְאֶלֹּר וַיִּלֶּךְ אֶלֹּרְ אָמִוֹ וַיִּאֶלְ לְּהֶבֹּ וַיִּאֹבֶלוּ וְאָלֹר וְיָאֵלְ הָאָשֶׁה וַיַּעֲשׁ שֶׁבֹּ שִׁמְשׁוֹן מִשְׁהֶּרֹ פִּי בֵּן אָבִיהוּ אֶלֹ הָאָשֶׁה וַיַּעֲשׁ שֶׁבֹ שִׁמְשׁוֹן מִשְׁהֶּרֹ פִּי בֵּן אָבִיהוּ אֶלֹּ הַבְּחוּרְים: וַיְּהִי פְּרְאוֹתָבֹ אוֹתְוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלְשִׁים פִּי בֵּן וֹיְהִי הַמְשְׁהָּ וְיִבְּעִר עְּבְּרוֹ וְיִאֹמֶר לָהֶבֵ שִׁמְשׁוֹן אָחוּדָה וֹז מִבְּעִר לְּבָּר הִמְּיְתִּה וְמְצָאֵתְם וְיִּהְיוֹ אִמְרוֹ לְּהָבִּיר לִי שִּבְעִר וְנִשְׁמְעָנְהוֹ וְנִשְׁמְעָנְהוֹ וְיִאְבִּר לִי שְׁלְשִׁים חְיִרְּהְ וְנִשְׁמְעָנְהוֹ וְיִאֹמֶר לִי שְׁלְשִׁים סְּרִינִים וּשְׁלְשִׁים חְוֹלְפִּיר לִי שְׁלְשִׁים סְרִינִים וּשְׁלְשִׁים חְלִּבְּוֹי וְיִּאֹיִ לְיִּי וֹנְיִבְיֹי וְנִישְׁמָעְנָהוֹן וְלִא יִכְלוּ וְנִישְׁמָעְנָהוֹן וְיִבְּיִר לִי שְׁלְשִׁים סְרִינִים וּשְׁלְשִׁים חְלִּבְּרוֹן וְיִאֹבְר לִי וְלִיבּוֹר לִוֹ חִיּרְהוֹ שְׁלְשִׁים סְרִינִים וּשְׁלְשִׁים חְלִּבְּיוֹן וְיִבְּיִבְּעִי בְּלִוּ בְּיִבְיוֹי וְיִבְיִי בְּיוֹם וְיִיִּבְלוּ וְנִישְׁמְעָנְיְרוֹן שְׁלְשִׁר וְיִבְיּים וְיִיִּבְלוּי לְנִים מִהָּאבֵל יִצְיִי מְבְּלוּ שְׁמְשִׁוֹן בַּתִּי אֵבְיוֹ בְּשִׁמְעְנָּהוֹ לְנִים מְנִינִים וּשְׁלְשִׁים וְיִבְּיִבְּי בְּיוֹם וְשִּבְעִיי בְּיוֹם וְיִבְּיִי בְּיוֹם וְשִׁלְּיִי בְּיִבְי שְׁנְשִׁין בְּבִּיר בְּחִיבְרוֹ לְּבְּיִי שְּבְּיוֹ בְּיִים וְנִיּבְּיר לְנִים מְנִיבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְים וְנִישְׁבְּיוֹ בְּשִׁים וְנִיבְּים וְנִישְׁבְּיוֹ בְּיִבְיִים בְּיִבְיר לְּנִים מְנִישְׁיִי בְּיִבְים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּשְׁיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּשְׁיוֹ בְּיִבְיּים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיר שְּבְּיוֹים בְּשְׁבְּים בְּיִבְיוֹי בְּיִים בְּיִבְּיבְּים בְּיִבְּיוֹים שְּבְּיבְּים בְּיוֹבְּיוּ שְּבְּים בְּיוֹבְים בְּיִבְּים בְּיוֹבְּיוֹי שְּבְּים בְּיִבְּיוֹי בְּיוֹבְּים בְּיוֹבְּיוֹי שְּבְּיוּים בְּיוֹבְּים בְּיוֹי בְּיִבְיוֹי שְּבְּיוֹי שְּבְּיוֹם בְּיִבְּים בְּיִבְּיוֹים בְּיִיבְּים בְּיִים בְּיִיבְּים בְּיוֹי בְּיְיוֹים שְּבְּים בְּיבְּיְבְּים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹבְים בְּיוּ

^{9.} אָבָלֹהְ יַּאָבלֹ, s. Wortreg. — אָבָלֹהְ וַאָּבלֹּלְ פְּוְבָּהוֹ cr ging essend immer weiter s. §. 128, 3, b.

^{10.} Also psiegten die Jünglinge zu thun, s. über das Fut. §. 125, 4. b.

^{11.} Da sie (die Philister, Hieron. eives loci illius, oder: die Angehörigen der Braut) ihn sahen, nahmen sie dreissig Genossen, die mit ihm wären, als Gesellen des Bräutigams, νίοι τοῦ νυμφῶνος, Matth. 9, 15.

^{12.} Die Sitte, sich bei Gastmählern Räthsel aufzugeben (vgl. auch 1 Kön. 10, 1.), findet sich auch bei den Griechen. Wer es errieth, erhielt zwiesache Portion, wer es nicht vermochte, eine bittere Brühe zu trinken.

— DNATA aund es richtig treffet.

- תַּלְיְרְשֵׁנוּ קְרָאתֶּבֵּ לָנוּ הֲלְא: וַתֵּבְּךְּ אֵשֶׁרֵת שִׁמְשׁוֹן 16 עַלָּיו וַתִּאמֶר רַק־שְׁנֵאתַנִי וְלֹא אֲהַבְתָּנִי הַחִידָרֹת חַרְתָּה לִבְנֵי עַמִּי וְלִי לֹא הִנְַּרְתָּה וַיֹּאמֶר לָה הְנֵּרֹת לְאָבִי
- וּלְאָמִי לֹא הַגַּדְתִּי וְלָךְ אַגְּיִר: וַתִּבְךְּ עַלָּיו שִׁבְעַרת 17 הַיָּמִים אֲשֶׁר - הָיָרת לָהֶם הַמִּשְׁתֵּה וַיְהִי בַּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגָּר - לָרתוֹ כִּי הָצִיקתְהוּ וַתַּגֵּר הַחִירָרתוֹ לִבְנֵי עַמְּרתוּ:
- וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹבֵּ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶּרֶבּ יָבֹיֹ**< 18** הַחַרְסָה מַה־מָתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה עַז מֵאַרֵי וַיֹּאמֶר לָהֶבּ
- לוּלֵא חֲרַשְּׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי: וַתִּצְלַח 19 עַלָּיו רוּחַ יְהוָה וַיֵּרֵד אַשְּׁקְלוֹן וַיַּךְ מֵהֶם שְׁלְשִׁים אִישׁ וַיִּקַּח אֶת־חֲלִיצוֹתָם וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת לְמַנִּירֵי הַחִירָה
- וַיִּחַר אַפּוֹ וַיַּעַל בֵּית אָבְיהוּ : וַהְּהִי אֵשֶׁת שִׁמְשִׁוֹן לְמֵרֵעֵהוּ ²⁰ אַשֵּׁר רֵעָה לְוֹ:

e) Simsons Rache an den Philistäern. Cap. XV.

וְיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קְצִיר־חִמִּים וַיִּפְּקֹר שִׁמְשׁוֹן אֶת־ 1 אִשְׁתּוֹ בִּגְרִי עִזִּים וַיֹּאמֶר אָבֹאָה אֶל־אִשְׁתִּי הֶתֶּרְרָה וְלֹא־נְתָנוֹ אָבִירֹדָ לָבְוֹא: וַיֹּאמֶר אָבִירֹדָ אָמֹר אָמַרְתִּי 2

^{16.} אַרַה שַלַּבְּ hier anders als 1 M. 45, 15, nämlich: gegen jem. weinen, ihn weinend angehen, mit Weinen bestürmen. Vgl. v. 17. — יְלַהְּ צִּבְּיִר und dir sollte ich es anzeigen? Ueber die Frage s. §. 150, 1.

^{17.} מְּלְכֵּעְת הַּלְּבְעְת die sieben Tage des Gastmahls (§. 118, 4 Anm. 1), ein ungenauer Ausdruck, wie unser: die ganze Woche, denn wahrscheinlich war es blos der übrige Theil der Woche vom vierten Tage bis zu Ende.

— אַרַ אָרָהוּל præt. Hiph. von אַרֵּבְּעָהוּל præt. Hiph. von אָרֵבּי, mit Suff.

^{18. «}Hättet ihr nicht mit meiner Färse gepflügt,» u. s. w. sprichwörtlicher, vom Pflügen hergenommener Ausdruck für: hättet ihr euch nicht meiner Hülfe bedient. Statt: Färse, junge Kuh, setzt Luth. hier und öfter *Kalb*.

^{19.} אַליצוֹתָם s. §. 88, 3 Anm.

^{20.} לְּבְרְעָהוּ אֲשֵׁר רְעָה לֹּיִ פְּנִי פְּנִי פְּנִי לַנְי לַנְּה לַנְּ Vgl. 15, 2. 6. Es ist hier insbes. der Brautführer (κυμφαγωγός) gemeint, der die Brautleute ins Brautgemach begleitete. Es waren deren mindestens zwei, einer der den Brautigam, einer der die Braut führte; ersterer ist hier gemeint.

Cap. XV, 2. 쥐맛지맛 — 기계차, ich dachte nicht anders, als dass du sie hasstest, §. 128, 3. a.

כי־שנא שנאתה ואתננה למרעה הלא אחותה הקמנה מובה ממנה תהי־נא לה תחתיה: ויאמר להם שמשון נפיתי הפעם מפלשתים כי־עשה אני עמם רעה: וילה שמשון וילכר שלש־מאות שועלים ויקח לפדים ויפן זנב אל־זנב וישכם לפיד אחד בין שני הזנבות ויבער־אש בלפידים וישלח בקמות פלשתים ועד־קמדה ועד־פרכב עשה זאת ויאמרו שמשור פלשתים מי כי לקח את־אשתו ויתנה למרעהו ויעלו פלשתיכם וישרפו אותה ואת אביה באשו אם העשון כואת כי אם נקמתי בכבם ואחר אחדלו ויך אותם שוק על־ירד מכה גדולה וירד וישב פסעיף סלע עיטם: ויעלו פלשתים ויחנו ביהודה 10 בלחי: ויאמרו איש יהודה למה עליתם עלינו ויאמרו לאסור את שמשון עלינו לעשורת לו כאשר עשה לנו: 11 וירדו שלשת אלפים איש מיהודה אל - סעיף סלע עימם

^{4. 721} Fut. Hi. apoc. von 732, S. 74, Anm. 14.

^{5. 72! — 72! — 77} von — bis, wenn man die Totalität gewisser Gegenstände vom Anfang bis zu Ende, vom Kleinsten bis zum Grössesten u. dgl. ausdrücken will; und dann zu übersetzen: sowohl — als auch.

^{10.} D'S mit dem Plur. collect. die Manner. §. 143, 1;

וַיֹּאמְרוּ לְשִׁמְשׁוֹן הַלֹא יָדַעְהָּ כִּי־משְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וֹפֵח־זֹאת עָשִׂירָדּ לָנוּ וַיֹּאמֵר לָהֶם כַּאֲשֵׁר עָשׁוּ לִי כֵּן

עָשִּׂיתִי לָהֶבוּ וַיֹּאמֶרוּ לוֹ לֶאֱסָרְדְּ יָרַדְנוּ לְתִּתְּדְ בְּיֵדְ־ 12 פּלִשִׁתִּים וַיֹּאמֶר לָהֶב שִׁמְשׁוֹן הִשְּבְעוּ לִי פֶּן־תִּפְּוְעוּן

בִּי אַתֶּבוּ: וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לֹא כִּי־אָסֹר נֶאֱסָרְדְּ 13 יְנְתַנּוּדְ בְּיָדָבוּ וְהָמֵת לֹא נְמִיתֶדְ וַיַּאַסְרְחוּ בִּשְׁנַיִּבוּ

עָבֹתִים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן־הַפְּלֵע: הוּא־בָא עַר־14 לֶחִי וּפְּלִשְׁתִּים הַרִיעוּ לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַתִּהְיֶינָה הָעֲבֹתִים אֲשֶׁר־עַל־זְרָעוֹתָיו כַּפִּשְׁתִּים אֲשֶׁר־

בָּעֲרוּ בָאֵשׁ וַיִּמֵּסוּ אֲסוּרָיו מֵעֵל יָדָיו: וַיִּמְצָא לְחִי־ 15 חַמוֹר מְרָיָדִד וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְּשֶׁרָ וַיִּדְ־בָּרִדוֹ אֶלֶף אִישׁוּ

יאֶבר שִׁמְשוֹן בִּלְחִי הַחְמוֹר חְמוֹר חְמֹרתְיִבוֹ בִּלְחִי 16

הַחָמוֹר הָבֵּיתִי אֶלֶּף אִישׁ: וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וַיַשְּׁלְךְ 17

הַלְּחִי מִיָּדְוֹ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמֵת לֶחִי: וַיִּצְמָּא בּ מָאד וַיִּקְרָא־ אֶל ־יְהוָה וַיֹּאמֵר אַתָּה נָתַתֶּ בְיַר־ עַבְּדְּךְ אֶת ְ הַתְּשוּעָה הַנְִּרלָה הַזָּארת וְעָתָה אָמוּרת בַּצִּמָא

וְנָפַּלְתִּי בְּיֵד הָעֲרֵלְים: וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת־הַמַּכְתֵּשׁ 19 אָשֶׁר־בַּלֶּחִי וַיִּצְאוּ מִמֶּנוּ מֵיִם וַיִּשְׁהְ וַתָּשָׁב רוּחוֹ וַיִּחִי עַל־בֵּן קָרָצַּאַ שְׁמָּדִּהֹ עֵין הַקּוֹרֵצָּאַ אֲשֶׁר בַּלֶּחִי עַׁר

הַיּוֹם הַהֶּרה:

^{12.} יְחָהָּךְ inf. Kal mit Suff. von אָלָחָהָ §. 65, Anm. 3.

^{16.} בְּלְחֵי הַתְּמְלֵי וְלְּבְּיֹ וְלְבְּיִלְי וְלְבְּיִלְי וְלִבְּיִלְי וְלִבְּיִלְי וְלִבְּיִלְי וְלִבְּיֹ וְלִבְיּלִי , welches durch die doppelte Bedeutung des Wortes בּלְחֵי (1) Esel und 2) s. v. a. בי און Haufen, herbeigeführt wird. Also: mit eines Esels Kinnbacken [erschlug ich] einen Haufen, ja zwei Haufen, mit eines Esels Kinnbacken erschlug ich 1000 Mann.

^{17.} בְּמֵת לֶּחֶר Kinnbackenhöhe. Der Erzähler hat den Ort sehon früher (v. 9. 14) לְחִי Kinnbacken genannt, wiewohl er hier den Ursprung des Namens erst von dieser Begebenheit ableitet.

d) Simson unterliegt der List eines Weibes. Sein heldenmüthiger Tod. Cap. XVI.

Cap. XVI, 2. [25], dieses Wort steht nicht im gewöhnlichen Texte, aber bei den LXX (καὶ ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις), und muss nothwendig hier ergänzt werden. [15] ΣΕΚΤ ΙΚΙ ΔΕ ΔΕ ΔΕ Μοτgens, da tödten wir ihn, vgl. über die absolute Zeitbestimmung 1 M. 2, 4. 40, 9.

- 7. 미구축구 기교육구 wie einer der (gewöhnlichen) Menschen. Vgl. v. 17: 미구축구 구구구. Oefter bedeutet 미구축 die gewöhnliche Menschenmenge, vulgus, z. B. 미구축구 nach der (gemeinen) Menschen Weise. Hiob 31, 33. Hos. 6, 7,

- וַתַּאַסְרֵהוּ בָּהֶם: וְהָאֹרֵב ישֵׁב לָה בַּהֶדֶר וַתּאֹמֶר אֵלָיו 9 פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךְ שִׁמְשֵׁוֹן וַיְנַתֵּק אֶרֹד הַיְתָרִיבּ כַּאֲשֶׁר יִנָּתֵק פְּתִיל הַנְּעֶרֶר בַּהְרִיחוֹ אֵשׁ וְלֹא נוֹדַע כֹּחְוֹ: ותֹאמר דּלִילה אל שמשון הנה התלת בי ותדבר אלי 10
- בַּיָּגָבֶּה בְּיָּנְיָה בָּאָ לִי בַּמֶּה תֵּאָפֵר: וַיֹּאמֶר אֵלֶידְ 11 בְּיָבִים עַתָּה הַגִּיִּדָה־נָּא לִי בַּמֶּה תֵּאָפֵר: וַיֹּאמֶר אֵלֶידְ 11 אם־אסור יאסרוני בעבתים חדשים אשר לא־נעשה
- בָהֶם מְלָאכֶרה וְחָלִיתִּי וְהָיִיתִי כְּאַחֵר הָאָדְרְם: וַתְּקֹח 12 בְּהֶם מְלָאכֶרה וְתַבְּאָרְיוּ בָּהֶם וְתַּאִמֶּר אֵלָיוּ בְּהֶם וְתַּאִמֶּר אֵלָיוּ פִּלְשׁתִּים עֲלֵיךְ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב ישֵׁב בַּחָדֵר וַיִנַתְּכֵם פַּלְשׁתִּים עַלֵּיךְ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב ישֵׁב בַּחָדֵר וַיִנַתְּכֵם
- מַעַל זְרעֹתָיוֹ פַּחְוּם: וַתּאֹמֶר דְּלִילָה אֶל בְּשִׁמְשׁוֹן עַד־ 13 הַנָּה הַתַּלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלֵי כְּזָבִים הַנִּידָר לִי בַּמֶּר ה הַאָּבֵר וַיִּאִמֵר אֵלֵיה אָם הַאַרְנִּי אָת־ שֵׁבַע מַחְלְפּוֹרְיַבְּ הַאָּבֵר וַיִּאִמֵר אֵלִיה אָם הַאַרְנִּי אָת־ שֵׁבַע מַחְלְפּוֹרְיַבְּ
- ראשי עם דַהַמַּפֶּכֶרת: וַהִּתְקַע בַּיָּתֵד וַתּאֹמֶר אֵלְיו 14 בְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשִׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְׁנָתוֹ וַיִּפַע אֶרת־
- הַיְתַּד הָאֶרֶג וְאֶת־הַפַּפֶּׁכֶּרֵת: וַתּאמֶר אֵלָיו אֵיךְ תּאמֵר 15 אֲהַבְתִּיךְ וְלִבְּךָ אֵין אִתִּי זֶה שָׁלשׁ פְּעָמִיבּם הַתַּלְרָת בִּי וְלֹא־הַבַּרְתָּ לִי בַּמֶּה פֹּחֲךְ גָּדוֹל: וַיְהִי כִּי־הַצִיקָרוֹ לֹוֹ 16

^{9.} אָלְיקְּים עָלֶּיקְים die Philister (sind) über dich her, überfallen dich. בְּחַרִיחוֹ אֵי wenn er (der Faden) Feuer gerochen hat f. versengt ist. תַּרִיחַ מְּאוֹנוֹה gebraucht Hiob 14, 9. Vgl. auch Dan. 3, 27.

וֹחַלֵּל Hiph. von הַתַּלְם.

^{14.} Am Schlusse des 13. v. ist aus v. 7 und 11 nachzuholen: «50 würde ich schwach und wie ein anderer Mensch sein." Zu Anfange dieses v. hat man hinzuzudenken: «sie that, wie Simson gesagt hatte", dann geht die Erzählung fort [https://www.gensch.org.com/den geht die Erzählung fort [https://www.gensch.org.com/den gesagt hatte", dann geht dem Aufzug, den Garnfäden zusammengeslochtenen Locken] mit dem Psiock (od. Nagel) ein".

— "Phymit [https://www.gensch.org.com/den geht dem Aufzug, den geht dem Aufzug, der sogleich als [https://www.gensch.org.com/den geht den Aufzug, den geht den Aufzug, der sogleich als [https://www.gensch.org.com/den geht den Aufzug, der sogleich als [https://www.gensc

^{16.} אַלְצַחוּ für אַלְצָחוּ Fut. Pi.; über das Schva compositum anstatt des ausgefallenen Dag. f. s. §. 10, Anm. – אַנְעָר נַפְשׁוֹ לָמוּת

בדבריה כל-הימים ותאלצהו ותקצר נפשו למורת: 17 וינד לה את כל לבו ויאמר לה מורה לא עלד מבטן אמי אלהים אני והייתי ככל וחליתי את־כל - לבו ותשלח ותקריה לאמר עלו הפעם כי־הגיד לי ארת־ לבו ועלו אלידה סרני פלשתים ויעלו הכסת ותישנהו על־בַּרְבִידֵה ותְקרֹא לאִישׁ ותְגַלְח שבע מחלפורת ראשו ותחל לענותו ויסר כחו ותאמר פלשתים בפעם ואנער והוצת לא ידע כי ויאחזיהו ידו אותו ויאסרוהו פלשתים נאספו לזבח זבח בד ולשמת דו ניאמרו נתן אלהינו בידנו ויראו אתו העם ויהללו אר כי אמרו נתן אלהינו בידנו ארת־אויבנו

er ungeduldig zum Sterben. Wir sagen ähnlich: sie qualte ihn fast zu Tode. Bei Terenz: enecas me.

^{17.} Er theilte ihr sein ganzes Herz mit, er verrieth ihr alles was er wusste (vgl. 1 Kön. 10, 2.). Seine Stärke war nämlich eine Gabe der Gottbeit, aber abhängig von seinem Nasiräatsgelübde. Nur wenn er dieses hielt, blieb ihm der Geist Gottes (s. 13, 25. 14, 19. 15, 14) und damit seine Heldenkraft; ward es gebrochen, so wich Jehova von ihm, v. 20.

^{19.} אָלְאָלִישׁ, sie rief den [hiefür in der Nähe befindlichen] Mann. — יְּבְּעְבּוֹתוֹ, sie begann ihn zu überwältigen, d. h. von da an war er überwältigt, seine Kraft gebrochen. בְּעֵילוֹ מִעָּלֵין seine Kraft war von ihm gewichen, eig. von auf ihm, weil die göttliche Kraft auf ihm geruht hatte, vgl. v. 20.

^{20.} בְּצַבְּיִ בְּעָבְיִ בְּעָבְּיִ cig. Mal an Mal, f. alle Male, vgl. בְּיִי בְּיִי Tag an Tag (so dass ein Tag den andern berührt) f. alle Tage, בְּעָבִי בְּעָבִי בּוֹנָ alle Jahre 3 M. 25, 53, שֵׁלֵחָד עָרָה 1 Chr. 27, 1.

^{21.} בְּהֵי שְׁהַוֹּן molebat, er musste die Handmühle regieren, was die niedrigste Sklavenarbeit war; vgl. 2 M. 11, 5. Homer Od. 20, 105 ff.

וְאֵת מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַוְאֲשֶׁר הִרְבָּה צֶרְעֹ־חְלֵּלִינוּ וִישִׁחֶקּ לֵנִוּ
כִּי טוֹב לָבָּב וַיִּאִמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן וִישַׁחֶקּ לֵנִוּ
וַיִּאְמִידוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבִּיר הָאָסִירִים וַיְצְחֵקׁר שִׁמְשׁוֹן אֶלְ־ 26 וַיִּאְמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדְיִב וֹיִאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶלְ - 26 הַנַּעַר הַמַּחְזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָר אוֹתִי וַהְמִישׁׁנִי אֶרְ - 26 הַנַּעַר הַמַּחְזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָר אוֹתִי וַהְמִישׁׁנִי אֶשֶׁר הַבַּיִר נָכוֹן עֲלִיהֶב וְאָשֶּׁעוֹ עֲלִיהְב בְּּלְשְׁתִּיִם יִּיּ שְׁמָּחוֹק וְשָׁבְּים אִישׁ וְאִשֶּׁר הַרְּאִים בְּּקְּחוֹק בְּשְׁתְּיִר בְּבְּיִר אִשְׁרְ וְתְנָּר בְּשְׁלְשֵׁר בְּבְּיִר אִשְׁר וְתְּבָּים הְתָּח הָאֵלְהִים וִאִּנְקְמָח זְּשְׁרוֹן נִי בְּא אֲבְּ הַבְּּעַם הַתָּח הָאֵלְהִים וִאָּנְקְמָח זְיִּיְנִי נָא אֲבְ הַבְּּעַם הַתָּח הָאֵלְהִים וֹאִנְּקְמָח זִּיְבְּיִי נְא אֲבְּ הַבְּּעַם הַתָּח הָאֵלְהִים וֹאִנְּקְמָח וֹיִם וֹאִנְּקְמָח וֹיִי בְּא אֲבְּ הַבְּּעַם הַתָּח הָאֵלְהִים וֹאִנְּקְמָח וּיִבּי נְא אֲבְּ הַבְּעַם הַתָּח הָאָר הַבְּעִר נִי בְּא וְחִנִּר בְּיִבְּי נְבִּי וְהְנִי נָא וְחִנָּר הָּבְּעַם הַתָּח הָאָב הִיּבְּים וּאִנְּקְמָח בְּיִבְּים הְיִּשְׁת הְבָּיִי נְאִים וְיִּבְּים הְשִׁתְּים בְּיִבְי נִינִי נָא וְחָנָּה הָאָּבְּים הְאָב בְּבְּים הְאָּבְּים הְאָבְיים הְעָּבְּים הָּאָּה הַבְּעָר בְּבְּיִּם הְאָרְיִּעְיִי נָא אֲבְּן הַבְּּעָם הַנְּתְּה הָאֵבְּיִב נִינִי נָא אַרְ הַבְּבְּעַם הַהָּח הָאָבְייִי נָא וְחַנִּי בָּא אַרְ הַבְּעְבְּי בְּיִים בְּיִים בְּבִּי בְּיִּהְי נָא אַרְיִנִי נָא אַרְ הָּבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבּי בְּיִבְּי בְּיִּי בְּיִּי בְּבְּיִי בְּיִּים בְּיִבְּיִי בְּיִּבּי בָּיִים בְּיִבּי בָּיִי בְּיִּי בְּיִבּי בְּיִּי בְּיִבּי בּבְּיִי בְּיִבְּים בְּיִבּי בְּיִים בְּיבְּים בְּיִבּי בּיּיבְּיִּים בְּיִבּים בְּיִּבּי בְּיִים בְיִבּי בְּיִּים בְּבְּיבְּיִים בְּיִבּי בְּבְּיִים בּיִין בְּיִבוּי בְּיִּים בְּיִּים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיוּים בְּבְּיִבְיוּ בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּיּים בְּיִיבְיוּים בְּיבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיוּ בְּיִים בְּיִיבְּיוֹים בְּיִיבְּיִים בְּבְּיב

^{25.} אָרְשׁ Pְתַּשֵׁ heisst: spielen, die Saiten rühren, welches gewöhnlich mit Gesang und Tanz, wenigstens starker Gesticulation, wenn auch ohne Fortbewegung, verbunden war. v. 27 ist von Zuschauern, nicht Zuhörern, die Rede. Er stand אַרְיָּלְשׁלֵּיִלְיִי zwisehen den Säulen, wie auch bei Homer der Sänger gewöhnlich seinen Platz an der Säule des Versammlungsgemachs hatte.

^{27.} མབ་་བུ་. Man muss sich eine unten offene, von Säulen unterstützte Halle, oben ein plattes Dach denken.

ים אַנְּקְמָה וְלַם־אַתַת מְשָׁתִי עִינֵי מִפּּלְשָׁתִּים · dass ich [nur] eines von meinen zwei Augen räche an den Philisteru." Ein fast komischer Ausdruck, wie ihn die Bitterkeit der Verzweiflung dem zu derbem Witz geneigten Helden eingab. Der erlittene Verlust ist so gross, dass die schaudervolle Rache, die er zu nehmen beabsichtigt, doch nur für einen Theil des Schadens genügt. Man sagt: לים ובש und בין בין בין Rache nehmen für etwas 3 M. 26, 25. 4 M. 31, 2. Jer. 51, 36, mit 7 der Person, an welcher man sie nimmt 4 M. a. a. O. 1 Sam. 24, 13. Die alten Uebers. und mit ihnen viele der Neuern, erklären: dass ieh eine Rache (חחמ בים vindieta unius f. vindicta una, und dieses f. einmal genommene Rache, od. eine einzige Rache) nehme wegen meiner zwei Augen an den Philistern. Es würde in diesem Falle das 🔁 nicht sowohl den Gegenstand angeben für welchen Rache genommen wird, als vielmehr den Grund weshalb es geschehe. Allein die Construction 기기와 마일 und die Deutung von 기기차 bliebe immer sehr hart, während אַחַל mit מְשׁתִּי עִינֵי sieh natürlieh verbindet, wie 17, 5 אַחַר מְבַנִין und die Phrase ulcisci ultionem alicujus rei überall auf die Sache geht, welche gerächt wird. Man vgl. Gesen. Thesaur. pag. 911. Diese Erklärung gibt ausser andern hebräisehen Auslegern sehon Raschi (mit dem Zusatze: die Rache für das andere Auge möge ihm für jenes Leben aufbewahrt sein). — אָשָׁתֵּי steht hier ohne Dagesch im א, während man doch בּירַיִּם schreibt (§. 95, 1, Note ''), wegen des Dag. f. im ש, wodurch das Schva als mobile gesprochen wird. Ganz consequent steht Jon. 4, 11 משתים עשהים.

29 נְקַם־אַחַר מְשְׁתֵּי עֵינֵי מִפְּלִשְׁתִּים: וַיִּלְפּר שִׁמְשׁוֹן אֶתְר בְּשִׁמֹאלְוֹ: וַיִּאְמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶתְר בִּשְּׁמֹאלְוֹ: וַיִּאמֶר שִׁמְשׁוֹן 30 עֲלֵיהֶכֵּ אֶחָר בִּשְּׁמֹאלְוֹ: וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן 30 עֲלֵיהֶכֵּ אֶחָר בִּשְּׁמֹאלְוֹ: וַיִּאמֶר שִׁמְשׁוֹן הַמָּתֹר נַפְשִׁי עִם־פְּלְשְׁתִּים וַיֵּט בְּכֹחַ וַיְפֹּל הַבִּירת עַל־הַפְּלִים וְעַל־בָּל הָעָם אֲשֶׁר־בְּוֹ וַיְּהְיוֹּ הַמֵּתִים אֲשֶׁר בַּחִייִוֹ: וַיֵּרְדוּ אֶחִיוֹ הַמִּית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הַמִירת בְּחַיִּיוֹ: וַיֵּרְדוּ אֶחִיוֹ וְכַל־בִּירת אָבִיהוּ וַיִּשְׁאוּ אֹתוֹ וַיִּעַלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּיִן נְכַל־בִּירת שָּבִיהוּ וַיִּשְׁאוּ אֹתוֹ וַיְעַלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּין נִיְבְּלְבוֹ שָׁבָּט אֶתְ־עִּלְּה עַשָּׁרִים שָׁנָח: יִשְׁרָאֵל עֲשָׂרִים שָׁנָח:

8. Aus dem Leben Davids.

a) Sein Sieg über Goliath, 1 Sam. XVII.

ויַאַסְפּוּ פְּלְשָׁתִּים אֶת־מַחְנֵיהֶם לַמִּלְּחָמָח וַיֵּאָסְפּוּ שׁוֹכֹּר־,

אַשֶּׁר לִיהוּדְרֹּה: וְשָׁאוּל וְאִישׁ־יִשְׁרָאֵל נָאֶסְפּוּ וַיַּעַרְכוּ

מְּלְחָמָה לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים: וּפְּלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־ הָהָר מָזֶה וְהַנִּיִּיִּ בְּנִיהְרַם:

מְּיָה וְיִשְׁרָאֵל עֹמְדִים אֶל־הָהָר מֻזֶּה וְהַנִּיִּ שְׁמוֹ מִנְּרָת:

בּינִיהְרַם:

מְשְׁלַפִּים מְמַחְנוֹת פְּלִשְׁתִּים נָּלְיַת שְׁמוֹ מִנְּרָת:

בְּיִבְיוֹ שִׁשׁ אֵמוֹת וָזְרֶת: וְכוֹבֵע נְחשֶׁת עַלֹּ־ רֹאשׁוֹ וְשִׁרְיוֹן בְּקַשִּׁים הוּא לָבְוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן הְמֵשֶׁרִת־ אֲלָפִּים:

מְשְׁלָפִים נְחְשֶׁת: וּמִצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּ־רַנְלָיו וְכִידוֹן נְחשֶׁת הַּבְּיִם נְחְשֶׁת: וִּמְצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּרְרַנְיְוֹיִין נְכִידוֹן נְחשֶׁת מַלֹּרִים נְחְשֶׁת: וּמִצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּרַרְנְיִּלְיִי וְכִידוֹן נְחשֶׁת הַּבְּיִּים נְחְשֶׁת: וִמְצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּרַרְנִיוֹן וְכִידוֹן נְחשֶׁת הַּבְּיִּים נְחְשֶׁת: וִמְצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּרַרְנִיוֹן וְכִידוֹן נְחשֶׁת הַּבְּיִם נְחְשֶׁת: וְמִצְחַת נְחשֶׁת עַלֹּרִים נְחְשֶׁת: וֹמְבָּחִת נְחשֶׁת עַלּרְרָבְּיִּת וְמִיּבְּיִם בּּיִּבְּיִּת נְחשֶׁת עַלֹּרְרָבְּיִּבְּיִם נְחְשֶׁת: וֹנְבְּיִּם נְחְשֶׁת: וְמִבְּתִּת נְחשֶׁת עַלֹּרְבְּתִּים נְחְשֶׁת: וֹמְבִּים נְחְשֶׁת: וֹמִיבְּוֹן בְּחַשְׁת נְחִבּּיִים בְּחִבּים בְּחִבּיִים בְּחִשְׁת בְּלִּים נְחְשֶׁת: וֹבְּיִבְּיִת נְחְשֶׁת בְּלִּים נְחְשָׁת: וֹמְבִּיְתִּים בְּחִבּים בְּבִּיִּת בְּבִּיִּת בְּבִּים בְּחִבּים בְּחְשִׁת בְּבִּים בְּבְּיִים בְּחִבּיִבְּתְּת בְּבִּים בְּבִּים בּּבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּבְּבִּיִּים בְּיִבְּיִּבְּיִּבְּיִּיִים בְּבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּיִבְּיִּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּעִבְיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיִים בְּיִיּבְּיִים בְּיִּיתְּיִּים בְּיִּיּיִים בְּיִּיּיִיבְּיִיבְּיוֹים בְּיִּיּים בְּיִיבְּיִים בְּיִּיבְּיוֹי בּיוֹיוֹיוּיוּיוֹים בּיִייִּים בּיִּיּיוֹ

^{29.} אָרָה ישׁ und [worauf] es (das Haus) sich stützte. Die folgenden Worte אָרָה בִּימִינוֹ וְגוֹי zu construiren.

¹ Sam. XVII, 1. בּוֹתְנְיהָבּ ihr Heer (sing.) §. 90 zu Ende. — שוֹכה zu Socho, Acc. des Ortes §. 116, 1. — אַשֶּׁר לִיהוּדָה §. 112, 1.

^{3.} ボボー ボボ, von dieser — jener Seite.

^{4.} בְּנֵים שֹׁאָ. Der Dual בְּיַבָּ, von יְבָּ, bezeichnet die Mitte zwischen zwei Heeren (דמׁ μεταίχμα Euripid. Phoen. 1285), dah. בְּנַיִּחְ שִׁיּאִ der sich in die Mitte stellt, und den Krieg durch Zweikampf vermittelt, der Zweikämpfer.

^{5.} שֶׁקְלֶּים נְחְשֶׁת , über die Construction s. §. 140, 1. — שֶׁקְלֶים נְחְשֶׁת, §. 114, 2. b. Ebenso v. 7.

- בין כַּתַבַּיו: וְחֵץ חַנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים וְלַהֶבֶרת חַנִיתוֹ ז
- שִׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְגֻל וְנשֵׁא הַצִּנָּה הֹלֶךְ לְפָנִיו : וַיְּעֲמֹד 8 וַיִּקְרָא אֶל־מַעַרכת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָה תִצְאוּ לַעַרךְ מִלְחָמֶה הַלוֹא אָנִכִי הַפְּלִשְׁתִי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ־
- לֶכֶם אִישׁ וְיֵבֶד אֵלֶי: אִם־יוּכֵּל לְהַלְחֵב אִתִּי וְהְכָּנִי 9 וְהָיִינוּ לְכֵם לְעַבַדִים וִאָם־אֵנִי אוּכַל־לוֹ וְהַכְּתִיו וְהִיִּתְב
- לָנוּ לַעַבָּדִים וַעַבַדְתָּם אתנוּ: וַיֹּאמֶר הַפְּלְשׁתִּי אֲנִי 10 הַרְפָּתִי אָת־מַעַרכות ישַׁרָאֵל הַיּוֹם הַזָּרֹם תִנוּ־לִי אִישׁ
- וְנִלְהְוֹמֶדִה יָחַדְּ : וַיִּשְׁמֵע שָׁאוּל וְכָל -יִשְׁרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי 11
- הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶה וַיִּחַתִּיּ וַיִּרְאוּ מְאְד: וְדָוֹד בֶּן־אִישׁ אֶפְּרָתִי 12 מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ יִשִׁי וְלוֹ שְׁמנָר־הֹ בָנֵים וְהָאִישׁ
- בּימִי שָׁאוּל זָקֵן בָּא בַשָּׁנִים: וְדָוֹד הוּא הַקָּמָן וּשְׁלֹשֶׁר זֹ 14
- הַּרְּלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאִוּל : וַיֹּאמֶר יִשִׁי לְדָוִד בְּנוֹ קַח־ 17 נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַּת הַקּלִיא הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם הַזֶּּה וְהָרֵץ
- הַמַּחֲנֶה לְאַחֶידְּ: וְאֵת עֲשֶׁרֶר־ת חֲרִיצֵי הֶחָלָב הָאֵלֶּר־ז 18 תָּבִיא לִשֵּׁר הָאָלֶף וִאֶת־אַחֶידְ תִּפְּקֹד לִשָּׁלוֹם וִאֶת־עַרְבָּתָם

^{7.} אַהַבּוֹלְיִת Pfeil des Speers, heisst wohl am natürlichsten die eiserne Spitze desselben. Aber diese wird ihm ausdrücklich entgegengesetzt unter der Bezeichnung בְּבִּית בִּנְיתוֹ Daher ist wohl die Lesart des Keri und 1 Chr. 20, 5 (vgl. 2. Sam. 21, 19) vorzuziehen: אָל בְּבִיתוֹ Y Holz-Schaft des Speeres.

^{8. &#}x27;אַדְּלִיקְיּה der Philister, der euch schon als furchtbar bekannte. Vielleicht war er schon öfter als Zweikämpfer aufgetreten, dah. auch v. 4 der Zweikämpfer. — אָבָהִים לְּשָׁאוֹל s. zu 1 M. 41, 12.

^{12.} Im Texte steht אַבְּייִ 'חַיְבְּיִּא dieser Ephraimiter, als ob er schon fräher erwähnt sei, was aber in der jetzigen Gestaltung des Textes nicht der Fall ist. — Die Lesart מַּבְּיִי folgt einigen Mss. der LXX, welche בֹּיִנְיִים lesen; vgl. בַּיְרִייִם אַבְּיִ ז M. 24, 1. Jos. 13, 1. wo ebenfalls אָבִין vorangeht. Der gew. Text מַבְּיִים gibt keinen erträglichen Sinn.

^{14.} ਜੁਰਹਾ \$. 117, 2.

^{17.} אַלְּחָת הַּלְּיָּא הַּוּה וְלֵּא cinen Scheffel dieser gerösteten Gerste und zehn (Laib) dieses Brotes. Zwischen dem Zahlworte und בְּרָוֹת ist יְנִילְיוֹ hinzuzudenken, s. 1 Sam. 10, 4 vgl. v. 3. und §. 118, 4 Anm. 2.

^{18.} אַרְיּ הְּפְלְּדְ לְשְׁלוֹם deine Brüder besuche (um zu sehen) nach ihrem Befinden, vgl. 1 M. 37, 14. 2 Kön. 10, 13. — הוא היי אַרְבָּרָם הַּלְּבְּרָם הַּרְּבָּרָם הַּבְּרָם הַּבְּרָם בּרָם הוא nimm ihr Pfand, lass dir das Pfand von ihnen geben zum Zeichen, dass du wirktich dort gewesen, und die Geschenke überbracht hast.

20 תקח: וישכם דוד בבקר וישש את־הצאן על־שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעולה והחיל היצא אל־ 22 המערכה והרעו במלחמה: וימש דוד את הכלים מעליו על־יד שומר הכלים וירץ המערכה ויבא וישאל לאחיו 23 לשלום: והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולרה גלית הפלשתי שמו מנת ממערכורת פלשתים וידבר 24 כדברים האלה וישמע דוד: וכל איש ישראל בראותם 25 את־האיש וינסו מפניו וייראו מאד: ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הזה כי לחרף את־ישראל עלה והיה האיש אשר־יפנו יעשרנו המלך עשר גדול וארת־ בתו יתן לו ואת בירת אביו יעשדה חפשי בישראל: 12 ויאמר דוד אל־שאול אל־יפל לב־אַדָם עַלִיו עבדד ילד 33 ונלחם עם־הַפּלשתִי הַזָּה: וַיֹּאמֶר שָאוּל אֶל־דָּוִד לֹא תוכל ללכת אל הפלשתי חזה להלחם עמו כי־נער אתה 34 והוא איש מלחמה מנעביו: ויאמר דוד אל שאיל רעה היה עברה לאביו פצאן ובא הארי ואת־הדוב ונשיא

^{20.} Er liess die Heerde "" über einem Hüter d. h. überliess sie einem Hüter. De bezeichnet die Pflicht, die jem. auf sieh hat, so wie der v. 22 von dem Ablegen der Sorge gebraucht wird. Gleichbedeutend mit der vollständiger steht v. 22 72 du der Hand (dessen der die Aufsicht hat). Vgl. 1 M. 42, 37. Auch wir sagen: etwas über sieh nehmen, übernehmen, dagegen: es von sich abwälzen, wobei das Bild einer Last zum Grunde liegt. — Nord den Art. s. §. 107, Ann. 2 S. 194.

^{32.} אל־יִפל וְגוֹי. Nieht falle der Muth jemandes seinetwegen.

^{34.} בוֹלְּבְרֵי וְצְּלֵרְ אֵלְ אֵלְ der Ausdruck lässt sich am genauesten im Griechischen wiedergeben: δ λέων κὰ αὐτὸς ὁ ἀρκτὸς leo et ipse ursus, oder cum ipso urso, der Löwe und der Bär dazu. Der Art. «der Löwe und der Bär" ist zu nehmen, wie ὁ λύκος Joh. 10, 12 und unser: der Wolf kommt, näml. der bestimmte, der die Gegend unsieher machte. Ueber της vor dem zweiten Nomen in der Bedeutung αὐτός, δ. 115, 1, Note'). (And. und zwar mit dem Bären). Der Löwe erscheint als das wichtigere Thier, und nach dem Zusatze Σίτρττρινί wird v. 34 im Sing. von ihm fortgefahren.

- שָּה מָהַעֶרֵר: וִיצָאתִי אַהַרָיו וְהִכָּתִיו וִהָצֵּלְתִּי מִכְּיו וַיָּבָא
- עַלֵּי וְהֶהֶחֲיֵקְתִּי בִּזְקָנוֹ וְהִבְּתִיו וַהֲמִתְּיוֹ : בַּבֹּ אֶרִת־הָאֲרִי 36 נַם־הַרוֹב הִכָּה עַבָּדֶּךְ וִהָיָה הַפִּּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה בָּאַתַר
- מֶהֶם כִּי חֵרֵף מֵעַרְכֹת אֱלֹהִים ֹחֵיְיִם :, וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוֹה 37 אֲשֶׁר הִאִּלִנִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדֹּב הוּצִּית יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפָּלִשָּׁתִּי הַזָּהְ וַיֹּאמֵר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֵךְ וַיִּהוָדִּיה יִהִיֶּדה
- עַמָּך: וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אָת־דָּוִר מֵדָיו וְנָתַן קוֹבַע נִחשֶׁת עַל־ 38
- ראשו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִּׁרְיְוֹן: וַיַּחְגֹּר בָּוִד אֶת־חַרְבּוֹ מֵעַל 39 לְמַבִּיו וַיִּאֶל לָלֶכֶת כִּי לֹא־נִפָּח וַיֹּאמֶר בָּוִד אֶל ־שָׁאוּר לֹא־אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶה כִּי־לֹא נִסְיתִי וַיְּסְרֵם בָּוִד מֵעַלִיוּ:
- וַיִּפַּח מַקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר־לוֹ חֲמִשֶּׁדֹד חַלְּמִי אֲבָנִיבִם מְּן־ 40 הַנַּחַל וַיָשֶׂם אָתָם בָּכְלִי הָרעִים אֲשֶׁר־לוֹ וּבַיְּלְקוּם וְקַלְעִוֹ
- בּיָרֶז וַיִּבַּשׁ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּיּ וְיַיֵּלֶהְ הַפְּלִשְׁתִי הֹלֶהְ וְקָרֵב אֶל־ 41
- בָּוֹרֶ וְהָאִישׁ נִשֵּׁא הַצִּנָּה לְפָנָיוּ : וַיַּבֵּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶּרֹה יּ אֶת־דָּוִד וַיִּבְזֶהוּ כִּי־הָיָה נַעַר וְאַרְמֹנִי עִם־יְבֵּה מַרְאֶרֹה:

^{35.} בְּמִיתְהִיוּ f. בְּמִיתְהִינּ præt. von הַּמְית. Die gewöhnlichere Form wäre הַּמִיתֹתִיוּ §. 71, Anm. 6.

^{36.} בְּלִשְׁתִּי — מֵהְהַ בּקּלִשְׁתִּי (בְּיִהְ הַבְּּלִשְׁתִּי pes soll dem Philister gehen, wie einem von jenen.

^{39.} ביאָל abgekürztes Fut. Hiph. von אַיַּבְּל בּייִאָּל

^{40.} בְּלֵלְי אֲבָנִים eig. fünf glatte unter den Steinen, für: fünf glatte Steine. Vgl. אָבְינִגִּי אָבְנִי שׁלְּבוֹּנִי אָרָם ווֹלָּבְּי שׁלְּבוֹנִי אָרָם eig. fünf glatte unter den Menschen Jes. 29, 19. בְּחֵי אָרָם die Opfernden unter den Menschen Hos. 13, 2 für: die armen, die opfernden Leute. — אַבִּיר אָרָם s. §. 119, 2, Anm.

^{41.} בַּבֶּלְ הַלֵּךְ הַלֵּךְ וַכְּבֵּר er ging immer näher, §. 128, 3, Anm. 3.

^{42.} אַרָּאָבוּן. Die Formen des Fut. conversi ohne Apocope des אַר kommen erst in den alttestamentl. Schriften nach dem Pentateuch vor, und am häufigsten in der ersten Person; z. B. אַרְאָרָן auch 2 Kön. 5, 21. Hiob 42, 16. Ezech. 18, 14. 18, aber im Pent. nur אַרְאַרִּן auch 2 Kön. 5, 21. Hiob 42, 16. Ezech. 18, 14. 18, aber im Pent. nur אַרְאַרִּן בְּעָבְּיִן Dagegen steht אַרְאָרָן etwas häufiger als אַרְאָרִן, wiewohl im Pent. nur letzteres 1 M. 31, 10. 41, 22. — אַרְאָרָן etwas häufiger als אַרְאָרִן, wiewohl im Pent. nur letzteres 1 M. 31, 10. 41, 22. — אַרְאָרָן פּעָרָין etwas häufiger als אַרְאָרָן, wiewohl im Pent. nur letzteres 1 M. 31, 10. 41, 22. — אַרְאָרָן פּעָרָין etwas häufiger als אַרְאָרָן, wiewohl im Pent. nur letzteres 1 M. 31, 10. 41, 22. — אַרְאָרָן פּעָרָין פּרַרְיּיִן פּרַרְיּיִן פּרַרְיִּין פּרַרִין פּרַרְיִּין פּרַרְיִין פּרַרְיִּין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרִרְיִין פּרַרְיִין פּרָרִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרַרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרַרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִין פּרִרְיִין פּרִייִין פּרִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִרְיִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִייִין פּרִייִין פּרְיִין פּרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרִייִין פּרְיִין פּרְיִין פּרְיִין פּרְיִייִין פּרְיִין פּרְיִייִין פּרְייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְיִייִין פּרְ

48 נֵיֹאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֱל־דָּיִד הְבֶּלֶב אָנֹכִי כִּי־אַתָּה בָא־אֵלֵי לֹּבְּלֵּשְׁתִּי אֶל־דָּיִד הְבָּלְשׁתִּי אֶל־דָּיִד בָּאלֹהִיו: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּיִד לְבָה אֵלִי וְאֶתְּנָה אֶת־בְּּשִׂרְה לְעוֹף הַבְּּלְשְׁתִי אֶל־דָּיִד לְבָה אֵלִי וְאֶתְנָה אֶת־בְּּשִׂרְה לְעוֹף בֹּא הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־הַבְּלִיתְ וֹבְּכִילְוֹן וְאָנֹכִי בָא־אֵלִיךְ בְּשֵׁרְה לְעוֹף בְּשֵׁרְה בְּבְּלִיתְ וְיִבְּלְת וְבְּבְּלְיִתְ וֹבְּכִילְוֹן וְאָנֹכִי בָא־אֵלִיךְ בְּשֵׁרְה וְנִיְחָבְּ לְשִׁתִי וְנִילְה בְּשֵׁרְה בִּיְלְבְּתְ וְנִיְלְבְּ לִּבְּתְּוֹ אֲנְבְיּ בְּבְּתְּי וְנִילְּתְ וְנִיְּבְּלְעוֹן וְיִבְּלְ וְנִיְּבְלְעוֹן וְיִבְּלְ וְנִיְבְּלְעוֹן וְיִבְּלְ וְנִיְלְבְּתְ וְנִיְקְבְּעוֹ אֶרְבְּהוּ וְיִיְקְבְּת בְּבְּלְשְׁתִי וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן בְּיִבְלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְשְׁתִי וְיִבְּלְעוֹן וְיִבְּלְעוֹיְתִים בִּיבְּלְעוֹן וְיִבְּלְשְׁתִי וְיִבְּלְעוֹת וְיִבְּאוֹ תִּבְּלְשְׁתִים בִּי־בְּוֹן וְיִבְּלְעוֹּת וְיִבְּבְּת בְּבִּיְיִם בְּיִבְּלְשְׁתִים בִּי־בֵּתְ וְיִבְּעְבֹּר וְיִבְּעִבֹר בּבְּיִבְים וְיִבְּלְשְׁתִים בִּי־בְּשְׁתוֹן וַיִּבְעוֹן וְיִבְּאוֹּ תְבִּבְּלְשְׁתִים בִּי־בְּתוֹ בְּיִבְים וְיִבְּבְּעוֹים בִּיבִים בְּבְּבְיִים בְּיִבְּבְיוֹים בְּיִבְּבְּיבְיוֹ בְּבְּבְיִבְיוֹם בְּיִבְּבְיוֹי בְּבְּבְיִבְיְיִבְּבְּתְיּבְּיִם בְּבְּבְיִבְיְבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְיוֹבְּבְיוֹיוּ בְיִבְיְבְּבְּבְיוֹבְיוֹי בְּבְיְבְיבְּבְּבְּבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּיִבְיְבִיּבְיוֹבְיוּת בְּיבְּבְּבְיוֹבְיוּבְּבְיוֹבְיוּ בְּבְּבְיוּת בְּיִבְיוֹיוּבְּיוּת בְּבְּבְיוֹבְּבְיוֹבְבְיוֹבְיוֹבְיוּבְּבְּבְיוֹם בְּיוֹבְבְיוֹים בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹבְבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹבְבְּבְיוֹם בְּבְּבְבְיוּבְבּוּבְבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְבְּיוֹם בְּבְיוֹבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְּבְּבְּב

b) David wird von Saul verfolgt. Jonathan's Freundschaft. Aus 1 Sam. XIX. XX.

Unmittelbar nach dem Siege über Goliath hatte Saul den David an den Hof genommen, wo er einen edeln Freundschaftsbund mit dem Königssohne Jonathan schloss (1 Sam. 18, 1—4.). Dagegen regte sich bei Saul sehr bald Eifersucht gegen David (v. 7) und er suchte ihn aus dem Wege zu schaffen, indem er ihm theils persönlich nachstellte, theils den äussersten Gefahren des Krieges ihn aussetzte (v. 17 ff.).

עַרָּה יְהוָה רוּהַ יְהוָה רָעָרה אֶל־שָׁאוּל וְהוּצּג בְּבֵיתוֹ מַנֵּגוֹ בְּיָרוֹ וְדָוִר מְנַגּוֹ בְּיָרוֹ וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכּוֹת 10 יוֹשֵׁב וַהַנִיתוֹ בִּיָּדְוֹ וְדָוִר מְנַגּוֹ בְּיָרוֹ

^{43.} בְּלְלֵייִ er versluchte den David bei seinem Gotte. Man segnet sich und schwört bei (२) einer Gottheit, indem man sie dabei anrust, ebenso flucht man bei ihr, indem man sie um Untergang des Feindes bittet.

^{44.} לְכָה אֵלֵי וְאֶהְוּה. Ueber den Imp. §. 127, 2. Für den Ausdruck vgl. II. 1, 4.

^{48.} אַנְעַרְכָּה , er lief nach der Schlachtordnung [der Philister] zu. Acc. des Orts §. 116, 1.

i Sam. XIX, 10. Er suchte mit dem Speere durch David und in die Wand zu stossen, also den David an die Wand zu spiessen. — אַנָּקְּיִי בְּּבָּי

בַּחֲנִיתֹ בְּדָוֹדְ וּבַּקִּיר וַיִּפְּמֵר מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיַּךְ אֶתְ־הַחֲנִית בַּאֶיר וְדָוֹד נָס וַיִּמָּלֵט בַּלַיְלָרוֹ הְוּבֹּי, וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל 11 מִלְאָכִים אֶל־בִּית דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בַּבְּעֶר וַתַּגֵּד לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתוֹּ לִאמֹר אִם־אֵינְךְ מְמֵלֵט אֶת־נַפְשְׁךְ הַלַּיְלָרוּ וַיִּבֶּלְה וַיִּבְּלָט: וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט:

וַיִּבְרַח דָּוִדׁ מִנָּיוֹת בָּרָמֵה וַיִּבֹא וַיֹּאמֶר לִפְנֵי יְהוֹנָתָן XX, 1 מֶה עָשִׂיתִי מֶה־ עֲוֹנִי וּמֶה ־ חַמָּאתִי לִפְנֵי אָבִיךְ כִּי מְבַקֵּשׁ

ַ אָּת־נַפְּשִׁי: וַיּאמֶר לוֹ חָלִילָה לֹא תָמוּת הָנֵּה לֹא־יַעֲשֶׂה אָ אָרִי דָּבָר נָּדוֹל אוֹ דָבָר קַטוֹן וְלֹא יִגְלֶה אֶת־אָזְנֶי וּמַדוּעַ אָבִי דָבָר נָּדוֹל אוֹ דָבָר קַטוֹן וְלֹא יִגְלֶה אֶת־אָזְנֶי וּמַדוּעַ

יַסְתִּיר אָבִי מִפֶּנִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֵין זְאת: וַיִּשָּׁבַע עוֹד זּ דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדע יָדַע אָבִיךּ כִּי־ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינִיךּ וַיֹּאמֶר אַל־יֵדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן כֶּּן־יֵעָצֵב וְאוּלָם חַי־יְהוְה ְחִ וְחֵי נַפְּשֶּׁךְ

בּי כְפֶשַׁע בִּינִי וּבֵין הַמְּוֶת: וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוְד מַה־ 4 משתר נפשר נאושה בלד: נישתר דוד אל־נשונת: בנד א

תאמר נַפְּשְׁךְּ וְאֶעֲשֶׁה־לֶּךְ: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן הָנֵּה־ חֹדֶשׁ מָחָר וְאָנֹכִי יָשֹׁב־אֵשֵׁב עִם ְהַפֶּלֶךְ לֶאֱכָוֹל וְשִׁלַחְתַּנִי

וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׁדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִשְׁיתּ : אִם בַּשְּׁדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִשְׁית : אִם בַּשְּׁדֶה יִפְּקְבֵנִי 6 אָבֶיךְ וְאָמֵרָתְּ נִשְׁאל נִשְׁאַל מִשֶּׁנִי דָוִד לַרוּץ בֵּית - לֶחֶב

עירו בִּי־זָבַח הַיָּמִים שָׁם לְבָל־הַמִּשְׁפָּחָה: אִם־כּרה ז

wie 1 M. 32, 23, für das genauere אָלְיָלָה פַּלּיִלָּה M. 19, 35. s. §. 109, 2

XX, 1. In der hier ausgelassenen Stelle (19, 18—24) ist erzählt, wie Saul dem David in Rama nachstellen liess, wo er sich in den Prophetenwohnungen ($\mathcal{L}^{[i]}$) bei Samuel aufgehalten hatte:

^{3.} אָפָשֵׁע wie ein Schritt, nur soviel als ein Schritt.

^{5.} Morgen ist Neumond לְצְּלֵכִי יָשׁבׁ אֵבֶּל – בְּאֵבֶּל שׁבֹּ und ich pflege bei Tafel zu sitzen, — wo ich zu essen pflege. Das Pflegen liegt im Futuro vgl. v. 2. Richt. 14, 10. Jes. 6, 2. §. 125, 4, b.

^{6.} אַשְּאֵל נְשֵׁאֵל für die Bedeutung s. Ş. 50, 2, d, für die Form אָשִין ebend. Anm. 1. — אַיי seine Stadt f. Vaterstadt. Der Hebräer sagt ebenso: mein Land f. mein Vaterland, 1 M. 24, 4, mein Volk f. das Volk, zu dem ieh gehöre, Richt. 14, 3.

יאמר מוֹב שָׁלוֹכ לְעַבְהֶּךְ וְאִם־חָרוֹד יֶחֲבֶרְדׁ לוֹ דַע

9 כִּי־כְלְתָה הָרָעַד מִעְמְוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן חָלִילָר לְּךְּ

כִּי אָכִּי דְּעַ אַדְע כִּי כַלְתָה הָרָעָה מִעִם אָבִי לְבוֹזֹבְ

10 עָלֶיךְ וְלֹא אֹתָה אַנִּיד לְךְ: וַיִּאמֶר דָּוִד אֶל־ יְהוֹנָתָן מִי

11 יַנִּיד לְיִ אוֹ מַה־יַעַנְךְ אָבִיךְ קָשְׁהוּ וַיִּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־

12 דָּוִד לְכָה וְנֵצֵא הַשַּׁבֶּר וְוֹצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשַּּבֶּרוּ : וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־

יְהוֹנָתֶן אֶל דְּוִד יְהוֹיָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־ אֶּחְקֹר אֶת־

אָבִי כָּעֵת מָחֶר הַשְּׁלִשִׁית וְהְנָה־ מוֹב אֶל דְּוֹרְ וְלֹא־אָז אָן בְּוֹב יִהוֹנָתוֹ אָלִיתִי אֶת־אָזְנֶרְ: כֹּה־יַעֲשֵׂה יְהוֹיָה לִיהוֹנָתוֹ

wird dein Vater Hartes über dich aussprechen!"

^{7.} אָשְלִּוֹם לְּעַבְּדְּרָ so steht es wohl um deinen Knecht, s. zu 1 M. 43, 23.
— אָשְמוֹם dass das Unglück (die Hinrichtung Davids) bereitet od. fertig d. i. beschlossen ist von ihm.

^{9. &#}x27;וֹבְּין בְּׁלְּיִלְּיִה fern sei es dir, dass, wenn ich erfahren sollte, es sei das Unglück von meinem Vater beschlossen über dich, ich dir es nicht meldete. Nach der gewöhnlichen Construction von בְּלִילְיִלְּהָ (s. das Wortr.) sollte man erwarten: יִלְי בְּלִילְי fern sei es von mir. Der Dativ בּלְי ist hier mehr als überflüssiger Dativus commodi zu betrachten. LXX, μηδαμῶς σοι.

^{10.} in hier Conditionalpartikel: wenn, §. 152, 2, b. «wer (nämlich welcher Bote) wird es mir anzeigen, wenn dir dein Vater etwas Hartes antwortet? "LXX, ἐάν. Vulg. si forte. Die Conditionalbedeutung von in ist durch den Zusammenhang mehrerer Stellen (2 M. 21, 36. 3 M. 4, 23. 28. 2 Sam. 18, 13), die alten Uebersetzer (s. 2 M. a. a. O.), den arabischen

Sprachgebrauch () öfter = v wenn), besonders aber die negative Form % wenn nicht (Gr. S. 251 Note), so gesichert, steht auch im Zusammenhang mit der gewöhnlichen: oder, dass die Zweifel an derselben sehr unkritisch erscheinen. Will man die Bedeutung oder festhalten so ist man gezwungen, mittelst einer angenommenen harten Ellipse zu übersetzen: «wer soll mir's anzeigen? oder [wenn du es mir selbst anzeigen willst] was

^{13.} Die Betheurungsformel (1 Sam. 3, 17. 2 Sam. 3, 35. Luth. Gott soll mir diess und das thun, vgl. Di me faciant, quod volunt. Plaut. Mostell.

וְכֹה יֹסִיף כִּי־יֵיִּטִב אֶל־אָבִי אֶת־הָרָעָה עָלֶיף וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנֶךְ וְשִׁלַחְתִּיךְ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלְוֹם וִיִּהִי יְהֹנֶרֹן מְחָר חְדֶשׁ 18 בַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי: וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חְדֶשׁ 19 וְנִפְּקִרְתִּ נְיִם אָלִר פִּי יִפָּקִר מוֹשֶׁבֶּךְ: וְשִׁלְשְׁתָ תַּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־ 19 הַמְּקְרָתְּ שִׁם בְּיוֹם הַמִּעֲשֶׂה וְיָשֵּׁבְתָּ אֵצֶל הַפְּלִוֹם אֲשֶׁר נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמִּעֲשֶׂה וְיָשֵּׁבְתָ אֵצֶל הַנְּיִ הְשָׁלֵח אֶת־הַוּצִים צְּדָּה אוֹנֶה לְשָׁלִח־לִי בְּנִּעְר הְנֵּה הַחִצִּים מִמְּךְ לֵבְּץ מִיְרְ הִנָּה הָחָצִים מִמְּךְ לָעֶלְם הְנֵּה לְּבְּי שִׁלִּים הְנִיּי הָחָבְים וְנִיּבְּי שָׁלִוֹם לְּךְ וְאִין דָּבָר חֵי־יְהוְּה: וְאִם־כֹּרֹה יְשָׁלִחְ הְבִּי שִׁלְּחַר לְנִי מִמְּךְ וְהָלְאָה לֵךְּ כִּי שִׁלְחַךְ אִמֶּר הָנִה הְהִיּבְים הְנִי הְבָּיךְ תִּי־יְהוֹּהְי הְנִי יְהִיְּה הְנִים וְנִשְּׁבְּר אֲשֵׁר הְבַּרְנוֹ אֲנִי וְאָתָה הְנֵה יְהוֹיְה יִהוֹּדְם בִּי שְׁלְחַךְ בִּיִּיר וְבִּיְר שְׁרִים הְנִילְ הַבְּר וְיִבְּי בְּנִיךְ בְּבִּיר וְנִיּבְיר בְּשֶּׁר הְבִּיר וְנִיּה הָחִבְּשׁ מִבְּר וְנִיּה הְנִיּה יְהוֹיְה הַחֹּבְשׁ 12 בִּינְר עַר־עוֹלְכִם וְנִיּה הַחְבָּים וְנִיּבְיר בְּשָׁר, וְיִבְיר הְנִיּה יְהוֹיְה הִינְה וְיִה הְתִּיךְ שִּר עוֹלְכִם הְנִיל בְּבִיר וְיִבּיְר בְּנִיר וְבִּיְר בְּשְׁרָּת וְיִהְיִר הְנִיךְ בִּבְּיר וְיִבְּיִים וְנִיּמִי וְבִּיּתְי הְנִיךְ עַר־עוֹלְם וְּבְּי שְׁנִי וְבִּבְיר בְּשְׁבָּת וְיִבּיר שְּבִיר וּבִּיּתְ בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְיר וְיִבְּיִים וּיִבְּי בְּיִבְיר בִּיּיִר וְנִיבְּי בְּיִבְיר וְיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְית בְּים בְּיִבְים בְּיבְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִיבְים וְיִיּים וְיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּבְּים בְּיִבְים בְּיבְּים בְּבְּיבְּים בְּיִיבְיים בְּיִים בְּיִבְיְים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִיבְים בְּיִים בְּיבְיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּבְּים בְּבְּים בְּיִים בְּבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיוֹם בְּיִים בְּיִיבְּים בְּבְּיבְיים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְיִים בְּיִים בְּיִיבְּים בְּיִיםּי

^{1. 3, 65)} kann mit dem vorigen 12. Verse verbunden, oder auch als diesen 13 v. einleitend betrachtet werden, so dass v. 12 die Worte קְּבָּוֹי שִּלְּבְּׁל ide Zusage bekräftigen im günstigen Falle dem David Nachricht zu geben, während ungünstigen Falls dieselbe Zusage mit der stärkern Betheurung v. 13 אוֹל בּיִר יֵעְשָׁה וְגוֹי בּיִר בְּיִבְּעָּה וְגוֹי בּיִר בְּיִבְּעָּה וְגוֹי בִּי st zu erklären: wenn aber meinem Vater das Böse gegen dich gefällt u.s. w., יְבִיי steht intrans. und אַ hier vor dem Nom. §. 35, Anm. 2. und 115, 1. And.: wenn meinem Vater gefällt d. h. wenn er beschliesst das Böse, wo dann (vermöge einer constructio ad sensum) אַ Zeichen des Accusativs wäre.

^{18.} בְּשְׁשִׁרְהַ בּי מִּישְׁבֶּוֹן da wirst du vermisst werden, wenn man nach deinem Sitze sieht. Vgl. v. 25.

^{19.} אָשֶׁרְשׁ, am dritten Tage komm herab, das erste Verbum adverbialiter §. 139, 3, b. בְּעַעִּיהָ בּיִר עַּיִּעְ שִּׁי ubi absconditus eras die facinoris, nämlich, wo mein Vater dich tödten wollte. Vgl. 19, 2. אָבָי hier im übeln Sinne, wie Hiob 33, 17. Gew. am Werkeltage, aber man sieht nicht wie dieses hierher komme. בְּעַבְּיָר, über den Artikel vor dem Nomen regens s. §. 108, 2, c. Gerade bei dem Worte אָבָּי kommt diese Ausnahme öfter vor, vgl. noch 1 Sam. 4, 1. Zach. 4, 7.

^{20.} שֵׁלְשֶׁת חַחָּצִּים diese drei Pfeile, die er ihm wahrscheinlich zeigte. Nicht: drei Pfeile. — לְשֵׁלֵּחְ־לִי לְבַוְטָרָה als ob ich für mich nach einem Ziele schösse.

^{21.} 본부구 기호 gehe und finde f. um zu finden, d. h. suche zu finden. v. 36. Hiob 33, 40. Kohel. 7, 27. Man supplirt davor 기계시호. Aber dieses liegt eigentlich schon im Begriffe von 기호부 entbieten, bestellen. 4 Kön. 20, 9. 21, 41. — 기후기 기후부 von dir ab und hieherwärts, d. i. diesseits von dir, Gegens. 기록기기 기후부 von dir und weiter hin, d. i. jenseits von dir.

^{24.} בּקְּלְים לְעֵ zu dem Mahle, an das Mahl; לְעֵ steht besonders dann f. bei, neben, wenn die eine Sache über die andere herragt, also namentlich von dem Sitzenden, dem der Gegenstand seiner Beschäftigung od. Sorge vorliegt; von dem Sitzen «über» dem Wein, לְיִבֶּה לִעָ Spr. 23, 30., לְעֵ בִּעִים 1 Sam. 30, 24. בַּבְּלִים 1 Sam. 30, 24. בַּבְּלִים 1 Sam. 30, 24. בַּבְּלִים 1 Spr. 28, 6. vgl. super cænum, בוּת נַבְּלִים 1 Kerl steht: בַּתְּלִים 1 אַר זְיִים 1 אַר זְּלִים 1 אַר זְּלִים 1 אַר זְּלִים 1 אַר זְלִים 1 אַר זְּלִים 1 אַר זְלִים 1 אַר זְיִים 1 אַר זְּבְּיִים 1 אָר זְיִים 1 אַר זְיִים 1 אָר זְיִים 1 אַר זְיִים 1 אָר זְיִים 1 אַר זְיִים 1 אָר זְייִים 1 אָר זְיִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אָר זְיִים 1 אָר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אָר זְייִים 1 אַר זְייִים 1 אַר זְיי

^{25.} בַּפַעָם בָּפַעָם s. zu Richt. 16, 20. — יוֹלָם וְגוֹין . Nach der Lesart des Textes kann dieses nichts anderes heissen, als: Jonathan (der schon sass) stand (aus Ehrerbietung vor dem kommenden Könige) auf, assurrexit, oder: stand auf, um den König an seinen Platz an der Wand zu lassen. Aber der Zusammenhang der Stelle verlangt, dass von der Ordnung des Sitzens die Rede sei. Daher es auch bei Josephus (Archäol. 6, 11, 9) heisst: Jonathan habe zur Rechten, Abner zur Linken gesessen. Die leichteste Hülfe ist wohl, mit dem syr. Uebersetzer 기구점! zu lesen, und zu erklären: und Jonathan machte sich auf, kam, und setzte sich, und Abner (setzte sich) zur Linken des Königs. 72 von der linken Seite, im Gegens. von 72 s. Ps. 91, 7. Jonathan, des Königs ältester Sohn und selbst ausgezeichneter Feldherr, sass natürlich zur Rechten, und neben diesem wahrscheinlich als der Vierte David. Die LXX lesen st. [7] - [7] und übersetzen προέφθασεν τον Ίωνάθαν er (Saul) ging vor ihm hin; was sich von selbst versteht. Indess gibt die Lesart der LXX in dem Falle einen passenden Sinn, wenn man 📆? von dem entgegen, gegenüber sitzen erklärt. Jonathan setzte sich dem König gegenüber, Abner sass ihm zur Seite und Davids Stelle blieb leer.

^{27.} מְבְּחַתְּתְ חֵהְעָּעִי מְשֵׁנְיִלְּי מְשִׁנְיּלְי מְשִׁנְיּלִי מְשִׁנְיּלִי מְשִׁנְיּלִי מְשִׁנְיּלִי מְשִׁנְיּלִי מִשְּנִי (denn es ist der 2te des Monats gemeint, s. zu Ende des Verses und v. 34), sondern: am Tage nach dem zweiten Neumond. Es war der zweite Neumond des Jahres gewesen, dieser Tag also der zweite des zweiten Monats. Vgl. 2 M. 19, 1: מַשְּׁלִישִׁי am dritten Neumond, am ersten Tage des dritten Monats.

^{28.} עריבית לְחָם עריבּית לָחָם. Gut die LXX: צως εἰς Βηθλεκμ ποφευθήναι. Vgl.

משפחה לנו בעיר והוא צוה לי אחי בעיניך אמלטה נא בית אל - שלחן -הימים תכון אתה ומלכותה ועתה שלח וקח אתו ויען יהונתן את־שאור אביו 32 מות הוצה: למה יומת מה עשה: החנית עליו להכתו וידע יהונתו כי־כלה היא מעבם להמירת את דוד: ויקם יהונתן את ולא־אכל ביום החדש השני לחם דוד כי הכלמו למועד דוד לא את־החצים אשר החצי להעברו: ה יהונתן ויקרצת יהונתן אחרי ממה והלאה: הלוא החצי ז אר־תעמד חושר ויבא אל־אדניו: יהונתן ודוד ידעו ארת הנער אשר לו ויאמר לו לד

^{34.} ביוֹם־הַהֹרֶשׁ הַשֵּׁנִי am zweiten Tage des Monats.

^{35.} קוֹעֶד דָּוִל zu der mit David verabredeten Zeit.

^{36.} לְהַעְבִּירוֹ indem er ihn darüber hin fliegen liess, also: über den Knaben hinweg.

41 הָבִי∕ת הָעִיר: הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קִּבְּ מֵאֵצֶל הַנָּגָב וַיִּפּּל לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמֵים וַיִּשְׁקוּ אִישׁ אֶת 42 רֵעָהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת ־ רֵעָהוּ עַד־דָּוִד הְגְּדִּיל: וַיִּאֹמֶר יְהוֹנָתֶן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלִוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנִינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהֹוָה לֵאמֹר יְהֹוָה יִהְיֶה בֵּינִי וּבִינֶךְ וּבִין זַרְעִי וּבִין זַרְעַךְ עַד־עוֹלֶכִם:

e) Davids Grossmuth gegen Saul. 1 Sam. XXIV.

1. וַיַּעַל דָּוֹד מִשֶּׁם וַיִּשֶׁב בִּמְצָּדוֹת עֵין בְּדִי: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׁב שָׁאוֹל מֵאַחַרִי פְּלְשְׁתִּים וַיִּגְּדוֹּ לוֹ לֵאמֹר הִנָּה דָוִדְּ שָׁב שָׁאוֹל מֵאַחַרִי פְּלְשְׁתִּים וַיִּגְּדוֹּ לוֹ לֵאמֹר הִנָּה דָוִדְּ מַבְּבְּעִי עֵין גְּיִדִי: וַיִּכְּח שָׁאוֹל שְׁלשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מַכְּל יִשְּׂרָתְל וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ שֶׁת דְּיָדְד וַאֲנָשִׁיו עַל־פְּנִי צוּרִי בְּיַבְּא שָׁאוֹל לְהָסֵךְ אֶּרְה רֵבְּא עֵל הַבְּיִין וְדָּוֹד וַאֲנָשִׁיו בְּיַרְכְּתִי וֹנְיְבְיֹה יִשְׁבִים: וַיִּיבֹא שָׁאוֹל לְהָסֵךְ אֶּרְה הַנִּי בְּנִינְיךְ וַיְדִוֹד וַאֲנָשִׁיו בְּיִרְכְּתִי בְּוֹבְ אֲשָׁר יִשְׂב בְּעִינֵיךְ וַיָּבְוֹ בְּוֹדְ וַיְכִרֹת אֶת־אִיְבְּךְ בְּנִילְ בַּלְטֹ: וַיְהִי אֲחַר־בְּאַבֶּיר לְשָׁאוֹל בַּלְט: וַיְהִי אֲחֲרִי־כִן וַיִּדְּ בְּיִרְבְּ בְּיִבְרְב בְּעִינֵיךְ וַיְבִּין בְּוֹדְ וַיְכִרת אֶת־בּיְבוֹן וַיִּדְּ בְּיִבְר לְשָׁאוֹל בַּלְט: וַיְהִי אֲחֲרִי־כִן וַיִּדְּ בְּיִבְר לְשָׁאוֹל בַּלְט: וַיְהִי אֲחֲרִי־כִן וַיִּבְּ בְּיִבְּיְ בְּנִיבְר בְּעִינֵיךְ בְּנִיבְ בְּנִיבְ בְּבְּיב בְּנִיבְ בְּבְּיב בְּנִיבְי בְּבְּי בְּנִיבְ בְּבְיבוֹי בִּיְרִי בְּנִיבְי בְּיִבְי בְּיִבְי בְּיִבְי בְּבְּים בְּיִבְים בְּיִבְיּבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִיבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּבְּים בְּבְּיבְיבְּים בְּיִבְים בְּנִינְיִים בְּבְיבוֹים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּשִׁים בְּיִבְים בְּיִבְיִים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיְ בְּיִבְּים בְּבְּים בְּיִבְים בְּבְּיבְיוֹי וְבְיּבְּים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיוֹב בְּיְבְים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּבְּים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבְים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִבְּים בְּבְּבְים בְּיִבְּים בְּבְים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּי

^{41.} עַר־הָּוְד הָגְהָיל, bis David laut anfing sc. zu weinen.

^{42.} ער־עוֹלָם [das bestehe, dabei bleibe es] in Ewigkeit.

¹ Sam. XXIV, 1. David hatte sich indessen einen Anhang von 400 Männern gesammelt, mit denen er sich in einsamen Gegenden und Wäldern gegen die Nachstellungen des Königs zu sichern suchte. Zuletzt hielt er sich in der Wüste Maon auf (23, 25.).

^{4.} אָרַדְּיַלְיּאָן nach Jos. Archäol. VI, 13 §. 4 wahrscheinlich Euphemismus für: seine Nothdurft verrichten, vgl. Richt. 3, 24. Andere: um zu schlafen, wozu aber weder Umschreibung noch Euphemismus nöthig wäre.

^{6.} ਜਿਸ ਜ਼ਿਵ੍ਹਾ ਰੋਹੀ das Herz Davids schlug ihn, schlug ihm heftig /klopfend an die Brust. Aeschyl. Prom. 887: αραδία φόβω φρένα λακτίζει.

- וַיֹאמֶר לַאֲנָשָׁיו חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה אִם־אֵנֶשֶׂה אֶת־הַדָּבָּר ז הַזֶּה לַארֹנִי לִמְשִׁיחַ יְהוָה לִשְׁלֹחַ יָדִי בָּוֹ כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה
- קּוּאוּ וַיְשַׁסַע דָּוִד אֶת־אֲנָשָּׁיוֹ בַּדְּבָרִים וְלֹא נְתָנָם לָקוּם 8
- אֶל־שָׁאָוּל וְשָׁאוּל קִם מֵהַמְּעָרָה וַיֵּלֶךְ בַּדְּרֶךְּ: וַיָּלֶם דָּוִד 9 אַחֲרֵי־כֵּן וַיֵּצֵא מִן הַמְּעָרָה וַיִּלְרָא אַחֲרֵי־שָׁאוּל לֵאמר אַדִּנִי הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט שָׁאוּל אַחֲרָיו וַיִּלְּד דָּוִד אַפֵּיִם אַרְצָּדִּה
- וַיְשְׁתָּחוּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשָׁאוֹל לָפֶה תִשְׁמֵע אֶת־דְּבְרֵי אָדָם 10
- לֵאּמֶׂר הָנֵּרְהְ דָוָדְ מְבַּקֵּשׁ רָעָתֶּךְּ: הָנָּה הַיּוֹכִּם הַזֶּה רָאוּ 11 עִינֶיךְ אֵת אֲשֶׁר - נְתָנְךְ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָרִי בַּמְּעָרָה וְאָמֵר לַהַרָגְךְ וַתָּחָס עָלֵיךְ נָאֹמֵר לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי בַּארֹנִי כִּי
- מְשִׁיחַ יְהוָה הְוּא: וְאָבִי רְאֵה גַּם רְאֵה אֶת־כְּנַף מְעִילְךְ 12 בְּיָדֵי כִּי בְּכָרְתִי אֶת־כְּנַף מְעִילְךְ וְלֹא הֲרַגְתִּיךְ דַּע וּרְאֵה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וָפֶּשֵׁע וְלֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צֵּדֶה
- אָר־־בַּפְשִׁי לְקַחְתָּהּוּ יִשְׁפֹּם יְהֹוָה בֵּינִי וּבִינֶה וּנְקַמֵּנִיְ 13
- יְהֹוָרֵהְ מִּמֶּךְ וְיָרִי לֹא תִהְיֶּרְהְ־בְּבְּוּ בַּאֲשֶׁר יֹאמֵר מְשֵׁל¹⁴ הַקַּרְמֹנִי מֵרְשָׁעִים יִצֵא רֶשָׁע וְיָרִי לֹא תִהְיֶהְ־בָּּךְּּוּ אַחֲרֵי

^{7.} קְּשִׁיתַ יְהֹלֶּה; durch die Salbung war der König heilig und unverletzlich.

^{8.} อากุการ v. 9 steht dafür อากุการ ปุ่ว und im Keri อากุการ Die Sprachgewohnheit ist, dass vor dem Art. häufiger das ไว้ vollständig geschrieben wird; ohne den folg. Art. steht es nur bei Dichtern (Ps. 104, 7. Joel 1, 12) und Späteren vollständig, was als eine Nachahmung des Chaldäischen kann betrachtet werden.

^{11.} אָלְילֶּיךְ וְבּוֹי deine Augen haben es gesehen, dass — . Man sieht aus solchen Beispielen, wie das Neutrum des Relativi (id quod) in die relative Conjunction dass (quod) übergeht. Vgl. v. 19. Gr. S. 262. — אַבְּין man sagte, rieth. — אָבִין פּנִי שִׁי mein Auge schonte dein, für: ich schonte dein. S. zu 1 M. 45, 20. Das diesem Verbo gewöhnlich beigesetzte Subject אַנִינִי ist hier ausgelassen.

^{12. &#}x27;구첫 mein Vater! liebreiche Anrede an seinen ehemaligen Wohlthäter, zugleich Schwiegervater, der ihn auch v. 17 mein Sohn! nennt. — 기원 기원 기원 siehe! siehe doch! 면 blos verstärkend. §. 152, 2, a.

^{14.} מְשֵׁל הַקְּרְשׁגִּי ein Sprichwort der Vorfahren, für: ein altes Sprichsvort. קְרַמִּגִי collectiv.

15 מִי יָצָא מֶלֶּךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אֲתָה רֹתֵף אַחֲרֵי כֶּלֶב מִרְים הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיִּאמֶר שָׁאוּל הַקֹלְךְ זֶה בְּנִי הַבְּּנִים הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיִּאמֶר שָׁאוּל הַקֹלְךְ זֶה בְּנִי הַבְּרִים הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיִּאמֶר שָׁאוּל הַקֹלְךְ זֶה בְּנִי מַבְּרִים הָאֵלֶה אֶל־עָשְׁיתָה אִמִּי שֶׁלְּהִי בְּיִבְּיִק אֲתָה מְמֵלְרִי בְּיִבְּיִה הַבְּיִרְךְ וֹיִאמֶר אָמִי בְּבִייִ בְּיִבְּיִ הְיִבְּיִ הְנִי בְּבִּיִּתְה בְּיִרְךְ הַלְּא הַרַנְשְׂיתָה אִתִּי טוֹבָה אֵת אֲשֶׁר מְשִׁיתָה אִמִי טוֹבָה אֵת אֲשֶׁר 20 סִּנְרִי יְהוָה בְּיִיְרְךְ מוֹבֶה וֵיהֹנְה לְיִי וְעַתָּה הְנֵה יִבְעְהִי כִּי מַלְּךְ בִּיהוֹם הַאָּיֶרְ שְׁיִבְּה מִיבְרָךְ מוֹבֶה וִיהֹנְה לְיִי וְעַתָּה הְנֵּה יְדַעְתִּי כִּי מָלְּךְ בִּיְרְךְ מִילְּבְר יִשְׂיתָה הְנֵּה הְשִּבְעִה לִי וְעָתָּה הְבָּיִרְ וְשְׁבְעָה לִי וְעָתָּה הִבּיִר אָשְׁבְעִה לִי וְעָתָּה הְבִּיךְ בְּיִבְּר מִיְבְיִרְ בְּיִרְבְ מִיבְיִרְ בְּיִרְבְ מִיְלֶבֶת יִשְׂיתָה לְיִי וְעַתָּה הִבְּיִרְ שִּבְּעָה לִי עְשִׁבְּע בְּיִרְ בְּשִׁבְע בְּיִרְ לְשָׁאוּל וַיִלֶּךְ שָׁאוּל אֵל־בִי בְּעָּבְיוֹ עָלוּ עַל־הַבְּצִין בְּיִרְ לְשָׁאוּל וַיִלְךְ שָׁאוּל אֵלּי בַּלְרְבִי בְּתְּבְיוֹ עָלוּ עַלְרְבִיי בְּיִבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ עָלוּ עַלְרְבִיי בְּבְּע בְּיִרְ לְשָׁבְיוֹ עָלוּ עַלְרַבְיִי בְּבְּעְבְיוֹ עָלוּ עַלְרְבִייִם בְּעִבְּיוֹ עָלוּ עַלִּבְיבוּ בְּשָּאוּל וַיִלְךְ שָּאוּל בְּיִבְי בְּיִבּוּ בְּיִבְּיוֹ עָלוּ עַלְרְבִּיבְּיוֹ בְּיִבְּיִים בְּבִּיוֹ עָלוּ עַלִּי הַבְּבְּיבְיוּ בְּיִבְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיִב בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיבְ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיִים בְּבְּבְיוֹ בְּיִבְּבְים בְּבִּיבְּיוֹ בְּיִבְּיִי בְּבְּיִים בְּבְּבְיְבְייִם בְּבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיִים בְּיבְּיִבְיוֹ בְּבְיבְיוּ בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיבְּיוֹ בְּיוֹבְייִים בְּיבְּבְיוֹ בְּיבְּיוּ בְּיבְּיוּ בְּיִיבְּיוּ בְּבְּיבְיוֹים בְּיבְבְיוֹים בְּבְּיוֹב בְּיבְּיוּ בְּבְּיוּים בְּיוּבְיּים בְּבְּבְּיוּתְ בְּיִיבְּייִּיְבְּיוּ בְּיִבְּיִים בְּבְּבְּיוּתְיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִיּבְיִים בְּבְּבְּיְיְבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבְּיִבְּיְבְּיִיּבְּים בְּבְּיִיּיְיִיּיְיְיְבְּיִיּבְּיִים בְּעִבְּיְיִיּים בְּבְּבְב

9. Salomo.

a) Dessen Weisheit und Urtheilsspruch.

1 Kön. V, 9-14. (IV, 29-34). III, 16-28.

ע, פ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה הַרְבֵּה מְאֶד
 ורֹחַב לֵב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שִׁפַּת הַיָּם: וַתֵּרֶב חָכִמַת

^{15.} Hund, todter Hund, Floh, verächtliche Ausdrücke für einen ohnmächtigen Menschen. 2 Sam. 9, 8. 16, 9.

^{20.} ישלחוֹ בְּדֶרָךְ מוֹבָה wird er ihn im Guten ziehen lassen?

¹ Kön. v. 9. בְּחַוֹל — בַּחָבֹּ gewöhnliche Beschreibung einer sehr grossen Menge.

^{10.} Die Araber (d. i. hier 579, 257), insbesondere einige Stämme derselben, z. B. die Themaniter, waren in dem Ruse hoher Weisheit.

שְׁלֹמִר מֶּתְכְמֵת כָּל - בְּנִי - ֻקְדֶם וּמִכּל חָכְמֵת מִּצְרְיִם; וַיֶּחְכַּם מִבָּל - הָאָרָם מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימֶן וְכַלְכֹּר 11 וְדַרְדֵּע בְּנִי מֶחָוֹל וַיְהִי שְׁמוֹ בְכָל - הַגּוֹיִם סְבְיב; וַיְדַבֵּר שְׁלְשֶׁת אֲלָפִּים מָשֶׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁר וָאָלֶףּ: 12

וִיְדַבֵּר עַל־ הָעֵצִים מִן־ הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב 13 אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקָּיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף וְעַל־

הָרֶמֶשׁ וְעַל - הַדָּגְים: וַיָּבאּוּ מִכָּל - הָעַמִּיבּם לִשְׁמֹעַ אֵרה 14 הָרֶמֵת שְׁלֹמָה מֵאֵת כָּל - מֵלְבֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְּמְעוּ אֶת־ הַכִּמֹתְוֹ:

אָז תָבֹאנָה שְׁתַּיִם נָשִׁים זֹנוֹת אֶל - הַמֶּלֶךְ 10, 16 נַתְּעֲבֹרְנָה לְפָּנְיוּוּ וַתּאֹמֶר הָאִשָּׁה הָאַחַת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי 17 וַתַּאְמֶר הָאִשָּׁה הָאַחַת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי 18 וְהָאִשָּׁה הַזְּאֹת ישְׁבֹת בְּבָּיִת. אֶחֶר וָאֵשֶׁר וְחָבָּאֹת וַאֲנַחְנוּ בַּבִּיִת. יַחְדָּוֹ אֵין -זָר אָתָנוּ בַּבַּיִת. וְוּלֶתִי שְׁתַּיִם אֲנַחְנוּ בַּבִּיְת. וַיָּמָת בָּן הָאִשָּׁה הַזּאֹת לֻיְלָר אֲשֶׁר שְׁכְבָר עָלְיוּ. 19

Jer. 49, 7. Obadj. 8. Bar. 3, 22. 23. Von den Aegyptiern ist dieses ohnehin bekannt.

^{11.} Alle diese durch Weisheit berühmten Männer scheinen Zeitgenossen David's gewesen zu sein. Den beiden ersteren werden Ps. 88 und 89 zugeschrieben.

^{12. &}quot;Er redete 3000 Sprüche" wohl s. v. a. er führte sie im Munde, nicht als ob er sie alle erfunden hätte. Die Weisheit der Orientalen liebt es, in kurzen, dem Gedächtniss leicht einzuprägende Sentenzen sich auszusprechen. "יְּיִייִי collect. seine Lieder. Von diesen gilt dasselbe, wie von den Sprüchen. Er wusste deren 1005, nicht als ob er so viel gedichtet hätte. Schon dieses setzt eine reiche Production in der Nation vor Salomo voraus.

Cap. III, 16. בְּצְלְּבֶּלְּי, Fut. als Præteritum, wegen לְּבָּלְי, vgl. §. 125, 4, a.

18. בְּצִלְּבְּלֵּי wir [waren] zusammen. בְּצִּלְים ist allerdings ursprünglich: seine Verbindungen s. v. a. בְּיִלְיִי dah. er zusammen, und collect. sie zusammen. Allein im Sprachgebrauche wird auf die Person des Suffixi keine Rücksicht mehr genommen, und essteht (gleich בור auch mit der ersten Person z. B. Jes. 41, 1. 23. Ps. 34. 4 und hier, mit der zweiten Jes. 45, 20. am gewöhnlichsten mit der dritten im Plur. 1 M. 22, 6. 8. Ps. 19, 10. Ps. 71, 10.

20 ותקם בתוך הלילדה ותקח את־בני מאצלי ואמתך ישנה ותשפיבהו בחיקה ואת בנה המרד בַבקר להיניק את־בַּנִי ואתבונן אליו בבקר והנה לא־היה בני אשר 22 וַתֹּאמֵר הַאִשָּׁר־ה הָאַהֶּרָת לֹא כִי בִּנִי הַחַי וּבְנֵךְ הַמֵּר וזאת אמרת לא כי בנד המת ובני החי ותדברנה לפני 23 המלך: ויאמר המלך זאת אמררת זה־בני החי ובנך 24 המת וזאת אמרת לא כי בנד המת ובני החי: 25 המלך קחו לי־תרב ויביאו החרב לפני המלך: המלך גזרו את־הילד החי לשנים ותנו את־ 26 לאחת ואת־החצי לאחת: ותאמר האשה אשר־בנה הַחֵי אֶל - הַמֶּלֶךְ כִּי - נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ עַל -בִּנָה וַתֹּאמֵר בי אדני תנו לה את הילוד החי והמת אל תמיתהו 27 וזארת אמררת גם־לי גם־לך לא יהיה המלך ויאמר תנו לה את הילוד החי 28 תְמִיתֶהוּ הִיא אִמְוֹ: וַיִּשִׁמְעוּ כַרֹ -יִשִּׁרָאֵל אֵת -הַמְשׁפּט 28 אשר שפט המלד ויראו מפני המלד כי ראו כי חכ אלהים בקרבו לעשות משפט:

^{20.} 기계 기계약 deine Magd schlief, f. ich schlief, wie sonst: dein Knecht, f. ich, wenn Männer reden. S. zu i M. 42, 10.

^{21.} 미쳤다. Neben der 3ten und 2ten Person 마케, 마케, hat die 1te Person dieser Verba die Form mit u, 마카 및 und 마켓. Vgl. Lgb. S. 404.

^{23.} מְהַיְבְּנִי הַחֵי dieser [ist] mein Sohn, der Lebendige.

- b) Dessen Reichthum und Pracht. Besuch der Königin von Saba.
 1 Kön. X.
- וּמַלְכַּת־שָׁבָּצַּאַ שֹׁמֵעַת אָת־שֵׁמַע שָׁלֹמֹה לְשֵׁם יִהֹוְדָּהַ וּ
- וַתָּבֹא לְנַפֹּתוֹ בְּחִידְוֹרֵת: וַתָּבִּאַ יְרוּשָׁלַיְמָה בְּחַיִּל כָּבֵד יְ מְאַד נְּמַלִּים נִשְּׁאִים בְּשָׁמִים וְזָהָב רַבּ־מְאַד וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹאַת אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר הָיָדִּה
- עם־לְבָבֶהוּ וַיַּבֶּר־לָה שְׁלֹמֹה אֶת־בָּל־דְבָבֶרִיהָ לֹא־הָיָה 3
- דָבָד נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא הִנִּיד לָהֹו וַתַּרָא מַלְכַּת־ 4
- שְּבָא אֵת כָּל־דָּקְכְמֵת שְׁלֹמֶה וְהַבֵּיִת אֲשֶׁר בְּנָה: וּמַאֲכַל זּ שֶׁלְחָנוֹ וּמוֹשֵׁב עֲבָדִיו וּמַעֲמֵד מְשֶׁרְתָיו וּמַלְבָּשֵׁיהֶבּ וּמַשְּׁקִיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶּדִה בֵּית יְהַוָּדִח וְלֹא־הָיָה בָה
- עוד רְוּחַוֹּ וַתּאֹמֶר אֶלְ הַפֶּלֶךְ אֲמֶרֹתְ הָנָה חַנָּבָר אֲשֶׁר 6
- שָּמֵעְתִּי בְּאַרְצִי עַלֹּ דְּבָבֶּיֹךְ וְעַלֵּ חָכְּמֶתְּדְּוֹ וְלֹאֹ דּ הָאָמֵנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינִי וְהִנָּה־ לא־הָנַּד־לִי הַחֲצִי הוֹסַפְּתָּ חָכְמָה וָפוֹב אֶל - הַשְּׁמִּוּעָר־־

^{2.} רְבְּבֶּרְ בֹּעְ – רְבִּרְבָּן sie redete zu ihm alles, was sie im (buchst. bei – wie wir sagen: auf –) dem Herzen hatte, d. h. was sie wusste. Das Herz ist dem Hebräer nicht bloss Sitz der Gefühle und Affecte, sondern auch des Wissens (Richt. 16, 17) und der Weisheit (v. 24.). Hier bezieht es sich auf die Räthselaufgaben, die sie ihm vorlegt, und welche Salomo alle zu deuten (ヤネラ) weiss.

^{5.} אַרְאָרְיּבְ kann heissen: seine Mundschenken (nach LXX. Vulg.), aber auch: sein Getrank (näml. seine Weine, wie zuvor: seine Speisen), wo dann אָבִי בְּיִבְּי בִּה עוֹר רִנְּח בְּשִׁי sing. ist, s. Gr. §. 90 am Ende. — אַר עוֹר רָנְח בָּבּ עוֹר רַנְח בּבּוּ da war kein Leben mehr in ihr, für: da war sie ganz ausser sich.

^{7.} 河취 프루인터 du fügst Weisheit und Güter zu dem Gerüchte, d. h. du übertriffst an Weisheit und Gütern das Gerücht.

- אַלֶּהָי שָׁמֶעְתִּי: אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךּ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךּ אֵלֶּה. קלמְדִים לְפָנֶיךָ תִּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת ־ חָכְמָתֶדְ: יְהִי יְהוָה אַלֹהֵיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חַפֵּץ בָּךְ לְתַתְּדְּ עֵל־כְּפָא ישׂראָל
- בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וַיְשִׁימְהְ לְמֵלֶהְ לַעֲשׁוֹת־
 10 מְשְׁפָּט וּצְדָקָה: וַתְּמֵן לַמֶּלֶהְ מֵאָה וְעֶשְׂרִיכם כָּכֵּר זָהָב וּבְשָׁמִים הַרְבָּה מְאֹד וְאֶבֶן יִקְרָה לֹא בָא כַבּשֶׁם הַהוּיִּר עוֹד־לַרב אָשֶׁר־נַתְנַדּם מלכּת־שבא למלה שלמה :
- 13 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמִרֹדוֹ נָתַן לְמֵלְכֵּת -שְׁבָא אֶת -כָּל חֶפְּצָה אֲשֶׁר שָׁאֲלָרדוֹ מִלְבַד אֲשֶׁר נָתַן - לָהֹ כְּיֵד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה וֹתְּבָּן וֹתְלֹךְ לֹארצה היא ועבדיה:
- 14 וַיְהִי מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלְמָה בְּשָׁנָה אֶחָת שֵׁשׁ
- ישָׁלְת שִׁשִּׁים נְשֵׁשׁ כִּכֵּר זָקָב: לְבַד מֵאַנְשֵׁי הַתְּרְים וּמְּרִים וְמֶל מֵלְבֵי הַעֶּרֶב וּפַּחוֹרת הָאָרֶץ:
- 16 וַיַּעַשׁ הַמֵּלֶךְ שָׁלֹמֹה מָאתִיִם צַּנַרֹּה זָהָב שַׁחִים שֵׁשׁי
- 17 מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנָּה הָאֶחָת: וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹרת מָנִים זָהָב יַעֲלֶּה עַל־הַמְּגֵּן מָגִנִים זָהָב שָׁחוּט שְׁלֹשֶׁת מָנִים זָהָב יַעֲלֶּרוֹ עַל־הַמְּגֵּן
- 18 הָאֶתֶרִדֹּג וַיִּתְנֵם הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנְוֹּן: וַיַּעֲשׁ הַמֶּלֶךְ

^{8.} אַנְשִּׁיק deine Leute d. i. deine Hosseute, Dienerschaft, Gesolge.

^{13.} Der Sinn ist: ausser dem, was er ihr an Gastgeschenken gab, wie es der Hand (d. i. Freigebigkeit) des Königs Salomo angemessen war, gab er ihr alles, was ihr sonst gefiel und sie sich wünschte. Ueber אָרָה בַּיִּבְּיִל בַּיִּבְיִי עַנְּוּ. Esth. 1, 7. 2, 18.

^{15.} בּיִשִי הַתְּרִים eig. viri mercatorum f. viri mercatores. §. 113, 3.

^{17. «}Haus vom Walde des Libanon» hiess ein Cedernpalast in oder bei Jerusalem, der zum Zeughause diente s. 1 Kön. 7, 2-6. Jes. 22, 8, Nch. 3, 19.

בָּפֵא שׁן גָּדְוֹל וַיְצַפָּחוּ זָהָב מוּפָּז: שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַבְּפֵּח־ 19 וְרֹאשׁ עָגוֹל לַכִּפֵּח־ מֵאַחֲרָיו וְיָדֹר־ת מִזֶּה וּמִזֶּה אֶל־

מְקוֹם הַשָּׁבֶת וּשְׁנַיִם אֲרָיוֹת עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדְוֹת: וּשְׁנֵים 20 עַשָּׁר אֲרָיִים עֹמְדִים שָׁם עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹרַת מִזֶּה וּמְזֶּה

לא־נַעֲשָׁה כֵן לְכָרִי-מֵמְלָרִות: וְכֹרֹ כְּלֵי מֵשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ 12 שִׁלֹמִרה זָהַב וְכֹר כָּלֵי בִּירת -יַעַר הַלְבַנוֹן זָהָב סָגִוּר

אֵין בֶּסֶף לֹא נֶחְשָׁב בִּיֹמֵי שְׁלֹמֹרֹה לִמְאוֹּמָרֹה: בִּי 22 אָנִי תַּרְשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ בַּיָם עם אֲנִי חִירֶם אַחַרֹּז לְשָׁלשׁ שָׁנִים הָבוֹא אָנִי תַּרְשִׁישׁ נשְׁאֵרֹץ זָהָב וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּיבּי

וְלְפִּים וְתֻבִּיִים: וַיִּגְרַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמה מִכֹּל מַלְכֵי הַאָּרֶץ 23

לְעשֶׁר וּלְחָכְמָה: וְכָל־הָאָרֶץ מְבַּקְשִׁים אֶת־פְּנִי שְׁלֹמְה 24 לשָׁמֹע אָת־חַכְמָתוֹ אָשֵׁר־נַתָּן אֵלֹהִים בִּלְבִּוֹ: וְהָמֵּ<mark>רֹה 25</mark>

מְבָיאִים אִישׁ־מִּיְחָתוּ בְּלֵי־ כֶּסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׁלָמוּר־ מְבִיאִים אִישׁ־מִּיְחָתוּ בְּלֵי־ כֶּסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׁלָמוּר־ יְנִשֶּׁק בָּּוֹרִ שְׁבָּיִוּוּ בְּשָׁי, יְיִבְּהְוּוּ בְּשָׁיָּה בְּשָׁנָה:

וַיֶּאֶסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָּרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת 26 רַכָב וּשְׁנִים־עשֵׁר אָלֹף בַּרָשִׁים וַיַּנַחֵם בַּעָרֵי הַרָּכָב וִעְם־

יָבֶב יְבָּב יְבָּבֶּי יָבֶיּלְיִם: וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלַיִּם 27 הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלָיִם: וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־הַכָּסֶף בִּירוּשָׁלַיִם 27 בַּאַבָנִיָם וָאֵת הָאַרָזִים נָתַן כַּשִּׁקִמִים אֵשֶׁר־בַּשִּׁבֵּלָה לָרְב:

^{18.} ২নু বিচ্ছা und überzog ihn mit Gold; বৃষ্ট্ mit dopp. Acc. §. 136, 1. 2.

^{19.} ירְאַכֵּי und das Oberste war rund am Throne hinten d. i. die Rücklehne war oben gerundet.

^{21.} אין בֶּסֶף לֹא נַחִשָּׁב \$. 149, 2.

^{22.} אַנְי תַּרְשִׁישׁ Tarsisschiffe, Tarsisflotte (denn אַנִּי הַרְשִׁישׁישׁ ist Collect.); hier nicht Schiffe, welche nach Tarsis oder Tartessus fahren, sondern, weil jenes ein fernes Ziel der phönizischen Schifffahrt war, überhaupt für: grosse Meerschiffe, wie in unserer Schiffersprache: Ostindienfahrer, Grönlandsfahrer ebenfalls f. Schiffe einer gewissen Bauart steht. Der Ort, wohin geschifft wurde, ist hier nicht genannt, man sieht aber aus den ostindischen Producten und den Parallelstellen (9, 28. 22, 49), dass es Ophir war, d. i. ein arabischer, noch wahrscheinlicher ein indischer Hafen. — אוֹנָיִי אַנְּיִּ אַנְיּיִי אַנְיִּיִּ אַנְיִּיִּיִּ אַנִּיִּיִּ אַנִּיִּ אַנִּיִּ אַנִּיִּ אַנִּיִּ אָנִייִּ אַנְּיִּ אָנִיּיִ אַנְּיִּיִּ אַנִּיִּ אַנִּיִּ אַנְּיִּיִּ אַנִּיִּ אַנְּיִּיִּ אַנְיִּיִּ אַנִּיִּ אָנִיּיִ אָּנִיּיִ אָּנִייִּ אַנִּיִּ אַנְיִּיִּ אַנְיִּיִּ אַנִּיִּ אָנִייִּ אַנְיִּיִּ אָנִייִּ אָנִייִּ אָנִייִּ אָנְיִּיִּ אַנְיִּיִּ אָנִיּיִ אָּנְיִי אָנִייִּ אָנִייִּ אָנְיִייִּ אָנִייִּ אָנָ אַנְיִיּ אָנִייִּ אָנִייִּ אָנִייִּ אָּנְיִי אָּנְיִי אָנְיִי אָנִייִּ אָנְיִי אָנִייִּ אָּנִייִּ אַנְיִי אָּנִייִּ אָּנְיִי אָנִייִי אָנִייִּ אָנִייִּ אָּנִייִי אָּנִייִי אָנִייִי אָנִייִי אָנְיִייִ אָּנְיִי אָנִייִי אָנְיִייִּי אָנְיִיי אָנְיִייִי אָנִייִי אָנִיי אָנְייִי אָנְייִי אָנִייִי אָּנְייִי אָנִיי אָנִיי אָנִיי אָּנְייִי אָנִיי אָנְייִי אָנְייִי אָנְיִי אָנְייִי אָּנְייִי אָנִיי אָּנְייִי אָנְייִי אָנְייִי אָנִיי אָנְייִי אָנִיי אָנְייִי אָנְייִי אָנְייִי אָּנְייִי אָנְייִי אָנְיִי אָנְיִי אָנִיי אָּיִי אָנְייִי אָנְייִי אָנִיי אָנִיי אָנִיי אָנְייִי אָנְייִי אָּי אָּייִי אָּיִי אָנְייִי אָנְייִי אָּי אָנְייי אָּי אָנְיי אָנְייי אָנְייי אָּיי אָּיי אָנְייי אָּיי אָּי אָנִיי אָּיי אָנְייי אָּיי אָּיי אָּייי אָּיי אָּיי אָּיי אָּיי אָּיי בּיייי אָּייי אָּיי אָּיי אָּייי אָּיי אָּייי אָּיי אָּיי אָּייי אָּיי אָּייי אָּיי אָּיי אָּיי אָּיי אָּייי אָייִי אָּייי אָּיי אָיי אָּיי אָּיי אָּייי אָּייי אָּייי אָּיי אָייִי אָּייי אָייִיי אָּייִי אָּיי אָּיי אָּייי אָּייי אָּיי אָנִיי אָּייי אָּייִי אָּיי אָּיי אָי אָ

^{24.} הָאָרֶץ מְבַקשׁים §. 143, 1.

^{25.} קְּבֵּר־שָׁנָה קשׁנָה Jahr für Jahr, eig. das Jährliche im Jahre, wie (i Kön. 8, 59) Tag für Tag, eig. das Tägliche an seinem Tage.

10. Schändliche Gewaltthat der Isebel*).

1 Kön. XXI.

אחר הדברים האלה כרם היה לנבורת היזרעאלי ביזרעאל אצל היכל אחאב מלה שמרון: אחאב אל־נבות לאמר תנה־לי את־כרמה ירק כי הוא קרוב אצל ביתי טוב ממנו אבו טוב בעיניה אַתְנה־לה כסף זה: ויאמר נבורת אל־אחאב חלילה לי מיהוה מתתי את־נחלת אבתי לד: ויבא אחאב אל־ביתו סר אשר־דבר אלין נבורת היזרעאלי לך את־נחלרת אבותי וישכב על־משתו ויסב לחם: ותבא אליו איזבר רוחה סרה ואינה אכר מה-זה "אדבר אל־נבורת היזרעאלי ואמר פרמה בכסף או אם חפץ אתדה אתנה לה כרם תחתיו ויאמר לא־אתן לה את כרמי: ותאמר אליו איזבל אשתו אתה עתה תעשה מלוכדה על־ישראל קום אכל־לחם וישב לבד אני אתן כרם נבות היזרעאלי: ותכתב ספרים בשם אחאב

^{&#}x27;) Sie war die Gemahlin des schwachen Ahab, Königs von Israel in Samarien, und von phönizischer Abkunft. Dem phönizischen Götzendienste ergeben, verfolgte sie die Propheten des Jehova auf das Grausamste, und begünstigte die Gegenpartei derselben, die Propheten und Priester des Baal. An der Spitze der ersteren im Reiche Israel stand Elia und sein Nachfolger Elisa.

^{2.} אָרִיר זָה Geld als Preis desselben; אָרִיר זָה als Genit. zu nehmen.

^{4. 251} S, 66. Anm. 8.

^{6.} קְּיִבֶּרְ אֵבְיִין er redete zu ihr. Hier sollte nach dem gewöhnlichen Sprachgebrauche vor den gesagten Worten folgen: אַבַּיִין od. אַבְּיִין Selten wird dieses ausgelassen, s. zu i M. 41, 17.

^{7.} אַהָּה מְלֵּכְה מְלֹּכְה עֵלְּה מְלֵּעְה מְלֵּעְה עָּהָה du musst jetzt Herrschaft üben über Israel d. i. jetzt ist es an dir, dieh als König zu benehmen. Vgl. §. 134, Anm. 2.

וַתַּחָתִּם בְּחֹתָמָוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּבָּרִים אֶל־הַזְּקֵנִים וְאֶל־

- קַחרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַישִׁבִים אֶת־נָבְוֹת: וַתִּכְתֹב 9 בַּסְבָּרִים לֵאמֶר קִרְאוּ צוֹם וְהשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ
- הָעֶם: וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁיבִם בְּנֵי־בְלִיַעֵר נְגְדּוֹ וִיעְדְהוּ 10 לֵאמר בַּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאָהוּ וְסִקְלָהוּ וְיִמְרדִּוּ
- וַיַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי עִירוּ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרָים אֲשֶׁר הַיִּשְׁבִים בְּעִירוֹ 11 בַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם אִיזָבֶל כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסְכָּרִים
- אַשֶּׁר שֻׁלְחָה אֲלֵיהֶם: קָרָאוּ צִוֹם וְהשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹר־ת 12
- בְּרֹאשׁ הַעָּבִשׁ: וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאָנְשִׁים בְּנֵי־בְלִיעַל וַיִּשְׁבוּ 13 נֶגְדוֹ וַיְעִדְהוּ אַנְשֵׁי הַבְּלִיעַל אֶת־נָבוֹת נֶגֶד הָעָם לֵאמֹר בָּרַדְ נָבוֹת אֱלֹהִים וָמֵלֶדְ וַיִּצִיאָהוּ מְחוּץ לָעִיר וַיִּסְקְלָהוּ
- בָאַבָנִים וַיַּמְת: וַיִּשְּׁלְחוּ אֱל־אִיזֶבֶל לֵאמֶר סָקַל נָבוֹר־תְ 14
- וַיָּמְת: וַיְהִי בִּשְׁמֹעַ אִיזֶבֶל בִּי־סְקַל נָבוֹת וַיָּמֶת וַתּאּמֶ<mark>ר 15</mark> אָיזֶבֶל אֶל־אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת־בֶּרֶבם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אָשֶׁר מֵאַן לָתֶרת־לְךְּ בְּכֶּסֶף כִּי אֵין נָבוֹת חֵי כִּי־מֵּרתְּי
- וַיָּהִי כִּשְׁמֵע אַחְאָב כִּי מֵת נָבְוֹת וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת אֶל־ 16 בֵּרָם נָבוֹת הַיִּזָרְעָאלִי לְרָשָׁתְּוֹ:
- וַיְהִי דְּבַר יְתָוֹה אֶל־אֵלִיָהוּ הַתְּשִׁבִּי לֵאִלְר: קוּם רֵד 17
- לַקְרָאת אַחִאָב מֶלֶדְ־יִשְׁרָאֵל אֲשֶׁר בִּשֹׁמְרָוֹן הַנָּה בָּכֵרָם 18
- נָבוֹת אֲשֶׁרֹ־יַרֵד שֶׁם לְרִשְׁתְּוֹּ וְיִדְבֵּרְתָּ אֵלְיוֹ לֵאמֹר כֹּה 19 אָמֵר יְהֹוָה הֲרָצַחְתָּ וְגַם־יַרְשְׁתָּ וְדְבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמֵר יְהֹוָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֵקְקִוּ הַכְּלֶבִים אֶת־דַם נָבוֹת

^{9.} בְּעֵיכוּ und lasset den Naboth obenan sitzen im Volke; näml, um ihn anfangs zu ehren und bei seiner Verurtheilung desto unparteischer zu scheinen.

^{11.} עירו s, zu i Sam. 20, 6.

^{13.} אָלָיִר eig. ausserhalb der Stadt, vom Zustande der Ruhe; hier nach einem Verbo der Bewegung, wofür genauer אָל מְחוֹץ אָל steht (4 M. 5, 3. 4. 5 M. 23, 11), f. hinaus vor die Stadt. Vgl. §. 151, 2, a. b.

^{19.} לְּקְקוֹ \$, 66. Anm. 10. — אַתְּדְבְּקְדְּ בַּפּר־אַתָּדְ לַּבְּרְדְּבָּרְ לַּבְּרְדְּבָּרְ בַּפּר־אַתָּדְ אַנּיים Blut, auch deines. §. 119, 2.

20 ילקו הכלבים את־דמה גם־אתה: ויאמר אחאב אל־ אויבי ויאמר יהוה: הנני מבי אליה רעה ובערתי ハをLを刊 ונתתי את־ביתה כבית ירבעב וכבית בעשא בן־אחיה אל־הכעס אשר הכעסת ותחשא וְגַם־לִאִיזֶבֶל הַבֵּר יְהוַה לְאמר הכּל 23 את־ישראל: 24 יאכלו את־איזבל בחל יזרעאל: המת 27 יאכלו הכלבים והמת בשדה יאכלו עות השמים: כשמע אחאב את־הדברים האלה 28 שק על־בשרו ויצום וישכב בשק ויחקד אם: 29 יהוה אל־אליהו התשבי לאמר: הראית פי־נכנע אחאב מלפני יען כי־נכנע מפני לא־אבי הרעד בנו אביא הרעה על־בּיתוֹ:

^{22.} Jarobeam und Baescha waren Könige von Israel, deren Stamm uni ihrer Abgötterei willen von Jehova verworfen und vertilgt ward. Cap. 14. und 16, 1 ff. – הַבְּעַכְּ אֲשֶׁר הִּבְעַכִּס אֲשֶׁר הִבְּעַכִּס wegen des Zornes, womit du [Gott] erzürnt hast.

^{23.} Ueber die Erfüllung dieses Fluches s. 22, 38. 2 Kön. 9, 30. ff.

^{27.} 四點 司克亞亞; das Leise-Einhergehen gehört zu den äusserlichen Zeichen der Trauer.

^{29.} יבא s. zu v. 21.

Zweite Abtheilung,

enthaltend

Poetische Abschnitte.

Vorerinnerungen über die hebräische Poesie und den Rhythmus derselben.

1. Bei den Hebräern haben sich nur wenige Gattungen der Poesie ausgebildet, welche fast alle unter dem allgemeinen Namen der lurischen Poesie begriffen werden können; auch war Dichtkunst, Gesang und Saitenspiel bei ihnen beinahe unzertrennlich '). Es sind namentlich folgende: 4) das Lied (Psalm, Ode), wovon die Psalmensammlung die mannigfaltigsten Proben enthält: Hymnen an Jehova, an Könige, religiöse und moralische Lehrgedichte, Fest- und Pilgerlieder, Elegien über eigenes oder Nationalunglück, Bitten um Hülfe u. s. w.; 2) die Gnomenpoesie (בְּישָׁלִים), wie die Denksprüche Salomo's, die Sprüche Sirach's und viele ähnliche Aussprüche Jesu. namentlich in der Bergpredigt; 3) das eigentliche Lehrgedicht, wie Hiob; 4) erotische Poesien oder Idyllen, wie im Hohenliede; 5) die prophetische Poesie, welche in den älteren Propheten sich oft zum höchsten lyrischen Schwunge erhebt, bei den späteren sich aber der Prosa nähert. Man kann dem Inhalte nach noch die Fabel, Parabel und die philosophische Poesie (im Prediger Salomo) hinzufügen, welche aber der äusseren Form nach der Prosa angehören.

2. Dass sich die Dichter schon in Hinsicht auf die Sprache öfter von den Prosaisten entfernen, ist §. 2, 4 der Grammatik und öfter bei den einzelnen Fällen bemerkt worden. Es sind daher hier nur einige Bemerkungen über den Rhythmus nachzutragen. Schon Josephus (Archäol. 2, 16 §. 4. 7, 12 §. 3) wollte den Hebräern hexametrische und trimetrische Verse beilegen, und Philo schreibt dem Mose Kenntniss der Metrik zu, ohne sich

^{*)} Zuweilen kam noch Tanz hinzu (2 M. 13, 20); daher Daw singen, spielen und tanzen. Vgl. Richt. 16, 23.

aber auf Angabe und Nachweisung der Sylbenmessung einzulassen. In neueren Zeiten hat man dieses vielfältig auf Glauben angenommen, selbst Versuche zur Wiederherstellung des alten Metrums gemacht, und sich, da diese Versuche vergeblich waren, damit getröstet, dass die alte Aussprache, und damit natürlich die Möglichkeit, das alte Sylbenmaass zu ergründen, verloren sei. Die richtigere Vorstellung hatten aber längst die gelehrteren Juden. Unter den Neueren hat sie vorzüglich Herder empfohlen und mit Glück angewandt. Die besten Auseinandersetzungen darüber geben Lowth's prælect. de sacra poesi Hebrworum, XIX. p. 365 ed. Michaelis, p. 205 ed. Rosenmüller, und de Wette's Commentar Psalmen, S. 46 ff. der 4ten Ausg.

3. Die Hauptsache kommt auf Folgendes hinaus. Der Rhythmus der Hebräer besteht nicht, wie der Versbau der Griechen, Römer und Deutschen, in Sylbenmessung oder eigentlichem Metrum, sondern unvollkommener als jene beschränkt er sich lediglich auf ein rhythmisches Ebenmaass der Sätze.

Das Grundgesetz desselben besteht darin, dass der einfache Vers (das distichon) aus zwei, sich nach Inhalt und Form entsprechenden Gliedern bestehe, weshalb man den Rhythmus der Hebräer auch den Parallelismus membrorum nennt. Man unterscheidet aber nach Maassgabe des Gedankenverhältnisses drei Arten desselben.

A) der synonyme Parallelismus bestehet darin, dass beide Glieder denselben Gedanken mit andern Worten ausdrücken, so dass sich zuweilen Wort für Wort entspricht, z. B.').

Ps. 8, 5: Was ist der Sterbliehe, dass du sein gedenkest, Und des Menschen Sohn, dass du auf ihn siehest?

104, 7: Vor deinem Schelten flohen sie,

Vor deiner Donnerstimme fuhren sie hinweg.

wenn auch mit verschiedener Stellung,

Ps. 19, 2: Die Himmel erzählen Gottes Herrlichkeit, Und seiner Hände Werk verkündet die Veste.

Ps. 104, 4, gewöhnlicher aber nur der Gedanke im Allgemeinen Ps. 8,6.7.8. 29, 11. 72, 9—11. 13. 14. Sehr häufig wiederholt das zweite Glied nur einen Theil des ersten, z. B.

Jes. 5, 8: Wehe denen, die da reihen Haus an Haus, Acker an Acker grenzen lassen.

v. 14. Ps. 8, 4. 139, 14, oder das im ersten Gliede stehende Verbum wird im zweiten nicht wiederholt, z. B.

Ps. 72, 1: Deine Gerichte verleih' dem Könige, Und deine Gerechtigkeit dem Königssohn.

2: Er richtet dein Volk nach Recht Und deine Elenden nach Billigkeit.

v. 3. 5. 6. 8. 13. 104, 4. 16. 19. Jes. 14, 4. 5. 8. 11 (wogegen es Richt. 15, 16 nur im zweiten Gliede steht), oder der Gedanke enthält sonst eine Erweiterung in dem einen Gliede, die im anderen wegbleibt, z. B.

Ps. 29, 1: Gebet Jehova, ihr Göttersöhne, Gebet Jehova Ehr und Preis.

^{*)} Wir geben die Beispiele, die alle aus den in dem Leschuche abgedruckten Stücken entlehnt sind, in deutscher Sprache, da sich dieser Gedankenparallelismus in der Uebersetzung ebenso gut, als im Original, zeigen muss.

Hier findet eine ausscrordentliche Mannigfaltigkeit statt, wie dem der synonyme Parallelismus überhaupt die häufigste dieser rhythmischen Formen ist.

B) bei dem untithetischen wird das erste Glied im zweiten durch einen Gegensatz erläutert. Diese weit seltenere Art ist in den Sprichwörtern am häufigsten, als Spr. 27, 7:

Der Satte tritt Honigseim mit Füssen, Dem Hungrigen ist alles Bittere süss.

14, 11. 15, 1. Man kann dahin auch folgende und ähnliche Beispiele rechnen:

Ps. 19, 3: Ein Tag verkündet dem Tage das Lied,

Die Nacht meldet der Nacht die Kunde.

v. 7. Jes. 5, 11. 12.

C) synthetisch nennt man den Parallelismus, wenn das zweite Glied nicht blosse Wiederholung des ersten ist, sondern dem ersten allerdings etwas Neues hinzufügt. aber doch gleiche Construction und gleicher Bau des Satzes statt findet. z. B.

Ps. 19, 8: Jehova's Gesetz ist vollkommen, erquickend das Gemüth, Jehova's Verordnungen sind wahrhaft, belehrend für den Unkundigen.

v. 9. 10. 11. Ps. 104, 15. 19.

In der griechischen und lateinischen Poesie findet sich dieser Gedankenparallelismus unter andern in den Wechselgesängen der Theokritischen und Virgilischen Idyllen. Antithetisch parallel sind z. B. folgende zwei Disticha. Virg. Ecl. 3, 80. ff.

Dam. Triste lupus stabulis, maturis frugibus imber, Arboribus venti; nobis Amaryllidos iræ.

Men. Dulce satis humor, depulsis arbutus hædis, Lenta salix fæto pecori; mihi solus Amyntas.

4. Dieses Ebenmaass der Gedanken findet aber nicht durchgehends statt, und es gibt auch einen bloss rhythmischen Parallelismus, wo der Gedanke nicht zweimal wiederholt wird, sondern den ganzen Vers hindurch fortschreitet, aber in der Mitte durch einen Einschnitt in zwei Hälften zerlegt wird. z. B.

Ps. 139, 4: Das Wort ist noch nicht auf der Zunge, Siehe, Jehova, du weisst es ganz.

Hiob 38, 2: Wer ist's, der meinen (Gottes) Rathschluss verdunkelt Mit Reden ohne Verstand.

> 3: Gürte doch wie ein Mann deine Lenden, Ich will dich fragen, lehre mich.

Ps. 8, 9. 10. 104, 8. Die Poesie unterscheidet sich hier von der Prosa blos durch die Zerschneidung des zu langen prosaischen Satzes in zwei kürzere, chenmässige Theile, und diese Eigenschaft der poetischen Rede ist in der Sprache durch das Wort Rede eigenschaft der poetischen Rede ist in der Sprache durch das Wort Rede einschneiden, daher in zerschnittenen Sätzen reden, bedeutet. Auch bei den Arabern, welche übrigens eine genaue Sylbenmessung haben, wird jeder Vers durch eine Cäsur in der Mitte in zwei gleiche Hemistichien zerlegt.

5. Der bisher beschriebene einfache zweigliedrige Vers herrscht besonders in Hiob, den Proverbien und einem Theil der Psalmen; in den letzteren, und noch mehr in den Propheten, finden sich aber zahlreiche Verse mit drei, vier und noch mehreren Gliedern.

In den dreigliedrigen Versen (tristicha) sind entweder alle drei synonym parallel, z. B.

Ps. 1. 1: Heil dem Manne, der nicht wandelt nach der Frevler Rath, und den Weg der Sünder nicht betritt, und im Kreise der Spötter nicht sitzt.

Jcs. 14, 13. 17. Ps. 72, 15. 16. 17, oder zwei stehen einem dritten gegenüber,

Ps. 19, 5: In alle Welt geht aus ihr Klang, bis ans Ende der Erde ihre Worte, wo das Zelt der Sonne steht.

v. 7. 29, 3. 9. 72, 4. 104, 3. Die viergliedrigen Verse enthalten entweder zwei einfache Parallelen, z. B. Jes. 11, 4. 13. 14. 14, 11, oder cs entsprechen sich die erste und dritte, die zweite und vierte Zeile, als:

Jes. 14, 6: Der die Völker schlug im Zorn mit Schlägen ohne Unterlass, der im Grimm über Nationen herrschte mit einer Herrschaft ohne Nachlass.

Werden der Glieder noch mehr, oder werden einzelne derselben unverhältnissmässig lang (Jes. 11, 11), oder ist der Parallelismus zu unvollkommen und unregelmässig, so gehet die poetische Rede in Prosa über, wie z. B. in der Parabel Jes. 5, 1—6, und häufig in den spätern Propheten, als Jeremia, Ezechiel.

6. In den meisten Handschriften und Ausgaben des A.T. sind diese Versglieder zwar nicht abgesetzt, sondern als Prosa fortgedruckt, indessen dienen doch die Accente zu Wegweisern der Abtheilung. Bei dem einfachen Parallelismus theilt der Athnach (△) oder das Merka mahpachatum (¬) die zwei Sätze des Verses, bei den zusammengesetzteren bilden diese die Hauptabtheilungen, Sakeph-katon (∴) und gewöhnlich Rbia (∴) die kleineren. Oefter ist in der Poesie auch Athnach dem Merka mahpachatum untergeordnet und bildet eine Unterabtheilung, s. Ps. 29, 9. 137, 6. 8. 139, 16. Zur Ersparung des Raumes sind auch in dem folgenden Abschnitt die Versglieder nicht abgesetzt, sie ergeben sich aber leicht aus den Accenten, welche hier dem Texte vollständig be; gedruckt sind.

1. Jehova's Grösse und des Menschen Würde. Psalm VIII.

- 2. בּבְעל־הַנּּמִית מִזְמִוֹר לְדָוְד: יְהֹנֶה אֲדֹנִינוּ מָה־ 1. 2 אַדֵּיר שֵׁמֶד בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הְנָרְדוֹ הוֹדְדֹּ עַל־הַשָּׁמִים:
- מּפֵּי עוֹלְלִים יְוֹנְאִים יַפֶּדְתָּ עִז לְמַעַן צְוֹרְגֵיך לְהַשְּׁבִּית 3
- אוֹיֵב וּמִתְנַקְבוּ : כִּי ־ אֶרְאֶה שָׁמֶיֹךְ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֵיךְ 4
- יַרָתַ וְכוֹכָבִיבִּ אֲשֶׁר פּוֹנְנְתָּה: מָה־אֶנְוֹשׁ פִּי־תִּזְפְּרֶנוּ 5
- ּנּבֶן־אָּדָׁם פַּי תִּפְּקְדֶנּוּ: וַתְּחַפְּרֵהוּ אֲעַט מִנְאֶלֹהֵים
- ּוְכָבָוֹר וְהָדֵר הְעַשְּׁבְהוּ: הַבְּשִׁילֵהוּ בְּבְעְשֵׁי יַיֶּדִיהְ כֹּל שַׁתָּה ז
- תַחַת־רַגְלָיו: צֹנֶר־ה וַאֲלָפֵים כָּלֶם וְגַֹם בַּהְמְוֹת שָּׁדָי: 8

Ps. VIII, 1. אָרְנָלֵּר לְּדָנָר Psalm Davids, s. über das Lamed auctoris §. 112, 2.

^{3.} אַרְרָרֶץ wegen deiner Widersacher d. i. der Gottesläugner, nämlich um diese zu beschämen und zu beschwichtigen, wie die folgenden Worte bestimmter aussagen.

^{5.} Man ergänze zu Anfang des Verses: dann sage oder denke ich.

^{6.} בְּאֲלְהִים du liessest ihn wenig entbehren, im Vergleich mit Gott d. i. machtest ihn wenig geringer, als Gott. אין stehf vergleichend, nicht blos nach Adjectiven, sondern auch nach Verbis, 1 M. 41, 40.

^{7.} שָׁיִת zweite Pers. Præt.von שָׁיָת.

יתְּנָה פָּוֹר שֻׁמִים וּדְגֵי הַיָּם עֲבֵׁר אָרְתְוֹת יַמִּיבּםוּ יְתָנָה אֲדֹגֵינוּ מָה־אַבֶּיר שִׁמְדֹּ בְּכָל־הָאָרֶץ:

2. Jehova's Grösse in der Natur, und Vortrefflichkeit seiner Gesetze. Psalm XIX.

1. לַמְנַצֵּׁחַ מִּזְמִוֹר לְּדֵּוְדוּ הַשָּׁמֵּיִם מְסַפְּרִים כְּבְוֹד־אֵכֹּ מַעֲשֵׁה יָדִיו מֵגִּיד הַרָּקִיעַוּ נִוֹכֹ לְיוֹם יַבְּיַעַ אֲמֶר וְלֵיֶלָה יְחַנֶּה־דְּעַתוּ אֵין־אָמֶר וְאֵין דְּבָרִיכֹ בְּלִי נִשְׁמֵע
לְלַיְּלָה יְחַנֶּה־דְּעַתוּ אֵין־אָמֶר וְאֵין דְּבָרִיכֹ בְּלִי נִשְׁמֵע
לְשָׁמֶשׁ שָׁם־אָהֶל בָּהֶכוּ וְמִיּלֶה וְבָּלְים וּבִּקְצָה תֻבֵּל מִלֵּיהֶתְכֹּ
זְשִׁישׁ בְּגֹּבּוֹר לַרְוּץ אְרַחוּ מִקְצֵה הַשָּׁמֵיִם מְוֹצָאוֹ וּתְקוּפָּתוֹ
עַל־קְצוֹתְם וְאֵין נִסְהָּר מְחַמְּמְהוֹוּ הוֹנָה וְהִנָּה הְמִימָה
עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְהָּר מְחַמְּמְוֹוּ הוֹנָה וְהַנָּת יְהֹנָה הְמִימָה
עַל־קְצוֹת יְהֹנָה הְמִימָה

^{9.} עֹבֶּרְ צְּרְחֹתְ וַבְּיִים collect. was die Pfade des Meeres (Hom. שַּׁבְּרִ שִּׁרְחַתְּעָּלִים durchwandelt s. v a. das vorhergehende: die Fische.

Ps. XIX. Dieser Psalm besteht aus zwei, vielleicht ursprünglich getrennten Theilen. v. 2—7: das fröhlichste Lob des Schöpfers aus der Natur; v. 8—15: das Lob des Gesetzes und die Empfindungen eines schuldbewussten Herzens. Zur Einheit gebracht enthält er das Lob Gottes aus der Natur und der Offenbarung.

^{3.} NAN den Spruch, das Lied.sc. des Lobes, ebenso NZ die Kunde sc. von Jehova's Ruhme.

^{5.} PPP 27N PP PPP wo er (Jehova) das Zelt der Sonne gesetzt hat. PPP relativ f. das vollständige PPP PPN in quibus se. locis widi. Der Diehter denkt sieh am Ende des Erdkreises ein Zelt der Sonne, wo diese übernachtet. So Ossian zur Sonne: Dein Zelt der Ruh' ist im West. Man kann aber auch das Suff. in PPP auf das gleiche Subject zurück beziehen, wie die Suff. in PPPP, PPP, PPP, nämlich auf die PPPP des 2.v., so dass hier der Himmel als Standort der Sonne genannt ist, was zu dem folgenden, wo ihr Lauf beschrieben wird, sehr wohl passt.

^{6.} গাট্টার মুখ্য ফুল্ট্ wie der Bräutigam in seinem Festschmucke hervortritt und auszicht zur Hochzeit. So viel als বুলু Joel 2, 16. Vergl. Hohesl. 3, 11.

מְשַׁיבַת נֻפֶּשׁ עֵרוּת יְחֹנָה נֶּאֲמֶנָה מַּחְכִּימֵת פֶּתִיוּ פִּקּוֹנֵי 9
יְחֹנָה יְשָׁרִים מְשַׁפְּמֵי לֵב מִצְוֹת יְחֹנָה בָּנָה מְאִירַר עִּינְיִם : יִרְאַת יְחֹנָה שְׁהִיּה עוֹמֶנֶר לָעַר מִשְׁפְּמֵי 10
עִינָיִם : יִרְאַת יְחֹנָה שְׁהִיּה עוֹמֶנֶר לָעַר מִשְׁפְּמֵי 11
יְחֹנָה אֲמֶת צִׁדְלִּוּ יִחְנָּה צוֹפִים: גַּם בְּיָּה נִזְהָר בָּהָם 12
בְּשִׁמְרָם מִּדְּבִשׁ וְנָפֶּת צוֹפִים: גַּם דְּבִין מִנְסְתָּרוֹת נַקְנִי 13
בְּשְׁמְרָם תְּבֵּי עְבְּבָּר אַרֹ -יִמְשְׁלוּ בִּי אָז אִיתָם וְנִבֵּיתִי 14
מַפֶּשַׁע רָב: יְהְיוּ -לְרָצוֹן אִמְרִי בִּי מְּיִנְיוֹן לִבֵּי לְפָנֵיְךְ 16
מִבְּיִי וְגוֹאֲלִי:

3. Jehova im Gewitter. Psalm XXIX.

מִזְמוֹר לְנַּנִר הָבָּוּ לֵיהוָדֵּה בְּנֵי אֵלֵים הָבָוּ לֵיהוָה בָּבְוֹר 1 וָלְזוּ הָבָוּ לֵיהוָה בְּבָוֹר שְׁמֵּוֹ הִשְׁתְּחֲוֹוּ לֵיהוָדִּה בְּהַדְרֵת^{ּ 2} לְרֵשּׁׁ: קוֹל יְהוָה עַל־הַ<u>מִּיִּ</u>בוּ אֵל־הַבָּבְוֹר הִרְעִים יְהוָה 3

^{9.} מְאֵינֵת עֵנֵים; die Augen jemandes erleuchten ist s. v. a. ihn erheitern, erquieken. Die Augen des Traurigen sind matt und düster, die des Heiteren hell und beleht. Vgl. Ps. 13, 4. Spr. 29, 13.

^{10.} יְבְּלֵּחְ ְהַלְּיִה Gottesfurcht d. i. Religion f. Religionslehre, Gesetz. — יְבָּאַר יְהוֹיִף rein, lauter d. h. frei von Irrthum.

^{11.} ১ শুনুমূল sie (sind) kostbar; s. über den Artikel als Subject §. 108 zu Ende.

^{13.} וְּלְתְּרוֹת occulta d. i. unbewusste Sünden.

^{14.} 甲亞克 f. 甲亞克 d. i. Fut. A. Kal von 印亞 (\$. 66, Anm. 3) mit 'als überslüssiger mater lectionis, welche auch in vielen Handschriften fehlt.

^{15.} אָבֶּי לְבָּי לְבָּי לְבָּי לְבָּי לְבָּי die Diehtung meines Herzens sei vor dir d. i. dir wohlgefällig. Vgl. zu 1 M. 6, 13.

Ps. XXIX, לְּבִּי אֵלְהָים nicht: Söhne der Götter, sondern: Söhne Gottes (nach §. 106, 3, b.) d. i. Engel, s. v. a. בְּנֵי אֱלְהָים Hiob 1, 6. 2, 1.

^{2.} In heiligem (festlichem) Schmuck, weil sie, gleich den Menschen, ein heiliges Fest zu Ehren Gottes feiern sollen.

^{3.} Unter dem Wasser hat man sieh den Himmelsoccan zu denken, über welchem Jehova thront. v. 10. S. zu 1 M. 1, 6.

5. 4 עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְהוֹהָ בַּבְּחַ קוֹל יְהוָה בֶּהָדֶר: קוֹל יְהוָה בֶּהָדֶר: קוֹל יְהוָה שֶׁבְר יְהוָה שֶׁבְר יְהוָה שֶּבְר יִהוָה שֶּבְר יְהוָה שֶּבְר יְהוָה שֶּבְר אַבְּוֹן: הַלְּבָנִוֹן וְשִׁרְיוֹן בְּמִוֹ בֶּן־רְאֵמְים:
6 וַיַּרְקִיבִם בְּמוֹ־עֻגֶּל לְבָנִוֹן וְשִׁרְיוֹן בְּמֵוֹ בֶן־רְאֵמִים:
9 יַחְיל יְהוֹה מִדְבֵּר קִבְשׁ: קוֹל יְהוֹה יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֲשֶׂבְּ וּ יְתוֹה מִדְבַּר קִבְשׁ: קוֹל יְהוֹה יְהוֹה לַמַבְּוֹל יִשֶׁב וַיֵּשֶׁב וֹיַשֶּׁב וַתְשֶׁב וַתְשֶּב וַתְשֶׁב וַתְשֶׁב וְתְשָׁב וְתִּלֶּב וְתוֹלְם: יְהוֹה עָז לְעַמֵּוֹ יִתֹּן יְהוֹה יִבָּרְךְ אֶבְר וְמִוֹלְם:
11 יְהוֹה בַּשֶּלוֹם:

4. Glückwunsch an einen König bei seiner Thronbesteigung. Psalm LXXII.

1 לִשְׁלמֹה אָלהִים מֻשְׁפָּטֶיך לְמֶלֶך תֵּן וְצִּדְקְתְּהָ לְכֶן 1

^{4.} חלב, הקדה §. 104, 1, Anm. 2.

^{6.} Die Erschütterung durch den Donner, vielleicht auch die Wirkung eines damit verbundenen Erdbebens, wird hyperbolisch als ein Aufspringen und Tanzen der Cedern dargestellt, vgl. Ps. 114, 4. 6. So bedeutet גַּלַל zittern, in Pi. intensiv: hüpfen. 3 M. 11, 21.

^{7.} Die Stimme Jehova's spaltet Feuerslammen: wirst gespaltene Feuerslammen aus, als ob die Blitze vom Donner hervorgebracht würden.

^{9.} Die Hindinnen gebären und die Bäume entblättern sich vor Schrecken, vgl. 1 Sam. 4, 19. – בְּלֵילִם in seinem Palaste d. i. im Himmel. – יִּלֹי es Alles, Alles was da ist, s. v. a. sic Alle, nämlich die בְּלֵי אֵלִים v. 1. Zu diesem Gebrauch von יְּלֵים vgl. Jes. 1, 23. 15, 3. Jer. 6, 13.

Ps. LXXII, 1. הְעֵלֵלֶׁלְ, nach dem gewöhnlichen Sprachgebrauche der Ueberschriften: von Salomo. S. Ps. 8, 1. Passend ist aber die Ueberschrift nur, wenn man sie übersetzen darf: Auf Salomo. LXX. εἰς Σαλωμών-

- ישאו הליםו 2. עמה בצדק וענייה במשפט: ישפטו עניי־עם לעם וגבעות בצדקה: אביון וידכא עושק: ייראוד עם ירד כמטר על - גז כרבי צדיק ורב שלום עד ומנהר עד אפסי־ עפר ילחכו: מלכי תרשיש ואיים 10 מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא אשכר יקריבו: כל־מלכים כל־גוינם יעבדוהו:
- "Gott! gib dem Könige deine Urtheilssprüche" d. i. lass ihn gerecht richten, wie du richtest. - Der König heisst im zweiten Gliede: Königssohn, was einen König von königlichem Geblüte voraussetzt, nicht einen homo novus, dergleichen z. B. David war. Doch s. zu v. 4.
- 3. Die Berge und Hügel tragen Heil dem Volke d. i. überall sprosst dem Volke Heil (vgl. Ps. 85, 12) bei der Gerechtigkeit oder durch die Gerechtigkeit (חברבים) des Königs. Vgl. v. 12.
- 4. Er richtet die Armen des Volkes f. schafft ihnen Recht gegen Unterdrücker, vgl. v. 2. - בֵּנִי אֶבֵיוֹן Söhne des Armen, d. h. Arme, armes Volk. Die Angehörigkeit wird häufig durch diesen Tropus ausgedrückt, selbst da wo von Abstammung im eigentlichen Sinue des Wortes keine Rede sein kann. Man vergleiche Söhne der Griechen (בְּיִלְיִנְיִלְּיִם Joel 4, 6, das homerische νἶες 'Αχαιῶν'), Söhne der Fremden בְּלֵרִי בְּלַרִים Jes. 2, 6; δυστήνων παῖδες Il. 21, 151, und auf Abstracta übergetragen בְּלֵי בִּיְלִּים Tapfere, eig. Söhne der Tapferkeit, בּן־בַּוֹח ,בּן־בַּוֹח u. s. w. Vgl. §. 104, 2, d.
- 5. "Dich wird man fürchten": auf den König zu beziehen, der hier angeredet wird (vgl. Ps. 89, 37), nicht auf Gott. - war by mit der Sonne d. i. so lange die Sonne steht, ewiglieh, hyperbolischer Ausdruck. Vgl. Ovid. Amor. 1, 15, 15: cum sole et luna semper Aratus crit. Zu Dy in dieser Verbindung und zu der ganzen Stelle vgl. Dan. 3, 33. - יֹבֶנֵי יְרֵחַ eig. im Angesicht des Mondes, d. h. so lange der Mond auf die Erde herabsieht, עפון שֶׁבְשׁ v. 17. — דור דוֹרִים Acc. der Zeit, §. 116, 2, b.
- 6. Sinn: wie Regen wohlthätig ist für das durstige Land, so dieser König für sein Volk.
- 8. Tut. apoc. von 777 §. 74, Anm. 3, c, aber dichterisch mit der Bedeutung des Fut. §. 126, 2 Anm. Ebenso יְהָיִי v. 15 und יְהִי v. 16. - Von Meer zu Meer, vom Strome d. i. dem Euphrat bis an der Erde Enden, alles hyperbolische Ausdrücke weit verbreiteter Macht.

12. Solche Macht (v. 8-11) verleiht ihm Jehova, weil er ein Retter und Beschützer der Unschuld ist. - יאין עור לו vollst. אין עור לו und

dem kein Helfer ist, d. d. dem Hülflosen.

13 משׁוַעַ וְעָנִי וְאֵין ־עֹזֵר לְוֹ: יָחֹס עַל - דֵּל וְאָבְיִוֹן וְנַפְשׁוֹת 14 אַבִיוֹנִים יוֹשִׁיעַ: מִתְּוֹךְ וְמֵחָמֵס יִגָאֵל נַפְשָׁם וְיִיקַר 15 בַּעֵינֵיו: וִיהִי וִיהֵן־לוֹ מִיְהַב שַּׁבֵא וִיתִפַּלֵל בַּעַרוֹ תַמִיד 16 כל־הַיּוֹם יָבַרְכָנָהוּ: יְהֵי פָּסַת־בּרוּ בַּאַרֶץ בּרֹאשׁ הַרִים 17 יָרְעַשׁ כַּלְּבָנוֹן פִּרְיָוֹ וִיצֵיצוּ מֵעִיר כְּעַשֵּׁב הַאָּרֵץ: שמו לעולם לפני־שמש ינין שמו ויתברכו־בו כל־גוום

5. Hymnus auf Jehova als Weltschöpfer. Psalm CIV.

בַּרְכֵי נַפִּשִּׁי אֵת־יִהֹוֶה יִהוֹה אֱלֹהֵי נַדַלְת מִאָּד הְוֹד וְהַדֵּר לבשרת: עפה אור כשלפה נופה שמים כיריעה: הַמַקרָה במִים עליותיו השָם עבים רכובו הַמַהַלֶּךְ עַל־ כנפי־רוח: עשרה מלאכיו רוחות משרתיו אש 'להם:

14. Ihr Blut ist kostbar in seinen Augen, d. i. er schont ihr Blut.-יַקר und יִקר Ps. 49, 9 neben יִיקר 1 Kön. 1, 13, wie יִקר Jes. 10, 16 neben 72. 5 Mos. 32, 22. S. §. 68, 1 Anm. und Lehrq. S. 384. Anm. 2.

16. ויציצו מעיר sie blühen aus den Städten d. i. Menschen entblühen den Städten. "Y collect.

17. יַתְבַּרְכוּ בּוֹ s. die Note zu 1 M. 22, 18.

Ps. CIV, 2. עֹמָה אוֹר er hüllt Licht um sich. שָׁמָה אוֹר als Verbum des Anziehens mit dem Accusativ. §. 135, 3, a. - אַנְיִינְיּה פָּבַייִּבְּיִּרְעָה , über den Artikel nach ? s. §. 107, 3, Anm. 1. a.

3. הַמְּלְהָה, הַשֶּׁם, הַמְּלְהָּל, er bälket, er setzt, er wandelt, s. zu Ps. 19, 11. Er bälket seine Söller Dia mit Wasser, so dass dieses die Balken oder die Grundlage bildet, f. über dem Wasser. Gemeint ist der Himmelsocean 1 M. 1, 7.

4. Er macht Winde zu seinen Boten, und zu seinen Dienern flammendes Feuer (d. i. Blitze). Unrichtig drehen es die LXX um: er macht seine Engel zu Winden, und seine Diener zu Feuerslammen.

^{15.} ויחִי ווַתּן־לוֹ er lebt und bringt ihm d. i. am Leben erhalten, gerettet (durch des Königs Schutz), bringt er ihm dar. Die v. 12. 13 erwähnten Armen sind nicht gerade eigentlich Dürftige, die ihm kein Gold bringen könnten, sondern unterdrückte Unschuldige, denen der gerechte König zu ihrem Rechte verhalf. And. (darum) lebt er (der König) und man bringt ihm u. s. w. - " bedeutet: den ganzen Tag, auch: alle Tage, d. i. allezeit, immerdar. Letzteres ist hier am passendsten.

- יַסֵר־אָבֶץ עַל־מְכוֹנֶיָהָ בַּל־הִּמֹוֹט עוֹלָם וָעֶד: הְּהוֹכם 6. 5

 יְסֵר־אָבֶץ עַל־מְכוֹנֶיָהָ בַּל־הִּמוֹט עוֹלָם וָעֶד: הְּהוֹכם 7

 יְנִיּסְוֹן מִן־קוֹל רַעַמְן יִחְבִּיוֹן: יְעַלְוֹּ הָּרִים יִרְרָוּ בְּקְעָוֹת 8

 אָל־מְׁלִוֹ מִן מִן־קוֹל רַעַמְן יִשְׁלִּוֹ יִעְלַוּ הָרִים יִרְרָוּ בְּקְעָוֹת 9

 אָמָאָם: עֲלֵיהֶם עוֹף הָאָרֶץ: הַמְשְׁלֵּח שָעְיָנִים בַּנְּחָלִים בִּין 10

 אָמָאָם: עֲלֵיהֶם עוֹף בַּל־חַיְתְוֹ שָׁבֵי יִשְׁבְּיוֹ עָפָאִם יִתְּנִים בַּנְּחָלִים בִּין עַפָּאִם יִתְּנִים בַּיְּתְוֹי מִבְּיוֹ עָפָּאִם יִתְּנִים מַעֵּלִיּוֹתָיוֹ מִבְּיוֹ עַשָּׁב לְעבֹדת הַאִּבְם 12

 האָרֵץ: מצִמִיחוּ חצִירוּ לבּהָמֹה וְעָשָׂב לְעבֹדת הַאִּבְם 14

 האָרֵץ: מצְמִיחוּ חצִירוּ לבּהָמֹה וְעָשָׁב לְעבֹדת הַאִּבְם 14
- 5. עוֹלֶם וְעֵּך: man sollte, wegen der Pausa, אָנוֹלֶם וְעֵּר; man sollte, wegen der Pausa, אָנָיָם וְעֵּר aber in dieser Verbindung steht stets אָנָן זּגּן.

להוציאת לחבם מן הארץ: ויין ישמח לבב אנוש 15

- 6. מְּחִלוֹם בַּלְבוֹשׁ כְּמִיתוֹ mit dem Meere, wie mit einem Gewande, decktest du sie (die Erde). יְּחַיִּם hier mit dopp. Acc., wie Ezech. 18, 7. יְּבְּיתְהוּ f. מַבְּיתָהוּ, das Suff. auf פְבִּיתוֹ bezogen, welches m. und f. ist. Für die Sache vgl. 1 M. 1, 2.
- 7. אַלְרָהְיּךְ יְיִי vor deinem Schelten: so nennt der Dichter den strengen Befehl Jehova's, (parall. die Donnerstimme), wenn er den Elementen ge bietet. יְרְ steht hier und in יִּלְיִר vollständig, ohne Assimilirung, was vor dem Artikel das Gewöhnliche ist, z. B. אַרָר יָּרָיר, יִיִּרָן יְרָ, aber ohne denselben fast nur in der Poesie vorkommt, als בְּנִי אָרָה Joel 1, 12. Ueber יְנִיכוּן (u. יִּשְׁבִּוֹי v. 9) s. 1 M. 3, 3.
- 8. Nach optischer Täuschung schienen sich die Berge, die Thäler einzusenken, jedes nach seiner Bestimmung. Vgl. Ovid. Metam. 1, 344: flumina subsidunt, montes exire videntur. 7. f. das relativum wie v. 26 (§. 120, 1), und vor demselben der st. estr. 5. 5. 114, 2.
- 9. 3772. Ueber das 3 parag. und den hergestellten Vocal der zweiten Sylbe s. §. 47, 3, Anm. 4.
 - 10. חַבְּשֵׁלֵּחַ. Ueber den Art. s. zu v. 3 und Ps. 19, 11.
 - 11. חַיְתוֹ hier und v. 20, s. zu 1 M. 1, 24.
 - 12. עָפָאִים Plur. von עָבָיִים f. עָבָּיִים vgl. §. 90, 6. Anm. 6.
- 13. אָרִי בַּיְעֵשִּיךְ die Frucht deiner Werke od. deines Werkes (§. 90 zu Ende) d. i. Regen, Thau. Sie werden als von Gott zubereitet dargestellt.
- 15. Nach ''.'., ¤ṇḍ fehlt das relativum. §. 121, 3. Ebenso v. 19: die Sonne, [die] ihren Untergang weiss. Das zweite Glied eig.: so dass er das Antlitz glänzender macht (d. i. mehr erheitert), als Salben.

לְהַצְהֵיל פָנִים מְשָׁמֵן וֹלְחֵם לְבַב אַנוֹשׁ יִסְעֵדוּ 17 עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע: ביתה: לשפנים: חשה ויחי תשר השמש יאספון ואל־מעונתם 24. 23 יצא אדכם לפעלו ולעבדתו מעשיה יהוה כלם בחכמה עשית מלאה האר 25 זהו הים גרול ורחב ידים גדלות: שם אניות יהלכון לויתן כלם אליך ישברון לתת 29. 28 תתך להם ילקטור תפתח ידה ישבעור פניה יבחלון תסף רוחם יגועון ואר 31. 30 תשלח רוחה יבראון ותחדש

^{16.} לְבֵיל Bäume Jehova's, wilde Bäume, die ohne menschliche Kunst und Cultur gewachsen sind, aber desto schöner und herrlicher dastehen. And. erklären: mächtige Bäume und vergleichen die Redensart Berge Gottes Ps. 36, 7. Cedern Gottes Ps. 80, 11. Garten Gottes 1 M. 13, 10. Jon. 3, 3.

^{17.} ਜ਼ਹਾੜ vollst. ਜ਼ਹਾੜ ਪੁਲ੍ਹੇ dessen Haus. Der Storch nistet auch auf Bänmen.

^{18.} הַרִים הַגְּבֹהִים (אַ 109, 2, Anm. a.

^{19.} לְמִיּעְרָים für die Zeiten, d. h. zur Abtheilung derselben, vgl. i M. 1, 14.

^{20.} ויהי, הָשֶׁת s. zu Ps. 72, 8.

^{25. &}quot;Diess Meer, gross und ausgedehnt." אָל נּרְחַב emphatisch vorangestellt. בְּרִוֹלְ נְרְחַב ohne Art. §. 108, 3.

^{29.} בְּקְרֵיךְ לְּבִּיךְ du verhüllst dein Antlitz d. i. du entziehest ihnen deine Huld und Hülfe. — אָבָּאָר für אָבָאָר du nimmst weg. §. 67, 1 und 2.

^{30.} 커피 미호백구. Aller Lebens-Odem geht von Jehova aus. Vgl. 1 M. 2, 7. Hiob 27, 3. Kohel. 12, 7. — 기자크 sie werden neu geschaffen.

וַתְּרָעֶד יִנַּעַ בֶּּהָרֵים וְיֶעֲשֶׁנוּ: אָשִׁירָה לַיְהְנַרֵּה בְּחַיָּיֵ 33

אַזַמְרָרוּ גַאלהַי בְּעוֹדִי: יֶעְרַבַ עָלָיו שִׁיחֵי אָנֹכִי אֶשְׁמַח 34

בַּיהוָה: יַהַּמוּ חַפָּאִים מִן־הָאָבץ וּרְשָׁעֵיבם עוֹד אֵינָם 35 בַּרְכֵי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה הַלְלוּ־יָה:

6. Glück des Frommen. Psalm CXXVIII.

- צַשְׁרֵי כָּל־יְרֵא יְהֹוֶּדֶד הַׁהֹלֵךְ בִּדְרָכִיו: יְגִיעַ כַּפִּיך כִּי 1 .2
- תַאבֶל אַשְּׁרֶיךְ וְמַוֹב לֶךְ: אָשְׁתְּבִּי כְּגָפֶן פְּרַיָּדֹה בְּיַרְכְּתֵּי 3
- בֿיתָד בָּנֶיד בִּשְׁתַלֵי זִיתִים טָבִיב לְשֻׁלְדַנֶּנְד: הִנָּה כִי־בֵּן 4
- יָּבְרַךְ נָּבֶר יְרֵא יְהוֹוֶה: יְבָרֶכְךְ יְהוֹיָה מְצִּינִוֹן וְרְאֵה בְּּטְוּב 5
- יִרְוּשָׁלֵיִם כֹּל יְמֵי חַעֶּיִה: וּיְרָאֵה־בָנִים לְבָנֶיִךְ שָׁלּוֹם עֵלֹ 6 ישראל:

⁻⁻ שֹׁחֲחַחְיּ du crneuest, nämlich durch diese neue Schöpfung. Eine grossartige Anschauung des Wechsels von Leben und Tod in der thierischen Schöpfung.

^{33.} אַשְׁרָהַ auf! ich will singen, oder: lasst mich singen, §. 126, 1, a. Ebenso אַמְבָּהָה.

^{35. [12] [}MDP]. So offenkundig die Majestät des Schöpfers ist, so gibt es doch noch viele Menschen, die sie nicht anerkennen. Ihre Vertilgung gehört zu dem vollkommenen Ruhme Jehova's.

Ps. CXXVIII, 2. '? eingerückt, wie enim, dient zur Versicherung, wie Ps. 118, 10.

^{3.} אָשִׁיְּקְּהָ f. אָשִׁיְּקְהּ, nur hier mit Segol. — בַּרָכָּתִי §. 74, Anm. 5. — יַרְכָּתִי Dual estr. von יְרָכָּתִי

^{4. &#}x27;כְּחַ רְּכָּה cig. siehe, dass so gesegnet wird. So steht לְּיָ öfter nach Adverbien, die dann die Bedeutung eines ganzen Satzes haben, s. Hiob 12, 2: אַרְעָם רְעָם רְעָם רְעָם (cs ist] wahr, dass ihr das Volk seid. Vgl. auch 1. Sam. 10, 1.

^{5.} 기차기 sehen sollst du, versprechend. §. 127, 1.

7. Erinnerungen eines Israeliten an seine Verbannung.

Psalm CXXXVII.

על־נַהְרוֹת בָּבֶּל שֵׁם יְשַׁבְנוּ נַם־בָּכִינוּ בְּיַבְנוּ שֶּׁת־צִיוֹן:
 על־עַרבִים בְּתוֹכָה תִּלִינוּ כִּנְוֹרוֹתְינוּ؛ כֵּי שָׁבֹּוּ שְּׁאֵלְוּנוּ שׁוֹבֵינוּ וּבְּבֵר־שִׁיר וְתְּוֹלָלֵינוּ שִׁמְחָה שִׁירוּ לֵנוּ מִשִּׁיר צִיְוֹן:
 אַרְנִשִּׁיר אֶת־שִׁיר יְהוֹה עַׁל אַדְמַת נֵכְרוּ אִם־אֶשְׁבָּחַה מִינִי תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי לְחִבּי אִם־לָאֹ אַעֲלָה אָת־יְרוּשָׁלִים עַלְּר רָאשׁ שִׁמְחָתִיוּ בְּרְנִשְׁלָיִם תְּלִים הַאָּמְרִים עַרוּי אָוְבְּבָּל וֹשְׁיִבְיִם הְיִבְּיִה שִּיְשְׁתִיוּ בַּתְּרִבְּ לְנִוּוּ אַשְׁרֵיִם עַרְוּים עַרְוּים בַּבְּל וֹבְּיִבְיִם הְיִּמְיִרִם עַרְוּים בְּרִים עַרְוּיוֹ עַרְוּים בְּבָּל וֹבְיִבְיִם הְיִּמְלִים עַרְוּים בַּבְּל וֹבְּבְרִים לְנִים הַאְמְרִים עַרְוּים בְּבָּל בְּשְׁרִיִּ לְנְוּוּ אַשְׁרֵיִם וְנִבְּץ אֶתְרוּ בְּבְּבוֹ בְּבְּבֹּל הַשְּׁבְּלְרִי לְנִוּוּ אַשְׁרֵיִי שִׁיִּאֹחֹי וְנִבּּץ אֶת־בּבְּל הַבְּבֹּל וְבִּיּ שִׁיְבִים הְבָּבְּל בְּבִּי אָבְרִים בְּבְּלְרִים לְנִוּיוֹ עַרְוּיִּבְיִם הְבְּבְּלְרִים לְנִוּוּ בְּבְּבֹל הַשְּׁבְיִים הְבָּבְּל בְּבִּי אָבְּרִים לְנוּוּ בִּבְּיִים לְנִים הַבְּבְּל בְּבִּי אָבְרִים בְּבְּבְּלְים עָרְוּיוֹ בְּיִים הְבָּבְיִים הְנִים הְבָּבְי אָבִיּים הְנִים בְּבְּבִי עָרִוּים בְּבְּיִבְי בְּבְּלְרִית לְנִוּוּ בְּשְּרִיוֹ שִׁיְשִׁבְּים הְבָּבְלְים עִרוּים בְּבְּלְים בְּבְּבְּל בְּבְּיִים בְּבָּבְלְיוּ בִּיּים בְּבְּבְּיוֹם בְּבָּבְילְיוּ בְּבְּיִים בְּבָּבְּלְיוּ בְּבְּיִים בְּבָּבְיּת בְּבְּיִים בְּבָּבְילְיוּ בְּבְּיִבְיוֹם בְּבָּבְילְיוּ בְּבְּיִים בְּבְּבְיּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹיוֹים בְּבְּבְיּבְיוֹם בְּבְּבְּבְיוֹבְיּבְיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹים בְּבְּיוֹיוֹיוּ בְּיִבְיוֹיוֹים בְּבְּבְּבְיוֹם בְּיוֹבוּיוּ בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹבוּיוּיוּ בְּיוֹיוֹם בְּבְּיוֹיוּ בְּיוֹיוֹיוּיוּיוֹיוֹיוּיוּ בְּיוֹבוּיוּיוֹיוּ בְּיוֹבוּיוּ בְּיוֹיוֹיוֹיוּ בְּיבְּיוֹבוּיוּ בְּיוֹבְיוֹיוֹם בְּעֹבְיוֹבְבְּבְּבְּיוֹבוּיוּ בְּבְּיוֹבְיוּיוֹבְּבְּבְיוֹבוּבְיוֹם בְּבְּבְּבְיוֹבוּיוּבוּיוּ בְּיוֹבְיוּים בְּבְּבְּבְּיוּבְבְּיוֹבוּיוּבוּיוּ בְּבְיוֹבוּיוּבוּיוּיוּם בְּבְּבְיוּבְיוּבְיוּיוּיוּבְיוּיוּ בְּבְיו

Ps. CXXXVII. 1. 결국. Babel ist hier Name des Landes. Darauf bezieht sich auch das Suff. in 전략기가 v. 2.

^{3. 1947 1952. (}Singet uns [etwas] vom Gesange Zions, od. [eins] von den Liedern Zions. S. über das partitive 39 §. 151, 3, c. Jenes sind Worte der Chaldäer, und v. 4 enthält die Antwort des Dichters auf diese Zumuthung.

^{5.} אַ אָּרְשְׁרִאָּ אֵרְּאָ wenn ich dein vergesse, nicht: vergässe. Ueber den Gebrauch von אַרְאָי wenn ich dein vergesse, nicht: vergässe. Ueber den Gebrauch von אַרְיִּרְיִי אָרְיִי so vergesse meine Rechte se. mich, sie versage mir den Dienst. Vgl. Hiob 31, 22.

^{6.} אְזְכְרָכְיּ spatere und dichterische Form f. das gewöhnliche אַזְכְרָכָּי \$. 57, 3, Anm. i.

^{7.} Der Tag Jerusalem's den Jehova den Edomitern gedenken soll, ist der Unglückstag der Zerstörung. Bei dieser hatten sich die Edomiter mit den Chaldäern verbunden, und sehr feindselig gegen ihre Brüder, die Juden, bewiesen. Vgl. Obad. 10 ff.

^{8.} בְּבְּיֵהְיֵּ Tochter d. i. Bewohnerin Babels, dichterischer Ausdruck f. das collect. Bewohner Babels, Babylonier, s. §. 105, 2, c. — עוֹרָהָה Verwüsterin. Das passive Partic. hat bei Verb. intrans. häufig active Bedeutung, §. 49, 3, Anm. 2. — בּבְּיֵשִׁי ֶּ, §. 36. §. 20, 3, b, a.

^{9.} Das Zerschmettern der Kinder kommt als barbarische Sitte morgenländischer Völker bei der Einnahme erstürmter Städte vor. 2 Kön. 8, 12. Jes. 13, 16. Hos. 10, 14, 14, 1. Nah. 3, 10.

92 8. Gottes Allwissenheit und Allgegenwart. Ps. 139.

8. Gottes Allwissenheit und Allgegenwart. Psalm CXXXIX.

לַמְנַצֵּחַ לְּדָוֵד מִּזְמֶוֹר יְהוֹה חֲקַרְמֵּנִי וַמִּדְע: אַתְּחֹ ז 2. 1 בַּעְרָדָ שִׁבְתִּי וְקוּמֵי בַּנְתָּהוּ לְּבִעִּי מִבְרְחִוֹק: אַרְחִי זּ וֹרְבְעֵי זֵרִיתַ וְכָל דְּרָכִי הִסְכַּנְתָּהוּ כֵּי אֵין מֻלָּה בּּלְשוֹגִי 1. 2 הַן יְהוֹה יָדַעְתָּ כָלָה: אָרְוֹר וָלֵדֶּה בִּי אֵין מֻלָּה בּּלְשוֹגִי שְׁעָרִי בַּבְּכָרווּ אָבִר 6 הַן יְהוֹה יָדַעְתָּ כָלָה: אָרְוֹר וְלֵדֶּה בְּעַתְּ מִפֶּנִיךְ אֶבְּרָחוּ שְׁאוֹל הִנְּדְ: אָשָּׂרֹ 6 בַּנְפִי שְׁחַר אֻשְׁבְּנִי וְמִיּהְ וְאָאִיעָה שְׁאוֹל הִנְּדְ: אָשָּׂיִב 9 אַפַר שְׁחַר אֶשְׁבְּנִי וְמִיּבְר בְּאַהְר וְאַאִיעָה שְׁאוֹל הִנְּדְ: אֶשָּׂיִב 9 אַבְּר וְמִיבְר בְּעָבְנִיי וְתִּאְחָזֵנִי יִמִינֶךְ: וְאֹפֵר אָר וְחָשֶּׁיְ מִשְׁבָּי וְלִילָה 11 בִּי אַמְר בַּעְבָנִי וְלִילָה בַּיִּוֹם 12 בּי אַתָּה קְנִיתְ כָלִיתִי הְסַבִּנִי וְלִילָה בָּיוֹם 12 בּי אַתָּה קְנִיתְ כַלִּיתִי הְסַבְּנִי הְסִבְּיוֹ בִּי אַבְּר בְּעִבְנִי הִבְּים בַּוֹי בָּאִיבָּה בָּיוֹם בּי אַתָּה בְעִבְנִי הִבְּיִבְּי בַּבְּבִּי בְּיִבְים בְּבִים בְּבִּי בְּעָבְנִי הִבְּיִבְי הְשִׁרְ בְּעְבְנִיי בִּבְּי הְשִׁרְ הִבְּיִבְּי הְבְּיִבְי בְּבְּיִבְי הְנִיבְי הְבְּיִבְי הְבְּיִבְי בְּבְיבְיוֹי בִּבְּי בְּעָבְייִי וְנִייבְם בְּבִי הְשְׁבְּי וְבִּיבְי הְשִּבְּי וְבְּיִים בְּי בְּבְיִים בְּיִבְי בְּעָבְייִנִי הְּבְּי בְּבְּיִבְי הְבִּיבְי וְבִּי בְּעָבְיי בְּבִּי בְּבְּבִי בְּיִבְי בְּבְּבְיוֹי בָּבְי בְּבְּי בְּבְּיִבְי וְבִּבְי בְּבְּיוֹבְי בְּבְּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבְּיִי בְּבִי בְּעִבְנִיי: בַּם הְּבִיבְהוּ בְּיִים בְּבִי בְּבְיִה בְּיוֹם בְּבִי בִּי אַבְּי בְּבִּי בְּיִבְי בְּבִּי בְּיִבְּי בְּבִּים בְּיִבְּי בְּיִבְים בְּיִבְּי בְּיִים בְּבִּי בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבּי בְּיִים בְּבִּים בְּיוֹבְים בְּים בְּיוֹבְי בְּבִים בְּיוֹבְים בְּיִבּים בְּבִיים בְּבִים בְּיוֹם בְּיִים בְּבִיים בְּנִים בְּיִים בְּיִבְיי בְּבְיבְיי בְּבְים בְּיוֹם בְּיוֹי בְּיִבְיי בְּיִים בְּבִים בְּיוֹם בְּיוֹב בְּיוֹי בְּיוֹם בְּיוֹב בּיוֹי בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּיוֹב בְּיבִּים בְּיוֹב בְּיוֹי בְּיִים בְּיִבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבְּיִי ב

Ps. CXXXIX, 1. "Ind und kennest se. mich, was aus dem vorigen Suff. wieder zu ergänzen ist.

^{3.} אֶרְתִי יִרְבְּעֵי mein Wandeln und mein Liegen, wie zuvor: mein Sitzen und mein Stehen f. mein ganzes Thun und Lassen.

^{5.} 격취본 eig. du umdrängst mich, d. i. umgibst, umschliessest mich, so dass ich dir nicht entgehen kann.

^{6.} פְּלִיאָה מְמֶּנִי zu wunderbar für mich, s. zu 1 Mos. 39, 9.

^{8.} PDR DR wenn ich besteige. Das Genauere wäre: PDR יוֹּ wenn ich besteige (da der Mensch den Himmel nicht besteigen kann), aber DR ist darum nicht unrichtig, \$. 152, 2, f. יוֹנָי מְעִילָּיָל und [wenn] ich die Unterwelt zu meinem Lager machte. Ueber das Fut. parag. hier und v. 9. אַבְּעָלָּיָּא s. §. 126, 1, d. יוֹנִיאַ vom Stammw. עַבְּיִי s. §. 126, 1, d. יוֹנָיִאַ vom Stammw. עַבְּיִּרָ.

^{9.} shube ich Fittige der Morgenröthe und wohnte am äussersten Meere" d. i. schwänge ich mich mit der Morgenröthe Schnelligkeit an das äusserste Meer hin. בְּשֵׁלֵּא בְּנְפַיִּלְי Ezech. 10, 16. 19. 11, 22.

^{11. &#}x27;기열왕] und spräche ich: lauter Finsterniss wird mich umfangen (eig. überfallen). 기열기 기월 nur Finsterniss, nichts als Finsterniss. Ueber 기기교 s. die Aum. zu 4 Mos. 2, 21.

^{12.} אַרְחַשְׁיךְּ מְמֵּרְ ist nicht finster vor dir; אָץ ist gesetzt, wie nach den Verbis des Verbergens. And. transit. verfinstert nicht vor dir, macht dir nicht finster. – הַּשִּׁיבְהַ כָּאוֹרָה s. zu 1 Mos. 44, 18.

^{13.} Dasselbe Bild von der Bildung des Embryon Hiob 10, 11, wo zwi gebraucht ist, und v. 15.

14 בְּבֶּשֶּׁן אִמְיּ: אְוֹדְךָּ עַלְ כִּי נְוֹרָאוֹת נְּפְּלֵיתִי נִפְּלָאִים זֹבְּשֶׁרְ וֹנְפְשָׁי יֹבַעַת מְאִרּ: לֹא־נִכְתַד עַצְמִי מִּמֶּךְ אֲשֶׁרְ־ זֹבְ מְּיִי יִבַעַת מְאִרּ: לֹא־נִכְתַד עַצְמִי בָּמֶּתְר רְצִּמְיִ יְבַעָת מְאִרּ: לֹא־נִכְתַד עַנְמִי רָּאָּ עֵינִיךְ זְּשְׁר בַּמֶּתְר בְּמָתְר יְבָּקְר וְנִיְי בְּמָת יְצִרוּ וְלֹא אֶתָד בָּתֶּם: וְלִי זִיִּיךְ אֵלְ מָה עַצְבמוּ רָאשֵׁיהֶם: אֶסְפְּרֵם מֵחָוֹל זִירְבּוּן הָבִּיִּנְיךְ בַּעֶיךְ אֵלְ מָה עַצְבמוּ רָאשֵׁיהֶם: אֶסְפְּרֵם מֵחָוֹל זִירְבְּוּן הָבִּיִּנְעִיךְ עִמְּךְ:

9. Lebensregeln.

Aus Sprichw. Sal. XVII. XXVII.

עָבֶּר פַּת חֲבֵבָּה וְשֵׁלְנָה־בָּה אַבִּית מָלָא זִבְּחֵי־ עָבֶּר שַּׁבְּיל יִמְשֵׁל בְּבֶן־מֵבִישׁ וּבְתִּוֹךְ אַׁחִיבִּבּ זְיִבְלְּהֹי מִשְׁלִּלְ נְתְּלֶּךְ וֹ מַבְּישׁ וּבְתִּוֹךְ אַחִיבּ בּיִּחְלִלְ נְתְלָּרְהוֹ: מֵצְבֵּרְ לַבָּפֶר וְכַוּר לַזָּהָב וּבֹחֶן לִבְּוֹת בּיִּרְלֹּ נַתְלֹּךְ בַּיִּרְ מַבְּעַל־שְׁבַּת־אָטֶן שֶׁבֶּר מִוֹין עַל־ 4 יְהַנְּרְהוּ: מֻבֶּרְתוּ מַלְּתְּיב עַל־שְׁבַּת עשֵׁהוּ שָּׁמֵח לְאִיד לָא 5 לְשִׁ חֵבֵרְ עשֵׂהוּ שָׁמֵח לְאִיד לָא 6 יִנֵקְהוּ: עֲעֶבֶרת זְבֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִּבְּאֶבֶר מַבְּרָיד אַלְוּף: 9 מְבַבָּשׁ אְהַבָּה וְשֹׁנֶה בְּדָבָר מַבְּרָיד אַלְוּף:

^{15.} אָרֶאָ מְּלְחָבְּיִם in den Tiefen der Erde d. i. im Verborgenen vgl. Jes. 45, 19.

^{16.} בְּלָי sie alle, nämlich בְּלִיים die Tage.

^{18. ·}ich erwache und noch bin ich bei dir. Der vollständige Gedanke ist: ich sinne über dich nach auf meinem Lager, der Schlaf überrascht mich, aber erwachend bin ich noch bei dir.

Spr. XVII, 3. Der Schmelztiegel fürs Silber, der Schmelzofen fürs Gold, und so prüfet Jehova die Herzen. Ueber das 1 bei Vergleichung s. §. 152, 1, a. (S. 262 oben). Andere nehmen das 1 als advers. wie 1 Mos. 2, 17. Ps. 5, 8. die Metalle weiss der Mensch zu ergründen, aber das geheime Innere des Herzens durchdringt nur Gott.

^{4.} 기원 concr. Lügner, Betrüger. §. 104, 2, a. — 기가 Part. Hiph. von 기독 für 기가는 §. 67, Anm. 1.

^{9.} Wer Vergehung bedeckt, sucht Liebe; wer Dinge wiederholt (alte, schon vergessene Vergehungen wieder aufwärmt) trennt [von sich] den Freund.

תַּחַת נְּעָרָה בְּמֵבְיִן מֲהַכְּוֹת כְּסִיל מֵאָה: מֵשִׁיב רֻעָה 10. 13 תַּחַת נְּעָרָה בְּמֵבִין מֲהַכְּוֹת כְּסִיל מֵאָה: מֵשִׁיב רֻעָּה 15 תַּחַר מוֹבֶר בְּיִּלְ בְּשִׁע בְּהִיתְ וְהֹיָה נְּם־שְׁנִיהֶם: לָפָּה־עָּה מְחַיר 16 בְּיִר־בְּסִיל לִקְנִוֹת חָׁכְפָּה וְלֶב־אָיִן: בְּכָל־עֵת אֹהַב הָגַעַ 17 בְּיִרְיִּה יְנָּלֵד:

אַל - הַּתְּהַלֵּל בְּיִוֹם מַחֶר כֵּי לְא - תֻׁדָּע מַה־יִלֶּד , XXVII 1, אַל - הָּתְהַלֵּל בְּיוֹם מַחֶר כֵּי לְא - תֵּיד נַכְרִי וִאַל - שִּפְתֵּידִּוּ 2

פָּבֶר אֶבֶן וִנָטֵל הַתְוֹל וִבַעַס אֱוִילֹ בָּבֵר מִשְׁנִיהֶם: 3

אַכְזְרִיּוֹת חֲמָה וְשַׁטֶּף אָף וּמִי יְעֲמֹד לֹפְנֵי קֹנָאָה: סִוֹבָה 4 5. 4

זוֹכַחַת מְגֻלָּה מֵאַהְבָה מְסָתְּרֶת: נָפֶשׁ שְׂבַעָה תָּבַוּס 7

גַפָּת וְנֵפָשׁ רְעַבָּה כַּל־מַר מָתְוֹק: בְּצִפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן־קּנָה 8

^{10.} Sinn: Tadel macht tieferen Eindruck auf den Verständigen, als hundert Schläge auf den Thoren. און Fut. von און So im Lat. Sallust. Jug. 11: verbum — in pectus Jugurthae descendit.

^{13.} Das erste Versglied ist als absoluter Satz zu nehmen.

בם שויהם alle beide, einer so gut wie der andere, §. 152, 2, a.

^{16.} וְלֶבּבּאַיִן. Das 'l copul. hier wie Richt. 16, 5. Vgl. §. 152, 1, Anm. b.

^{17.} לְצֵלְהְ בְּלֵבְּהְ zum Bruder wird er durch die Noth geboren, son der Causa efficiens. Sinn: der Freund beweiset uns immer Liche, aber Noth macht ihn zum wahren Bruder. Vgl. Cic. Lacl. 64. Amicus certus in re incerta cernitur.

Cap. XXVII, 2. Propria laus sordet.

^{3. 138 735} Schwere f. schwer (ist) der Stein, abstr. pro concr. §. 104, 1, Anm. 2. Ebenso v. 4: grausam (ist) der Grimm.

^{5.} אַרָבְה מְּלְאָהָה יִילְאָה versteckte Liebe, die sich nicht kund gibt (בְּילָהְה יִלְּלָהְה מְלַאָּהְיִם entgegengesetzt) durch offenen Tadel des fehlenden Freundes, und, weil sie schont, sich für zart berücksichtigende Liebe ausgibt. Besser als eine solche rückhaltende (מְלֶּהָהָה בָּילִה בְּילִה בְּילִה בְּילִה בִּילִה בְּילִה בּילִיה בּילִיה בּיּיל בּילִיה בּיּיל בּילִיה בּילים בּילִיה בּילִיה בּילים בּילִיה בּילִיה בּילים בּילים בּילים בּילים בּילים בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילים בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילִיה בּילים בּילים בּילִיה בּיל בּילים בּיל בּילים בּילִים בּילים בּילים

^{7.} Satte Seele, hungrige Seele f. Satter, Hungriger. Der Hebräer schreibt nämlich alles, was das Lebensbedürfniss angeht, der sinnlichen Seele ("P., nicht dem []) zu, sagt dah. die Seele hungert, ist satt, fastet, dürstet, hat Ekel, u. s. w. — Das zweite Glied lautet: die hungrige Seele (Nomin. absol.), ihr ist alles Bittere süss. Für den vollständigen Sinn wäre [] zu ergänzen.

^{8.} Wer seine Heimath verlässt, irrt um wie ein flatternder Vogel. Der Orientale besonders hängt mit Liebe an dem heimathlichen Boden.

10. Lob e. tugendh. Hausfrau. Spr. XXXI. 10-51. 95

9 בֵּן אִׁישׁ נוֹדֵר מִמְּקוֹמְוּ: שֶׁמֶן וְּקְמֹרֶת יְשַׂמַח־לֵב וּמֶתֶק בַעִּהוּ מֵעֲצַת־נָפָשׁ:

10. Lob einer tugendhaften Hausfrau. Sprichw. XXXI, 10-31.

10. 11 אַשֶּׁת - חֲיִל מֵי יִמְצָא וְרָחִק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ: בַּטַּח

12 בַּה לֵב בַּעְלָה וְשָׁלֵל לָא יֶחְסָר: גְּמֻלַתְהוּ טִוֹב וְלְאֹ־

13 בָּפְיה: הַיִּיה: הַרְשָׁה צָמֶר וּפִשְׁתִּיכֹם וְתִּעשׁ בְּחַפֶּץ

14 בַּפְּיה: הַיְיהָה בָּאָנִיּוֹת סוֹחֵר מִּשְּרְחָק תַּבִיא לַחְמָה:

15 וַתָּקָם: בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּקּחָהוּ מִפְּרִי כַׁפִּיה נַטְעָה בָּנִים: חָגְרָה 16 בְּעְיֹז מַתְנֶיְהְ וַבְּקִּה בַּרְשִׁה יֻנִיה שִׁלְחָה בַּכִּישִׁוֹר וְכַפִּיהָ 19 לְאִרִיה בַּבִּישִׁוֹר וְכַפִּיה 20 לָאִרִיה בַּלְיָלָה נַרְהּ: יָנִיה שִׁלְחָה בַּבִּישׁוֹר וְכַפִּיה 20 לָאַרְיוֹן:

18 בְּעוֹד מַתְנֶיְה וַבְּבְּה נַרְהּ: יָנִיה שִׁלְחָה בַבִּישׁוֹר וְכַפִּיה 20 לָאַרְיוֹן:

19 לְאֹר יִנְבָּה בַּלְיְלָה נַרְהּ: יְנִיה שִׁלְחָה לָאָבִיוֹן:

21 לְאֹר תִּירָא לְבִיתָה מִשְּׁלֶּג כִּי כַל בּיִּתָה לָבָשׁ שִׁנְיִם:

23. 22

^{9. &#}x27;בְּעְהַקְּ רְעָהֵהּן וְבּוֹיְ. Die Süssigkeit (Wohlthat) seines Freundes (des Freundes, den jemand hat) [geht hervor] aus dem Rath [seiner] Seele (dem verständigen, treuen Rath). And. des Freundes Süsse ist mehr als eigner Rath.

Sprichw. XXXI, 10-31. Dieser Abschnitt ist eines von den alphabetischen Gedichten, in welchem die Anfangsbuchstaben der Verse (oder Halbverse oder Strophen) die Reihe des Alphabets befolgen. Andere sind Ps. 27. 34. 119. Klagel. 1-4.

^{17.} Sie gürtet mit Kraft ihre Hüften und stärket ihre Arme f. sie arbeitet mit Kraft und Emsigkeit.

^{20.} Sie breitet ihre Hand dem Armen aus, öffnet ihm die Hand freigebig.

^{23. &#}x27;נְלֵלֵי וְלֵלֹי die durch den Fleiss der Frau geförderte Wohlhabenheit des Hauses hebt auch das Ansehen des Mannes. — מְּלֵייִבְּי Der Platz vor dem Thore dient den Morgenländern zum Gerichts-, Kauf- und Handelsplatze, und zum Versammlungsplatze des Volkes und der Vornehmen.

בַּעְלֶה בְּשִׁבְּתֹּוֹ עִם־זְקְנֵי־אָרֶץ: סָרֵין עֲשְׁתָה וַתִּמְכֵּר וַחֲגֹוֹר 24

נְתְנָדֹה לַפְּנַעֲנִי: עוֹז ֹ וְהָדֶר לְבוּשָׁה וַתִּשְׁחַק לְיִוֹכֹם 25

אַחְרוֹן: פִּיהָ פַּתְחָה בְחָכְמָה וְתְוֹרַת ֹשֶׁסְּד עַלֹּ לְשׁוֹנָה: 28. 27

אַוֹפִיָּה חֲלִיכָוֹת בֵּיתָה וְלֶחֶם עַצְּלוֹת לָא תֹאכֵלוּ לָפוֹ 29. 27

בְּנִיהְ וַיְאַשְׁרְוּהָ בַּעְלָה וַיְהַלְלָה: רַבֵּוֹת בָּנוֹת עֲשׁוּ חָזִל 29

וְאַמְּר עָלִית עַל ־ כָּלָנָה: שֶׁקֶר חַחֵן וְהֶבֶל הַיִּפִּי אִשָּׁה 30

בַּשְׁעָרִים מִּעְשֶׂיהָ:

11. Gottes Allmacht und Weisheit, und des Menschen Ohnmacht und Beschränktheit. Hiob XXXVIII. XXXIX.

Nach einer bei den alten Hebräern herrschenden Vorstellung standen Tugend und äusseres Glück, Laster und Verderben schon hier auf Erden in unmittelbarer Verbindung, und jedes, besonders ungewöhnliche, Unglück

^{24.} Noch jetzt werden im Oriente die in den Harems verfertigten Arbeiten auswärts verkauft, und vorzügliche Stücke sind gesucht und gehen in die Ferne.

^{25.} Glanz und Herrlichkeit ist ihr Gewand (vgl. Ps. 104, 1), und sie lacht des künftigen Tages, darf diesen nicht ängstlich fürehten, denn es ist für sie und die ihrigen gesorgt.

^{26.} לְּחֶה חֲלֵיּה das Gesetz der Huld. Vgl. Schiller: Nur durch Anmuth allein herrschet und herrsche das Weib.

^{27.} אַנְפַיָּה §. 74, Anm. 5.

^{28.} Ihre Söhne treten auf und preisen sie, ihr Mann, er lobet sie, §. 142, 2 zu Ende.

^{29.} Dieser Vers spricht das Lob aus, das die Söhne und der Mann der tugendhaften Hausfrau zollen. — " in weiter [sind] der Weiber [nii] in weitem Sinne genommen), [welche] Bravheit üben, §. 142, 1, b. Oder, nach den alten Uebersetzern: Viele Töchter gewähren Reichthum. Im Oriente, wo der Bräutigam einen Preis erlegt für seine Künftige, machen noch heute die Töchter ein Vermögen aus und ein armer Mann, der ihrer viele hat, kommt dadurch zu einem verhältnissmässigen Reichthum. Der Gedanke wäre also, die tugendhafte Frau sei für sich schon ein grösserer Schatz als noch so viele Töchter.

^{34.} אָבֶרי יָדְיהָ מְשְׁרֵי יְדִיהָּן gebet ihr von der Frucht ihrer Hände d. h. den verdienten Lohn ihrer Arbeit, näml. Ehre und Ruhm.

galt allgemein für ein unmittelbares göttliches Strafgericht. Als daher der fromme und gottesfürchtige Hiob auf einmal seiner Familie und Güter beraubt und von einer schrecklichen Art des Aussatzes befallen wurde, erfukr er noch obendrein die schmerzliche Demüthigung, von seinen Freunden erst versteckter, dann immer offener, für einen, wenn gleich geheimen, Frevler erklärt zu werden, den hier nur die verdiente Strafe treffe. Seiner Unschuld sich bewusst, bricht Hiob darüber in die bittersten Klagen aus, nennt Gott ungerecht, und wünscht wiederholt, sich vor ihm vertheidigen zu können. Sein Wunsch wird erfüllt, Jehova erscheint in einer Wetterwolke, und verweiset ihm die Dreistigkeit, womit er die Wege der Vorsehung zu meistern gewagt hatte. Die vorgelegten Fragen betreffen Geheimnisse der Natur, die ihn zur Erkenntniss seiner Unwissenheit führen sollen. Das Resultat ist: «Gott kann von dem Meuschen, der nicht einmal die Körperwelt und ihre Gesetze kennt, auf keine Weise gerichtet werden. Anbetend muss sieh dieser dem Willen des Unendlichen fügen."

1, XXXVIII וַיְעַן־יְהוֹהַ אֶת־אִיוֹב מִן הַסְּעָרָה וַיְאמַר:
3. 2 מֵי זֶהוּמַחְשִׁידְּ עַצָה בְּמִלִּין בְּלִי־דָעַת: אֲזָר־נָא כְגָבֶר
4 חַלָּצִידְּ וְּאֶשְׁאָלְּדְּ וְהְוֹדִיעֵנִי: אֵיפָה הַיִיתָ בְּיָסְדִי־אָרֶץ
5 הַבֵּּר אִם־יַדַעְהָּ בִינְה: מִי־שֵׁם מְמַבִּיהָ בִּי תַדָע אָוֹ מִי־אָרָה אֶבֶן
6 נָמָה עַלֶּיִה קְּוּ: עַל־מָה אֲדָנֵיהָ הָמְבָּעוּ אָוֹ מִי־יִּרָה אֶבֶן 6 בָּנָהְה: בְּרָן־יַחַד כָּוֹכְבֵי בָּלֶר וַיַּרִיעוּ כָּל־בְּנֵי אֶלְהִים:
9. 8 נַיַּסֶךְ בִּדְלַתַיִם יָם בְּגִיהוֹוֹ מֵרֶחֶם וַצֵּא: בְּשׁוּמֵי עָנָן לְבָשְׁוֹ

Hiob XXXVIII, 1. הַעָּיֶהַ זְיֹף. Aus dem Wetter, das mit der Erscheinung des nahenden Gottes verbunden zu sein pflegt.

^{2.} Tyy den Rathschluss se. Gottes.

^{3.} Die Lenden gürten f. sieh rüsten, gleich einem Krieger.

^{4.} Verstand, Kenntniss wissen, ein häufiger Hebraismus f. be sitzen.

^{7.} Die Sehöpfung der Erde wird wie der Bau eines Hauses beschrieben. Bei der Grundlegung derselben jauchzen die Morgensterne und die Söhne Gottes. Beide Ausdrücke sind beinahe gleichbedeutend, insofern die Hebräer die Sterne als belebte Wesen, wie die Engel, und beide als das Heer Jehova's (מַלְּבְּיִלְינִי betrachten. בְּיִלְינִי \$. 129, Anm. 2. Ebenso v. 8 (zweites Glied). v. 9 vgl. 10. 11. v. 13.

^{8.} בְּיְלְתִים הְּלְתִים Und [wer] umzäunte mit Pforten das Meer? So heissen bildlich seine Ufer. "? ist aus v. 5 und 6 zu wiederholen. Der

וְעֲרַפֶּל חֲתֻלָּתְוֹ: וָאֶשְׁבָּר עָלֵיו חָקֵי וְאָשִׁים בְּרֵיחַ וּדְלָתִים: 10 גַּן אֲמִׁר עַד־פָּה תֻבוֹא וְלָא תֹסִיף וּפָּא יָשִׁית בּגְאַוֹן גַּלְיה: 11 גז 13. 12 הַמִּיבֶיך צִּיִּית בְּגָאַוֹן גַּלְיה: 13 בּכִּיְפָּוֹת תָאָרֶץ וְיִנְעֲרָוּ רְשָׁעֵים מִבְּינָת מְרְשָׁעֵים אוֹרֶם וּזְרוֹעַ 15 בּכַיְפָּוֹת תָאָרֶץ וְיִנְעֲרָוּ רְשָׁעֵים מִבְּינָת מִרְשָׁעֵים אוֹרֶם וּזְרוֹעַ 15 בְּכִירִי יָם וּבְחֵעֶר אְהֹוֹכם 16 בְּבָּאת עַד־יִנְבֶי יַמָם וּבְחַעֶּר אְהֹוֹכם 16 הַתְּקַר הְהֹוֹלֵי לַךְ שַׁעֲרִי־ מֵוֶת וְשַׁעֲרֵי צַלְמֵּוֶת תִּרְאָה: 17

Dichter lässt das Meer aus dem Schoosse der Erde hervorgehen, und vergleicht dieses mit dem Hervorgehen eines Kindes aus der Mutter Schooss. Dahin gehören auch die Metaphern von v. 9.

- 10. אָלֶיוֹ חָקִי [als] ich ihm meine Grenze bestimmte. אָלַ im B. Niob öfter == \$6, 27. 30, 2. 33, 27.
- 11. יְשׁיף und sollst nicht fortfahren, näml zu kommen, nicht weiter kommen. הְשִׁיים impers. setze man f. sei gesetzt, se. אָר ein Ziel, אָרָאָד beim Uebermuth deiner Wogen, wenn deine Wogen toben.
 - 12. מְיָהְיִיך s. das Wortregister unter אָ no. 3, d.
- 13. אָבְּחַלְּבְּרֵוּ בְּעֵרְהְּ die Morgenröthe) ergreift die Fittige (Enden) der Erde. יְּשָׁעִים מְמְבָּה und dass die Frevler von ihr abgeschüttelt werden. Die Erde erscheint als ein Teppich von dem, wenn die Morgenröthe ihn fasst, die Bösen, die sich zu ihrem Werk der Nacht gefreut und welche nun der anbrechende Tag verscheucht, gleichsam abgeschüttelt werden.
- 15. PJN. Das Licht der Gottlosen (die Nacht, die nächtliche Dämmerung, die ihnen statt des Lichtes gedient, vgl. 24, 17 u. oben v. 13) wird entrückt, und ihr (zu Gewaltthaten) aufgehobener Arm wird zerbrochen, beides durch den Morgen, der die Werke der Finsterniss hemmt.
- 17. Thore des Todes, Thore der Finsterniss d. i. des Todtenreiches (సేస్త్రి).

19. 18 הַתְּבּנַנְתָּ עַד־רַחֲבִּי־אָרֶץ הַבּּר אִם־יָדֶעְתָּ כָלָהוּ אֵיזֶה 20 הַדֶּרֶךְ יִשְׁכָּן ־אָוֹר וְחֹשֶׁךְ אֵיזֶה מְקוֹמְוֹּוּ כֵּי תֻקּחֶנּוּ אֵל־ 20 הַדֶּרֶךְ יִשְׁכָּן יְאִוֹר וְחֹשֶׁךְ אֵיזֶה מְקוֹמְוֹוּ כֵּי תֻקּחֶנּוּ אֵל־ 21 בְּבוּלְוֹ וְכִי תָּבִין נְתִיבִוֹת בִּיתְוֹוּ זָדַעְתָּ כִּי־אָז תִּנָּלֵד וּמִסְכֵּר 22 יָמֵיךְ רַבְּים: הֲבָאתָ אֶל ־ אְצְרְוֹת שֵׁלֶג וְאוֹצְרְוֹת בָּרֶד 22 יָמֵיךְ רַבְּים: הְבָּאתָ אֶל ־ אְצְרְוֹת שֵׁלֶג וְאוֹצְרְוֹת בָּרֶד 25. 24 אַנֶּרֶץ הְדָרֶן בְּרָדְן לְאַר בַּרָן בְּחַיִּיִז קֹלְוֹתוּ לְבִיְשְׁטֵּרְ תְּעָלָה וְּעָלָה וְבֶּרֶן בְּרָן בִּיוֹן קֹלְוֹתוּ לְבִיקְיִין שֹׁאָר וּמְשׁוּאָה בּרָר לִא־ אָדָרם בְּוֹּן בְּוֹיִן שֹׁאָר וּמְשׁוּאָה בְּרָר לִא־ אָדָר בְּרְ בִּיוֹ בְּוֹיִין שֹׁבִּיע שֹׁאָה וּמְשׁוּאָה בְּרָר לִא־ אָדָרם בְּוֹּי לְחַמְּבִיע שֹׁאָה וּמְשׁוּאָה

^{18.} אָרַבְּי fragend, aber nicht mit התובית. wie v. 16 u. 17 um den Zusammenstoss zweier ה zu vermeiden. — רְחַבֵּי אָרָץ. Die Breite der Erde, welche sich der Hebräer als eine Scheibe dachte, wird hier als ein dem Menschen unbekanntes Geheimniss betrachtet. Es steht im Pl.: die (verschiedenen) Breiten, wenn nicht der Plur. blos nach §. 106, 2, a zu nehmen ist.

^{19.} אַיִּה — אוֹר . Wo ist der Weg [dahin wo] das Licht wohnt? Vgl. v. 24. §. 121, 3, e.

^{20.} בְּי תַּקְתְּבּוֹ וְבֹּוֹיְ . Denn du brachtest es (Licht und Finsterniss, hier als besondere Materien gedacht, wie 1 M. 1, 4) zu seiner Grenze; ironisch wie v. 5: יַחָרָ יַחָ und v. 21. – יִרְ מָבִי das zu wiederholende denn wird im Hebräischen so, auch durch יִרְ, יִרְ ausgedrückt (Jes. 6, 5), wo wir sagen: denn – und.

^{21.} מִּסְפֵּר יָמֵידְ רַבִּים s. §. 145, 1.

^{22. 23.} Die, wahrscheinlich über dem Himmelsgewölbe, aufgespeicherten Vorräthe von Schnee und Hagel sind gespart für «die Zeit der Noth (die herbe Zeit), den Tag des Kampfs und der Schlacht", d. h. für die Anlässe wo Gott die Menschen dadurch züchtigen will und wo der Hagel u. s. w. in seiner Hand zur zerstörenden Waffe wird. Vielleicht ist aber «die herbe Zeit und der Tag des Kampfs" ganz einfach der Winter, der dichterisch als eine Zeit gefasst wird, wo der Himmel der Erde den Krieg macht; ein sprechendes Bild für jenes Klima, wo der Sommer in ungetrübter Bläue den wolkenlosen Himmel zeigt, der Winter aber in Stürmen und Güssen rast.

^{25.} Wörtlich: wer theilt dem Regengusse den Canal (od. die Canale) d. h. wer leitet die Bäche des Himmels dahin, wo sie sich ergiessen sollen?

^{26.} לאֹ־אִישׁ אישׁ בּוֹ, vollst. אֲשֶׁר לֹא אִישׁ wo kein Mann (Mensch) ist, und im zweiten Gliede אֲשָׁר לֹא אָרָם בּוֹ

וּלְהַצְּמִיחַ מַצָּא דֶשָׁאוּ הַנְשׁ לַפֶּטֶר אָב אוּ מִי הוּלִיר 29 אָּגְלֵי מָלוּ מַפֶּטֶן מִי יָצָא הַקָּרַח וּכְפָּר שָׁמַּיִם מֵי יִלָּדְוּ 29 אָּגְלֵי מָלוּ מָפָּטֶן מִי יָצָא הַקָּרַח וּכְפָּר שָׁמַּיִם מֵי יִלְדְוּ 31. 30 מַעֲדַנְוֹת כִּימֶה אוֹ־מְוֹשְׁכְוֹת כְּסֵיל תְּפַּתְּחֵּי הַתֹּצִיא מַזְּרָוֹת 32 מַעֲדַנְוֹת כִּימֶה אְנֹ־מְוֹת כְּסֵיל תְּפַּתְּחֵי הָתִצִיא מַזְּרָוֹת 33 הְּעָתוֹ וְעִלְ בָּצְיֶיה תַּנְחֵם לָעֵב קוֹעֶלְ וְשִׁפְעַת מִי מִים 34 מִּכְּפֶּרְ שְׁרָקִים בְּרָכִים וְיֵלֵכוּ וְיְאִמְרִוּ לְךְּ הִנֵּנוּוּ מִי־ 35 מִי יַשְּׁבְּיבוּ בְּצָּצְתְת 38 מִי יַשְׁבְּיבוּ בְּצָּצְתְת 38

^{27.} אַלְּשׁוֹלְאָל eine paronomastische Verbindung, wie: Wüste und Verwüstung, Oede und Verödung. אַלְּיִל אַלְילֵי der Ort wo das Grün hervorkommt, der Rasen, die Aue. Vgl. 28, 1. Sinn von v. 25—27: Wer hat den Regengüssen, den Blitzstrahlen ihre Richtung bestimmt, und es so gefügt, dass auch diejenigen Gegenden der Erde bewässert werden, die sich keiner menschlichen Pflege zu erfrenen haben?

^{29.} יְלְפּלֹי וְגוֹי steht hier im Genitiv, §. 120, 3. — יְּלְפּלֹי וְגוֹי. Zu der Construction vgl. §. 142, 2.

^{31.} Das Siebengestirn erscheint dem Hebräer als ein zusammengebundenes und angereihtes Häuflein (בְּיִלְיִי) von Sternen, der Orion (בְּיִלִי) als ein am Himmel angefesselter Riese. Hieraus sind die Bilder des Dichters zu erklären.

^{32.} אַבְּיִים das Suff. geht auf אַבְּיִים, steht aber ungenau nach §. 144, Anm. 1; oder man ergänze: [ein Jedes (von den Zeichen des Thierkreises)] zu seiner Zeit. Das «Herausführen» bezieht sich auf das Erscheinen derselben über dem Horizonte. — Die «Kinder des Bärengestirnes» (שִׁיִי) sind die drei Sterne, die wir den Schwanz dieses Gestirnes nennen. על הַבְּנִים על הַבְּנִים על הַבְּנִים 5 Mos. 22, 6. בַּנִים הַבּנִים Fut. Hiph. von הַבָּי, mit dem Suff. • ...

^{34.} Erhebst du zu den Wolken deine Stimme, und decket dich eine Wassermenge? f. wird, wenn du den Wolken befiehlst, dich eine Wassermenge decken, d. i. wirst du den Wolken gebieten können? Dieselbe Construction v. 35 und Jes. 5, 4. Vgl. §. 152, 4, a.

^{38.} Wörtlich: wenn sich der Staub zu einem Guss ergiesst d. i. in eine flüssige Masse zusammenrinnt.

39 עַפָּר לַמּוּצֵק וּרְגָבִים יְדָבָּקוּ: הַתָּצִּוּד לְלָבֵיא טָרֶף וְחַיַּתְ 40 כְּפִּירֵים הְּמֵלֵא: כִּי־יָשְׁחוּ בַּמְּעוֹנְוֹת יִשְׁבִּוּ בַּסְּבָּה לְמִוֹּדְ 41 אָרֶב: מֵי יָכִין לְעֹרֵב צֵידְוֹ כֵּי יֻלָדִיו אֶל־אֵל יְשַׁוּעֵוּ יִׁתְעוּ לִבְּלִי־אְּכֶּל:

1, XXXIX בּיַבְּעָתָ עָת לֶבֶת יַעְלֵי־סָלֵע חֹלֶל אַיָּלְוֹת תִּשְּׁמְרוּ 1, XXXIX בְּיַבְעָהָ עָת לְבֶתְ יַעְלֵי־סָלֵע חֹלֶל אַיָּלְוֹת תִּשְׁמְרוּ 2. 3 בְּיַבְעָהָ עָת לְדָתְּנָהוּ הָבְלֵינָה בְּלֵינָה הְבְּלֵינָה הְבָּלְיְנָה הְבְּלֵינָה הְבְּלֵינָה הְבָּלְיְנָה הְבָּלְיְנָה הְבָּלְיְנָה הְבָּלְיְנָה הְבָּלְיִה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּר בְּבְר וֹבְיִה בְּעָבוּ לְבִין בְּיִבְיִה בְּעָבְּוֹ בְּרְוֹשׁ בּּנֶלְה בְּנִים בְּבָּר אָבְיּקְבוּ בְּבְרוֹ בִּיְרוֹשׁ בְּבָר הְבָּבְר אִם־יְעָבְּר בְּבְרוֹ בְּרְוֹשׁ בְּבָר בְּבְרוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בִּיְלוֹשׁ בְּבָּר הְבִּבְר אִם־יְעָהוּ וְאַבְּרְבוּק יְבְרוֹשׁ: 10 בִּבְרוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹשׁ בְּבְרְבוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹת בְּבְרוֹב בְּתְלֹין עַל־בְּבְבּה הַתְּבְּבְּרוֹ בְּרְוֹשׁ: בְּבְרוֹת בְּבְרוֹ בְּבְרוֹ בְּבְרוֹת בְּבְרוֹ בְּבְרוֹת בְּבְרוֹ בְּבְרוֹשׁ: בְּבְרוֹם בְּבְרוֹת בְּבְרוֹב בְּבְרוֹ בְבְּבְרוֹת בְּבְרוֹם בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹש בְּבְרוֹת בְּבְרוֹם בְּבְרוֹת בְּבְרוֹת בְּבְרוֹם בְּבְרוֹב בְּבְרוֹ בְבְּבְרוֹ בְבְּבְרוֹת בְּבְּרְוֹם בְּבְרוֹת בְּבְרוֹם בְּבְרוֹם בְּבְבְרוֹ בְבְבְרוֹ בְּבְרוֹת בְּבְרוֹם בְּבְרוֹים בְּבְבְרוֹ בְּבְרוֹם בְּבְּרְוֹם בְּבְרוֹב בְּבְרוֹ בְבְּבְרוֹ בְבְבְרוֹ בְּבְרְוֹים בְּבְרוֹים בְּבְּבְרוֹ בְּבְּרְוֹים בְּבְרוֹים בְּבְּרְלִם בְּבָבְרוֹ וְבְּבְיוֹיִי בְּיִיבְרוֹי בְּיִבְיִים בְּבְבְרוֹ בְּבְרוֹים בְּבְּרוֹים בְּבְּרְבְּבְרוֹים בְּבְּרְוֹים בְּבְרוֹים בְּבְּרוֹים בְּבְרוֹים בְּבְבְרוֹים בְּבְּבְרוֹים בְבְּבְרוֹים בְּבְבְרוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְבְּבְיוֹים בְּבְּבְרוֹים בְּבְיוֹים בְּבִיוֹים בְּבְבְּבְיוֹים בְּבְבְיוֹים בְּבְּבְיִים בְּבְיּבְיוֹים בְּבְּבְיוֹים בְּבְבְיוֹים בְּבְיוֹים בְּבְבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְבְיוֹב בְּבְיוֹים בְּבְבְּבְיוֹב בְּבְבְיוֹב בְּבְיוֹבְיוֹ בְיּבְבְיוֹב בְּבְבְּבְיוֹב בְּבְבְּבְיוֹבְיוֹב בְּבְּבְיוֹב בְּבְיוֹב בְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְּבְבִיים בְּבְבוֹים בְּבְּבִיים בְּבּבּבְיוֹם בְּבְּבִיים בְּבּבּיוֹם בְּבְבִיים בְּבִיים בְּבְּבוּבְיוֹם בְּבִיים בְּבִיים בְּבְיוֹם בְּבִיים

^{39.} Es folgen nun Fragen aus dem Thierreiche, wesshalb auch Mehrere hier das neue Capitel angehen lassen.

Cap. XXXIX, 2. לְּבְּעָבִים בְּיַבְיִים die Monden, [welche] sie erfüllen d. i. bis zur Geburt vollmachen, brauchen. — לְּבָּבְיּלְ f. בְּיִלְיִי inf. Kal. mit Suff. von לְבִילָּיִי, \$. 88. 1, Anm. 2.

^{3.} אַפְלֵיקְים הְּשְׁלֵּחְנָה sie werfen von sich ihre Schmerzen d. i. ihre Jungen, die ihnen bis zur Geburt so viel Schmerzen machten.

^{7.} קְּנְהַן das Getümmel der Stadt, wo der zahme Esel sich abmühen muss.

^{8.} מְלֵּרְ חֲׁלֵּרִי das Erspähte der Berge, was er auf den Bergen erspähen kann, die magere Bergweide; vgl. das folgende Glied: allem Grünspürt er nach. Er bewohnt Gegenden wo dasselbe selten ist.

^{10.} בְּתְּלֶבְ an die Furche seines Seiles d. i. an die Furche, die er zieht, gespannt an sein Zugseil. — פְּתַבְּאָלֵב hinter dir her d. i. dir folgend, folgsam. Sonst könnte es darauf bezogen werden, dass den erst zu bändigenden Stier ein vorausgehender Landmann führen muss.

^{12.} בְּיִּיְיִיכ ְנְגּוֹיִ dass er zurück — d. i. heimführe deine Aussaat (das Ergebniss der Aussaat, das geerntete Getreide) und deine Tenne (das Ergebniss der Tenne, das gedroschene Getreide).

- 14. בְּבְּרָהָ sie (das Straussenweibehen) wärmt [sie]. Die Feminina בְּבַּרָה, בּוֹנַהְ beziehen sieh auf das Straussenweibehen (בְּנָהָן). Ebenso die darauf bezüglichen Verba und Pronomina v. 15 19, ausgenommen הַּקְשָּׁיִר, v. 16, worauf §. 144 Anm. 1 anzuwenden ist.
- 15. Die Suffixa von אָדוֹעֶדְהָ, הְּדְוֹעֶדְהָ beziehen sich auf בּיצִים Eier, nach §. 143, 3.
- 16. 'לְאֵבְלֶּהְ לְאֵלְיִּ בְּלֵּא ' als wären sie nicht sein (s. בֹּ im Wortreg.); ist vergeblich seine Anstrengung (d. h. werden seine Eier, die er in den Sand gelegt hat, zertreten und ist so seine ganze Mühe umsonst gewesen), [so ist er] ohne Sorge (es kümmert ihn nicht).
- 17. 구현구 Præt. Hiph. von 구한글 mit dem Suff. 3 fem. Die Dummheit der Straussen ist nicht blos im Morgenland sprichwörtlich, sondern selbst bei uns ist sein Verfahren, womit er sich dem Auge des Jägers zu entziehen meint, ins Sprichwort übergegangen.
- 18. Wenn er sich nun in die Höhe (empor vom Neste) aufpeitscht (mit seinen Flügeln), so u. s. w. Man kann אָבָיָל in der Bedeutung jetzt, nun nehmen (s. zu 1 Sam. 20, 12), oder man ergänze אָבָיל , dann wenn... (vgl. 6, 17).
- 19. Die Erwähnung des Pferdes bei der Straussenjagd leitet den Dichter zu einer Schilderung desselben. הַּלְצְלֵיך Beben, Schauer, für die wallende, bewegte Mähne. Oder nach dem Chald. Hoheit. «Bekleidetest du seinen Hals mit Hoheit (Majestät)»?

^{13.} ΤΕΣΕΙ ΕΙΣΕΙ Ε

12. Parabel vom ausgearteten Weinberge, und Anwendung derselben auf das Volk von Juda. Jes. V. 1—29.

וּבַאשֵׁר חַלְלִים שֵׁם הְוֹא:

1 אָשֵׁירָה נָא לְיִדִידִּי שִׁירָת דּוֹדָי לְכַרְמֵּוֹ בֶּנֶם הָיָה לְיִדִידָי

20. Lehrst du es hüpfen wie die Heuschrecken? Joel 2, 4 wird umgekehrt das Hüpfen der Heuschrecken mit dem Galoppiren der Pferde verglichen. — Pracht [ist] sein Schnauben, Schrecken! Sein prächtiges Schnauben ist schrecklich.

24. אָרֶארֹ אָרֵילְ es schlürft den Boden f. wirft ihn im schnellen Laufe hinter sich. Virg. Georg. 3, 143: aeri carpere prata fuga. — בּי־קוֹל שׁוֹפֵּבּ wenn die Stimme der Trompete sc. ertönt. Diese Ellipse ist gerade bei השנה, s. Jes. 13, 4. 52, 8. 66, 6. Vgl. für den Sinn Virg. Georg 3, 82: si qua sonum procul arma dedere, stare loco nescit.

25. אַמְר פּאָר es spricht: Hui! So drückt der Dichter das muthige Wiehern des Rosses aus.

26. Er breitet seine Fittige nach Süden, als Zugvogel.

27. בְּלְבְּיֵהַ sc. אוֹל er macht hoch das Fliegen, fliegt hoch. Vollständig steht es 5, 7. — יְרִים und [geschieht es auf deinen Befehl] dass

er hoch macht (anlegt) sein Nest?

30. אילָייֵי nach dieser Form Fut. Pi. von אַלְייִ , welches sonst nicht vorkommt, aber die Bedeutung von אַלי schlürsen gehabt haben könnte. Vielleicht ist aber zu lesen לועליי, mit den Vocalen יוֹלְיִילַי, wô cs dann Præt. Pilpel von אַלי sein würde, mit iterativer Bedeutung: sorbillare, nach §. 54, 4 Anm.)

Jes. V, 1. אַשְׁירֶה־אָּ ich will doch singen, lasst mich singen, s. v. 5: אָלִרִיךְ אָגוֹי §, 126, 1, מ. — יִּדִירִי נְגוֹי von meinem Freunde, meines

- מְּנְכָּל בְּתוֹבֹוּ וְגַם־טֶּקֶב חָצֵב בְּוֹ וַיְסַקְּלֵחוּ וַיִּשָּׁנְתוּ שַׁנְבִים וַיְּעֲשׁ מִנְּכָּל בְּתוֹבֹוּ וְגַם־טֶּקֵב חָצֵב בְּוֹ וַיְסַןְּ לַעֲשִׂוֹת עֲנָבִים וַיִּעְשׁ
- בּאָשִׁים: וְעַתָּה יוֹשָׁב יְרְוּשָׁלַיִם וְאַישׁ יְהוּדָה שִׁפְּמוּ בָּא
- בּינֶי וּבֵין בַּרְמְיוּ מַה־ לַעֲשִׂוֹת עוֹד לְכַרְמִׁי וְלָא עָשִׂיתִי 4
- בּוֹ מַדְוֹעֵ קוְנִיתִי לַעֲשִּׂוֹת עֲנָבִים וַיִּעַשׁ בְּאִשִּׁים: וְעַתָּה 5 אוֹדְיעָה נַאַ אֶתְּבֶּם אֵת אֲשֶׁר ְאֵנִי עשֶׁה לְכַרְמֵי הָסֵר מְשִּׁוּכָּתוֹ
- יְהָיָה לְבָעֵׁר פָּרִץ נְּדֵרָוֹ וְהָיָה לְמִרְמָסוּ וַאֲשִׁיתַהוּ בָתָה 6 לְא יִזָּמֵר וְלָא יִעָבֵר וְעָלָה שָׁמִיר וַשֵּׁיִת וְעַל הֻעָבִים אֲצַּוֶּה לְא יִזָּמֵר וְלָא יִנְבֵר וְעָלָה שָׁמִיר וַשֵּׁיִת וְעַל הֻעָבִים אֲצַוֶּּה
- מָהַמְמָיר עָלֶיו מָמֶר: כֵּי כֶּרֶם יְהֹנֶה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׁרָאֵׁל זּ וְאֵישׁ יְהוּדָה נְבָע שַׁעֲשׁוּעֵיו וַיַקו לְמִשְׁכָּטׁ וְהִנֵּר־הֹ מִשְׁכָּּח לצדקה והנה צעקה: הֹוֹי מִנִּיעֵי בַּיִּת בָּבִית שַׁרֵה בִּשֵּׁרָה 8

Freundes Lied von seinem Weinberge. Die Parabel wird, weil sie im

- dichterischen Parallelismus gesprochen ist, ein Lied genannt.
 2. אַ אַרְאַנְיּייִן bepflanzte ihn mit edeln Reben, §. 436, 2.
- 3. Worte, welche der Freund des Propheten d. i. der Besitzer des Weinberges spricht. The und The collectiv zu nehmen, dah. mit dem Plur. §. 106, 1. 143, 1.
- 4. Warum, da ich auf Trauben wartete, brachte er Heerlinge? Vgl. oben Hiob 38, 34. 35.
- 5. אָר אָשֶר־אַנִי עשׁר אָמּר facturus sum (s. לְשֶׁר M. 41, 25). Ueber die folg. Infinitivi absoluti s. §. 128, 1, Anm.
- 6. אַלָּה שָׁרִיר וְשָׁרָה 1 er soll aufgehen in Dornen und Disteln. §. 135, 1, Anm. 2. In den Worten: den Wolken will ich befehlen u. s. w. verlässt der Prophet die Fiction. Der Besitzer des Weinbergs in der Parabel, als Mensch, konnte den Wolken nicht befehlen. Da aber zu Folge der Erklärung (v. 7) durch ihn Jehova bedeutet wurde, so wird diese hier anticipirt, und der fingirten Person in der Parabel etwas zugeschrieben, was nur von Gott gesagt werden konnte. Daher kann auch v. 7 fortgefahren werden: denn der Weinberg Jehova's.
- 7. Die Wörter ÞÞÞÞ (Recht) und ਜਿਸਦੇ (Blutvergiessen), ਜਿਸਦੇ (Gerechtigkeit) und ਜਿਸਦੇ (Geschrei se. der Unterdrückten) bilden Parono masieen (s. zu 1 M. 1, 2), und sind gewählt worden, um durch den ähnlichen Klang den Gegensatz der Bedeutung desto schärfer zu bezeichnen. Im Deutschen kann man es etwa nachbilden durch: Gutthat, Blutbad; Beglückung, Bedrückung.
- 8. Es folgen Weheruse über eine Reihe von Lastern, denen besonders die Vornehmen des Volkes ergeben waren, als Habsucht v. 8, Schwel-

יַּקְרֶיבוּ עַד אָפֶס מֶּלּוֹם וְהוּשַׁבְתֶּם לְבַּדְּכֶם בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

9 בְּאָיָנֻ יְהוֹה צְּבָאוֹת אִם לֹא בָּתִּים רַבִּים לְשַׁבֶּה יְהְיֹּוּ

10 בְּדִּלִים וְטוֹבִים מֵאֵין יוֹשֵבוּ כִּי עֲשֵׁרֶת צִמְדֵּי בֶּרֶם יְעֲשֵׂוּ

11 בַּת אֶחֶת וְזֶרַע הָמֶר יְעֲשֶׂה אֵיפָהוּ הְוֹי מַשְׁכִּימִי בַבְּכֶּר יִּעֲשָׂה אֵיפָהוּ הְוֹי מַשְׁכִּימִי בַבְּכֶּר יִּרְדָּפּוּ מְאָחֲרֵי בַּנְּשֶׁה אֵיפָהוּ הְוֹיָה כְנוֹר וָנָבֶל שַׁבֵּי מִבְּלִי הְוֹיָלְ לִא יַבִּיטוּ וּמְעֲשֵׂה בָּבְּעָר יְהְוֹיִבְה וְיִּלְיִ מִּבְּיֹי דְּעָתַ וּכְבוֹרוֹ מְתֵי וּבְּעָבְיוֹ לֹא רָאִוּ לִבְּלִי הָשָׁוֹלְ בְּמְבִּי הְעָבְּה שְׁאוֹל נַפְּשָּׁה וּבְּעָבְוֹ הְנְיִבְ הְבְּבְּיִ הְשָׁוֹלְ בְּבְּבְּיִה וְשָׁבְּוֹ הְעָבְיִה הְשְׁוֹלְ בְּבְּעָבְוֹת הְעָבְלִי הַשְּׁוֹלְ בְּבְּבְּיִה הְשָׁבְּלְ הְשְׁבִּי הְשָׁוֹלְ בְּבְּבְיֹת הְעָבְלִי הְשָׁוֹלְ בְּבְּבְיֹת הְעָבְלִה וְשְׁבְּלֵי הְשָׁבְּתְּ וְנִבְּלְ הִיּשְׁבְּתִּ הְעָבְיוֹת הְעָבְלִי הְשָׁבְּתְּיִבְ הִיּשְׁבְּתִּ הְעָבְיִ הְשָׁבְּוֹ בְּבְּבְרִה הְשְׁבִּלְוֹ בְּשְׁבִּה וְעָבְלִי הְשָׁבְּלְיִ הְשְׁבְּבְרִית הְעָבְלִי הְשָׁבְּלְיִ הְשָׁבְּיִוֹ הְעָבְיִים וְחִבְּלֵי הְשְׁבְּלְיִי הְשְׁבְּבְי הְנִיבְיוֹ בְּבְּבְרִים וְבְבִּבְי הְשְׁבְּלִים וְבְּבְיִים וְשְׁבְּבְיִים בְּבְּבְיִים וְבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְבְיִים הְשִׁבְּיִבְּה הְיִיבְם הְבְּבְייִבְּבְּי הְשְׁבְּבְיִים וְבְּבְּבְי הְשְׁבְּבְייִ הְשְׁבְּבְייִם וְבְּבְּבְרָת הְשְׁבְּבְי הְעָבְיוֹ בְּבְּבְיִים וְבְּבְבְּבְית הְשְׁבְּבְיוֹ בְּבְּבְיים וְבְּבְיבְים בְּעָבְיוֹם וְבִּבְייִים וְבְּבְיבְים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְבְייִם בְּבְבְייִם בְּבְּבְיִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים וְבְבְּיִים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְיים בְּיִבְּים בְּבְּבְיִים וְבְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְעְבְּיוֹ בְּבְייִבְיוֹ בְּבְּיִבְיים בְּבְּבְּבְיּבְיוֹים בְּיבְבְּיִים בְּבְּבְּבְיּבְים בְּבְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיּבְיּבְיּבְים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיּבְים בְּבְּבְיּבְיוּבְיוּ בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְיוֹבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְיבְיוּים בְּבְּבְיוּבְיוּ

gerei v. 11. 12. 22, Ungerechtigkeit und Rechtsverdrehung v. 20. 23, spottender Unglaube an die göttlichen Strafen v. 19. Die angedrohten Strafen stehen stets in Beziehung und Gegensatz auf die Vergehen. — Ueber den Uebergang vom Part. zum Verbo finito s.. §. 131 Anm. 2. — The eig. habitare facti estis, und [bis es dahin gekommen ist, dass] ihr wohnt.

^{9.} אַבְּאוֹת אָבְאוֹת man ergänze: sprach, od. אַבְּאוֹת offenbarte sich, wie 22, 14 vollständiger steht. — אַאוֹן יוֹשֵׁב eig. ne non (sit) habitator für ne sit h., doppelte Negation, welche aber nicht affirmirt, §. 149. 2. אָרָ so dass nicht, s. §. 129, 2.

^{11.} אָ מָאַחָרֵי בַנָּשֶׁךְּ מַשְׁכִּימִי בַבֹּקָר §. 114, מ.

^{12.} בְּלֵיהֵרְיָּה bei ihren Gelagen, Accus. §. 116. And.: es ist Zither und Harfe ihr Gelag d. h. besteht aus denselben. בְּלֵי בְּהָוֹיִה kann allerdings auch Sing. sein, s. §. 90 zu Ende. בְּלֵי בְּלִי das Werk Jehova's steht im prophetischen Sprachgebrauche öfters von den Strafgerichten, die Gott dem Bösen bereitet (v. 19. Cap. 10, 12), ebenso בַּעֵשֵה בְּיִי בִּייִ

^{13.} אָרְירַצְת richtig die LXX διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν Κύφιον. Vgl. die zweite Hälfte des 12. Verses. אַרַ ist hier אָרָה פָּעָת, wofür Hos. 4, 6 אַרַ steht.

^{14.} הַּרְחִיבָה שָׁאוֹל נַפְשָׁה die Unterwelt thut weit auf ihre Gier d. i. ihren gierigen Rachen. — הַּרְחִיבָה ihre (d. i. Jerusalems oder Judas) Pracht.

^{18.} Wehe denen, die die Strafe herbeiziehen an den Stricken des Frevels, und wie mit dem Wagenseile (§. 151, 4.) das Verderben, d. i. welche durch ihre Laster mit Gewalt die Strafe herbeiführen.

^{19.} יְחִישֶׁה, הַבּבוֹאָב, das He parag. an der dritten Person §. 48, 3,

יְתָבּוֹאָה עֲצָת קְרוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְנֵדְעָה: הֹוֹי הָאְמְרֵים לֵרֵע מִים מַר מִוֹבְיֹטִם וְלַפִּוֹב רָע שָׁמִים חְשֶׁךְּ לְאוֹר וְאַוֹר לְחֹשֶׁךְ שָׁמִים מַר מִינִיהָם וְנָגֶד פְּנֵיהָם בּוֹ לְמָתוֹק וְמָתוֹק לְמָר: הְוֹי חֲכָמִים בְּעִינֵיהָם וְנָגֶד פְּנֵיהָם בְּעִינִיהָם וְנָגֶד פְּנֵיהָם בְּעִינִים: הוֹי גִּבּרִים לִשְׁתוֹת יָיִן וְאַנְשִׁי־חֵיל לִמְסְךְ שֵׁכָר: 22 מַצְּיִיקִי רָשֶׁע עֵקָב שָׁחַד וְצִדְקַת צֵּדִּיקִים יָסִירוּ מִמֶּנוּי: 23 לַבֵּל בַּשְׁע לְשִׁין אֵשׁ וְחֲשֵׁשׁ לְהָבָה יִרְפֶּה שִׁרְשָׁם בְּבָּל יִחְשׁ לְשִׁין אֵשׁ וְחֲשַׁשׁ לְהָבָה יִרְפֶּה שִׁרְשָׁם בְּבָּל יִתְּיֹל וְמִיבְּלְ תִּבְיֹים יִמְיֹרְ וְעַלֵּה כִּי מַאֲסֹוּ אֵת תּוֹרָת יְהְנֶה יְהְנָה בְּבָּל חָתְיֹם בְּלְיוֹ וְיַבְּהוֹ וְנִיבְיוֹ וְנְלִא יִשְׁרָ וְנְשָׁיִי וְלָא נִבְּבְל וְוֹיבִּה מְבְלֹי וְנִבְּיוֹ וְלָא יִשְׁן וְלָא נִבְּקְיוֹ מְלֵיו וְיַבְּהוֹ מְבְרֹיוֹ וְלָא נִמְּנִים וְלוֹי וְמָבִין וְלִא נִבְּבְּת מְלִיוֹ וְיַבְּהוֹ מְבְרֹוֹין וְשָׁרֵק לוֹ מִקְצֵה 26 יְדִוֹ שְׁנִין וְנִבְּיוֹ מְבְלְיוֹ וְשָׁרָם בְּפוּנְח מְוֹיְר בְּשִׁל בוֹ וְעוֹד בְּבְלָתְם בַּפוּתְה מְהָרָה כָּל יְבְוֹאוֹ שְׁנִינְה מְבָּל וְלָא נִבְּבְּתוֹ וְשְׁרָי וְשְׁרָן לֹא נִבְּבְתוֹ שְׁרִוֹים וְלְלֹא נִבְּבְּתוֹ שְׁנִינִים וְלְא נִבְּקְם שְׁרִיוֹן וְלָא נִבְּק שְׁרִוֹן שְׁנִיבְן וְלִין וְלָא נִבְּקְם בְּבּוֹים לְוֹי וְלָא נִבְּבְּתוֹ אֵנִין וְלָא נִבְּקְם שְׁרוֹן וְלְא נִבְּבְּוֹ שִׁנִין וְלָא נִבְּתְּק שְׁרִוֹן וְלָא נִבְּבְּיוֹ וְלְיִיר בְּעְלִיוּן וְלִילְיוּ שִׁנִין וְלָא נִבְּתְּשְׁ שְׁנִיוֹן שְׁנִילוֹן שִּבְּילוֹם מְלְיוֹן וְלָּא נִבְּקְיתְם בְּבּוֹים לְוֹי מִבְּעְלְיוֹן וְלָא נִבְּבְּת שְׁנִין וְלְא נִבְּתְּים שְּבִיוֹם לְנִים לְנִיתְיוֹן שְּבִיוֹ שְׁנִיתְ שְׁבְּיוֹ שְׁבְיוֹן וְלְא נִבְּקְיתְם בְּבוֹים לְבִין מְנִבּיוֹ בְּיוֹב בְּבְּיוֹם לְבְיוֹים לְבְּיוֹם בְּיוֹב בְּיוֹבְים בְּבְּיוֹים וְנְלְא נִבְּבְּים בְּבּיוֹם בְּיוֹב בְּיוֹב בְּיוֹים בְּיוֹב בְּיוֹב בְּיוֹים בְּיוֹבְים בְּיוֹים בְּיִבְיוֹים בְּבְּיתְבְּים בְּיוֹים בְּבְיּתְם בְּיִבְּים בְּיוֹבְיוֹים בְּבְּיוֹים בְּיִבְּים בְּיוֹים בְּבְּיוֹים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבְּבְּתְיבְּים בְּבְּבְּתְים בְּ

^{21.} פְּנֵיהֶם vor ihrem Angesicht s. v. a. בְּנֵיהֶם in ihren Augen, näml. in ihrem eigenen Bedünken.

^{24.} אַשׁ לְשׁלְּיְאֵל wie die Feuerslamme Stoppel frisst; לְשׁוֹן אַשׁ sollte als Genitiv des Subjects unmittelbar hinter אָאָכל stehen, s. aber §. 130, 2, Anm. — לְשִׁלְיִם עְּרָבָה וְיִבְּה עוֹם und [wie] Gras der Flamme d. i. brennendes Gras znsammensinkt. — אַרָּאָרִי אָּנָה וֹיִבְּה אָרִי אָרָא וּצִּרְאָרִי אָרָא וּ

^{25.} Die Futura conversa, wie das Pract., bei lebhafter Schilderung der Zukunft §. 124, 4. — בַּיָּחַ vom Stw. הַבָּיָהַ §. 75, 2, b.

^{26.} Er (Jehova) errichtet ein Panier den Völkern, (um sie herbeizurusen) aus der Ferne; er pfeist ihm d. i. lockt es herbei von dem Ende der Erde her. Bei i ist zunächst an das assyrische Volk gedacht. Ein Panier auf hohen Bergen aufgesteckt, diente zum Signal für die Völker, sich zum Kriege zu versammeln. Das Bild des zweiten Gliedes ist vom Bienenwärter entlehnt, der durch Pseisen seine Schwärme herbeilockt. Ausgeführter ist es Cap. 7, 18.

^{28.} Die Husen seiner Rosse sind für Kicsel geachtet, also: Kieseln gleich an Härte. Harte Husen gehören zu der Brauchbarkeit und Dauerhaftigkeit eines Kriegsrosses, da man im Alterthume keine eigentlichen Beschläge hatte. Daher bei Homer χαλκόποδες, κρατερώνυχες γπποι, Il. 8, 41. Od. 21, 30.

29 פרסות סוסיו כצר נחשבו וגלגליו כסופה: שאגה לו בָּלָבֶיא וְשָׁאָג בַּבְּפִירֵים וְיִנְהֹם וְיֹאחֵז טֶּׁרֶף וְיַפְּלִים וְאֵין

13. Jesaja's Berufung zum Propheten-Amte. Jesaja VI.

בשנת־מות המלך עולהו ואראה את־ארני ישב על־כפא רם ונשא ושוליו מלאים את־ההיכל: שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד בשתים יכפה פָנִיו וּבִשְׁתַיִם יִכַפֶּה רַגְלָיו וּבִשְׁתַיִם יִעוֹפֵּף: וִקָרָא זָה אַל־זָה וָאִמר קַדָּוֹשׁ קַדָּוֹשׁ קַדְוֹשׁ יְהוָה צְבַאִוֹת מְלֹא כל־ האַרֶץ כָבוֹדְוֹ: ויַנָעוֹ אַמוֹת הַסְבִּים מְקוֹל הקוֹרֵא וְהַבֵּיִת

Jes. VI, 1. Der erzählende Theil dieses Capitels v. 1-8 ist in Prosa, die Rede Jehova's v. 9-13 in poetischem Parallelismus. im Geiste, in einer Vision, in welcher ich mich in den Tempel (777) versetzt sahe.

^{2.} אַלָּין nicht verschieden von עָלָין §. 151, 2. עַלִין aber wird häufig gebraucht, wenn die Menge des Volkes oder der Krieger den Feldherrn oder König so eng umgibt und umdrängt, dass sie ihm durch ihre Nähe fast lästig wird (gleichs. auf ihm liegt) 2 M. 18, 13. 14. Richt. 3, 19. Hiob 1, 6. 2, 1. — שֵׁשׁ כְּנְפֵּיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם je sechs Flügel, §. 118, 5. Ueber den Dual bei der Mehrzahl §. 86, b, 2. - Das Decken der Füsse mit zwei Flügeln bezeichnet die bescheidene, halbgebückte Stellung mit auf die Schenkel gelegten Händen, mit welcher der Diener des Königs vor seinem Herrn steht. Ueber die Futura יְלַבֶּּלָּךְ, יְלַבֶּּלָּהְ, s. §. 125, 4, b.

^{3.} מִלֹא כָל־ הָאָרֶץ כְבוֹדוֹ die Fülle der ganzen Erde ist seine Herrlichkeit d. i. seine Herrlichkeit füllt die ganze Erde. 372 die Fülle, das womit etwas ausgefüllt wird, der Inhalt, Amos 6, 8 עיר ומלאה die Stadt und was darin ist.

^{4.} וַהַבִּיִת יְמֵלֵא עַשׁן. Die Herrlichkeit (בַבוֹד) der erscheinenden Gottheit zeigt sich dem sterblichen Auge als ein wolkiges Licht, welches bei Nacht als Feuer, bei Tage mehr als Gewölk erscheint, 2 Mos. 13, 21; vgl. 1 Kön. 8, 11 und Jes. 4, 5, in welcher Stelle mit der bei Tage sichtbaren Wolke auch juy, Rauch verbunden wird; hier ist blos der Rauch genannt als Symbol der durch das Lob der Seraphe hervortretenden Herrlichkeit Gottes.

יַּפָּלָא עָשָׁן: וָאִמֵּר אְוּי־לֵי כִי־נְדְמֵיתִי כֵּי אָישׁ טְמֵא־ ⁵ שָׁפָּתַיִם אָנִכִי וּבְתוֹךְ עַם־טְמֵא שְׁפָתַים אָנְכִי יָשֶׁב כֵּי אֶשׁ

הַמֶּלֶךְ יְהֹנֶרִה צְבָאוֹרת רָאנּ עֵינְיוּ וַיַּעַרְ אֵלֵי אֶחָר מִלְּ הַשְּׂרָפִּים וּבְיֶרוּ רִצְפָּה בְּמֶּלְקְחָיִם לָקָח מֵעַל הַמִּזְבְּחִוּ

ייגַע עַל־פִּי וַוּאֶבֶר הִנֶּה נָגַע זֶה עַל־שְּׁפַתֵּיך וְסַר עֲוֹנֶׁךְ זְּ

יַחַפָּאתְדָּ תְּכָבָּרוּ וָאֶשְׁמֵׁע אֶת ֹקוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת־מָי צּ

אָשְׁלַח וּמֵי וֵלֶהְ־לֵנוּ וָאִמַר הִנְנִי שְׁלָחֲנִיּ: וַיֹּאמֶר לֵהְ 9 וָאָמֵרָתָּ לָעָם תַזֶּה שִׁמְעַוּ שָׁמֹוֹעַ וְאַלְ־תָּבִינוּ וּרְאָוּ רָאוֹ

וְאֵל־תֵּדְעוּ: הַשְּׁמֵּן לֵב־הָעָם הַיֶּה וְאָזְנִיו הַכְבֶּר וְעֵינֵיו 10 הָשֶׁע כֶּן־יִרְאֶה בְעִינִיו וּבְאָזְנֵיו יִשְׁמָע וּלְבָבְוֹ יָבֶין וָשֶׁב וְרָפָּא לְוֹ: וָאֹמֵּר עַד־מָתַי אֲדֹנֵי וַיֹּאמֶר עַד אֲשֶׁר אִם־שָּאוּ 11

5. Wehe mir, denn ich bin verloren s. zu Richt. 13, 22. Die beiden zu jenem Resultate zusammenwirkenden Ursachen, dass er nämlich ein sündiger Mensch sei und Gott gesehen habe, sind durch ??, ?? eingeführt. S. zu Hiob 38, 20.

7. Der Seraph entsündigt den Propheten durch Berührung mit Feuer und zwar an den Lippen, weil er als heiliger Redner auftreten soll. Jenem Elemente schrieb das ganze Alterthum eine reinigende, entsündigende Kraft zu, wie dem Wasser, nur eine stärkere, da man ausbrennen muss, was sich nicht durch Abwaschung reinigen lässt. Vgl. insbes. Malach. 3, 2, 3, und im N. T. die Taufe durch Geist und Feuer Luc. 3, 16, 12, 49. Auch die Idee des Reinigungsfeuers der katholischen Kirche hängt damit zusammen.

8. אין ייבן ייבן wer geht für uns, statt: für mich. Jehova redet von

sich im Majestätsplural, wie 1 M. 1, 26. §. 106, 2 Anm. ***)

9. 'אַ עָּבְעוֹ שְׁבִּוֹעֵ cig. höret nur immerhin, ihr werdet es doch nicht verstehen, sehet immerhin, ihr werdet es doch nicht einsehen. Sinn: es ist euer Schicksal, verstockt zu sein gegen die Worte der Propheten, bis

keine Rettung mehr ist. - ist für 787 §. 74. Anm. 2.

10. THE THE THE BEST EIGHT EIG

11. אַטָּר אָשׁר bis dass wenn, gehäufter Ausdruck f. אַ אַשֶׁר אָם odcr

עַר אַשֶּׁר.

עַרִים מֵאַין יוֹשֵׁב וּבָתִּים מֵאַין אָדָׁבם וְהַאֲדָמָה תִּשְּׁאֶה 12 שְׁמָמָה: וְרִתַק יְהוָֹה אֶת־הָאָדֶם וְרַבָּה הְעֲזוּבָה בְּגֵּרֶב הָאָרֶץ:

14. Verkündigung des Messias. Jesaja XI.

Während das getheilte Reich seinem Untergange immer mehr entgegeneilte, und von der gegenwärtigen Ordnung der Dinge kein Heil mehr zu hoffen war, bildete sieh bei den Propheten und dem Volke ein gauzer Kreis religiös-politischer Hoffnungen und Aussichten, welche man, weil sie grösstentheils auf der Erwartung eines idealen Königs (Τυς, Χριστός d. i. Gesalbter) ruhten, die messianischen zu nennen pflegt. Wenn das Volk durch die göttlichen Strafgerichte genug gebüsst haben wird - so heisst es der Hauptsache nach in fast allen diesen Weissagungen, - blühet ihm eine schöuere, goldne Zukunft auf. Ein König aus Davids Stamm, mächtig, weise und gerecht, wird die brüderlich vereinten Reiche Israel und Juda beherrschen, alle Feinde Israels sich unterwerfen, und die zerstreuten Israeliten in ihr Vaterland zurückführen. Gottesfurcht und Tugenden aller Art werden im Lande herrschen und die ferusten Völker werden sich zur Religion Jehova's bekehren. Ein ewiger Friede, Fruehtbarkeit, Wohlstand werden das Glück des auserwählten Volkes vollkommen machen. Fast bei allen Propheten findet sich diese Erwartung unter mancherlei Wendungen. Eine der lebhaftesten Schilderungen dieser messianischen Zeit ist die folgende von Jesaja ausgesprochene.

1. 2 וְיָצָא חָשֶׁר מִנֵּזַע יִשֶּׁי וְנָצֶר מִשֶּׁרָשִׁיו יִפְּרֶחּ וְנָתָח עָלָיוּ רְיִתַ יְתָּאָ חְשָׁר מְנָיֵת יְתִּיָת יְתִּלֶח יְנִית בְּעַת רִיתַ יְתִּיֶת יְתֹּוֶת יְתֹּיֶת יְתֹּוֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יְתֹּיֶת יִתֹּיָת עִינִיוּ

^{12.} קְּלֵּעְוּכְהַ und [bis] viel werden der Trümmer im Lande. בּוֹנְלֵע das Verlassene, steht collect. für: von den Einwohnern verlassene, verödete Häuser, Trümmer, Ruinen, vgl. Jes. 17, 9. Nicht: [bis] gross wird die Verödung im Lande.

Jes. XI, 1. ભૂમુમું dann sprosst hervor. Die Worte knüpfen sich an das vorige Capitel, worin der Untergang der Assyrer verkündigt war. Ueber das Praet. von der Zukunft s. Ş. 124, 4. 6. Das Reis vom Stamm Isai's ist der zu erwartende davidische Königssohn, der Messias.

^{2.} Es ruht auf ihm der Geist Jehova's, [welcher ist] ein Geist der Weisheit und des Verstandes u. s. w.

³ בְּיִרְאֵת בְּיִלְאֵת ieg. sein Wohlgeruch d. i. Wohlgefallen ist an der Furcht Jehova's. בַּיִרְאֵל בְּילְאַת ursprünglich: mit Wohlgefallen riechen (vgl.

- יִשְׁפּׁוֹם וְלְא־לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ: וְשָׁפַּם בְּצֶׁדֶלְ דַּלִּיבִם יִּי וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־ אֶרֶץ וְהִכָּרִיזִ ־ אֶׁרֶץ בְּשֵׁבֶם פִּיו
- וּבְרוּתַ שְׁפָּתָיו יָמִירת רָשָׁע: וְהָיָרֹה צֶּדֶק אֵזוֹר מַתְנָיו זּ
- ּוְהָאֶמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצִיו: וְגַר וְאֵבֹ עִם־בֶּבֶשׁ וְנָמֶר עִם־גְּדֵי
- יָרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפָּיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעַר קִטְוֹ נֹתָג בָּם: וּפָּרָה זּ וַדֹב תִּרְעֵינָה יַחָדָּו יִרִבָּצוּ יַלְדֵיהֶן וִאַרֵיֵה כַּבָּקֵר יְאכַל־
- אָבֶן: וְשִּׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חָר פָּתֶן וְעַלֹ מְאוּרַת צִפְּעוֹנִי 8
- נָּמְוּל יָדָוֹ הָדָה: לְא־יָרָעוּ וְלְא־יַשְׁחָיתוּ בְּכָל־הַר כִּקְישֵׁי 9 בִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ הַעָה אֶת־יְהוָה כַּמֵים לַיָּם מְכַפִּים:
- יָהָיָה בַּיָּוֹם הַהוּא שַׁרֶשׁ יִשִּׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנָס עַמִּים אֵלֶיו 10
- גּוֹים יִדְרָשׁוּ וְהָיְתָּדִּהְ מְנָחָתָוֹ כָּבְּוֹד: וְהָיָהֵ בַּיַּוֹם הַהֹּוֹא 11 יוֹסִיף אֲדֹנָי שֵׁנִית יָדׁוֹ לִקְנִוֹת אֶת־שְׁאָר עַמְוֹ אֲשֶׁר־יִשָּׁאֵרְ מָאַשׁוּר וּמִמְּצְרַיִּבו וּמִפַּתְרָוֹס וּמִכּוּשׁ וּמֵעֵילַבו וּמִשִּׁנְעָר

^{§. 151, 3,} a.), dann Wohlgefallen an etwas haben (Amos. 5, 21). Der Hebräer verwechselt öfter die Begriffe: wohlriechen und gefallen, übelriechen und missfallen.

^{4.} יְהַבְּהֵ אֲרִץ הְשְׁבֵּט פִּין Das Land für die Bewohner des Landes und zwar hier in übelm Sinne s. v. a. שְׁבִי im parallelen Gliede, und sonst אַנוֹש und miss. Die «Ruthe des Mundes» für strafende Urtheile.

^{6.} Selbst auf die Thiere wird Friede und Eintracht sich erstrecken. Achnliche Schilderungen bei Erwähnung des goldenen Zeitalters s. Virg. Ecl. 4, 21 ff. 5, 60. Theocrit Id. 24, 84.

^{7.} Zu אַרְעִינָּה im ersten Gliede ist aus dem folgenden אַרְעִינָּה hinzuzudenken.

^{8. &}lt;u>บุบับุ</u>ษั *Pilpel* von บุบุษั. §. 54, 4.

^{9.} יבֵּלְּ - חֵלְי בְּרִ לְּדָּיִי auf meinem ganzen heiligen Berge d. i. eig. auf Zion, aber hier ist der heilige Mittelpunct des Landes genannt für das ganze Land. In der messianischen Zeit ist das ganze Land heilig. Vgl. Joel 4, 17. 18. (3, 22. 23). — הַּלָבְּיוֹם לִּיָם מִּלְבַּטִּים das Erkennen den Jehova f. Erkenntniss Jehova's §. 130, 1. — בַּמִיִּם לִיָּם מִינְבַּטִּים wie Gewässer das Meer (den Meeresgrund) bedecken.

^{10.} אָלֵי Wurzel, hier Wurzelschössling, steht absolut voran und wird von אַלְי im casus obliquus wieder aufgenommen, §. 142, 2.

^{11.} לְּלֵילְ אֲדֹעֵי שֵׁנְּית דְדוֹ wörtlich: der Herr wird zum zweiten Male hinzufügen seine Hand, se. שְׁלֵּדִי auszustrecken, für: wird zum zweiten Male seine Hand ausstrecken, um den Rest seines Volkes zu befreien. (Die

12 וּמַחֲמֶּת וּמֵאיֵי הַיָּם: וְנָשָׂא נֵסׁ לַגּוֹיִם וְאָסַף נִדְתֵי יִשְׂרָאֵל

13 וּנְפָּצְוֹת יְהוּדָה יְלַבֵּץ מֵאַרְבָּע כַּנְפְּוֹת הָאָרֶץ: וְסָׁרָרֹן

קנְאַת אֶפְּרַיִם וְצְרְתֵי יְהוּדָה יִפָּתְתוּ אֶפְּרַיִם לְא־יִקנִּא אֶת־

14 יְהוּדָה וְיהוּדָה לְא־יָצִר אֶת־אֶפְרֵיִם: וְעָפּׁוּ בְּכָתֵּף פְּלִשְׁהִים יְמִוֹיָם וֹמוֹאָבֹ פְּלִשְׁהִים יְבָּנִי עֲמִוֹן מִשְׁמַעְתָּם: וְהְהָתָר בְּעָבִים יְהוֹה אָת לְשִׁלְוֹח יָדָם וּבְנִי עַמוֹן מִשְׁמַעְתָּם: וְהְהְתָר בְּעָבִים רוּחְוֹ וְהַבָּהוּ לְשִׁבְּר לְשִׁבְּר יִשָּׁאֵר וְהָדִיְרְ בַּנְּעָלִים: וְהְיְתָה מְסִלְּה לִשְּאֵר לְיִשְׁרָאֵל בְּיִוֹם עַמֹּוֹ מִאֶּרָץ מִצְרָיִם: וְהַיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיִוֹם עַמֹּוֹ מַשְׁמִר הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיִוֹם עַמֹּוֹ אֲשָׁר יִשָּׁאֵר מִבְּעָלִים: וְהְיְתָה לְישִׂרָאל בְּיִוֹם עְמֹּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מִבְּעָלִים: וְהְיְתָה לְישִׂרָאל בְּיִוֹם עְמֹּוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: עְמֹוֹ מְאֶבֶר מִצְרָיִם: עְמֹוֹ מִבְּעָלִים: עְמֹוֹ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם: עְמֹוֹ מִבְּעָלִים: מְלִהְוֹ בְּיִבְּעִל מִבְּיִבִּים וְהִדְרָיִךְ בַּבְּעָלִים: וְהְיְתָה לְיִשְּׁרָאל בְּיִוֹם עִמוֹ אֲשֶׁר יִשְׁאָר מִבְּבְּבִים מִּבְּרִים: עְמֹוֹ מִשְּבֶּרִים וְהִרְיִה מְבְּיִלִים: עְמֹוֹ מִבְּעָר מִצְרִים מִבְּלִים: עְמֹוֹ מִבְּעָלִים: עְמִוֹ בְּעָלִים: עְמֹוֹ בְּעָלִים: עְמִוֹ מְבְּבְּיִים וְהִבְיִים: עְמִּוֹם מִּבְּיִים: עְמֹוֹ מִבְּעָלִים: מְבִּיִים מִבְּיִבְים: עִמוֹ בְּשָּׁר מִבְּבְיִים: עְמֹוֹ מִבְּירִים מִבְּרָים: עִּבְּיִים בּיִבְּים: עִמֹוֹ מִשְּבְים: עִּמִוֹ מְבְּיִים מְבִּים: מִּבְּיִבְּיִים מְבִּיִים: בְּיִבְיִים בּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים: בְּבְּיִבְים: מְבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּבִייִים בְּיִבְיִים בְּיִבְים: בְּיִבְיִים בְּיִבְיים בְּיִבְיים בְּיִבְים בְּיִבְייִים בְּבְיבְים בְּיִבְיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְייִם בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְיבְים בְּיִבְיִים בְּיבְּיִים בְּיִבְיים בְּיִים בְּיִבְייִם בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּבְיִים בְּיִבְיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיִי

erste Befreiung war die aus Aegypten). Die Ellipse der Handlung ist häufig bei 🎅 , dagegen steht מָּשִׁ pleonastisch.

12. יְשִׁרְאֵל וֹּלְבְּעוֹת יְהּוּדְה die vertriebenen (Männer) Israels, und die zerstreueten (Weiber) Juda's, d. i. alle Vertriebenen und Zerstreueten von Israel und Juda. Die Verbindung des mase. und fem. drückt Allgemeinheit aus, s. 3, 1. — יְבָּהֵל Part. Niph. von יְבָּה נִּיִּר יִבָּי \$. 20, 3, b.

13. יְהַרְהַ יְהַרְהַ יְהַרְתוּ die Feindseligen in Juda (welche nämlich die Eintracht zwischen beiden Reichen hätten hindern mögen) werden vertilgt werden.

14. בְּלֵשְׁרָת לְּלֵּשְׁרִים sic fliegen vercinigt auf die Schulter der Philister d. i. greifen sie plötzlich mit vereinigter Macht an; sie vereinigen sich zu Bekämpfung gemeinschaftlicher Feinde. Das Bild ist von dem Raubvogel hergenommen und hier um so passender, da die verbündeten Israeliten aus der hohen Gebirgsgegend auf die Bewohner des Küstenstrichs, der selber auch אַרְבָּלְ heisst Jos. 15, 11 (vgl. אַרָּבְּל בָּעָרָה בָּעָרָה בָּעָרָה בַּעָרָה בָּעָרָה בַּעָרָה בּעָרָה בַּעָרָה בּעָרָה בּעַרְה בּעָרָה בּעָרָה בּעָרָה בּעָרָה בּעְרָה בּעָרָה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעַרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעְרָה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעַרְה בּעְרָה בּעָרְה בּעָרְה בּעָרְה בּעַרְה בּעַרְה בּעַרְה בּעַרְה בּעְרָה בּעָרְה בּעְרָה בּעָרְה בּערָה בּעְרָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערְה בּערְה בּערָה בּערְה בּערָה בּערְה בּערָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערְה בּערָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערָה בּערְה בּערָה בּ

15. Um die Rückkehr der Vertriebenen desto leichter zu machen, wird Jehova den arabischen Busen versiegen lassen, und den Euphrat in sieben Ströme zertheilen. «Zunge des ägyptischen Meeres» ist der Meerbusen von Heroopolis (Busen von Suez), welchen schon die Israeliten unter Mose durchschritten. — מוֹלְינִים הוֹל mit dem Bannfluche belegen. Ein Fluss oder ein Meer aber versiegt, wenn es Jehova mit dem Bann schlägt. Vgl. Ps. 106, 9. Jes. 50, 2. — יוֹתוֹ מוֹל mit dem Schrecken seines Zorns f. mit seinem schrecklichen Zorn. Vielleicht aber wird hier מוֹל besser durch Wind übersetzt, und an ein Ereigniss gedacht, das den Euphrat treffen soll, dem ähnlich welches den Israeliten den Durchgang durch den arabischen Busen möglich machte, 2 Mos. 14, 21. Vgl. den folg. v.

112 15. Spottgesang über den Sturz von Babel. Jes. 14.

15. Spottgesang der Israeliten über den Sturz des Königs von Babel.

Jesaja XIV, 4-21.

Dieser Abschnitt bildet nur einen Theil eines längeren Orakels über den Untergang von Babel (Cap. 18, 1—14, 23), welches zwar in der Sammlung der jesajanischen Orakel steht, aber aus historischen und philologischen Gründen nicht von diesem Propheten, sondern von einem ungenannten prophetischen Dichter aus der Zeit des babylonischen Exils verfasst zu sein scheint. S. darüber Gesen. Commentar über Jesaja Th. 1. S. 448 ff. — Die dort gedrückten jüdischen Exulanten (vgl. oben Ps. 137) hofften damals ihr Heil von der Eroberung Babylons durch den medisch-persischen Eroberer Cyrus, und die unter ihm lebenden Propheten weissagen diese Zerstörung als Strafe Babels für seinen Uebermuth und sein an Israel geübtes Unrecht (s. Jes. 13, 14, 21, 46, 47.). In dem vorliegenden Orakel legt der begeisterte Dichter den befreiten Exulanten folgendes Spottlied () in den Mund, welches sie über den gefallenen Tyrannen singen sollen. — Ausführlichere Erläuterungen über dieses und die vorhergehenden Stücke aus Jesaja s. in dem angef. Commentar (Leipzig 1821, 2 Bde. 8.).

אַיך שָׁבַת נגשׁ שָׁבְתָה מַדְהַבְהּ: שָׁבַר יְהֹוָה מַּמַה 4 .5
רְשָׁעֵים שֵׁבֶּט מְשְׁלִים: מַבֶּה עַמִּים בְּעֶבְרָה מַבַּת בּּלְתִּי 6
סָרָה רֹדֶה בָאַלְּ גּוֹיִם מֶרְדָּף בְּלִי חָשָׁךְ: נַחָה שַׁקְמָה כָּלֹ־ 7
הָאָרֶץ בָּצְּחָוּ רִנָּה: גַם־בְּרוֹשֵׁים שַׂמְחָוּ לְדָּ אַרְזֵי לְבָנִוֹן 8
הָאָרֶץ בַּצְּחָוּ רִנָּה: גַם־בְּרוֹשֵׁים שַׂמְחָוּ לְדָּ אַרְזֵי לְבָנִוֹן 8

Jes. XIV, 4. Das ắπ. λεγόμ. ΤΞΠΤΏ ist, wenn diese Lesart richtig ist, zu erklären: Golderpresserin, Part. Hi. denom. von dem chald. ΣΞΞ s. v. a. das hebr. ΣΞΞ Gold. Aber eine alte Ausg. (ed. Thessalonic.) liest ΤΞΞΞΞ Bedrückung, Frohndienst, von ΣΞΞ welches auch 3, 5 mit ΣΞΞ im Parallelismus steht, und wahrscheinlich ist dieses vorzuziehen, zumal auch die alten Uebersetzer es auszudrücken scheinen.

^{5.} משׁלִים Herrscher, mit dem Nebenbegriffe: Tyrannen.

^{6. [}Den Stab], der die Völker schlug im Grimm mit Schlägen ohne Nachlass; dopp. Accus. wie יובּמי דעים ילביתי μεγάλην vgl. §. 135, 1, Aum. 1.

— אַרְבָּלְּ דְּלֵּי רְשָׁרַ , nach der gewöhnlichen Lesart: mit einer Bedrückung, [welcher man] nicht Einhalt that. Höchst wahrscheinlich und durch den Parallelismus geradezu geboten ist aber die Conjectur: אַבִּיר (von אַבִּיר) mit einer Herrschaft die nicht schonte. — Ueber den Stat. constr. in אַבְּיבַ und [dem anzunehmenden] אַרָּבִיר s. §. 114, 1.

^{8.} Selbst die leblose Natur freut sich über den Untergang des Tyrannen, die Cedern des Libanon, weil sie nicht mehr verwüstet werden. Im zweiten Versgliede führt die lebhafte Darstellung die Cypressen und die Cedern redend ein.

מאַז שַבְּבָתָּ לְאַ־יַעֲלֵה הַכֹּרֵת עַלֵינוּ : שָׁאוֹל מִתְּחַת רְגוַה לָדֶ לִקְרַאַת בּוֹאֶדְ עוֹבֵר לְדָּ רָפָּאִים בָּל־עַתִּוּדֵי אַבְץ הַקִּיםׁ 10 מִבּסְאוֹתֶם כָּל מֵלְכֵי גוֹיִם: כָּלָם יַעֵנֹוּ וִיְאמִרָוּ אֵלֵיךְ גַּם־ 11 אתה חלית כמונו אלינו נמשלת: הורד שאול גאונד 12 המית נבליך תחתיה יצע רמה ומכסיד תולעה: ואתה אמרת לכוֹכבי־אֵל אַרֵים כִּסְאֵי וְאֵשֵׁב בְּהַר־מוֹעֵד 15. 14 אעלה על־בַּמְתִי עב אַרַמָּה לְעַלְיִוֹן:

^{9.} Das Todtenreich geräth in Bewegung und seine Bewohner gehen spottend dem neuen Ankömmlinge entgegen. Ankömmlinge entgegen. Ankömmlinge entgegen. ten) s. §. 147, 4 zu Ende. — 72 7777 kommt in Bewegung wegen deiner, s. im Wortreg. Die Verba יוֹלָי u. בֹּיְרָתָּ stcheu, obgleich ebenfalls in Bezug auf שאול, im Masculino, nach §. 144 Anm. 1. Der Satz: die Unterwelt regt die Schatten auf, ist aber blos poetische Wendung f. die Schatten in der Unterwelt regen sich auf. Man schreibt dem Orte und der Zeit die Handlungen zu, die darin vorgehen (8, 23. Hos. 5, 7).

^{11.} Der spottende Zuruf der Schatten hat hier ein Ende, und es ist der Dichter selbst der wieder fortfährt. — אַנְעָידְּ יָצֵע רָמָּה unter dich ist Gewürm gebettet, d. i. du liegst auf Würmern. — אָנְבָּטִיף \$. 90 zu Ende.

^{12.} יבל ist sonst (Ezech. 21, 17. Zach. 11, 2) imp. Hi. von heulen, jammern; hier drohend f. du sollst jammern. §. 127, 1. Dann übersetzt man Total durch Morgenstern. Aber LXX Vulq. Luth. nehmen selbst als Substant. Morgenstern, eig. Glanzstern, wo es dann von הֵילֵל glänzen, abzuleiten u. entweder הֵילֶל (wie הַבָּיָה von בַּבָּר) zu punctiren oder als verbale Pi. הַלֵּלֵי für הַלֵּלֵי anzusehen ist. Glanzstern, Sohn der Morgenröthe ist s. v. a. Morgenstern. Für diese letzere Erklärung spricht der Zusammenhang und der Parallelismus.

^{13.} Der Berg der Versammlung [der Götter] im äussersten Norden bezieht sich auf eine mythische Vorstellung der meisten morgenländischen Völker von einem heiligen Berge, gleichsam einem orientalischen Olymp im Norden der Erde, auf welchem Götter und Genien wohnen, sich den Menschen offenbaren u. s. w. Bei den Persern heisst dieser Berg Albordsch, bei den Indiern Meru. Wahrscheinlich haben die Babylonier und Chaldäer ähnliche Vorstellungen auf ihren Norden, die Hochgebirge Armeniens und des Caucasus übergetragen. Hier steht daher dieser Berg im Parallelismus mit dem Himmel.

^{15.} אל ישאל וגו' או nur (nicht anderswohin als) in die Unterwelt bist du gestürzt, statt den Himmel zu ersteigen. - אַרָּרֶי בּוֹר bildet den Gegensatz zu j'aŭ v. 13.

תּוֹרֶד אֶל־יִרְכְּתִי־בְּוֹר: רֹאֶיֹךְ אֵלֶיְדְ יַשְׁנִּיחוּ אֵלֶיִדְ יִתְבּוֹנֵנוּ 16

הַזֶּדְה הָאִישׁ מִרְנִּיז הָאָרֶץ מִרְעִישׁ מַמְלֵכְוֹת: שַׂם תִּבֵּל 17

כַּמִּדְבֶּר וְעָרֵיו הָרֵס אֲסִירֵיו לְא־ כָּתַח בִּיְתָה: כָּל־ מַלְכִי 18

גוֹיָם כָּלֶּרֵם שַׁרְבִּוּ בְּכָבְוֹד אִישׁ בְּבִיתְוֹ: וְאַהָּה הָשְׁלַרְהָּ 19

מִקְבְרְדְּ בְּנָצֶר נִתְעָב לְבָשׁ הַרְגִים מְמַיְעֵנִי חָרֶב וְוֹרְדֵי אֶל־
אַרְבִי בְּוֹר כְּבָּנֶר מוּבְס: לְא־תִחַד אִתָּרֵם בִּקְבוּרָה בְּיִר 20

אַרְצְּדְּ שִׁחַתָּ עַמְּדְ הַרָּגְתָּ לְא־יִקָּרְא לְעוֹלֶם זֶרַע מְרֵעִים:
הַּכְינוּ לְבָנִיוֹ מַמְבָּחַ בְּעַוֹן אֲבֹתֵם בַּל־יַלְמוֹּ וְיִרְשׁוּ אַרִץ 21

זְמְלֹאִיּ כְּנֵיִי תַּבֶּל עִרְים:

16. Die Heuschreckenverwüstung. Joel I. 2.

Eine der schrecklichsten Naturplagen des Morgenlandes sind die verheerenden Züge der Wanderheuschrecken, welche gewöhnlich mit anhaltender Dürre verbunden, ganze Strecken in halbe Wüsteneien verwandeln, oder wenigstens die Ernten ganzer Jahre vernichten. Sie verzehren die Saat, das Laub und selbst die Schaale der Bäume, ihre heranziehenden Schaaren verdunkeln beinahe das Sonnenlicht, und wo sie sich herablassen, decken sie dichtgedrängt die Erde. Die hier gegebene dichterisch lebhafte Schilderung einer solchen Verwüstung kommt genau mit den Beschreibungen derselben bei Naturhistorikern und Reisenden überein. Der Prophet stellt diese Landplage als ein göttliches Strafgericht dar, ermahnt zur Bekehrung und Besserung, und verheisst unter dieser Bedingung die Abwendung des Unheils und neue Segnungen von Jehova.

^{16.} Vor dem zweiten Glied ist 기계 hinzuzudenken. Dieser Ausruf der Verwunderung umfasst auch noch den 17. v.

^{17.} בְּיְתָה construct. praegnans §. 138.

^{19. 77.7%} ohne dein Grab d. h. ohne das dir gebührende Grab. — 021% — v2? angethan (d. h. bedeckt) mit Erschlagenen, vom Schwert Durchbohrten, die in die Steine der Gruft hinabsteigen d. i. die aber in steinerne Grüfte bestattet werden, [liegst du da] wie ein zertretenes Aas. Sinn: den übrigen dich umgebenden Leichen bereiten doch noch ihre Angehörigen ein chrenvolles Felsengrab, dir verhasstem Tyrannen versagt man die Ehre des Grabes.

^{21.} Aufforderung an die Meder und Perser, alle Ueberbleibsel des Tyrannen vollends auszutilgen. — $\square \cap \square \cup pl$, von $\square \cup pl$.

In das Abendland verirren sich solche Heuschreckenzüge nur selten. Doch erlebte unter andern Luther mehrere dergleichen, welche er (6. B. S. 2176. Walch. Ausg.) so beschreibt: Anno 1544 hat man gesehen an viclen Enden in Deutschland viel unzählige Haufen ungewöhnlicher Heuschrecken, gleich als mit Münchskappen, grau, gelb und schwarz, die weit und breit die Saat auf den Aeckern, die Früchte auf dem Felde auffrassen und verderbten. Und im vergangenen Jahre, das ist im 46, haben sie ctliche Länder, so an Italien stossen, bei Trient, und an dem Orte im Lande zu Sachsen, das an die Schlesien stösst, mit grossen Haufen geplagt und Schaden gethan, und sind kommen bis gen Königsberg, so im Lande zu Franken liegt." (Das Jahr 1546 hätte Luther selbst, der in demselben gestorben, nicht das vergangene nennen können. Die Erklärung über den Joel ist aber auch nicht wörtlich von ihm verfasst, sondern von Veit Dictrich im Jahr 1547 aus seinen Vorlesungen zusammengetragen). In neuerer Zeit sind bekanntlich Spanien und Ungarn, namentlich aber das südliche Russland, öfter von solchen Zügen heimgesucht worden.

2 שִּׁמְעוּ־זֹאת הַזְּקֵנִּים וְהַאֲזִּינוּ כַּל יְוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הָהַיְתָה 3 זֹאת פִּימֵיכֶּם וְאָם פִּימֵי אֲבְּתֵיכֶם: עַלֶּיהָ לִבְנִיכֶם סַפֵּרוּ 4 וּבְנֵיכֶם לִבְנִיהֶּם וּבְנֵיהֶם לְרֵוֹר אֲחֵר: יֻתֶּר הַנִּזֶם אָכַל הַאַרְבֶּּר וְעָתֶר הְאַרְבֶּר אָכַל הַיָּלֶק וְיָתֵר הַיֶּלֶק אָכַל 5 הָחָסִיל: הָקִיצוּ שִׁכּוֹּרִים וּבְכֹּוּ וְחֵילֵילוּ כָּל־שָׁתֵי יָיִן עַל־

Joel 1, 4. Die vier verschiedenen Namen bezeichnen höchst wahrscheinlich die Heuschrecke in gewissen Lebens- und Entwickelungsperioden, in deren jeder sie (gleich dem Schmetterlinge) in einer andern Gestalt erscheint. Den Eiern entschlüpfen nämlich zuerst im Frühjahr eine Art Raupen (bruchus), welche aber schon ganz die Gestalt der nachmaligen Henschrecken haben, nur ohne Flügel und äussere Geschlechtstheile. Während ihres Heranwachsens häuten sie sich viermal; nach der dritten Häutung treten die äussern Geschlechtstheile und die Flügel hervor, letztere noch in zwei hornartige Scheiden gehüllt, die senkrecht auf dem Rücken emporstarren, und mit deren Hülfe sie zwar noch nicht fliegen, aber mit vermehrter Kraft hüpfen (attelabus). Mit der vierten Häutung streifen sie diese Scheiden ab, und erscheinen nun vollständig beflügelt. Unter Dia (Fresser), welcher den Anfang der Verwüstung macht, ist wahrscheinlich der bruchus zu verstehen; ७३३% ist der gewöhnlichste Name f. Heuschrecken überhaupt, hier wohl specieller für die Heusehrecken in den ersten Häutungen; Dezeichnet ziemlich sieher den attelabus mit den Flügelscheiden (vgl. Nah. 3, 16: der Jelek zieht sich aus d. h. streift die Flügelscheiden ab und fliegt davon), und קָּכִיל dann die ausgebildete Heuschrecke.

5. Die Heuschrecken sind forzüglich den Weinstöcken gefährlich, daher die Apostrophe an die Weinzecher.

- עַלָּים כֵּי נִכְרָת מִפִּיכִבוּ: כִּי־גוֹי עַלָה עַל־אַרִצִּי עַצִּוּם 6
- וְאֵין מִסְפֵּר שִׁנִּיוֹ שִׁנֵי אַרְנֵה וּמְתַלְעוֹת לָבָיא לְוּוּ שֶּׂבְּׁ זְּבְּּׁנִה וְמְשַׁבְּׁה וְמְשַׁבְּׁה וְמְשָׁבְּׁה וְמְשָׁבְּׁיִּה וְמְשָׁבְּׁיִּה וְמְשָׁבְּׁיִּ
- הּלְבָּינוּ שָׂרִיגֶיִדֶּן: אֱלֹי כִּבְתוּלֶה חֲגֻרַת־שֵׂק עַל־בַּעַל 8
- יְעוּבֶיה: הַכְרֵת מִנְתָה וַנֶּפֶדְ מִבֵּית יְהוֹוֶה אָבְלוּ הַכְּהְנִים 9
- מְשֶׁרְתֵּי יְהוָה: שָׁבַּר שַּׁבֶּה אָבְלָה אֲדָמָה כִּי שֻׁבַּר דָגַן הוֹבִישׁ 10
- תּירוֹשׁ אָמְלֵל יִצְהָר: הֹבִישׁוּ אָבָּרִים הֵילִילוֹ כְּרְמִיכִם 11
- עַלֹּ־חָשֶּׁרֹה וְעַל־שְׁעוֹרֶה כִּי אָבַר קְצִיר שַׂרְרֹה: הַעָּפֶּן 12 הוֹבִּישָׁה וְהַתְּאֵנֶה אָמְלֶלָה רִמוֹן נַבוּדְיּהָמֵר וְתַפֹּוּחַ כָּלֹּ
- עֲצֵי הַשָּׁדֶה יָבֵשׁוּ בְּי־הֹבִישׁ שַּׁשִּׁוֹן מִן־בְּנֵי אָדְם: חִגְּרוּ 13 וְסִפְּרוּ הַכּהֲנִים הֵילִּילוּ מְשָּׁרְתֵי מִוְבֵּחַ בְּאוּ לֵינוּ בַשַּׁמִים מְשָּׁרְתֵי אֱלְהֵי כִּי נִמְנַע מִבִּיר־זּ אֶלְהֵיכֶם מִנְתַדֹּה וַנְסֶדְּ:
- קרשו בוב קראו עצרה אספו זקנים כל ישבי הארץ 14

^{6.} Die Heuschrecken heissen hier ein Volk, wie die Ameisen Spr. 30, 25 und die Bienen bei Homer Jl. 2, 87; ηθύτε έθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων. — "ΥΝ mein Land, s. z. 1 Sam. 20, 6. — Zähne des Löwen werden ihnen zugeschrieben, insofern sie gleich schädlich und furchtbar sind, als jene.

^{7.} Erst schält die Heusehrecke die äussere Rinde ab (שַׁקַטְּ), wirft sie aber als ungeniessbar weg (קַּילְבִינוֹ) und nagt dann den die Zweige unmittelbar überkleidenden Bast so rein ab, dass dieselben weiss dastehen (הַּלְבָּענוֹ).

^{8.} Die Anrede: Klage! u. s. w. ist an das Land v. 6 gerichtet. — אָרֵת־שַׂק §. 132.

^{10.} שֹבְּישׁ hier: vertrocknet sein (s. בַּיִי no. I. Hiph.), dagegen v. 11 beschämt dastehen (s. בַּיִי no. II.). Die verschiedenen Bedeutungen der Form bilden eine Art von Wortspiel.

^{12.} בְּלֵישׁ constr. prægnans (§. 138), versiegt ist die Freude [und gewichen] von den Menschenkindern. — בְּלֵי הָבָּלִי für בְּלֵי, s. z. 1 Sam. 24, 8.

^{13.} אַק se. אָשׁ , welches auch einige MSS. im Texte haben.

^{14.} מְלְשׁוֹיִף heiliget ein Fasten d. i. stellet ein heilig zu feierndes Fasten an.

15 בֵּית יְהוֹה אֶלְהִיכֶם וְזְעַקׁוּ אֶל־יְהוֹה: אֲהָה לֵיִּים כֵּי קרוֹב 16 יֵוֹכֵּם יְהְּיָה וּכְשִׁר מִשֵּׁהִי יָבְוֹא: הֲלֶא נָגֶר עֵינֵינוּ אָכֶל 17 נִכְרָת מִבִּית אֱלֹהֻינוּ שִׁמְחָה וָגִיל: עַבְשֵׁוּ פְּרְדוֹת תַּהַתְּ מִבְּית מָבְית אֶלֹהִינוּ שִׁמְחָה וָגִיל: עַבְשֵׁוּ פְּרְדוֹת תַּהַיק מַבְּעוֹ מִבְּית בְּי מִין מִרְעָה לָהָם 18 מַה־נֶּאֶיְתָה בְּהַמָּה נָבֹכוּ עָדְרֵי בָלֶר כֵּי אֵין מִרְעָה לָהֶם 19 נַם־עֶּדְרֵי הַאָּאן נָאְשָׁמוּ: אֵלֶיךְ יְהוֹה אֶּקְרָ. בִּי הַשָּׁדְרוּ: אַכְלָה נְאִוֹת מִדְבָּר וְלֵהָבָה לְהַשָּׁה כָּל־עַצִי הַשָּּבְּרוּ: אַכְלָה נְאִוֹת הַמִּדְבָּר וְלֵהָבָה לְהַשָּׁה כָּל־עַצִי הְשָּׁבְרוּ אָבְיֹה וְאַשׁ 1, וּבִּיוֹן וְהָרִיעוֹּ בְּהַר כֵּרְשִׁי יִרְנִּוֹּוֹ כָּל יִשְׁבִי וְהַשִּׁר בִּיִּוֹן וְהָרִיעוֹ בְּהַר כָּרִשִּׁי יִרְנִּוֹוֹ כָּל יִשְׁבִי 1, וּ 1, וּ הִקְעוֹ שׁוֹבְּר בִּיוֹן וְהָרִיעוֹ בְּהַר כֵּרְשִׁי יִרְנִּוֹוֹ כָּל יִשְׁבִי 1, 1, 1, בְּיִנוֹ שִׁבְּר בִּיוֹן וְהָרִיעוֹ בְּהַר כֵּרְשִׁי יִרְנִּוֹוֹ כָּל יִשְׁבִי וְיִבְּיֹי וְבִּיּוֹי מִיִּה בְּיִּרְוֹ וְהָרִיעוֹ בְּהַר כֵּרְשִׁי יִרְנִּוֹוֹ כְּל יִשְׁבִי וְ הַבִּיֹי וְהִוֹנִי בְּיִם וְבִּיּי יִרְנִי יִרְנִיוֹ בְּבִּי יִבְּיִי וְרִבּיּוֹי בְּיִים וְבִּיּי יִרְנִיּוֹ בְּיִים וְבִּיּים בְּבִּים בְּבִּיוֹן וְהָרִיעוֹ בְּבְּר בָּרְיִייִי יִרְנִיּוֹי יִרְנִיוֹי יִרְנִיוֹּי בְּרִייִי יִרְנִּוֹי יִרְנִיּוֹי יִרְנִיּוֹי יִרְנִּהְיִי יִרְנִיּלִיי יִרְנִּיִי יִרְנִיּיִי יִרְנִייִי יִרְנִיּוֹי בְּיִיים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּיְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּים בְּבִּים בְּיִבְיִים בְּיִבְּלְיוֹבְיִישְׁי בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּלּי בְּבְיּים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹבְייוֹם בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּיים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיוֹם בְּיִּים בְּיִים בְּ

^{17.} Von nun an bis v. 20 bloss Beschreibung der Dürre, welche mit dem Erscheinen der Heuschrecken öfter in causaler Verbindung steht. Der höchste Grad derselben ist, wenn die Körner in der Erde vertrocknen. – אַרְאָלְוּלִיתְּ die Vorrathshäuser werden zerstört, zerfallen, weil sie leer und unbenutzt müssen stehen bleiben. In wärmern Klimaten wird leichter gebaut, so dass Wind und Wetter schneller als bei uns einem nicht unterhaltenen Gebäude ein Ende machen, zumal wenn es nur ein Schoppen oder Speicher ist. Äber auch bewohnte Häuser unterliegen öfters den Unbilden der Witterung, Hiob 1, 19. Matth. 7, 27.

^{18.} בַּקְּשְׁמֵן אַלְּהֶרֶי מַצּאֹן נָאָשְׁמוּ die Schafheerden büssen f. gehen zu Grunde.

^{19.} Feuer und Flamme bloss hyperbolisch von der Sonnengluth.

^{20.} בַּהַמוֹת – הַּנֵרוֹג \$. 143, 3.

II, 1. Das Trompetenblasen von hohen Bergen herab diente zu einem Versammlungs und Warnungszeichen bei einbrechenden Unglücksfällen, namentlich bei der Ankunft feindlicher Heere (Amos. 3, 6). Hier verkündet es den einbrechenden Gerichtstag und die Annäherung des verwüstenden Heuschreckenheeres

- הָאָרֶץ כִּי־בָּא יְוֹם־יְתֹּוֶה כִּי קַרְוֹב: יְוֹם תְשֶׁךְ וַאֲפֵּלֶּה יְיֹם עָנַן וַעֲרָכֶּל כְּשָׁתַר בְּּרָשׁ עַל־ מְהָרֶים עָם רַב וְעָצׁוּם כָּמֹהוּ לָא נְהְיָה מִן־הַעוֹלֶם וְאַחֲרָיוֹ לְא יוֹםֶׁתְּ עַד־שְׁנֵי דּוֹר יִדְוֹר: לְפָנִיוֹ אָבְלָה אֵשׁ וְאַחֲרָיִו תְּלַהֵּט לֻתָּבָּה כְּגַן־עֵּדְן 3
 - בָּאָרֵא לְפָּרָּה אַבְּלִה מִים וְאַבְּרָה שְׁמַמָּה וְצִם־פְּלֵהְתָה לְאַבְּרָיתְה זְרָוּר: לְפָּרָּה אָבְּלִה אֶם וְאַבְּרָּה הְמַמֶּה וְצִם־פְּלֵהְתָה לְאַבְּרָיתְה
- לוֹ: פְמַרְאָה סוּסָים מַרְאָהוּ וּרְפָּרָשִׁים בֵּן יְרוּצְוּוְ: פְּקוֹל 4 5. מַרְבָּבוֹת עַל־רָאשֵׁי הְהָרִים יְרַמֵּדוֹן בְּקוֹל לַחַב אֵשׁ אִבְלָה
- קשׁ כְעַם עַצוּם עֱרָוּךְ מִלְחָמָה: מִפָּנִיו יַחֵילוּ עַמִֵּים כָּל־
- פָּנִים קבְּצִוּ בָּארְוּר: כְּגְבּוּרֵים יְרוּצֹוּן כְּאַנְשִׁי מִלְחָמָה ז

^{4.} Dieselbe Vergleichung der Heuschrecken mit Rossen s. Apocal. 9, 7. Der Vergleichungspunct liegt in dem Galoppiren (vgl. Hiob 39, 20) beider Thiere.

^{5.} Von dem Geräusch, welches diese Schwärme machen, sagt Plin. II. N. 11, 29: tanto volant pennarum stridore, ut aliae alites credantur. Neuere vergleichen dieses Getöse mit dem Brausen des Windes oder starker Wasser. Es entsteht dasselbe nicht nur durch den Flug des Heuschreckenschwarms, sondern auch durch das gemeinschaftliche Nagen der vielen tausend Fresswerkzeuge, wenn sie sich niedergelassen haben. Namentlich das hiedurch verursachte Getöne hat Achnlichkeit mit dem Knattern des Feuers in Stoppeln.

^{6.} Alle Gesichter אַרְאָרָ ziehen die Schönheit ein d. i. verlieren sie, werden blass vor Angst und Schrecken. Vgl. v. 10: die Sterne verlieren ihren Glanz.

^{7.} Shaw's Reisen (S. 166): "Sie halten ihre Ordnung wie Soldaten. So wie sie fortrücken, übersteigen sie jeden Baum und jede Mauer, die ihnen in den Weg kommt, ja sie kommen sogar in die Häuser und Schlafzimmer wie die Diebe."

יעלו חומה ואיש בדרכיו ילכון ולא יעבטון ארחותם: ואיש אחיו לא ידחקון נבר במסלתו ילכון ובעד בעיר ישקו בחומה ירצון בבתים יעלו יב או כגנב: לפניו שמים שמש וירח קדרו חילו כי נאם יהוה שבו עדי בכל וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל חנור ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ישוב ונחם וה תקעו אספור עם קדשו קהל שדים יצא חתל מחדרו ולמובח יבכו הכהנים ויאמרו חוסה יהוו עמה ואר בם גוים למדה

^{10.} Plinius a. a. O. solem obumbrant.

^{11.} Jehova selbst führt das Heer, und der Donner seiner Stimme geht vor demselben her. – יְבָרוֹ עָשֵׁר בָּרִבּי. Subject ist אַבְּרָבְּ, das Heerlager, welches sein Wort, seinen Befehl ausrichtet.

^{12.} Von nun an Aufforderung zu Busse und Besserung, aber zu wirklicher, nicht bloss durch äussere Zeichen.

^{14.} Wer weiss? er wird umkehren — Ausdruck der Hoffnung, dass es geschehen werde. 2 Sam. 12, 22. Jon. 3, 9; vollständiger אַר יוֹדֶעַ בּי יוֹדָעַ בּאַר בּא

^{17.} בְּרֹנְ הַאּרֹכְם בְּלֹּהְי. Der Ort; wo die Priester beten sollen ist zwischen der Vorhalle des Tempels und dem Brandopferaltar, so dass sie letztern im Rücken haben, und mit dem Gesiehte sieh gegen den Eingang des Tempels wenden.

אֶלְהִיהֶם: וַיִּלְנֵּא יְהֹּוֶּה לְאַרְצִּוֹ וַיִּיְחָמֵל עַל־עַמְּוֹו וַיַּעַן 18 19 אַרְהִיבָּהם: וַיִּלְנֵּא יְהֹּוֶּה לְאַרְצִּוֹ וַיִּיְחָמֵל עַל־עַמְוֹוּ וַיַּעַן 18 19 יְהֹיִּיבְּה וַיִּאמֶר לְעַמוֹ הִנְנִי שׁלֵחַ לָכֶם אֶת־הַבְּנָן וְהַתִּינוֹ שִּרְכָּה יְהִיּבְּר וֹשְׁבַעְהָּר וֹשְׁבַעְהָּת אֹנוֹ וְלְא־אֶנֵּן אֶרְכִּם וְהִדַּחְתִּיוֹ אֶל־אֶרֶץ 20 צִיְּה וְשְׁמָמָה אֶת־פָּנִיוֹ אַל־הַיָּם הַפַּוְדמֹנִי וְסֹפְּוֹ אֶל־הַיָּם הַבְּעְשׁוֹתוּ עִּבְּיִּתְ וְשָׁמָחִוֹ בְּיִבְעְשׁוֹתוּ בִּיְבְּעְלוֹ בְּיְבְעָהוֹ בְּיִבְּעִן וְעָלֶחֵ בְּבְּאשׁוֹ וְנַעֵּעְ בַּיְבְעָשׁוֹתוּ 12 אַל־תִּיְבְיּל וְשְׁמָּחוֹ בְּיִבְעְוֹת בְּיִבְּיִל יְהֹנָה לְעֲשְׁוֹתוּ 12 עִבְּיִבְּר בִּי־נִתְן לָכֶם אֶת־הַמּוֹרֶה לִּצְרָקוֹת בְּבִּרְנִיוֹ בְּיִבְעְוֹ בְּנִבְיְנִוֹ בְּיִבְיִּוֹ בְּיִבְיִּתְן לָכֶם אֶת־הַמּוֹרֶה לִצְיָנְוֹת בְּיִבְנִי בְּיִבְּיִן לְנִים בְּעִבְיוֹ בְּיִבְיִי בְּיִבְיְבְּיִוֹ בְּיִבְיִים בְּבְּבְיִי בְּיִבְיְם בְּבְּבְיִי בְּיִיבְיִם בְּבְּבְיִי בְּיִבְיְם בְּבְיִבְיִן בְּבְּבְיִם בְּבְּבְנִי בְּיִּוֹן לְּבָּבְיוֹ בְּיִבְיְתְוֹ בְּבְיִבְיוֹ בְּיִבְיְוֹ בְּבְיִבְיוֹ בְּיִבְיְיִבְּיִי בְּיִין בְּבִיבְיוֹ בְּיִבְּתְוֹ בְּבְבְיוֹ בְּבְיִים בְּבְיבְיוֹ בְּבְיִבְיוֹ בְּבְיִבְעִיוֹ בְּנִיבְיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְיוֹ בְּיִבְיְיִים בְּבְיבִייִּם בְּבְּבִייִם בְּבְיבִּים בְּבְּיִם בְּבִּבְּנִים בְּבִּים בְּבִּים בְּנִבְּים בְּבְּיִם בְּבִים בְּנִבְּים בְּבְּנִים בְּבִים בְּבְּיִים מִנְרָם מִּנְרְנִוֹת בְּבִיבְנְוֹת בְּבִּבְינִוֹת בְּבִּיְיוֹת וְבְּבְיִים בְּשִׁם מוֹנֶרָה וְבִּבְּים בְּיִים מְנִים מוֹנִים מִּנְים מוֹנִים מִּבְּיִים בְּבִים בְּיִים מִּנִים מוֹנִים מוֹנִים בְּבִילוֹת בְּבִייִים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִים מִּנִים מוֹּנִים מִּבְּים מוֹנִים בְּבִים בְּבְּים מוֹנִים מְנִים מוֹנִים בְּבִים בְּיִים בְּיִים מוֹנִים מוֹנִים בְּבִים בְּבְים בְּבְּים בְּבְיבְים בְּבְים בְּיִים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְים בְּבְים בְּבִּים בְּיוֹים בְּבְים בְּיוֹם בְּיוֹם בְּיוֹם בְּבְים בְּבְּים בְּבְיבְים בְּיוֹם בְּיִים בְּבְּים בְּיוּבְים בְּיוֹם בְּבְיבְים בְּבְּבְּים בְּבְיוּים בְּבְּבְים בְּבְים בְּבְים בְּבְּיוֹם בְּבְיבְּיוֹם בְּבְיבְי

^{20. &}quot;Die Nordischen" (collect.) heissen hier die Heuschrecken, insofern sie wahrscheinlich aus der nordöstlich gelegenen Wüste über Syrien und Hamath herüber kamen. — בְּיֵלֵלְילֵבְּ von euch, aber mit dem Nebenbegriffe, dass es ihnen lästig war (gleichs. über dem Halse lag). — Ihren Untergang finden die Heuschreckenschwärme gewöhnlich, indem sie vom Winde in dürre Gegenden, wo sie umkommen, oder ins Meer getrieben werden. Hier soll ihr Vortrab (מְּבָיִלְי בְּבָּילִי אִנֵּב ins Ostmeer (d. i. das todte Meer), ihr Nachtrab in das Westmeer (d. i. das mittelländische Meer) getrieben werden. — בְּיֵלֵילִי אַנֵּב weil es so gross that. (Vgl. Klagl. 1, 9. בְּיֵלִילִּ אַנֵּב bedeutet sonst auch: Grosses thun, vollbringen, so im folgenden Verse als Gegensatz.

^{23.} ΤῷΤὰ der Frühregen, d. h. der Regen, welcher nach der Herbst-Tagundnachtgleiche etwa im October fällt. — Τρία της Δυτά. Durch τους wird der Regen überhaupt bezeichnet, της und Τρία geben specieller die beiden Regenperioden im Herbste zur Zeit der Aussaat und im Frühling, wenn die Saat der Reife naht, an. «Er sendet euch hernieder den Regen, sowohl den Frühregen als den Spätregen.» Τρία ist der Regen der zu Ende März und im April in einzelnen Schauern fällt, und das Getreide seiner vollen Reife entgegenführt. — Τύνλιξ erklären die LXX καθώς ξυπροσθεν und die Vulg. sieut in principio. In der That lässt sich der Partikel ξ die Bedeutung: in der Weise, wie — vindieiren (vgl. Handwörterb. I. S. 215; 4te Ausg.). Doch würde für den angegebenen Sinn eher zu erwarten sein τίνκιξο. Noch weniger passend ist die Erklärung durch: in der ersten

25 בֶּרְ וְהַשִּׁיקוּ הַיְּלָבֶים תִּירִוֹשׁ וְיִצְּהָר: וְשִׁלַּמְתֵּי לֶכֶם אֶת־ הַשָּׁנִּים אֲשֶׁר אָכֵל הָאַרְבָּׁה הַיֶּלֶק וְהֶהְסָיל וְהַנָּזֶם חִילִּי 26 הַנְּדֹוֹל אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי בָּכֶם: וְאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׁבוֹעַ וְהַלַּלְתָּם אֶת־שֵׁם יְהוֹה אֱלְהֵיכֶם אֲשֶׁר־עְשָׂה עִפָּכֶם לְהַפְּלֵיא וְלָא־יֵבְשׁוּ עַמֶּי לְעוֹלֶם:

Zeit, f. sobald als möglich, — und unerweislich diejenige: eben erst, vor kurzem. Das Richtige scheint schon das Targum anzudeuten, welches in Nord ersten Monat Nisan. In diesem, dem ersten Monat fiel der Spätregen. Für diese Auffassung spricht überdies der Parallelismus. Wie der Frühregen in Auffassung spricht überderniss, fallen soll, so wird der Spätregen auf die rechte Zeit, den ersten Monat verheissen; ersterer in nöthigem Maasse, letzterer im erforderlichen Zeitpunct.

26. 'אַבּיְלְתְּם וְגִּי vgl. §. 128, 3, b. — אֲשָׁר־עָשָׁה עָפָּיָכִם לְהַפְּלִיא der mit ench gehandelt hat zum Wunderthun, d. i. auf das Wunderbarste.

Erklärendes Wortregister.

N. pr. bedeutet Nomen proprium; N. gent. Nomen gentilicium. Die appellative Bedeutung der Nomina propria ist, wo sie deutlich war, in Parenthese gesetzt. Coll. bed. Collectivum; 'D bed. 199, d. i. aliquis. Wenn vor die verschiedenen Bedeutungen eines Wortes römische Zahlen (I. II) gesetzt sind, so zeigt dieses an, dass dieselben in keiner erweislichen Verwandtschaft stehen. Die Stammwörter sind mit grösserer Schrift gedruckt.

23

28 st. constr. אָלָּהָ m. 1) Vater. Ueber «Vater des Königs» s. zu 1 M. 45, 8. 2) Erzeuger, Schöpfer. Hiob 38, 28. Phr. אָבוֹת Väter, Vorfahren. (§. 94, 2.)

אבר fut. יאבר zu Grunde ge-

קבּה fut. יאֹבָה geneigt sein, wollen.

אַבוּס m. Krippe. Stw. אַבוּס füttern, mästen.

אָבְיוֹן dürftig', arın, vom Stw. אַבְּיוֹן in der Bedeutung: begehren, bedürfen.

יאָב פּ אַבִּיּ

Davon Tithp. trauern.

אבל trauernd.

בְּבְּל Adv. gewiss, in der That! Es steht f. לְבַ (im Arab. aber, ja sogar) vom Stw. הַלְבָּ.

אָבֶּלְ f. (als m. nur 1 Sam. 17, 40) Plur. אַבְּנִים Stein; Edelstein.

אַבְּגֵּר (Vater des Lichtes) N. pr. Abner, ein Feldherr des Saul.

pp m. Staub, und zwar der dünne, auffliegende, versch. von אָבָי. Stw. אָבָּק schlagen, zerschlagen.

72× Hi. sich emporschwingen. Davon

אברה f. Schwungfeder.

אַבְּרְהָם (Vater der Menge, vgl. 1 M. 17, 5) N. pr. Abraham, Sohn des Therah, aus Mesopotamien, Stammyater des hebräischen Volkes.

m. nur Hiob 38, 28 [Wasser] Behälter. Stw. אָגָל im Arab. Conj. II. Wasser sammeln.

m. Teich, Sumpf. Stw. im Arab. von stehendem, faulem Wasser.

m. aufsteigender Dunst. Im Arab. entspricht איאר ijad Dunstkreis, eig. Schleier, Umgebung, vom Stw. איד umgeben.

יום und אַרוֹם (roth) N. pr. Edom
1) ältester Sohn des Isaak,
gewöhnlicher Esav genannt.

2) Das von ihm abstammende Volk u. Land der Edomiter, griech. Idumäa, Idumäer, südlich von Palästina; als Volk m. als Land f.

אָדְּיֹיָ m. Herr, sei's Befehlshaber od. Besitzer od. blosse Ehrenbenennung. Phur. אַדֹּיִים mit Singularbedeutung dass. \$. 106, 2. Stw. אָדִים richten, herrschen.

יאָב adj. herrlich. Stw. אָני. adj. herrlich. Stw. אָני.

מְדְּכִי m. Mensch, und coll. Menschen. Poetisch steht dafür מְּבְּי אָבְי אָ Menschensohn, und häufiger im Plur. בְּבִי אָדָ עִּבְּי אָרָ עִּבְי אָרָ עִּבְּי עִּבְּי אָרָ עִּבְּי עִבְּי עִּבְּי עִבְּי עבְּי עִבְּי עִבְּי עבְּיי עבְּי עבְּי עבְּי עבְּי עבְּי עבְּיי עבְּי עבְּיי עבְּי עבְּיי עבְּיי עבּיי עבְּיי עבּיי עבּיי עבּייי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּייי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּיי עבּייי עבְּייי עבּייי עבְּייי עבּייי עבְּייי עבְּייי עבְּייי עבְייי עבְּייי עבְּייי עבְּייי עבְייי עב

אַדְמָה f. Erde; Acker; Land. מֹלָה s. בּוֹלְם s. אָדוֹם

m. rothhaarig. Stw. אַרְמֹנִי m. Grundfeste eines Gebäudes. Stw. ungebr.

der Herr, vorzugsweise von Gott gebraucht. Die Endung '— ist Pho. majest. \$.106, 2, b, durch das Kamez verschieden von אֲבֹיֵי domini mei.

ערַהְאָּ u. בְּהַאָּ lieben. Davon בְּהַבְּאׁ f. Liebe, eig. Infinit. des vorigen. (§. 45, 2. b.) בְּאַבָּאָ Interj. wehe! mit לְּ, z.B. בַּיִּלְאַ wehe über den Tag! לְּאָלֹא m. Zelt.

או (eig Wille, Wahl, v. Stw. אַבָּאָ), dann Conj. 1) oder, 2) wenn, s. 1 Sam. 20, 10. 1) beugen, krümmen, dah. wenden, umgeben. Davon 7%. 2) niederdrücken, durch eine Last. 3) stark, heftig sein. Davon 7%2.

יוֹא Interj. wehe!

אוב אונב.

m. Thor, thöricht. Stw. אַוִיל thöricht sein.

שול ungebr. Stw. 1) stark sein, wovon אול Gott, eig. der Starke. 2) voran, vorn sein, davon אול Vorplatz.

אולי Adv. vielleicht, eig. [wer weiss] ob nicht, s. Gr. S. 251 Anm. *)

תולים m. eig. was vorn ist. (Stw. אולים no. 2, mit angehängtem –), dah. 1) Vorplatz, Halle, insbes. von der von der Vorhalle des Tempels zu Jerusalem, vor welcher in einiger Entfernung der grosse Brandopferaltar stand. Joel 2, 17. 2) adv. gegenüber, dagegen; mithin: aber, nichts destoweniger. באון und nichts destoweniger. באון und nichts destoweniger. 1 Sam. 20, 3.

אָנֶלָת f. Thorheit. Vgl. אָנֶלָת.

אוֹר hell werden. Præt. אוֹר 1 M. 44, 3. Hi. es helle machen, leuchten. Davon אוֹר m. und אוֹרָה f. Licht.

אַה Pl. אַה אַה, אַה m. und f.

Zeichen, für אַמָּא vom Stw. אָמָ in der Bedeutung: bezeichnen. Gr. S. 84, VI, 4.

יאָל Adv. damals. אַני Præp. und Conj. von der Zeit an wo = seit, depuis.

אַזוֹכ m. Ysop (Pflanzenname). אַזוֹר m. Gürtel. Stw. אַזוֹר gürten.

לְאָבֶּן (Weggang) davon נְאָבֶּן אָבֶּן N. pr. eines kleinen Felsens bei Jerusalem.

ינים ל' - אַזְנִים ' - אַזְנִים ' vor den Ohren jem., d. i. so dass er es hört. Davon das Verbum Hi. קאַזין aufmerken, vernehmen; gehorchen. Part. מֵזִין (\$. 67, Anm. 1).

778 gürten.

אַרְחִיי N. patron. Nachkomme des Esrach. Abgeleitet von אָזְרָחִי, welches wahrscheinlich nur eine verschiedene Form ist für דָבָר, ein Sohn Juda's. 1 Chron. 2, 6.

I. אַרָּי constr. אַרָּי m. 1) Bruder. So nennen die Hebräcr auch Stammgenossen, Landsleute. 2 M. 2, 11. 2) mit אַרָים: alter, alter. Phar. אַרָּים, constr. אַרָּיַר \$. 94.

II. הואבן. ach! webe! אַדְאָבּ (Vatersbruder) N. pr. Ahab, König von Israel, von 918 bis 897 v. Chr.

TIPS m. ein, der Eine, irgend ein. Fem. אַשַּה (\$. 94.) eine, auch: einmal. אַשָּׁלְ בּיוֹלָּאַ cilf. אַשָּׁלָּ m. Nilgras, Ried, ein ägypt. Wort.

אות Adv. hinten, zurück. Stw.

הוחא f. Schwester. (§. 94).

רְיָּהְאָּ (Bruder = Freund Jehovas) N. pr. Ahia, Vater des Baescha, Königs von Israel.

אווא hinten sein. Pi. zögern, säumen. Jes. 5, 11: מַאַחַרָר die spät in der Nacht aufsitzen.

m. אַתְרָת f. Adj. 1) der folgende, zweite, alter. Joel 1, 3. 2) der (die, das) andere, alius, alia, aliud.

אתר (\$ בער אור ארר בייני אור בייני אור בייני אור ארר בייני אור בייני אור בייני אור בייני ארר בייני אור בייני אור בייני ארר ביינ

לברין Adj. 1) der, die, das hintere. Daher 2) westlich. Der Hebräer wendet sieh bei Bezeichnung der Himmelsgegenden mit dem Gesicht gegen Morgen, und nennt den Westen hinten, Osten vorn, Süden rechts, Norden links. Vgl. die Artt. קַּבָּי, אָרָי, 3) folgend, zukünftig.

אחרה f. das Acusserste, Ende.

אַת f. yon אָדָא. (§. 94).

עה Adv. leise, langsam. Ungebr. Stw. אַטַאַ.

יאָ m. eig. bewohnbares, trockenes Land, im Gegens. des Meeres. Insbes. dann: Land am Meere und jenseit des Meeres, terra maritima, mithin: Insel, Küste. Phur. אַנִי בּיִּבּי vorzugsweise v. den Inseln u. Küsten des mittelländisch. Meeres. Contr. aus אַנִי vom Stw. אַנִּי wohnen.

יאַ, יאֵ Adv. der Frage: 1)
wo? mit Suff. z. B. אַיְבָּאַ wo
[bist] du? (\$. 150, 1, Anm.).
2) in Verbindung mit anderen Wörtern gibt es denselben fragende Bedeutung, s.

אַנֵב א befeinden, dav. Part. אַנֵב m. subst. Feind, und

אַיבָה für אַיבָה f. Feindschaft.

m. eig. Last, daher Beschwerde, Noth, Unglück. Stw. אור no. 2.

אַיּוֹב (befeindet, nämlich vom Schicksale) N. pr. Hiob, ein begüterter Bewohner des wü-

sten Arabiens, der Held des von ihm benannten Lehrgediehtes.

אָרְיָבֵל (unberührt, keuseh) N.
pr. Isebel (woraus unser Isabella), Gemahlin des Ahab,

Königs von Israel.

שְׁיָה wo? zusammengesetzt aus dem Fragworte אַ u. הַּן hier. wie? abgekürzt aus אָיָרָּה wie? abgekürzt aus welches zusammenges. ist aus אַנ (w.m.s.) und אַב הֹב so. אַב m. Widder, vom stark sein. Stw. אול no. 1.

קילָה f. Hirschkuh, Hindin. Stw. אול no. 1.

אַימָה für אַימָה f. Schrecken. Ungebr. Stw. אַב crsehrecken.

I. אָאַ, אָאַ (eig. Subst. Mangel, Nichtsein) Verneinungswort: es ist nicht, war nicht, ist nicht da. §. 149, 1, Anm. Stw. אָאָד. Dann f. אַרָּן ohne. אַרָּיָּאָדָ so dass nicht [ist].

II. אַיִּלְ (s. v. a. אַיִּר mit dem Nun parag.) wo? Nur in der Verbindung אָאַיִּן woher?

אַיבָּה f. ein Getreidemaass, dessen Gehalt man auf einen Berliner Scheffel angibt. Zehn derselben machen einen הַּמָּר (aus אֵיפֹּוּ (aus אֵי und הֹבִּ hier) wo?

איש א. 1) Mann und Coll.

Männer. Auch: Ehemann.
איש מְלְהָתָה Kriegsmann, Krieger. איש מְלְהָתָה Mann Gottes,
von Engeln und Propheten
gesagt. 2) Mensch überh., wie
bei Homer מׁיחָס. 3) jeder.
1 M. 42, 35. Plur. אַנְשָׁי st. constr. אַנִּשָּׂי. \$. 94.

אַנּהְ: m. (immerwährend, fest, stark) N. pr. Ethan, ein Esrachite, Weiser u. Dichter. אל Adv. 1) חוור. 2) ja! gewiss,

allerdings. §. 98, 4.

אַכְּזְרְיּוֹת f. Grausamkeit, Wildheit, zunäehst vom Adj. אַכְזָרִי, אַכְזָרִי, אַכְזָרִי, אַכְּזָרִי, אָכָּזְרִיּת s. 85. no. 4. Ungebr. Stw. קַנַוּ, im Syr. kühn, tapfer sein.

לבאי essen, fressen, von Menschen und Thieren. Mit ק: an etwas essen, also: davon essen. Richt. 13, 16. Part. אבל לבו der Fresser (im Arab. vorzugsweise: der Löwe). ביל לַבָּוֹם eine Mahlzeit halten, zu Tische sitzen. Davon

אַכְלְּי m. und אַכְּלָּה f. Speise, insbesondere Getreide.

אָבֶּן Adv. wahrlich, gewiss, f. אָבָן eig. Inf. Hiph. von אָבָן

אַכְּר m. Pflüger, Landmann. Ungebr. Stw. אכר im Arab. Conj. V. graben.

1) Conj. dass nicht, μη, bes. vor dem Fut. 2) seltener: nicht, mit dem Fut.
s. \$. 149, 1, Anm.

78 m. Gott, eig. der Mächtige, Gewaltige, verw. mit

אבר mit Suff. אברי, אליד (S. 101), eig. Subst. Richtung, Richtungen, dann Præp. A) 1) von der Bewegung und Richtung nach einem Orte hin: zu, gen, nach [etwas] hin, wie είς. 2) von Erreichung des Zieles: bis zu. אל־אַמה bis zur Länge einer Elle 1 M. 6, 16. Metaph.: in Beziehung auf, dah. wegen. 1 Sam. 20, 34. 1 Kön. 21, 22. B) seltener wie $\varepsilon i \varsigma$ für ev: in, an einem Orte. am Berge. 1Sam.17,3. Vgl. \$. 151, 3, d.

Tow wehklagen.

Plur. von nr. S. 35.

u. אַלהָּים Gott. Im Sing. nur poet. Gewöhnlicher im Plural אַלהִּים mit Singular-bedeutung (§. 106, 2, b), vom höchsten Gott, aber auch von and. Göttern. Richt. 16, 23. 1 Sam. 17, 43. Es construirt sich mit dem Sing. 1 M. 1, 1.

Stw. 128 bekannt, vertraut werden mit etwas.

אַלְּבְּהוּ (Jehova ist mein Gott, aus יְהוּ u. יְהוּ d. i. יְהוֹיָם Elias, N. pr. eines bekannten Propheten im Reich Israel.

בְּצְלְ Pi. binden, davon אַלְבְּיה f. Garbe. Plur. בי und

নি কুল 1) m. tausend. দুটুঙ্গ মাতু, χιλίαρχος, Hauptmann. 2) m. epicoen. Rind.

ץ אַלְּי <u>Pi. in je</u>manden dringen. מאָי mit Suff. אָמִי f. Mutter.

in dem zweiten Theile einer disjunctiven Frage, wie an in utrum — an? §. 150, 2.
2) Conj. wenn, a) von der Bedingung, s. §. 152, 2, f. Daher auch beim verneinenden Schwure mit einer Ellipse (s. ebend.): eig. [Gott soll mich strafen] wenn —, mithin: ** be beim versichernden Schwure. Jes. 5, 9.
b) von der Zeit.

ন্দুপ্ত fem. von চন্ন Mutter, aber nur in trop. Bezeichnungen: 1) Mutter des Armes, Vorderarm (5 M. 3, 11), daher Elle. 2) Mutter d. i. Grundfeste der Schwelle Jes. 6, 4.

אָמונָה f. Wahrheit, Treue.

Stw. אַמַן.

אָמֵל Pul. אָמְלֵל verwelkt, verschmachtet sein. §. 54, 2.

Dah. zuverlässig, treu, wahrhaft sein. Ni. dass. Hi. 1) glauben, vertrauen. 2) intrans. still stehen. Hiob 39, 24.

Yax stark, rüstig sein. Pi.

stärken.

אָלָי (auch אָלֶּי 1) sagen, mit אָלָי 1 לְּפָּנֵי 1 Sam. 20, 1), zu jemanden. לְּפָּנֵי בְּיַבְי לְּפָּנִי so und so sagen zu etwas, es so neunen. Jes. 5, 20. 2) denken, bei sich sagen, wie das homerische שְּחָעוֹנ. 2 M. 2, 14. Davon

אָקֶּרָה m. und אָקְרָה f. 1) Wort,Rede, 2)Lied,Spruch.

Ps. 19, 3.

אָמֶתְ (für אֲמֶתְּאָ, S. 19, 2) f. Treue, Aufrichtigkeit, Wahrheit. Stw. אַמַן

מתחחא f. Sack. Ungebr. Stw.

ausbreiten.

78 N. pr. On, griech. Heliopolis, Stadt in Aegypten, eig. im Aegypt. Licht, Sonne, weil diese dort verehrt wurde.

ענה (von אָנִין und dem

ا locale) wohin?

m. Mensch, coll. Menschen, nur poet. Es ist eine Nebenform von אָליִי, welches

zusammengez. ist aus wax, s. §. 94, 2.

Ni. stöhnen.

ייי wir, S. 32, Aum. 2.

ich. אַנִי

פָּנִי collect. Schiffe, Flotte, wo es als fem. steht. Es hat keinen Plural. Für den Singular אָבָי steht aber in den Parallelstellen d. Plural אָבִיילוּת vgl. 1 Kön. 9, 26 mit 2 Chr. 8, 18, und 1 Kön. 10, 22 mit 2 Chr. 9, 21. (Grundbedeutung: Gefäss, v. Stw. אָבָה, arab. Conj. IV. zurückhalten).

ন্মুমূ f. nomen unitatis des vorhergehenden: Schiff.

753% ich S. 32, Anm. 1.

אַנשִים Männer, s. אִישׁים.

nimmt. Ungebr. Stw. אָסָה, wahrsch. s. v. a. אַנּ arab. sich verletzen.

אַסוּרִים *Plur*. אַסוּר **m. F**esseln. Stw. אַסַר.

אָסָיר m. Gefangener. Stw. אָסְנֵתּ אַסְנֵתּ N. pr. Asnath, die Gemahlin Josephs in Aegypten.

לאָפֶל fut. אָפֶלי, auch אָטִי f. אָפָלי 1) sammeln, einsammeln. 2) einziehen, wegnehmen. Ni. sich versammeln, sich zurückziehen, wegbegeben.

אָבֶל fut. יְאָכּלר und יָאָכּלר, verw. mit אַנ binden, fesseln, ge-

fangen setzen.

I. 38 Subst. m. (contr. aus 338, vom Stw. 328 schnauben, \$. 19, 2) 1) Nase. 2) Zorn.

Dual. אַפַּיִ 1) Nase, eig. Nasenlöcher. 2) Gesicht.

II. ካል Conj. auch. יף קל cig. auch dass; dazu kommt, dass; dah. geschweige denn, ja sogar, s. 1 M. 3, 1.

1) kochen, backen, 2) gar sein. Part. 728 Koch, Bäcker.

אַפּאָ Adv. eig. ganz und gar so, also. 1 M. 43, 11. Stw. אַבָּה no. 2. Dann Verstärkungspartikel nach Fragen und Imperativen, wie unser: nun, denn.

אָפִּיק m. Bach, Flussbett. Stw. אָפַּי in der Bed. enthalten, fassen.

קּבְּלָּהְ f. Finsterniss. Ungebr. Stw. אַפּל untergehen (von der Sonne).

אָבֶּה m. eig. Aufhören, vom Stw. אָבָּה aufhören. Dah. 1) Subst. Ende, Grenze. 2) Adv. nicht mehr.

stark machen, an sich halten mit seinen Empfindungen.

m. junge Brut von Vögeln. Stw. תַּבָּבוּת.

אַפּרִיִם N. pr. Ephraim, einer der 10 Stämme des Reiches Israel; als der herrschende Stamm auch für das Ganze Zehnstämmereich.

אַפְּרְתִּי m. N. gent. Bewohner von Ephrata d. i. der alte Name der Stadt Bethlehem und der Gegend um dieselbe.

אָּצְבֵּע f. Finger. Stw. אָצְבֵּע cintauchen.

אַצל Subst. Seite אָצל עמאָצל דונגר von

der Mittagsseite her. Dann Adv. neben, bei.

אַנְגר s. אַנְגר.

לבְּבָּא 1) flechten, weben. 2) trop. nachstellen, wie suere dolos. Part. אַרָּב der Hinterhalt, coll. die Nachstellenden.
Davon

m. Hinterhalt, Lager des Wildes.

m. Heuschrecke, auch von einer besonderen Art derselben. S. zu Joel 1, 4. Stw. קבָּדְ viel sein.

אָרְבָּה f. Geflecht, Gitter, dah. Fenster, Schleuse. Stw. אַרַבּ

no. 1.

אַרְבַּעָה f. אַרְבַּעָה m. vier. Pher. בּיְבָּעָה c. vierzig. Das Stw. ist אַר und א vorgesetzt. Dah. רְבִּיעִי der vierte.

אָרֶג flechten, weben. Davon אָרָג m. Geflecht.

אַרְגְּמֶּלְ m. Purpur. Stw. wahrscheinlich בַּלְם s. v. a. בְּלַבְּעָ bunt färben.

אָרָז m. Zeder.

תח אַרָחות אַרָחות und f. pl. אַרָחות und auf syr. Art אַרָחוֹת (§ 23, 2, Anm. 2) mit Suff. אַרְחוֹתָיק Pfad. Stw. אַבָּר wandern. Von demselben

אַרְתָּי f. Carawane, Reisege-sellschaft.

und אַרְיָה m. Löwe. Ersteres im Plur. אַרִים, אַרָיוֹת, אַרָיוֹת, אַרָיוֹת,

קֿבָן lang sein. Davon אָרָן Adj. lang. אָנן אַ lang zum Zorne d. i. langmüthig,

zum Zorne d. i. langmüthig, geduldig.

ηκ m. Länge.

ער אָלְאָרָ m. und f. mit dem Art. אָרָאָרָ 1) Erde, Land. 2) Bewohner dess. S. zuJes. 11, 4.

778 verfluehen.

אַרְרָס N. pr. Ararat, Berggegend in Armenien zwisehen dem Flusse Araxes und den Seen Wan und Ormia.

with m. und f. Feuer. Mit Suff.

אָשִׁיר.

ਸ਼ਾਲ਼ f. Weib, S. 94.

אַשְּׁכֹּל f. Assyrien. S. 1 M. 2, 14. אָשְׁכֹּל m. Kamm der Weintraube, unreife Traube. Plur. אַשְּׁכָּלּוּת

אָשְׁבָר m. Geschenk. Ungeb. Stw. שׁכר beschenken.

DÜN 1) schuldig sein, auch:
2) die Schuld büssen. Ni.
büssen.

משֵׁאַ Adj. schuldig. אַשְּׁבָּהּ f. Köeher.

אַכְּקְלוֹן (Wanderung) N. pr. Askalon, Stadt der Philister am mittelländischen Meere.

기반화 glücklich sein. Pi. glücklich preisen. Davon

אַשֶּרְ Glück. Phyr. constr. אַשֶּׁרְ Glückseligkeiten des, d. i. Heil dem —.

אַשְׁאַ 1) Pron. relat. f. beide Numm. u. Genera: welcher, welche, welches u. s. w. Ueber das Syntaktische s. §. 121. אַ umsehreibt den Genitiv. S. §. 112, 1. — 2) Conj. wie יֹבָי, סׁדִּנוּ, quod, a) dass, quod, s. die Note zu 1 Sam. 24, 11. b) so dass, ita ut 1 M. 22, 14. c) darum dass

= weil. 1 Kön. 3, 19. d) f.

DYTYM woselbst, ubi. e) zu
der Zeit, wo; als, da. 1 M.40,
13. Ps.139, 15. Mit Präp. TYME
1) wo, 2) weil. 1 M.39, 9.

TYME a) dem zufolge, was,
dah. wie. 12. TYME wie — so.
b) dem zufolge dass = weil.
c) wie, von der Zeit = als.
1 M. 40. 14. Richt. 16, 22.

TYME st. constr. von TYME S. 94.

ENTYME (Forderung) N. pr. Esthaol, Stadt in der Ebene des
Stammes Juda, unweit des
Gebietes der Philister.

I. אָרָ , mit Makk. אָרָ , mit Suff. אָרָ u. s. w. (§. 101, Anm. 1), Zeichen d. Accusativs, doeh nur des bestimmten (§. 115 1), seltener des Nominativs (s. daselbst die Note), urspr. Demonstrativpronomen = αντός (s. a. a. O.)

II. אַתְּ mit Makk. אַלְּאָ, mit Suff. אַתָּלְּ, (S. 101, Anm. 1) eig. Subst. Nähe (contr. aus אַנְה vom Stw. אָנָה, vgl. אַבָּה aus תַּבָּה, נְבָּנָה (בְּנֵהְ aus der Nähe jem., von Seiten jem. dah. אַבָּר cig. von bei sich 1 M. 8, 8.

אֹת s. אוֹת.

קֿה Pron. du, §. 32, Anm. 4.

=

2 Præp. præf. Ueber die Ableitung u. Punctation \$. 100,

iber die Bedeutungen §. 151, 3, a. A) 1) in (צֿי, m), vom Befinden m Raume und m der Zeit z. B. בַּבַיּב im Hause, אָבָאָב im Lande, בַּיִּבְיּב im Anfange. 2) inter, vom Befinden unter einer Menge. Richt. 14, 3. 3) intra, innerhalb, von Ort und Zeit. 4) in der Weise oder Norm, f. nach der Weise, dah. nach, secundum. 1 M. 1, 26. 5) In den Bedeutungen no. 1 – 2 auch nach Verbis der Bewe-

 $gung = \epsilon i \varsigma$. B) 1) an, bei, von dem Befinden in der Nähe eines Ortes. בְּעִינֵי vor den Augen, im Bereich der Augen. Dahin gehört פַעַם בְּפַעַם Mal an Mal für: alle Male. Richt. 16, 20. Auch schwören, fluchen bei jem. d. i. unter Anrufung seines Namens. 2) nach Verbis der Bewegung: an [etwas] hin. Daher בְּאָה בָ ansehen, anriechen. 3) für, vom Preise, Lohne (übergetragen aus dem räumlichen vor). 4) wegen, Jes. 14, 21. 5) mit, bei, daher bei den Verbis des Kommens, welche dann: bringen, bedeuten. Auch: bei s. v. a. ungeachtet, trotz. bei dem allem.

קאָר f. Brunnen.

בְּאֵר שֶׁבֵע (Eidesbrunnen) N. pr. Berseba, Stadt an der Südgrenze von Palästina.

UND stinken. In anderen Dialekten: schlecht sein. Davon שאי m. Gestank, und

דְּאָשִׁים m. pl. schlechte, sauere Trauben, labruscae, Heerlinge.

לְבֶּבְּ f. N. pr. Babylon u. Babylonien.

m. und f. Kleid.

eig. Absonderung. Stw. לְבֵּדִי sich absonderun. Dah. בְּדַּדִּי in meiner Absonderung d. i. ich allein, לְבַדִּי du allein u. s. w. יַבְּדְּי ihm allein. בְּבָּדִי מושר מושר מושר או מושר בין מושר בין

הר s. בדי

ער אוי. scheiden, trennen.
Vor den beiden zu scheidenden Dingen steht בִּין-וְבֵין
(zwischen u. zwischen) 1 M.
1, 4. 7, und בִּין-בֵּין v. 6. Part.
בִּין-מַבְין das Trennende, die
Scheidewand. Ebendaselbst.

הַבְּלַבְּת nach *Vulg*. Luther:
Bdellium, ein durchsichtiges, wohlriechendes Harz
eines arabischen Baumes,
viell. aber besser: Perlen.

מהב m. Leerheit, Wüste. Ungebr. Stw. הַהָּב.

davon eilen. 3) plötzlich untergehen. Ps. 104, 29.

קּהֵבְּיּ f. vierfüssiges Thier, besonders von zahmen Thieren, Vieh. Ungebr. Stw. בַּחַבָּ stumm sein.

a) von der Sonne: in den Horizont eingehen, untergehen. b) einkommen, von Einkünften. 2) kommen, dah. eintressen, von etwas Zukünftigem, von einer Weissagung Richt. 13, 12. 3) gehen. 1 Sam. 20, 41.

Hi. 1) hineinführen, 2) herführen, bringen. Ho. geführt, gebracht werden.

732 Ni. verwirrt sein, bestürzt umherirren.

בין s. בוּך.

יובס mit Füssen treten. Part. Ho. מובס zertreten.

קבר (von אַבְּ graben) m.

1) Grube, Cisterne. 2) Grab,
Unterwelt. 3) Gefängniss,
weil Gruben oder trockene
Cisternen zu Gefängnissen
gebraucht wurden.

עוֹם (נְבוֹיע 1) sieh sehämen.

2) besehämt werden, besonders insofern man sieh in seiner Hoffnung getäuseht sieht.

Hi. Part. מָבִישׁ intrans., der sieh Schande macht, d. i. der Schlechte, Verächtliche. Hithpal. wie Kal. no. 1.

772 verachten.

772 plündern.

772 priifen. Ni. pass.

בחור constr. בחור auserlesen, Part. pass. vom Stw. בחור.

בּחוּרִים Phur. בָּחוּרִים m. Jüngling. 1) auserwählen. 2) lieben, diligere, gewöhnl. mit בְּ, mit יְ 1 Sam. 20, 30 (wo aber viele Mss. בְּ haben).

ער vertrauen, mit זָּב vertrauen, mit

f. Leib, Mutterleib.

יב m. pl. Pistazien, eine den Haselnüssen ähnliche Frucht.

בי Bittwort: ieh bitte; obsecro. Immer mit אֲלֹנִי u. אַלֹנִי verbunden. Wahrscheinl. contr. für בָּעָה (Bitte) v. בָּעָד bitten.

קיב, dah. distinct, klar sein, und dann 1) bemerken, wahrnehmen. 2) wissen, kennen, mit ל Ps. 139, 2. Ni. part. יבוֹנוֹ verständig, klug. Hithpal. auf etwas merken, aehten, mit ל I Kön. 3, 21, mit און Hiob 38, 18.

בִּין Plur. בִּיוֹשׁ cig Zwisehenraum, Zwisehenraume, dann Præp. zwisehen. בְּיִלְיִם לְיִיטִּי בְּיִי zwisehen, z. B. בִּין בִייִּן לָיִיִי zwisehen Wasser und Wasser (näml. dem irdisehen und himmlisehen) eig. der Zwisehenraum des Wassers bis zum Wasser 1 M.1,6. Ebenso בְּיִן - וְיֹבָ Joel 2, 17. Mit בִין præf. בְיִבִין zwisehen [etwas] hervor. Stw. יְיִּב.

Dual. בנים der mittlere Platz zwischen zwei Heeren, dah. אִישׁ בַּנִים der Zweikämpfer, der dort als Mittelsmann auftritt.

קינה f. Einsieht, Verstand.

ביצים Plur. ביצים f. Ei. Stw. eiss sein.

בֵּית (S. 94) m. Haus. בְּיִת (S. 94) m. Haus. Haus gesetzt ist, Haushofmeister. 2) Tempel, Palast.
3) Grabmal. Jes. 14. 18. 4)
das Innere, dah. בִּית

innen. 5) Wohnung überh. Hiob 39, 6. 6) Familie. 1M. 45, 11. 18. יון לֵוִי Stamm Levi. בית לֵוי Vaterhaus, ebenf. für Familie. 7) wie familia, auch f. Hausgenossen, Knechte. Spr. 31, 15. בית בַּרְעָה s. v. a. בית בַּרְעָה 1 M. 45, 2. 8, vgl. 50, 4.

קתה (Haus des Brotes) N.
pr. Bethlehem, Fleeken in
Juda, Geburtsort Davids und
Jesu. Es führt den Beinamen B. Juda's, zum Unterschied von einem andern in
Galiläa.

Davon

m. das Weinen. בָּכִי

רֹבְּ m. der Erstgeborne. Stw.

לְּכָהְ f. Erstgeburt.

לב eig. Vernichtung (von לבְּבָּ)
Conj. dass nicht.

הַלְּבֶּב (Furcht, Bescheidenheit). N. pr. Bilha, ein Kebsweib Jakobs.

eig. Vernichtung, Nichtsein, Mangel. Dann Adv. nicht, auch f. בְּבְילִי, בְּבְלִי ohne. בְּבְילִי wegen des Nichtseins, weil nicht [ist], auch: ohne. בְּבִילִי bis nicht [mehr ist]. Stw. בְּבִילִי aufreiben, vernichten.

קלינער m. (aus בְּלִינֵער nicht, und יַעֵּל Nutzen) eigentl. Nichtsnützigkeit, dah. Nichtswürdigkeit, Schlechtigkeit. אִיש בּלִינֵעל, schlechter Mann.

verschlingen.

עד (aus בְּלְעָדִי nicht, und בְּלֶעְדִי בּלְעָדִי zu) mit Suff. בַּלְעָדִי eig. non ad me [pertinet], nicht steht es mir zu. 1 M. 41, 16. 2) ohne.

בּלְתִּי (von הַבֶּב, Stw. בְּלְתִּי (von הַבָּב, Stw. בְּלְתִּי (dv. nicht. 2) Præp. für בְּבְלְתִּי ohne. Jes. 14, 6. 3) Conj. für בְּלְתִי אִשֶּׁר, בְּלְתִי אִשֶּׁר, בְּלְתִּי אִשֶּׁר, בְּלְתִי אִשֶּׁר, בְּלְתִי אִשְׁר (dass. 1 M. 43, 3. — Mit לובלות (vor dem Inf.) nicht zu.. 1 Mos. 3, 11.

קבְּבְּ f. (mit Kamez impuro) Höhe. Phur. constr. בְּמוֹתֵר (\$. 86, 4, Anm. 1).

후=후 (\$. 101, 2, Anm.).

קבּ Plur. בַּנִים (\$. 94) m. 1) Sohn.

Plur. c. Kinder, auch von
Thieren, Junge, z. B. קבָּ בַּנִי בַּנִים Ps. 29, 6. בְּנִים Enkel. בְּנִי בַּנִים Söhne Gottes
d. i. Engel. Söhne Zions
d. i. Zioniten. 2) trop. ein
Sohn von 90 Jahren, 90
Jahre alt; Sohn des Todes,
ein zum Tode bestimmter;
Sohn d. Morgenstern; Sohn des
Fettes, fetter, fruchtbarer
Ort. S. §. 104, 2.

בין s. בַּנִים.

hauen.

חבות Töchter, s. חב.

קּיְמֵין (Sohn des Glückes) N. pr. Benjamin, jüngster Sohn des Jakob.

2) mitten durch, mitten unter, wie ἀμφὶ in den Formeln ἀμφὶ πυρὶ rings von

Feuer umgeben u, dgl. (s. Matthiä gr. Gr. S. 1158. Rost, 5. Aufl. S. 106, 2, b.) אַרָּאָלָה durch d. Fenster 1 Sam. 19, 12. Joel 2, 9. אַרְאָלָה לָּיִאָּלָה Joel 2, 8 mitten durch die Geschosse. S. über diese Partikel Handwörterb. I. S. 283 vierte Ausg.

קעיר m. coll. Vieh.

שנים m. 1) Herr. trop. Herr der Träume, der Träume hat, Träumer. (§. 104,2). 2) Ehemann. Stw. אַב beherrsehen, besitzen.

לעם eigentl. abweiden, dann:
durch Feuer verzehren, und
intrans. verzehrt werden. Pi.
1) abweiden, 2) wegfegen,
wegschaffen, mit אַבָּבָּי eonstruirt. Hi. anzünden, verbrennen.

עַשָּאַ N. pr. Baescha, König v. Israel, um das J. 950 v. Chr.

den. Intrans. Joel 2, 8: sie (die Heuschrecken) verwunden sich nicht. 2) [Geld] sehneiden, Gewinn machen. Davon

שבע m. Gewinn.

기구크 spalten. Ni. sieh spalten, aufthun.

הַקְעָח f. Thal.

בקר Coll. comm. Rinder, Rind-vieh.

m. der Morgen.

gesicht jem. suchen, «das Angesicht jem. suchen» d. i. jem. zu sehen trachten. 2)

nach etwas trachten, בַּקָּבָּי שׁ nach jemands **Leben** trachten. 3) fordern.

בר und בר a) Adj. rein. 2)
Subst. m. a) Getreide, eig.
gereinigtes, b) Feld, eig.
leeres, offenes Feld. Stw.

הבור s. בור

schaffen, neu hervorbringen. Ni. geschaffen werden.
722 m. Hagel.

1) schneiden, scheiden. 2) erwählen.

m. Cypresse.

m. Eisen.

קברא flichen, eig. durchgehen, בְּרִיא Adj. fett. Stw. בְּרִיא Bedeut.: essen, sich mästen. בַּרָי m. Riegel, von בְּרָים durch-

gehen.

קרית f. Bund, Bündniss, Vertrag. Stw. בְּרָית no. 1, vgl. δοκια τέμνειν.

die Kniee beugen; nur im Part. pass. s. v. a. Pi. Pi. אָבָּבְּ 1) [Gott] anrufen (wobei man das Knie beugt), loben, preisen. 2) segnen (eig. Gott für das Glück eines andern anrufen). 3) fluchen (eig. das Verderben jem. von Gott erstehen) 1 Kön. 21, 10. Pu. אַבַּבְ pass. von Pi. — Hi. maehen dass jem. die Kniee beuge. Hithpa. sich segnen.

f. Knie. Dual. Knice, Schooss.

קַּרָכָה f. Segen.

הַרָק m. Blitz. Stw. בַּרָק blitzen. בְּשַׂמִים, בִּשֶׂם m. Plur. בְּשָׂמִי Wohlgerüche, Spezereien. Stw. ungebr. wohlriechen. alles כל-בשר . Fleiseh. בשר Fleisch, d. i. alle lebenden Geschöpfe 1 M. 6, 13. 17. 19. 7, 15. 16. 21; im engeren Sinne: alle Menschen 1 M. 6, 12. בְּשֵׂרָי mein Fleisch, das ist mein Angehöriger, Blutsverwandter. 1M. 37, 27.

> kochen, dah. reifen (von der Weintraube). Hiph. reifen, wie in Kal. Auch im Deutschen gebrauchen die Winzer diesen Ausdruck.

ngia f. Schande, Schändlichkeit. Stw. wiz.

ו. חב c. ein Maass für flüssige Dinge von demselben Gehalte, wie das אֵיפָה. Ungebr. Stw. הַתַּת.

וו. בנורה (für הגם) Plur. בנורה (S. 94) f. 1) Tochter. 2) überh. Mädehen, Weib. Spr. 31, 29. (doch siche daselbst die Note).

לַתָּה f. Zerstörung, Wüste. בתולה f. Jungfran. Auch von der Neuverheiratheten. Joel 1, 8. Vgl. virgo. Virg. Ecl. 6, 47.

בַּתִים Häuser. Plur. von בַּתִים.

ואלן m. 1) Herrliehkeit, Hoheit. 2) Uebermuth, Stolz. Stw. האם erhaben sein.

783 retten. Part act. Retter.

hoch sein. Mi. hoch machen. Davon লুটাহু Adj. hoeh, und m. Höhe. m. Grenze. Stw. בבול be-

grenzen. אָבוֹר Held. Stw. בַּבּ stark sein.

Dayon auch

גבורה f. Kraft, Stärke, virtus. הַבְּעֵ m. Keleh. Stw. בְּבְעַ hoch sein. Davon auch גבעה f. Hügel.

723 m. stark sein und werden, zunehmen. Davon

בר m. poet. s. v. a. אַיש 1) Mann. 2) jeder.

m. mit Suff. בַּגָּר Daeh.

לול Adj. 1) gross, 2) von der Stimme: laut. 3) maior natu. 4) wichtig.

m. Boek, Bäcklein.

m. Haufe von Garben.

773 gross sein, werden. Hi. gross machen.

VII abhauen, abbreehen. Ni. pass.

comm. Mauer um einen Garten od. Weinberg. Stw. חבר mauern.

קרָה f. gemauerte Hürde um das Vich, oben offener Sommerstall, Geheg.

הַנְיַהַ f. Körper; Leichnam.

ria m. Volk. Pher. mia Völker, besond. von den niehtisraelitischen Völkern.

yla das Leben verhauchen, sterben.

113 wohnen, verweilen.

m, die Schur, geschorene Wiese. Stw. 113 scheeren.

m. (Fresser) bruchus, die junge noch unbeflügelte Heuschrecke. S. zu Joel 1, 4. Stw. abschneiden, abfressen.

m. truncus, Stamm eines abgehauenen Baumes. Stw. מזע abschneiden, abhauen.

aus einander schneiden od. hauen.

וות m. Bauch. Stw. זהג sich bücken.

m. Thal, Niederung.

173 oder 173 hervorbrechen, vom Kinde aus dem Mutterleibe.

היחון (Strom) N. pr. einer von den vier Flüssen des Paradieses, und zwar wahrscheinlich der Ganges, s. zu 1 M. 2, 10.

frohlocken. Subst. das Frohlocken.

ba Plur. = ba Wellen. Stw. rollen. גלל

m. Pher. בּלְבְּלִים Rad. Stw. rollen. <u>בל</u>ל

בַּלָה אֶר בּ 1) entblössen. בַּלָה אֶר שֹׁנֵן כֹּ' das Ohr jemandes entblössen, jem. etwas anvertrauen. 2) auswandern, in die Gefangenschaft geführt werden (eig. das Land von Einwohnern entblössen). Ni. eröffnet sein. Pu. part. offen.

723 eig. kahl sein. Pi. scheeren, auch intrans. sich scheeren (Haar und Bart) 1 M. 41, 14. Pu. pass.

בְּלֵיֵת (Exil) N. pr. Goliath,

ein Riese aus dem Volke der Philister.

wälzen, rollen. Hithpa. sich über jem. herwerfen, über jemanden herfallen.

m. Sache, Geschäft, nur

estr. בְּבַלֵּל wegen.

בּלֵם m. eig. etwas Zusammengewickeltes, Unentfaltetes, Klumpen, vom Foetus. Stw. בַּלַב zusammenwickeln.

בּלְעַד (hart, rauh) N. pr. Gilead, eine Gebirgsgegend Palästina's jenseit des Jordan

(jetzt Belka).

בם – גם – אם Adv. auch, dazu. בם – בם sowohl - als auch. Es dient auch dazu, eine Mehrzahl zusammenzufassen בַּם שׁנֵיהָם alle beide Spr. 17, 15, oder dem folgenden Worte Nachdruck zu geben 1 M. 42, 22. 44, 10.

🕅 Pi. schlürfen. Davon m. Papirschilf, Nilschilf.

m. Handlung, Betragen gegen andere. Von

1) jem. etwas erzeigen, zufügen, bes. Gutes, mit dopp. Accus., auch mit dem Dat. der Person. 2) vergelten, mit ders. Construction. 3) [ein Kind] entwöhnen (eig. von dem Pflegen und Hätscheln desselben bei der Entwöhnung, oder weil eine Art der Ernährung durch eine andere ersetzt wird). Part. pass. במול der Entwöhnte.

במל c. Pher. במל Kamcel.

72 m. und f. Garten. Stw. 723 sehützen.

stehlen. Pu. pass. Davon 223 m. Dieb.

העל hart anfahren, schelten, mit ב. Davon

קנְה f. das Schelten, Rüge,

723 comm. Weinstock.

Tannen, Fichten.

f. 1) Tenne. 2) das Getreide selbst.

W기 Kal und Pi. vertreiben.

교육 m. Regen. Stw. 교육regnen.

교육 N. pr. Gosen, eine Gegend Aegyptens auf der Ostseite des Nils in Niederägypten nach Arabien zu.

קה (Relter) N. pr. Gath, eine philistäische Stadt. Das N. gent. ist אָלָיי.

Name eines musikalischen Instruments. Ps. 8, 1. Es kommt zunächst von אַבּ f. אַבָּ Saitenspiel. Stw. אָבָּי. Pi. auf Saiten spielen.

ai mase. epic. Bär, Bärin. Stw. azz schleichen. Davon auch rizi f. Verläumdung, üble Nachrede.

pankleben, anhängen, mit p. Pu. an einander kleben.

1) eig. ordnen, reihen.
2) treiben. Davon הְּבְּרָ Trift,
und הְבִּרְ Biene, nomen unitatis von בְּבִר gleichs. Bienenheerde, examen (f. exagi-

men). 3) reden (eig. verba serere). Pi. דְּדְּר reden, loqui. Verschieden von אַבְּי sagen (dicere), nach welchem die gesagten Worte folgen. Mit י anreden, auch mit dem Pron. suff. 1 M. 37, 4, mit אַב mit jem. reden 1 M. 42, 30.

קבֹרָה f. Plur. דְּבֹרָה Biene.

m. Honig, sowohl Bienenhonig, als Traubenhonig d. i. ein aus Most gekochter Syrup. 27 m. Fisch. Vom Stw.

לְּבָּׁהְ sich stark vermehren.

f. Fisch und coll. Fische.

Lehre, S. 477, Ann. 2, und

Lehrg. S. 477. Ann. 2. und Gramm. S. 105, 2, c.

רְּבְּלֵּךְ (Fisch) N. pr. ein Götze der Philister, welcher den Rumpf von einem Fische, Gesicht und Hände menschenähnlich hatte.

קבָּד m. Getreide Stw. הַבָּק.

הב s. הוב.

הוֹק m. Gelichter, Freund. Stw. זוֹק lichen.

THE (Geliebter) N. pr. David, zweiter König der Israeliten.

היה, היה m. Plur. היה ע. היה, היה m. Plur. היה ע. היה של Geschlecht, Menschenalter. היה היהים Geschlechter, d. i. alle folgende Geschlechter.

টাৰ 1) zertreten. 2) dreschen.

עריין vertreiben, verstossen.
Ni. part. גְּרְהֵי יִשְׂרָאֵל die Vertriebenen Israels.

Phi stossen, drängen.

בי constr. בּ cig. Menge, Genüge, dann Adv. genug. בְּדֵּי so oft nur, בְּדֵי שׁוֹפָּר so oft nur die Trompete tönt. Hiob 39, 25.

777 richten, als Subst. Gericht.

7727 Pi. zermalmen.

לב f. לבְּבַ Adj. 1) dürr. 2) tenuis, arm, gering. Stw. לַבַּ erschöpft sein, sehwach sein.

gen. 2) trans. hinablassen (den Schöpfeimer), schöpfen.

קלָק f. Thür. Dual. בְּיַבְּק, st. constr. בְּלְתֵּי eig. fores, Flügelthüren, und Thüren überhaupt. Stw. קלָבָּ no. I.

קּיִּלְהְּ (schwach) N. pr. Delila, ein philistäisches Weib.

אָלֶת brennen. Hi. erhitzen. גָּלֶת f. Phur. דְּלֶת, st. constr. בְּלֶתוֹת s. v. a. הַבֶּק, Thür.

m. Blut, Blutschuld. Stw. wahrsch. PJ& roth sein.

I. 727 ähnlich, gleich sein.
Hithp. sieh gleich stellen.

II. vertilgen. Ni zu Grunde gehen.

קמור f. Achnlichkeit, Bild. Von קמה no. I.

אָדָ N. pr. Stamm Dan. Davon Daniter.

und נְיֵנֵע (eig. Inf. von יַנֵע wissen). 1) Erkenntniss. 2)

Runde, Nachricht, Ps. 19, 3.3) Einsicht, Verstand.

פַק Adj. dünn, dürr. Stw. אַרָּק. זֹי s. דּוֹר.

בּרְבַּע N. pr. Darda, cin Weiser. 1 Kön. 5, 11.

m. Dornen, Disteln.

treten d. i. spannen, weilman in den Bogen hinein tritt, um ihn zu spannen. Hi. machen, dass man betrete. Davon

可以 c. 1) Weg. 2) trop. Wandel. Auf Gottes Wegen wandeln d, i. ihm wohlgefällig leben.

cig. reiben, zerreiben, durch die Hände gehen lassen, manibus trivit, tractavit.

Spr. 31, 13. 2) suchen, mit dem Acc., mit אַבָּרָי nach etwas suchen, trachten. Mit אָבּי sich an jem. wenden. 3) fordern. בַּרַשׁ בַּרַ das Blut zurückfordern von jem., d. i. Blutsehuld an ihm rächen.

*** grünen. Hi. grünen lassen, hervorbringen. Davon
 ** m. junges Grün, besond. Gras u. dgl.

77

豆 (seq. Dag.) Artikel, der, die, das (s. Gr. \$. 34. 107-109).

Adv. der Frage. S. über die Form §. 98, 4, über die Bedeutung §. 150, 2.

תאָה Ausruf der Freude, des

Frohlockens: ha! hui! io! evax!

קבָה (eig. gieb her! Imp. von יָהַב wohlan!

קּבֶּל m. 1) Dunst, Hauch. 2) etwas Eitles.

קּבְּיוֹן constr. הָבְּיוֹן m. das Dichten, Sinnen. Stw. הָבָּה

ausstrecken.

יהָרָר (. 1) Schmuck. 2) Pracht, Hoheit, Majestät.

Ria 1) Pron. der 3ten Pers. er, als Neutr. es. 2) Pron. demonstr. dieser 1 M. 2, 11. Dann oft mit Subst. verbunden, und mit dem Artikel, wenn ihn diese haben. אָרָאָדְּ dieses Land 1 M. 2, 12. אַרָּיִאָּ an diesem Tage.

3) mit Einschluss des Verbisubst. er, es [ist].

m. Glanz, Herrlichkeit,

Ruhm.

ל הנה f. eig. Fall, Sturz. (Stw. stürzen), dah. Verderben, und act. s. v. a. Frevel. אות Interj. wehe! Mit dem Accus.

sie, vgl. הוא.

הֵיכֶּכ^{יל} m. Palast, 2) Tempel, insbes. eine Abtheilung des Tempels, das Heilige genannt. Stw. היכל im Arabischen: gross, hoch sein. §. 54. 1.

m. der Morgenstern (?). Siehe d. Note zu Jes. 14, 12.

הֵיבֶּוֹ (treu). N. pr. Heman, ein Dichter und Weiser, ein Enkel von Juda.

לא s. הַלֹּא.

স্ট্র্র্ (hāleah, §. 9, 1 zu Ende) weiter, fortan, von Raum und Zeit.

Pron. dieser. \$. 35, Anm. 1.

יַבְּלִיכָּהְ f. Weg. Stw.

קליה לער. אַבּר (\$. 77) gehen. אַבּרָי folgen. Hi. אַבּרָי folgen. Hi. אַבּרָי אַבּרָי 2 M.2, 9. 1) führen. 2) wegnehmen, wegtragen. 2 M. 2, 9. Pi. s. v. a. Kal, bes. poet. dass. auch: fliessen (vom Wasser.) Ps. 104, 10. Hithp. umhergehen, lustwandeln. Trop. mit Gott wandeln, d. i. ihm wohlgefällig leben.

ben. Hithpa. 1) gelobt werden, lobenswerth sein. 2) sich selbst rühmen, mit ? einer Sache.

בה, הבים 1) Pron. der 3ten Pers. m. Plur. sie, 2) sie sind. Vgl. אוה.

קמון m. 1) Lärm, Getös. 2) lärmende Volksmenge. Stw.

קְּמְיָה f. Lärm, Rauschen,

I. תְּבֶּי u. תְּבֶּי Interj. siehe. Mit Suff. הָבָּנִי in Pausa הָבָּנִי siehe mich, קּבָּני siehe ihu, uns. תְּבָּנוּ

Pers. f. Plur. sie; sie sind. Letzteres auch Adv. hieher, vom Raume und der Zeit.

עניב umwenden, umkehren.

Hithpa. 1) sich wenden. מֶּתֶבּ cin sich stets wendendes, das ist zuckendes,

blitzendes Schwert. 2) sich verwandeln.

קרים Pher. הָרִים m. Berg. הַּבְּבּח Adv. viel. Eig. Inf. Hi. von בַּבְּח viel sein.

tödten.

schwanger werden.

קְּהָה f. הַּהָה Adj. schwanger. הָרָה m. Schwangerschaft. Stw.

on cinreissen, zerstören. Ni.

ת השמר m. Vertilgung. Eig. Inf. Hi. von שמר

אָהַל s. אַלַאַ.

7

1, 1, 1 (s. über die Punctation S. 102, 2) Conj. præf. und.
 S. die übrigen Bedeutungen: S. 152, 1. Als Vav convers. Præt. S. 48 b, 3.

1 (seq. Dag.), 1 Vav convers. Futuri §. 48 b, 2.

T

יאָב m. Wolf. אין אַר. דאָת. זאָר.

nat schlachten, opfern,

Mahlzeit, Gastmahl davon.
Spr. 17, 1. 2) Schlachtopfer,
m. (cig. Part. von 717 oder
77) übermüthig, frech.

ווֹתָּב m. אוֹז f. Pron. demonstr.

1) dieser, diese, dieses(§.35.).

Gewöhnl, hinter dem Subst.

אוֹן בְּיִּלְם בְּיִּלְם an diesem Tage.

אוֹן der eine, der andere.

אוֹן wie dieses = also.

Richt. 15, 7. 2) fürs Relat.

§. 120, 2. 3) Adv. hier, da.

Ps. 104, 25: da das Meer.

אַרָּרָ Ni. crlcuchtet, aufgeklärt werden.

וולְהִי cig. Subst., im stat, constr. וּלְהִי und וּלְּהִי (mit Jod parag. \$. 93, 2). Præp. ausser. Mit Suff. וּלְהָי ausser dir. Dann ellipt. für וּלָתִי ausser dass, nisi quod. 1 Kön. 3, 18.

TH zerdrücken, zertreten.

זְבֶּר m. mas, Mann, jcdes Männliche (von Menschen und Thieren).

רְּבֶּלְיִוּ (Tropfen) N. pr. Silpa, ein Kebsweib Jakobs.

auf ctwas denken, sinnen, m. d. Acc. ימבות schneiden, beschneiden, insbes. den Weinstock. — Ni. pass. — Pi. singen, lobsingen, wahrsch. von den rhythmischen Absätzen der Verse. S. 80 unten. Davon אַבְּיִנְיִ f. Gesang, Lob.

קֹבְיה f. Gesang, Lob. בּיִרָה m. Plur. הוֹ— Schwanz.

קבָּה f. Buhlerin. Part. fem. von נַּהְ buhlen.

זְעֵד f. Schweiss. Stw. אַז sieh stark bewegen.

לְעָלְ zornig, verdriesslich sein. מַלָּגְּל Adj. zornig, verdriesslich.

אָעָן schreien, vgl. אָעָן.

וְפָת f. Peeh.

771 c. Bart.

זְבֵּנְי m. 1) Greis, Alter. 2) Aeltester, als Amtsname für:
Vornehmer, Magistratspers.

ווקנים m. pl. senectus, Greisenalter.

m. ein fremder, anderer. Stw. זור in der Bedeutung: fremd sein.

wie eventilare, untersuchen, sichten, erkennen. Psalm 139, 3.

זרוע f. Arm.

ורויף m. Bewässerung.

חזו aufgehen (von der Sonne).

אַרָע säcn. Hi. Samen hervorbringen.

תע m. 1) Saamen. 2) Saat, Getreide. Hiob 39, 12. 3) trop. Kinder, Nachkommen, und daher Geschlecht, Menschenart, z. B. בַּע מְרַעִים ein Geschlecht v. Bösewichtern.

קה f. Spanne. Stw. הוו, in der Bedeutung: ausbreiten.

n

With verbergen. Niph. und Hithp. sich verbergen.

תַּבְלֵי Phur. constr. תַּבְּלֵי m. Schmerz, eig. tormentum, Qual, vom Stw. קבל torsit. Davon auch

קבֶל m. Strick, Schnur.

תְּבְּרוֹן (Verbindung vom Stw. חָבְּרוֹן N.pr. Hebron, alte Stadt im Stamme Juda, eine Zeitlang Residenz des David, jetzt ein offener Ort mit einigen tausend Einwohnern, el Khalil von den Arabern genannt.

שׁבִּיל fut. יַחֲבִשׁ binden, satteln. הַּבּוֹר m. Gürtel. Stw.

קֿלָר fut. אַרְי gürten, umgürten. Davon

הַגֹּהָה f. Gürtel, Schurz.

קובל fut. יֶחְדֵּל aufhören. תְּבָּקל N. pr. der Tigris.

m. das innere Gemach eines Hauses, welches bei den Morgenländern die Frauen bewohnen; Schlaf-, Brautkammer.

חבש neu sein. Pi. erneuen. חַרַשׁ f. חַרַשָּׁה Adj. neu.

Tag, wo der Mond sichtbar wird, bei den Israeliten ein Festtag. 2) Monat.

in Räthsel aufgeben, immer mit מינה verbunden.

nur Pi. anzeigen, verkündigen, s. v. a. הָגִּיד, aber poet.

תוַה (Leben) N. pr. des ersten Weibes, Eva.

m. Faden.

חַוִילַה N. pr. Havila, cine arabische Landschaft am persischen Busen (1 M. 10, 29. 1 Sam. 15, 7), dann 1 M. 2, 11 wahrscheinlich allgemeiner Name für die asiatischen Südländer u. nament-

lich Indien.

פותיל und הויל eig. drehen, sich drehen, dah. 1) Schmerz, Martern empfinden, insbes. von den Wehen der Gebärerin, dah. 2) gebären. 3) beben (wie die Gebärerin thut). 4) s. v. a. לַחַל warten. Hi. erbeben machen. Ps. 29, 8. Pil. אוֹלֵל 1) gebären machen. 2) wie Kal: gebären.

m. Sand, vom Rollen, Wirbeln benannt.

חומה f. Mauer. Stw. ungebr. umgeben, schützen.

סות Fut. סותי, סתי Mitleid haben mit etwas, es schonen, eig. mitleidig auf etwas blicken. Dah. gewöhnlich mit py verbunden: mein Auge sieht mitleidsvoll auf jem., für: ich habe Mitleid, schone.

אין 1) Subst. was draussen ist und Adv. draussen. יחוץ von aussen. מָחוֹץ אָ ausserhalb einer Sache. 2) Strasse.

חור, הו nur Plur. הורים, כיור die Edeln, Vornehmen (einer Stadt). Stw. חַרֵּר frei, edelgeboren sein.

변기기 eilen. Hi. beschleunigen.

התם s. חותם.

m. eig. Pfeil (s. v. a. אָחָיִי m. eig. Pfeil (s. v. a. אָחָיִי), dann poet. חַיִּין לְלוֹת Donnerpfeil, Wetterstrahl.

PID stark sein. Mit 72 überwinden. 1 Sam. 17, 50, Pi. stärken. Hi. mit 7: ergreifen, festhalten, halten.

XDI sündigen, mit ? und ?: sich an jem. versündigen; auch: die Sündenschuld tragen. Hiph. zur Sünde verführen. Davon

אַנְם m. אַנְם und שִּבְּק f. 1) Sünde; 2) Sündenstrafe.

Jes. 5, 18.

m. Sünder. הְּמָה Plur. חִיב f. Weizen.

חשר m. Ruthe, Reis, Sprössling. Ungebrauchtes Stw. חטר schwank sein.

םי 1) Adj. lebend, fem. חַיַה. 2) Subst. Leben. Noch gewöhnlicher dafür der Plur. חַיִּים. Bei Schwüren: חַיִּים so wahr Jehova lebt, הֵי פַּרִעה so wahr Pharao lebt.

חִירָה f. Räthsel. Stw. חִירָה.

1) leben, 2) wiederaufleben, auch uneigentlich: sich erholen 1 M. 45, 27. Richt. 15, 19. Pi. am Leben lassen. Hi. das Leben erhalten, mit dem Accus. u. Dat. תי 1) Adj. fem. von תַּיָּה: lebendig. Daher: etwas Lebendiges, ein lebendes Geschöpf, Thier. Collect. Thiere. 2) Subst. Leben. Das Leben (auch: die Seele) aufüllen f. den Hunger stillen. קיי leben, ein defectives Verbum, wovon nur die 3. Præt. יה er lebt. 1 M. 3, 22.

הול ה. חול.

 $(\S. 75, 2, g).$

אַנְשֵׁי חַּיִל m. constr. אַנְשֵׁי חַיִּל 1 Kraft, Stärke, Tapferkeit. אַנְשֵׁי חַיִּל Helden, ironisch Jes. 5, 22. Die Kraft des Baumes, poetfür: seine Frucht. Joel2,22. 2) Hecresmacht, Heer, auch blos: Zug, Gefolge. 1 Kön. 10, 2. 3) Bravheit, Tugend, virtus. אַיָּה חַיִּל Tugend üben. אַשָּה חַיִּל ein braves Weib.

הַיָּהַ (Freier, Edler) N. pr. Hiram, König von Tyrus in Phönizien, Zeitgenosse des Salomo.

קהַ m. mit Suff. הַבְּי Gaumen. הַבְּי weise sein. Hi. weise machen, belehren. Hithp. sich listig benehmen, mit hand gegen jem.

הַבְּח Adj. weise. הַבְּח f. Weisheit.

m. eig. Stärke (s. v. a. תַּיִל),
Befestigung, dah. ein Theil
der Festungswerke: Vormauer.

בּלֶּה m. Mileh; Milchkäse, von בּלֶּה fett sein. Davon auch

schwach, krank sein.

קוֹלְהַ m. Traum. Stw. בּלַהְ, אָלֹהָ c. Fenster. Stw. לְּלַהָּ, אָלְהָ Adj. glatt. Stw. בְּלַהְ eig. glatt sein.

עלְלָלָה Verabscheuungspartikel, eig. ad profana, dah. absit, fern sei es. 1 Sam. 20, 2. Die gewöhnlichen Constructionen sind: תַלְילָה לִי מַעֲשׁוֹר fern sei es von mir, [so] zu thun (1 Kön. 21, 3,) oder תַּלְילָה לִי אָם אֶעָשֶׁה fern sei es von mir, dass ich [so] thue. In beiden Verbindungen ist auch noch eingesehoben מִיִּהְּיִּי vor Jehova. 1 Sam. 24, 7. 1. Kön. 21, 3.

קליפֶּה f. Wechsel. Stw. קְלַיִּתְּה f. exuviæ, was man einem Erschlagenen auszieht.
Stw. אַלַי ausziehen.

לבקל durchbohren. Hi. מְבֵּל 1) anfangen, eig. eröffnen.
2) entweihen, eig. lösen, zugänglich machen.

אַלָּל m. durchbohrt, verwundet, getödtet. Stw. אַלַחָ.

1) stark werden. Hiob 39, 4. 2) träumen.

ንշቫ Pi. weehseln.

מַלְצֵיִת dual. die Lenden, Hüften.

קלַלְּקְ fut. אָבְייִבְי theilen mit לְּגִי zutheilen. Hiob 39, 17: אֵלְ דְּיִבְייִבְי er gab ihr (der Straussenhenne) [keinen Antheil an der Klugheit. Ni. sich theilen. יהַלש fut. יהַלש niederstrecken, siegen, mit של iiber.

и. 1) Schwiegervater, 2) N. pr. Ham, Sohn des Noah.

קבר begehren. Ni. part. begehrungswürdig, dah. 1) angenehm, lieblich, 2) kostbar.

קבה st. constr. הבה f. Zorn, Grimm. Stw. הבה erglühen. הבה f. Wärme, Gluth (der

Sonne). Stw. בְּחַ warm sein. תַּמִּר m. I) der männliche Esel. II) Haufen. Gleichbedeutend ist das Fem. המִרָּה

חַמִישִׁי Adj. der Fünfte.

קֹבֶּל Mitleiden haben mit jem., mit by.

warm sein, werden. Pi. erwärmen.

סְבַּח jem. gewaltthätig behandeln, ihn bedrücken, ihm Unrecht thun. Davon

סְּהָה m. Gewaltthat, Unrecht.

חֲמֵר denom. von חֲמֶר, mit Asphalt überziehen.

תַּמֶּר m. Asphalt, brennbares Erdharz. Stw. קַמֶּר gähren, brausen.

חמור s. חמר.

הֹמֶר m. 1) Thon, 2) eig. Haufen s. v. a. אַבְּיוֹר no. II. ein Maass für Körner und flüssige Dinge, enthaltend in dem ersten Falle zehn Epha, in dem anderen zehn Bath.

תְּמְשִׁים f. הַמְּשָׁה m. fünf. Plur. בְּמְשִׁים fünfzig. Davon das Ver-

bum in Pi.

שְׁמֵּשׁ den Fünften d. i. den fünften Theil des jährlichen Ertrages von einem Volke neh-

men, mit dem Acc., eig. befünften, wie שָׁלֵּי bezehnten.

תְּבְּחַ (Veste) N. pr. Hamath, bei den Griechen Epiphania, Stadt in Syrien, noch jezt Hamath.

mit Suff. קיני m. 1) Gunst, Gnade. בְּצָא תֵן בְּעִינַי er hat Gunst gefunden in meinen Augen, hat sich meine Gunst erworben. 2) Anmuth. Stw. בְּנִינִי ein Zelt, Lager aufschla-

gen.

אָנּה Adj. gnädig. קנית f. Spiess.

günstig, gnädig sein, mit dem Acc. Hithp. um Gnade flehen, flehen überhaupt.

קּבֶּד m. Liebe, Güte, Milde, Huld, Gnade. קּבָּת הַּבָּת liebevolle Belehrung. Spr. 31, 26.

חָסִיד Adj. pius.

eig. [avis] pia, der Storch, wahrscheinl. von seiner Zärtlichkeit gegen die Jungen sobenannt.

m. eine Art von Heuschrecken. S. zu Joel 1, 4. Stw.

abfressen.

70 1) etwas entbehren, Mangel haben an etwas, m. d. Accus. 2) abnehmen, deficere. Pi. entbehren lassen, mit dem Accus.

הַבְּהָ f. Himmelbett; hochzeitliches Gemach. Stw. אַבַּהָ bedecken.

TĐỊ Ni. flichen, davon eilen.

♥한다 1) jemandem geneigt, günstig sein, mit 구. 2) etwas wollen, dazu Lust haben.

Υ₽□ Adj. geneigt.

หลุก m. Lust, Wohlgefallen.

72门 1) graben, scharren, z.B. im Boden scharren, vom Rosse, 2) trop. ausspüren, erspähen. Hiob 39, 29.

שבות Pi. durchsuchen.

חַפְשִׁי Adj. frei, im Gegensatz des Sclaven, aber auch: frei von Abgaben. Stw. ซอก Pu. freigelassen werden.

mit Suff. קצי m. Pfeil. Stw. עַצְּהָ theilen, spalten.

עב und און und באַר 1) hauen, aushauen (in Stein). Jes. 5, 2. 2) spalten. Daher Ps. 29, 7. er spaltet Feuerflammen für: er wirft gespaltene Feuerflammen aus.

in Pausa תֵצִי m. Hälfte, Mitte. Stw. nyn theilen.

ייצי m. Pfeil, s. v. a. אָחָ.

תקיר m. Gras. Ungebr. Stw. קצַר grün sein.

הַיק s. חַיק.

mit Suff. חַקִּי m. etwas Bestimmtes, Festgesetztes. Daher 1) zugemessenes Stück Arbeit, pensum. Spr. 31, 15. 2) Maass, Ziel, Grenze. לָּבָלִי

pin sonder Grenze. Stw. PPA festsetzen.

прп f. s. v. a. ph Gesetz, z. B. der Natur. Hiob 38, 33.

PD erforschen.

m. was erforscht wird, das Geheime, Innere. בתַקר תִּהוֹת die Tiefe des Meeres.

הר s. הוה.

חור, חר m. Loch, Höhle.

1) trocknen, vertrocknet

sein. 2) verwüstet sein. Pu. s. v. a. Kal. Hi. verwüsten.

חַרֶב Adj. trocken.

הַרָב f. Schwert. הרבה f. Trockniss.

יחה fut. apoc. יחר entbrennen, nur vom Zorne gebraucht. Man sagt: חַרָה אַפִּי od. elliptisch: חַרַה בְּעֵנִי , חַרַה לִי es entbrennt mir sc. der Zorn, für ich zürne. Die Person, auf welche man zürnt, steht mit 3.

חַרְטִם m. Plur. חַרְטִבְּים Zeichendeuter, Bilderschriftkenner.

חרי m. Gluth [des Zornes]. Stw. חבה.

m. eine Art Backwerk, Weissbrot. Stw. אור weiss sein.

חָרִיץ m. eig. Schnitt, Scheibe, insbes. vom Käse. Stw. קבר schneiden.

חַרִיש m. Pflügen, Pflügezeit. Stw. שרח.

ורם Hi. verfluchen.

m. (mit הרסה mrag.) Sonne s. v. a. www, aber selten und fast nur poet.

Pi. beschimpfen, hohnsprechen. 1 Sam. 17, 10. Davon

תרפה f. 1) Hohn, Spott, Gegenstand desselben.

שלח 1) schneiden, einschneiden, pflügen. 2) mit dem Fut. A. schweigen, ruhen. Hithp. sich ruhig verhalten.

「型川1) zurückhalten, versagen, mit 72. 2) schonen, sparen.

entblössen, entblättern.

achten, schätzen, wofür halten. Ni. pass.

אַ הַשֵּׁיכָת s. v. a. הַשֵּׁכָה f. Finsterniss.

לְשֵׁהְ dunkel sein, sich verdunkeln. Hi. 1) verdunkeln. 2) intrans. dunkel sein, eig. Dunkelheit verbreiten. Ps. 139, 12.

កុម្ភាក m. und ក្រុម្ហក្ក f. Finsterniss.

ששׁה m. Heu, Gras.

קתלה f. Windel. Stw. החלים einwickeln.

בתְּה versiegeln. Davon בתָּה, בתִּיה m. Siegel.

וְחָהָ m. 1) Eidam, Tochtermann. 2) Bräutigam.

תת zerbrechen. Ni. אַתְּהָ fut. אַתְּהַ, plur. אַתְּהַ 1) zerbrochen sein. 2) trop. sich fürchten, verzagen.

7

Tag schlachten. Davon

m. 1) Schlächter, Koch;
2) Scharfrichter; und da diese im Oriente zu der Leibwache der Könige gehören,

3) Leibwächter. שׁר הַפַבַּהִים Oberster der Leibwache.

מבת m. das Sehlaehten.

eintauchen.

yzy hincinsinken, hincindringen, z. B. von dem Steine, der in Goliath's Stirn eindrang. Ho. eingesenkt sein (von den Grundfesten.) Auch trans. siegeln, daher

ים אור ביהור Adj. rein.

ביב 1) gut sein. *Impers*. ביב יל es geht mir gut. 2) fröhlich sein, besond. mit בל.

2, 2. 3) fröhlich. Als Subst. das Gut, Glücksgüter 1 Kön. 10, 7.

שוב m. das Gute, Beste. טוב m. die besten Erzeugnisse Aegyptens.

אם שול Hi. הַטִּיל werfen.

mahlen, die Handmühle führen.

של m. Thau.

พิวัช unrein sein. Davon

אָבֶּע Adj. unrein.

קמְאַבֶּי f. Unreinigkeit, etwas Unreines.

722 verscharren, verbergen.

리빗건 schmecken, trop. empfinden, fühlen.

ווי שְׁעַנֻ I) beladen. II) durchbohren. Pu. pass.

קם Coll. die Kleinen, Kinder.

שָרִי Adj. f. שָרָיִם friseh. Stw.

בּרֶב Adv. noch nicht. בָּרֶב ehc.

Pu. pass.

קבָר Adj. frisch, recens.

ייה m. 1) Raub. 2) Speise überhaupt.

אָל Hi. איאיל wollen, siehs gefallen lassen, mit אין vor dem Inf.

יאר Fluss, insbes. Nil.

שׁבֵּיְ trocken sein. Inf. יְבשֶׁת 1 M. 8, 7. Hi הֹבִישׁ austrocknen, aber auch intrans e vertrocknet, verdorret sein. Joel 1, 10. 12. 17.

אוו. ביש אוי s. v. a. ביש s. v. a. ביש seschämt sein. Joel 1, 11. בשה f. das Trockene.

יְבּוֹין m. Gram, Kummer, Stw.

היע m. Arbeit, Anstrengung. Štw. אַזְ arbeiten, sich bemühen.

לְנִי וֹן Hi. דּוֹנְיִדִי 1) bekennen. 2) loben, preisen. §. 75, 2. קיני m. Geliebter, Freund. Stw.

יתר. הצה ע. הצה בא schen. 1 M. 3, 7. 2 M. 2, 4. 2) wissen kennen, sich kümmern um etwas. 3) erfahren, die Erfahrung machen. Ni. אַרַוֹיִג פּי wird gewusst, man merkt es. Pi. wissen lassen, anzeigen, mit dopp. Acc. Hiob

38, 12. *Hi*. dass. anzeigen, belchren, mit dem Acc. der Pers. *Hithp*. קּחְוַדֵּע sich zu erkennen geben.

abgekürzter Name f. Jehova.

קָרָ geben. Nur im Imp. קַּרָ, (mit ה parag. הָבָה), יְהָבָ gib, gebet; auch: wohlan.

יהודה (Gepriesener) m. N. pr.

1) Juda, einer von den Söhnen Jakobs. 2) der von ihm entsprossene Stamm, auch die Provinz, welche er bewohnt; im letzteren Falle fem. 3) das Reich Juda, im Gegensatz von Israel oder Ephraim.

יְהוֹנְתָּהְ (den Jchova gegeben hat, wie Θεοδω̃οος) N. pr. Jonathan, Sohn des Saul.

Jehova, N. pr. des höchsten und einzigen Gottes. Die alten Hebräcr sprachen das Wort höchst wahrscheinlich mit anderen Vocalen aus, (vielleicht הַוָּהַיֵּ), und die gegenwärtigen Vocale gehören zu dem Worte אַלנֵי Herr. Man fing nämlich schon frühe an, das Aussprechen dieses Namens für eine Entheiligung desselben zu halten, und sprach statt dessen Adonaj, dessen Vocale man dann, wie cs in ähnlichen Fällen immer geschieht, sogleich zu den Consonanten יהוה gesetzt hat. S. 17. Nur dem ', als Nichtguttural, hat man statt des zusammengesetzten ein einfaches Schva gegeben.

חנוז פ חנו

ינבק .a יונק.

ילֵּכֶּרְ (den Er hinzugefügt hat)
N. pr. Joseph, Sohn des
Jakob und der Rahel, nächst
Benjamin der jüngste.

ליקימיל (die Gott pflanzt) N. pr.
Jesreel, Stadt im Reiche
Ephraim, eine Zeitlang die
Residenz der Könige, späterhin Esdrelon, Stradela. Der
Bewohner heisst מֵוְרַנֶּאלִי.

לְּחָלֵי, Fut. דְּחַה, vereinigt werden, verw. mit אָנָה unus.

Davon

עריפוויפות , dann Adv. zusammen, allzumal. Dass. ist יקקו (ihre Vereinigungen) eig. sie zusammen. S. zu 1 Kön. 3, 18.

יְחִידְ Adj. einzig. Štw. יְחִידְ.

Ni. erwarten.

ייטֵב (1) gut sein. Impers. ייטֵב בְּטִינִי (2) es geht mir gut. (2) יַטַב בְּטִינִי (2) es ist gut in meinen Augen d. i. gefällt mir. (3) fröhlich sein.

7.7 m. Wein.

קבין in Kal ungebr. gerade sein. Hi. הוֹכִיהַ 1) richten. 2) tadeln, rügen, zurechtweisen.

Fut. bey S. 77, Anm. 1.
1) können, vermögen, mit vor dem Inf. 2) dürfen (vor dem Gesetze). 3) jemandes mächtig werden, ihn besiegen, m. d. Acc. und d. Dat. Auch im geistigen Sinne: einer Sache gewachsen sein. Ps. 139, 6.

קלף gebären. Ni. אוֹני geboren werden, sein. Hi. דּלִילִי zeugen. Davon

יב'ד m. Knabe, Jüngling. 2)
Junges (von Thieren).

ילוד m. der Geborene.

קלה s. קלה.

שריליל Hi. יֵלֵל wehklagen. Ueber den Imper. קָלֵל Jes. 14, 12. siehe dort die Note.

אַרָּהֵי m. eine Art Heuschrecken. Stw. אַרַי wahrsch. lecken, abfressen. S. zu Joel 1, 4.

ילקוט m. Tasche, Sack. Stw.

בין אין m. Meer. מַּבְּי meerwärts.

יְמִין c. 1) rechte Seite. 2) rechte Hand.

וון s. הווי.

קבין saugen. Part. יוֹנֵק Säugen. Part. אינָק Säugamme.

קבי gründen. Pi. dass., auch: bereiten, bestimmen. Davon יִכּוֹי m. Grund.

Mit dem Inf. eines anderen

Verbi adverbialiter (§ 139, Anm. 1) für: wieder, noch mehr, weiter. Ni. sich hinzufügen, sich anschliessen an jem., mit by.

יַנֵל m. Steinbock.

ינין (1) Prap. wegen. 2) Conj. יען אַשֶּׁר und bloss יַען כִּי , יַעָן אַשֶּׁר und bloss יַען כִּי , יַעָן אַשֶּׁר vom Stw. קנָה

יער m. Wald. Plur. הישר mi—.

הביי schön sein. Davon בְּיָבְּי Adj. schön, und

יְבֵּי in Pausa יְבִּי m. Schönheit. N. pr. Japhet, Sohn des Noah.

herausführen, -bringen, hervorbringen (von der Erde).

Hithp. sich stellen, dastehen.

יְצִגֹּג *Hi*. הְצִיג stellen. S. 70. א יִצְהָר m. Ocl. Stw. יִצְהָר glänzen.

יְבְּיִּבְּיְּ Isaak, Sohn des Abraham, Vater des Jakob und des Esau.

יְבִּע" Hi. הַבְּיע (\$ 70) sternere, unterbreiten, zum Lager bereiten. Ho. אַדָּק pass.

py? giessen, auch intrans. sich ergiessen. Hiob 38, 38.

לצר Fut. conv. וְיִיצֶר 1) bilden, 2) anordnen. Pu. pass.

m. Kelterkufe, in welche der ausgekelterte Most läuft. Sie war meistens in Stein gehauen, vgl. Jes. 5, 2.

und webt. Stw. Dip in der samarit. Bedeutung: leben.

YP' Fut. YP' erwachen.

אל בור? theuer, kostbar sein. יבור Adj. theuer, kostbar.

לבין 1) fürchten, sich fürchten ten, mit לְּ für jem. fürchten Spr. 31, 21, mit אַפְּטֵי vor jem. 1 Kön. 3, 28. 2) Ehrfurcht haben, verehren. Ni. part. אַנֹי furchtbar, herrlich, ehrwürdig. Plur. נֹינָאוֹל Adv. auf herrliche Art. Ps. 139, 14. (§. 98, 2, c.) Davon

אָרָיְ Adj. fürchtend. יְרָאַ יְתְּיִם und fem. יְרָאַר יְהָיִה (Spr. 31, 30) gottesfürchtig.

יִרְאָה f. Furcht, Ehrfurcht.

נְרֶבְּנְיִם [lies Jarobeam] (dessen Volk zahlreich ist) N. pr. Jerobeam, erster König des Zehnstämmereichs, das sich von der Familie Davids losriss, 975–954 v. Chr.

hinabsteigen. Auch von leblosen Dingen, z. B. den Leichen, die gleichsam ins Grab steigen. Hi. hinabbringen, -lassen, -führen, -senden. Ho. pass. hinabgeworfen, -gestürzt sein.

לְרָל 1) werfen z. B. Pfeile.
2) (den Grund) legen, wie im Lat. fundamentum iacere.
Hi. 1) wie Kal no. 1. 2) zeigen, lehren (eig. die Hand ausstrecken, wie מַלַל דִי דָּלַשַּׁ).

יַרוֹק m. das Grüne. Stw. יַרוֹק grün sein.

יְרוּשָׁלֵיִם N. pr. Jerusalem, die Hauptstadt Palästina's, auf der Grenze der Stämme Juda und Benjamin gelegen. Die angegebene Form ist die spätere: früher hiess die Stadt יַרְשָׁלֵין (d. i. Volk od. Wohnung des Friedens), zu welchen Consonanten man dann aber überall die Vocale der anderen Form setzte (vgl. יְרִיּיִר), dah. häufig בּוֹיִלְיִין.

יהה m. Mond.

יבה m. Monat.

יִריעָה f. Vorhang.

יהף f. st. constr. יהף Lende,

קבְתִים f. Seite, Dual. בַּרְבָּתִים die Seiten, insbes. die hinterste Seite; der hinterste, innerste Platz, z. B. der Höhle, des Grabes. בַּיְרָבְּתִי בַּיִּרִי Das Innerste des Hauses, wo die Frauenwohnung ist (vgl. den Art. תַּוְרָתִי צָּפּוֹן, 28, 3. יִיְרָבְתִי צָּפּוֹן der äusserste Norden.

יַרָם m. Kraut, Gemüse, eig. Grünes.

קל־יֵרֶק מֵשֶׁב m. das Grüne. בֶּל־יָרֶק מֵשֶּׁב omnis viror herbae, alles grüne Kraut.

Hut. יְרֵשׁ 1) besitzen, in Besitz nehmen. 2) mit dem Acc. der Pers. jemandes Eigenthum zum Besitz erhalten, ihn aus dem Besitze verdrängen, daher arm machen. Richt. 14, 15. Niph. pass. von no. 2 verarmen.

יַּלְיָאֵל (Gotteskämpfer) N. pr. Israel 1) Name desselben Patriarchen, welcher sonst Jakob heisst; häufiger Volksname: Israeliten, Dass. ist

יְבֵּי יִשְׂרָאֵל Söhne [Israels. 2) im engeren Sinne: Reich Israel, u. dessen Bürger, näml. das Zehnstämmereich, sonst auch Samarien, Ephraim genannt.

שלי sitzen, wohnen. איישבי Bewohner, und Coll. für den Plur. Jes. 5, 3. Mit א insidiari alicui, Richt. 16, 9. Hi. setzen, machen, dass jemand sitzt. Ho. eig. wohnen gemacht werden, Jes. 5, 8.

ישֵׁי N. pr. Isai, Vater des David, Einwohnerv. Bethlehem.

אַרְעָאלִי N. pr. Ismaeliten,
Nachkommen des Ismael, des
Sohnes v. Abraham und der
Hagar, eine arabische Völkerschaft, deren VVohnsitze sich
von Aegypten bis zum persisch. Meerbusen erstreckten.

לְשֵׁיְ schlafen. Pi. einschlafen lassen. Davon

ישׁרָ Adj. schlafend.

שׁלֵי Hi. helfen, retten.

קישֵר gerade, recht sein. אָינֵי פי er ist recht in meinen Augen, gefällt mir. Davon ישִׁר Adj. gerade, recht, gerecht.

יהד f. Pflock, Nagel.

יחור m. was man erforscht, erspähet. Stw. אוד herumgehen, bes. um zu suchen.

2

? Conj. (s. üb. die Ableitung \$. 100, üb. die Bedeutungen \$. 151, 3, f.) 1) wie בּיבָּי wie —so. 2) Adv. ungefähr. 3) vor Infinitiven: als, da.

722, 7221) schwer sein. Von den Ohren: stumpf sein, wie im Deutschen: schwerhörig sein. 2) lästig sein. 3) trop. gechrt sein. Pi. ehren. Hi. causat. von Kal no. 1.

722 Adj. 1) schwer; 2) reich.

רבוֹכ m. 1) Schwere. 2) Ehre, Ruhm. Concr. die Edelsten (eines Volkes.) Jes. 5, 13. שבָּה m. Lamm, einjähr. Schaaf. שבַּב unterjochen, unterwerfen.

ער כה Adv. 1) so. 2) hier. ער כה hier und לה הלה לה ולה בלה

זהה m. Priester.

היבע m. Helm.

בּוֹכָב m. Stern.

קלבל fassen, halten. Hi. הַּכִּיל ertragen. Pilp. בְּלְבֵל unter-halten, ernähren.

קָרָין aufrecht stehen. Hi. יְּרָיִן 1) feststellen, gründen. 2) bereiten, zurichten. Pil. בּוֹנֵן dass. Ni. בְּרֹוֹן pass. feststehen, bestehen. Dia f. Kelch, Becher.

n. Schmelzosen.

terer Zeit, wahrsch., wie das Aethiopien d. Classiker, allgemeine Bezeichnung d. Südländer, wie Indien i. Sprachgebrauche unserer Vorfahren. Vgl. die Note zu 1 M. 2, 10.

lügen. Davon

בְּנַב m. Liige.

n. Kraft, Gewalt.

TDD Pi. und Hi. verhehlen, verbergen. Ni. pass.

eig. wahrscheinlich Pron. relat. s. v. a. אַשֵּׁר (\$. 36 Anm.) 1 M. 3, 19, dann relative Conjunction (§. 152, 1, Anm.) 1) dass, (quod, ote), nach den Verbis sagen, sehen, wissen u. dgl. dah. wie das gr. δτι vor der directen Rede 1 Kön. 21, 6, nach einem Schwure 1 Sam. 20, 3. 2) Causalpartikel a) die Ursache angebend $=\delta \tau \iota$, quod: weil, denn. Ueber das doppelt gesetzte: denn-und denn s. Hiob 38, 20. u. Jes. 6, 5. b) die Folge aus dem Grunde angebend, wie quod f. weswegen. 1 M. 40, 15: ich habe nichts gethan (welches ein Grund gewesen wäre), dass sie mich ins Gefängniss geworfen haben. 3) nach einer Negation: sondern: 1 M. 3, 5. 45, 8. nein! sondern, Richt. 15, 13. 4) als Zeitpartikel: als, da.

בי אם (1 בי אם les seil denn, dass, dah, ausser, ausgenommen, wenn nicht, nisi 1 M. 39, 6. 42, 15. nach Schwüren s. v. a. אָם לֹא betheuernd Richt. 15, 7. u. daselbst die Note 2) sondern; aber auch ohne Negation: aber. 1 M. 40, 14. ירוֹן m. Speer, Wurfspiess.

בימה f. eig. Häuflein, dah. das Sternbild der Plejaden oder der Gluckhenne, ein Häuflein von siehen Sternen im Sternbilde des Stiers.

m. Rocken.

קבר f. Talent, das grösseste Gewicht der Hebräer, betragend 3000 Sekel, für פַרְכָּר vom

Stw. כַרַר.

55, mit Makk. 55 eig. Subst. Gesammtheit, daher 1) all, alle, ganz, z. B. כל:הארץ die Gesammtheit der Erde, d. i. die ganze Erde, כל־בַשר alles Fleisch. Das folg. Subst. hat den Art. S. 109, 1 Anm. 2) allerhand, wo dann der Art. nicht folgen darf. כל־עץ allerhand Bäume. 1 M. 2, 9. Mit Suff. z. B. של wir alle, יוור alle. פּלְּכֶם

zurückhalten, hemmen. Niph. pass.

שלב m. Hund.

1) vollendet, fertig sein. 2) zu Ende sein (von der Zeit). 3) bereitet (beschlossen) sein. 1 Sam. 20, 7. Pi. 1) vollenden, bereiten, verfertigen 1 Mos. 6, 16. 2) endigen, mit einem Inf.: zu Ende thun. 3) aufzehren, aufreiben. Pu. vollendet sein.

הלה f. Braut.

כלים, Plur. כלים, st. constr. כלים m. Gefäss. בַּלִי הַרֹעִים die Hirtentasche. Pl. Geräth, Gepäcke. Stw. בַּלַה.

בליות f. pl. Nieren.

כול s. כּלְכֵּל

א בלכל N. pr. Chalcol, Weiser.

DED Hi. schmähen, beschimpfen.

ים, ing s. v. a. א wie. S. 101, 2, Anm.

722 Ni. warm werden, von den Affecten der Liebe, des Erharmens.

12, mit Makk. 72 1) Adj. rectus, richtig, rechtlich. 2) Adv. richtig, so. על־בָּן weil [es] so [ist], deshalb. Stw. 712.

m. mit Suff. בַּנָּי Stelle, Posten. Stw. 133=113.

בנע Ni. sich demüthigen. m. Zither. Plur. הַנּוֹר m. Zither. חֹים.

קנען f. N. pr. Land Canaan, nachmals Palästina, doch eig. nur der Landstrich zwischen dem Meere und dem Jordan, mit Einschluss Phöniciens.

תנעני m. Canaaniter, und danu Kaufmann überh., weil viele canaanitische Stämme, z. B. die Phönicier, vom Handel lebten.

קנפים f. 1) Flügel. Dual. קנפים, בּנְבֵּי. 2) Zipfel, Saum des Kleides. Pher. בָנְפוֹת, Trop. כנפורל הארץ Säume, Ränder der Erde.

und בְּפְאוֹת, Plur. בְּפְאוֹת m. קמָה Thron. Stw. בְּפָה bedeeken, dah. eig. Thron mit einem Himmel.

רְּטָבֶּי Pi. bedecken, verhehlen, mit dem Acc. und לְּ. Etwas mit etw. bedecken, mit dopp. Acc. Ps. 104, 6. Part. בְּינַבֶּהְּ als Subst. Decke. Jes. 14, 11. Pu. bedeckt sein.

2) das Sternbild des Orion, nach der morgenländischen Mythologie ein an den Himmel gefesselter Riese.

von den Geldstücken. Stw.

אסף blass sein.

zürnen. Hi. erzürnen, insbes. Gott, ihm Verdruss machen: Davon

ענס m. Unmuth, Zorn (Gottes). אַבָּעָס f. Dual. בְּנָיַס cig. etwas

Hohles, Krummes, (Štw. 523)

1) innere Hand; Hand überhaupt. 2) mit Tussohle.

קפיר m. junger Löwe, eigentl. zottig, mit Haaren bedeekt.

trop. [Sünde] bedecken, vergeben, dann: Vergebung verschäffen, sühnen. Pu. pass. Davon

לפֶּר m. Pech, and

ים הבר m. Reif.

m. der Cherub, ein symbolisches Wesen bei den alten Hebräern, dessen Gestalt aus der eines Stiers, Löwen, Adlers u. Menschen zusam-

mengesetzt gedacht wurde. Sie erscheinen zuerst als Hüter des Paradieses (1 M. 3, 24), und sind ursprünglich symbolische Bezeichnung der unnahbaren göttlichen Gegenwart. Sie wehren den Zugang zum Göttlichen, u. verhüllen dasselbe mit ihren Flügeln.

אה, (selten fem.) Pflanzung von edeln Bäumen, daher הַרָם זַיִּה Richt. 15, 5 Olivengarten, insbesond. und vorzugsweise: Weinberg. Dav.

m. Winzer.

in die Knie sinken (von d. gebährenden Thiere Hiob 39, 3).

hauen (den Kopf), umhauen (Bäume). Ni. 1) abgeschnitten, entnommen werden. 2) ausgerottet werden. Hi. ausrotten. Ho. s. v. a. Ni.

straucheln.

schreiben.

τώρς, τώρς f. Plur. constr.
πύρς χιτών, tunica, Rock,
eig. das Unterkleid des Morgenländers, eine lange Weste
mit oder ohne Aermel.
ΠΕΡ f. Schulter.

3

Præp. præf. (über die Form s. S. 100, über die Bedeutung vgl. S. 151, 3. e) abgekürzt aus المجادة und eig. dass. nur mehr in übertragenen

Bedeutungen. Die Hauptbedeutung ist A) 1) die Riehtung und Bewegung nach etwas | hin, gen, zu. Daher 2) Zeichen des Dativs. Insbes. auch a) vom Dativus commodi לה לה לה s. v. a. das einfache gehe. b) (wie der griech. Dativ) von dem Urheber und der wirkenden Ursaehe, bei Passivis und passiven Begriffen S. 140, 2, vgl. zu 1 Kön. 10, 1. 3) Zeichen des Genitivs, insbes. beim Genitiv des Besitzes (für אַשֵּר ל S. 112, Anm. 1) und bei Zahlangaben. 1 M. 7, 11. Metaph. 4) in Hinsicht, Beziehung auf, dah. wegen (Jes. 14, 9; von (de); über, Jes. 5, 1; für, zum Besten (Hiob 37, 13.) Jes. 6, 8. 5) nach, zufolge (von dem Begriffe der Richtung nach etwas). 1 M.1, 11: nach seiner Art; als ob, quasi, tanquam. Hiob 39, 16.

abgesondert, allein.
Vor d. Inf. 1) am gewöhnlichsten: zu, בַּקְּרָלְּ zu scheiden, bes. nach intransitiven
Verbis §. 139, 2. מַבְּרַלְּעָשִׁיִּתְ

was [war] zu thun, Jes. 5, 4. vgl. §. 129, Anm. 1. 2) als ob, 1 Sam. 20, 20. 3) indem, לְּצִּמֹי indem er sprach.

עלא und אין אין 1 M. 37, 13. 40, 8.
Adv. der Verneinung: nicht.

§.149, 1. Mit He interrog. אין
nonne? Oft ohne eigentlich
zu fragen s. v. a. אַרָּהָ, siehe
1 Sam. 20, 37.

und לִבִּי mit Suff. יִבּי und

אבר m. 1) Herz. Trop. 2) Verstand (dessen Sitz der Hebräcr im Herzen, nicht im Kopfe denkt. Man vgl. den homerischen Sprachgebrauch und Cic. Tusc. 1, 9.) 3) Muth. 1 Sam. 17, 32.

פר s. לבד

לְבִיא f. Löwin.

שובי m. Kleid. Stw. לָבַשׁ.

72? Hi. weiss sein. Davon

לְבֵּנוֹץ (weisser Berg, Alpe) Libanon, grosses Gebirge zwisehen Syrien und Palästina, zum Theil mit beständigem Schnee bedeckt.

Auch trop. z. B. Herrlichkeit anziehen. Ps. 104, 1. Hi. etwas anziehen lassen, womit bekleiden, mit dopp. Accus. S. 136, 1.

בּהַב m. מְּהָבֶּה f. 1) Flamme. 2) Klinge des Schwertes.

Dayon. Pi. anzünden.

m. 1) Flamme. 2) blinkende Klinge des Schwertes.

לוא s. v. a. אלא.

b wenn, aber versch. von D8 (§. 452, 2, f.)

איי N. pr. 1) Levi, dritter Sohn Jakobs, 2) der von ihm entsprossene Priesterstamm.

תובהן לוְיָהוּן windung, und der Endung וּבְּי, Stw. אוֹלָ sich winden) der Gewundene; dah. Schlange, grosses Seethier, (auch Crocodil).

לולָגי, לולָאי wenn nicht, zusammengesetzt aus יל ע. איל בּיי של ט. איל בּיי של לו ג. 152, 2, f.

יון und יון übernachten. Hithpal. הַתְּלוֹנֵן dass.

לְּרְץׁ Part. Hi. לְרָץׁ Dolmetsseher.

חב Adj. frisch. Stw. חחב.

לְּחִי f. 1) Kinnbacken, Backen. 2) N. pr. eines Ortes. Richt. 15, 19.

f. im Staube liegen vor jem., ihm huldigen.

essen, fressen. Ni kämpe fen, Krieg führen (eig. sich gegenseitig aufzehren), mit gegen jem.

מָחֶם m. und f. Brot, Speise.

לָיֵל Adj. verborgen. Davon לָיֵל Adv. heimlieh. Stw. אָנוֹיל בּילָנוֹיל.

לם Ladanum, ein wohlriechendes Harz.

m. Nacht, mit He parag. אַלְילֵה eig. Nachts, dann die Zeit, wo es Nachts ist, dah. Nacht selbst, welches weit häufiger ist, als אָלֵב.

לוך s. ליך`.

halten, fassen, fangen. Hithp, sich zusammenhalten, zusammenhängen.

לְכָּה eig. Imp. mit He parag. von יְלֵין gehe! aber im Sprachgebrauche auch: wohlan!

deshalb, aus לְּמָת und בְּלֵמְה und לְמָה weshalb? aus לְמָה und מָת und מָת

בְּיֹם s. v. a. בְּ S. 101, 2, Anm. בְּיִם s. יָם no. 7.

מַעַן s. לִמַעַן.

spotten, verlachen.

m. Fackel.

umfassen, umschlingen.

קרת אבין \$. 65, Anm. 2.
1) nehmen, 2) holen, bringen, 3) erlangen.

DP? von der Erde auflesen, aufsammeln. Pi. dass.

PP? lecken.

ק'שׁוֹיְ m. und f. Zunge. Dav.

1) אַ יְשׁיִי Feuerslamme (die einer Zunge ähnlich ist). 2)

Meereszunge, Meerbuseu.

2

ה seq. Dag. s. זְהָ.

קאד המד Heftigkeit Kraft. מאד המאד היא אין איד Heftigkeit, für sehr stark, vehementissime.

Daher Adv. 1) heftig, eilig 1 Sam. 20, 19. 2) sehr. Stw.

지복결 f. 1) hundert. 2) Adv. hundertmal.

מְאוֹמְה (aus מְה וֹמָה i. e. quidquid) irgend etwas, meistens mit der Negation: nichts. עמירת פאור ה. \$, 86, 4.

Licht, und zwar ein einzelnes, ein leuchtender Körper, versch. von אור Licht, Lichtmaterie überhaupt. Stw. אור f. Lichtloch, Höhle.

אַכָל m. Speise. Stw. אָכַל אַכָּלָת f. Messer, eig. Instrument zum Essen. Stw. אָכַל.

ገጆሮ Pi verweigern.

verwersen, verachten.

את s. מאָת.

אבול m. Eingang; von der Sonne: Untergang. Stw. אוֹם. בּוּל m. Fluth, Wassersluth.

Stw. יַבַל wallen, fliessen.

יהְּדֶּל m. Thurm, Wachtthurm (eines Weinberges).

קגן Plur. מְגִּנִים m. Schild. Stw. בָּגַנְ schützen, schirmen.

קּלְכְּהָּה f. Erdscholle, eig. Spatenstich. Stw. קּבְּרָהָּ raffen, reissen, schaufeln.

מַר *Plur*. מַרִּים m. Kleid. Stw. מַרָּים ausbreiten.

m. Trift, Viehweide, Steppe. Stw. דבר syr. treiben.

קּהְהָּבְּה f. Golderpresserin. Denominatives Part. Hiph. fem. von dem Chald. בְּקַבָּק s. v. a. בְּקָבָּ Gold. Siehe aber die Note zu Jes. 14, 4.

מדוע (contr. aus מַה־יָּדוּעָ wie belehrt? vgl. דוֹ μαθών) Adv. der Frage: warum?

איִנְיָן N. pr. Midian, čin arabischer Volksstamm.

מְדְנְיִם S. v. a. מְדְנִים Midianiter. עוב עוב עוב (S. 37). A) pron. interrog. was? Auch indef. gebraucht f. irgend etwas.

B) Adv. 1) warum, wie quid f. cur? 1 M. 3, 13. Richt. 15, 11. 2) wie Ps. 8, 2. Mit Präpp. a) מַמָּה und מַמָּה (\$. 37, Anm.) wodurch? Richt. 16, 5. b) מַמָּה und מַמָּה warum?

הוקבים Hithp. הַבְּהַבְּבָּה zögern.

カブダ Pi. eilen, hinwegeilen. Davon

בְּהַרָּה Eile, Adv. eilends.

מוֹאָב f. N. pr. Land Moab an der Ostseite d. todten Meeres.

מוט Ni. wanken.

מוּעֵד m. bestimmte Zeit, Zeit überhaupt. Stw. יַעַר Zeit und Ort verabreden.

מוֹנְא m. 1) Ausgang; 2) Ort, wo etwas hervorgeht, dah. אינָא דָשָא Rasen, Hiob 38, 27. Stw. אָנָא.

פּוֹנְים etwas Gegossenes, eig. Part. Ho. von נְצֵי giessen. מֹנְהַ m. Frühregen, eig. Part. Hi. von יְהָה besprengen, benetzen.

מוְרָה m. Scheermesser. Stw. מרה strinxit.

מוֹרָשׁ m. Besitz, Wohnort. Stw.

עוֹם I) weichen. II) betasten, s. v. a. שֶׁשֶׁם Hi. betasten lassen.

מושב m. Sitz. Stw. בישב.

מושכות f. pl. Bande, Fesseln. Stw. משק halten, fesseln.

תותה u. Hi. מותה u. Hi. tödten. Ho. getödtet werden. Davon

מות constr. מות m. Tod.

חַבְּיָּה m. Altar, Stw. חַבַּיָּ,

קיווק f. Pfosten. Stw. און sich bewegen.

יינן m. Nahrung. Stw. און nähren.

ית מְימוֹר m. Gesang, von ימִימוֹר Pi. singen.

אינת pl. f. Bilder des Thierkreises, sonst בְּיָלִית, eigentl. Herbergen (der Sonne).

abwischen, vertilgen.

לתולם (Tanz) Mahol, N. pr. eines sonst unbekannten Mannes. 1 Kön. 5, 11.

לְתְּיָה f. Erhaltung des Lebens. Stw. חַיָּה.

מחיר m. Kaufpreis, Geld, wofür man etwas kaufen will,
verw. mit בַּבַר.

מְתְלְפוֹת pl. f. Haarslechten. Stw.

בְּתְּעֵּה c. Lager, Heer, Heereshaufen. Plur. בין u. הז—, Stw. בנה sich lagern.

תַּחַכְּה m. Zuflucht. Stw. הַחַכְּה Zuflucht nehmen.

morgen. מְתַר

קהרת constr. קהרת f. der folgende Tag, le lendemain.
Mit dem Genit. des Tages,
auf welchen er folgt. 1 Sam.
20, 27.

תַבְּיִם m. Blutbad Stw. תַבְּים schlachten.

מַמָּה m. Stab, Ruthe.

קְּמָבְּה f. Lager. Beide vom Stw. בְּיִבְּיה ausstrecken, sieh ausstrecken.

m. Schafz. Stw. אַטְ verbergen.

Tognen. Hi. regnen lassen.

ים m. Regen.

קיבוד f. Ziel [des Schützen]. Stw. נְשֵׁרָ beobachten.

רבל Pron. interrogat. wer? ביבל (etwas Wasser) N. pr. Michal, Weib Davids, Tochter des Saul.

בִּימֵי constr. מִימֵי Wasser (\$. 94, 2).

תיק m. species, Art, Gattung. קישור Geradheit, Gerechtigkeit. Stw. ישֵר.

קבה f. Schlag. Stw. נָכָה schlagen.

קיכוֹן m. Grundfeste. Stw. בְּיכוֹן stehen.

π. Decke. Stw. τοςς decken.

רבים verkaufen. Hithp. sich verkaufen, dann auch s. v. a. sich ganz hingeben, Preis geben. 1 Kön. 21, 20. Davon אים Preis.

stossen; dann 2) nach den ältern Auslegern: Vertiefung des Kinnbackens, worin die Zähne sitzen, auch im Griech. und Lat. המול מו אל מו אל

**27 1) voll sein. 2) erfüllen.

Pi. 1) erfüllen, mit dopp.

Acc. ein Gefäss mit etwas
füllen, (die Zeit) vollmachen.

2) stillen (den Hunger). Dav.

**27 Adi. 1) voll. 2) erfüllend.

אָלָא (מֵלֵא Adj. 1) voll, 2) erfüllend, und

אלא m. Fülle.

קּלְאָדְ m. 1) Bote. 2) Bote Gottes, Engel. Stw. arab. und athiop. אלא schicken, beschicken. Davon

מְלָּאָכָה constr. מַלְּאָכָה (für מַלְאָכָה, מַלְאָכָה) f. Geschäft.

בר s. מִלְבַר.

מַלְבּוֹשׁ m. Kleid. Stw. מַלְבּוֹשׁ

קלה f. Wort Pher, מְלְהָּ und יְלְּהָ (auf chald, Art). Stw. יבל Pi. reden.

מְלּוּכְהְ f. Herrschaft. Stw. מְלִּיבָה מּלוּנְ m. Herberge. Stw. אלוּנָ מַלְחַה f. Salzsteppe, Wüstenei,

von מַלַה Salz.

מְלְחָמְה f. Krieg. Stw. בַּחָבָה

DP eig. entgleiten, entwischen. Pi. retten. Ni. sich retten, entwischen. 2) wohin eilen. 1 Sam. 20, 29.

לְבְׁיֵׁ herrschen, mit אָע über etwas. Davon

קּלֶּהָ m. König.

הַלְבָּה f. Königin.

הַלְכוּת f. Königreich.

מעל s. מלמעלה.

m. Spätregen, der in Palästina in den Monaten März und April vor der Ernte fällt. Stw. שלא spät sein.

בְּלַקְחֵים Dual. Zange, von בְּלַקְחֵים nehmen.

לבְּהָהָ f. Vorrathshaus, Kornboden. Wahrscheinlich von אָנְּהָה Vorrath (von אָנָה Vorrath (von מוּד versammeln) und ממו (mit folg. Dag. euphon.) als Zeichen des Ortes. §. 85, 2, 3.

תמְלְים nur pl. מְמֵרָ m. Maass. Stw. מרד messen.

מַמְלָבָה constr. מַמְלָבָה (\$. 92, 1.)

plur. מַמְלָכוֹת f. Königreich. Stw. מְלַך.

קּמְשֶׁלֶה constr. הְמְשֶׁלֶה f. Herrschen, Herrschaft. Stw. מְשֵׁל herrschen.

ק gewöhnlicher als Præf. אָ, mit folg. Dag. f., vor Gutt. אָ mit Suff. אַבּילָי u. s. w. (\$. 101, 2, Anm. S. 184, oben). Præp. eig. st. constr. von אַבּילָי Theil (vgl. \$. 151, 3. c) 1) Theil von [etwas], daher: von, wenn es einen Theil bezeichnet, der vom Ganzen genommen wird, von [etwas] ab, ἀπό, lat. ab, z. B. nehmen, geben, essen, von, שִּבִינִים [etwas] von den besten Erzeugnissen Aegyptens. 1 M. 45, 23.

2) aus z. B. '> 72% aus der Hand jem. Dah. von der Abkunft aus einem Orte (Richt. 13, 2), von der Materie, woraus etwas gemacht wird (1 M. 2, 19).

3) von, wenn es Bewegung, Entfernung, Herkunft von etwas anzeigt, also: von [etwas] her, von [etwas] aus, von [etwas] an. Opponirte Partikeln sind: her und τη, τη! (von—bis zu). Insbes. a) steht es nach den Verbis fliehen (Ps. 104, 7. 139, 7.) verborgen sein vor jem. (1 Kön. 10, 3), wie κούπτω, καλύπτω ἀπό, wo im deutschen vor steht und die Abtrennung, Entfernung von einem Gegenstande ausgedrückt wird. Da-

her הַלִּילָה מִיהוֹה fern sei es vor Jehova. b) von dem Urheber und der Ursache, wovon etwas herrührt s. v. a. durch. Hiob 39, 25. מְבְינֵתְּהָ durch deinen Verstand. Jes. 6, 4. hipp durch die (von der) Stimme. c) fern von, dah. sonder, ohne. Jes. 14, 19. Von der Zeit: d) von (einer Zeit an). מְבָּטֵן אִמִי von meinem Mutterleibe an. vom Anbeginn deiner Tage her (vgl. ἀφ' ἡμέρας vom Tagesanbruche, de die) Hiob 38, 12. e) zunächst von d. i. gleich nach (vgl. ab itinere, gleich nach der Reise), und überh. nach, s. zu Richt. 14, 8.

- 4) Hänfig zur Bezeichnung des Ortes selbst, besonders der Seite eines Gegenstandes, an welcher etwas geschieht, wo die nahe Entfernung (das prope abesse ab) ins Auge gefasst ist, vgl. a latere, a dextra et sinistra, und im Franz. dessous, dessus, dedans. So: מצה zur Seite, מְבַיָּת auswendig, מְבַיָּת inwendig, מְשֵׁלֵל oberhalb, מנה — מנה בתווק in der Ferne. an dieser - jener Seite (des Berges) 1 Sam. 17, 3. 'מְקצה ד am Ende eines Ortes.
- 5) dient es zur Umschreibung des Comparativs, §. 117, 1. Auch bei Verbis z. B. אָהָבַ מְּן lieben vor anderen 1 M. 37, 4. קַּבַר מְן ent-

behren im Vergleich mit jem., nachstehen Ps. 8, 6.

6) vor dem Inf. dass nicht.
7. אָרְלְּחָלְ s. v. a. אָרָ in der Bedeutung von no. 3. von [etwas] her, inde. אָרָלְ von ferne her. Es steht für אָרָ, u. אַרְ bezeichnet dann das frühere Sein an jenem Orte.

קּבָּה m. Mine, ein Gewicht von hundert Sekel. Stw. בְּנָהְר zählen, bestimmen.

קנוֹתַ 1) Ruhe. 2) N. pr. Vater des Simson. Stw. הַנּוּתַ.

תנה ש. Webehaum. Stw. גיר. א מְנְהַהּ ק ה. 1) Geschenk, Gabe. 2) Opfergabe, insbesond. das unblutige Speiseopfer, welches neben dem blutigen dargebracht wurde. Stw. מנה schenken.

Trip f. Ruhe, Ruheplatz, Wohnsitz. Stw. 1912.

עובר zurückhalten, versagen, mit אם der Pers. Ni. pass. אוֹנ pass. אוֹנ Part. Pi. von אוֹנ Pi. vorstehen, dah. der Vorsteher, in den Ueberschriften der Psalmen wahrsch. der Musikvorsteher.

מָס Phur. מְסִים m. Frohndienst. שֵׁרֵי מִסִּים Frohnvögte.

מְּמְתָּה m. Handel, Einkauf. Stw.

702 mischen.

אַסְכְנְוֹת f. pl. Magazine, transp. für קְנְיְסְרָנְיִּת, von בָּנַס aufhäufen.

מַסְכָּת f. Aufzug eines Gewebes, Garnfäden. Stw. נַפַרָּ weben. קּסְמֶּ f. Bahn, Strasse. Stw.

DDA zerfliessen, wie zerflossen herabfallen. Ni. dass.

m. Trauer Stw. קסָפָּר m.

בּיבְּיבְיּה m. Futter. Stw. בְּיבְּיּה chald. füttern.

קּפְר m. Zahl. מְּיִן מִּקְבֶּר sonder Zahl, unzählig. Stw. סָבַּר zählen.

מוֹמֵר für מאֹמֵר Band, Fessel, nur *Plur*. אַפַר Stw. אָפַר.

אַנְגָּלָה m. mit He parag. מַיְגָּלָה Wagenburg, von אָנָגָלָה Wagenburg, son אָנָגָלָה Wagen. §. 85. no. 3.

קיבור pl. f. Bande, Fesseln, transp. für ענד. Stw. ענד אנים chald. binden.

קעוֹנְה f. Wohnung, Lager (des Wildes). Stw. אין wohnen.

קינט Adv. wenig. מְעֵיל m. Oberkleid.

ינינן m. Quellort, Quelle, denom. von אָנין \$. 85. no. 3.

Plur. שיש und חוֹ—.

מַעֵּל (apoc. für מַעְלָה, von מַעֵּל (apoc. für מְעַלָּה, von מְמַעֵּל לְּ oberhalb (einer Sache), auf derselben = ליי. Mit dem היי paragog. מִלְּלָה aufwärts, drüber. מִלְלַמְעָלָה (aus מַלְלַמְעָלָה desuper, von oben her.

על פּ מִעַל.

בּמְעַלֵּה f. Stufe. Stw. מַעַלָּה ansteigen.

. עם s. מִנְם

מַעַמִר m. Stand, Dienst. Stw. מַנְיַמִּד stehen.

ענָה (tir מְעַנָּה, von מַעַנָּה) Subst.
Absicht. Daher מַעַנְן 1) Præp.
wegen. 2) Conj. tiir אָשִׁר

in der Absicht dass, damit, ut. Auch in Verbindung mit dem Inf. um [etwas] zu thun 1 M. 37, 22.

קְּעָרָה f. st. constr. מְעָרָה Höhle. Stw. שור arab. tief, hohl sein.

קערבוד f. Schlachtordnung,
Heer. Stw. קער ordnen.

תַעַשֶּׁה Merk, Arbeit. מַעַשֵּׁה Bäckerarbeit, Bäckerwaare. Stw. שְּׁלָּה machen.

תְּבְּיֵלְ f. Leichnam, Aas Stw.

die Auflösung des Räthsels treffen Richt. 14, 12. 18. 2) jem. betreffen, ihm widerfahren, mit dem Acc.

מוצא .פ מצא.

und מְצְרָה f. Berggipfel, Bergfeste, Burg. Stw. צור jagen, nachstellen.

קּבְּנְה f. Befehl. Stw. מְצְיָה Pi. befehlen.

תַּצֵח m. Stirn.

קּצְחָה f. Beinschiene.

לְיִבְיִם N. pr. 1) Aegypten. 2) die Aegypter, und dann mit dem Phur. 1 M. 45, 2. Davon מְצְרִי m. Aegypter.

מְצְרֵךְ m. Schmelztiegel. Stw.

pm m. Moder. Stw. ppm vermodern.

קקה m. Versammlung, Versammlungsort. Stw. קּבָּה Ni. sich sammeln.

יים מיקוֹם m. und f. Ort, Stelle. Stw. פום stehen.

m. Plur. מַקְלוֹת Stock, Stecken.

קּקְנֶה m. Zufall. Stw. מְקְנָה begegnen.

מר Adj. bitter. Stw. מר bitter sein.

anpeitschen, bildlich von dem mit den Flügeln sich peitschenden Strausse gesagt. Hiob 39, 18.

מֵרְאָה m. Ansehen. מֵרְאָה מִינִים m. Ausehen. בּיְאָה מִינִים der Augenschein. Stw. בָּאָה sehen.

m. pl. Decken, Teppi-che. Stw. בַּרְבַּדִּים sternere.

קרהל m. Kundschafter, eig. Part. Pi. von רגל herum-laufen.

קרְבַּה constr. מְרְבַּה f. Herrschaft. Stw. קרְבַּה beherrschen. S. d. Note zu Jes. 14, 6.

קרור לייבור f. Widerspenstigkeit. Stw. בְּיֵבְיּ widerspenstig sein. קבְּיִבְּ m. Verfolgung. Eig. Part. Hoph. von בְּיַבְ verfolgen. Siehe jedoch die Note zu

Jes. 14, 6. מְרָהְבָּה Bedrückung, Frohndienst.

Stw. בְּדֶב drängen, drücken. Siehe die Note zu Jes. 14, 4.

תְּרוֹם m. Höhe. Stw. מְרוֹם m. Ferne. Stw. בְחַק.

מְרִיא m. Mastkalb. Stw. מְרִיא mästen.

מֹרְיַהַ f. N. pr. der Hügel Moriah in Jerusalem, auf welchem der salomonische Tempel erbaut war.

קּרְבֶּבֶּה st. constr. מְּרְבָּבֶּה Vlur. constr. מַרְכָּבִה f. Wagen. Stw. בַּרַב.

m. etwas Niedergetretenes. Stw. בַּמַס niedertreten. בַעע s. בָעַע.

הַעַ == מֵרַעַ m. Gefährte.

קּרְעָה m. Weide, Futter. Stw. רְעָה no. I.

קּמָּתְ (für מְּשְׁבֵּר, von מְשָׁבָּר constr. בְּשְׁבֵּר f. pl. מְשְׁבֵּר Geschenk, insbes. von dem Gerichte, welches der Wirth dem zu ehrenden Gaste vorsetzt, γέρας bei Homer.

קשוּבָה f. Dornhecke. Stw. שַּבַּקּ und שוּק flechten, zäunen.

קשְׁבָּח m. Blutvergiessen. Stw. השִׁבְּם arab. giessen.

קּשְּׁגָּח m. Versehen. Stw. מְשָׁגָּח sich versehen.

דְּעֵים ziehen, herausziehen.
אים N. pr. Mose, der berühmte
Anführer und Gesetzgeber
der Israeliten. S. die Note
zu 2 M. 2, 10.

קשוֹאָדְי f. Verwüstung. Stw. אָשׁוֹאָ verwüsten.

מישְׁטֵר m. Herrschaft. Stw. מְשְׁטֵר arab. die Aufsicht führen.

תְשִּׁיחַ m. der Gesalbte. Stw. מְשֵׁיחַ salben.

ziehen.

קשְׁכָּן Plur. הִישְׁכָּן m. Wohnung. Stw. ישׁבון wohnen.

ານລຸ 1) herrschen, mit ຈຸ über etwas. 2) vergleichen. 3) denom. von ອື່ນລຸ ein Spottlied singen. Joël 2, 7. Ni. pass. von no. 2. vergleichbar d. i. ähnlich sein.

אַשֶּׁלֶּשְׁ m. 1) Gleichniss, Sprichwort. 2) Spottlied.

קי mit ין das, wonach man die Hand ausstreckt, Beute. Jes. 11, 14. Stw. שַלִּים. א מְּשְׁמָע m. das, was man hört. Stw. שַׁמֵע hören.

קשְׁמֵעֶת f. Gehorsam, in concr. Unterthanen.

שָׁמֵר m. Gewahrsam. Stw. שָׁמֵר bewachen.

ת מְשְׁנֶּהְ m. 1) zweiter Platz oder Rang. מְרֶכֶּבֶּהְ הַפְּשְׁנֶּה der zweite Wagen. בְּכָבְּ מִשְׁנֶּה zweites, anderes Geld. 1 M. 43, 12.
2) das Doppelte. 1 M. 43, 15. Stw. שַׁנָּה wiederholen.

יה אָשְבְּחָה m. Geschlecht, Stamm, von Menschen und Thieren. Stw. אבר äthiop. ausbreiten.

קּשְׁבְּע m. 1) Urtheilsspruch, Gerieht, welches einer hält. 2)
Recht, Gerechtigkeit. 3) Art
und Weise. Phur. Rechte,
Gesetze. Stw. בַּשַּׁ richten.

ת בישְקה m. 1) Mundsehenk, eig. Part. Hi. von האש trinken. 2) Getränk 1 M. 40, 21.

ייַקל m. Gewicht. Stw. שַׁקַל wägen.

קּשְׁתָּה m. Gastmahl, eig. Trinkgelag. Stw. קָּה trinken.

m. Todter, Leichnam. Eig. Part. von מות sterben, -\$. 71, Anm. 1.

מְתּוֹק Adj. süss. Stw. מָתּוֹק süss sein.

מָתֵי Adv. wann? מָתֵי bis wann? wie lange?

קיקים Pl. m. Männer. §. 86, 4. Anm. 2. יְהֵי Männer des Hungers, das ist Hungrige. §. 104, 2.

מְהַלְּעוֹרִץ Pl. f. Zähne, sonst transpon. מִלְהַעוֹר, eig. die

Beisser, Beissenden. Stw. להע

מהן Dual. Hüften. Stw. מהן arab. stark, fest sein.

m. Süssigkeit. Stw. בְּהֶּק m. süss sein.

9

אל Partikel der Höflichkeit u.

Bitte: ei, doch! אַזְ־הַאַ nimm
doch! אַזְ־הָאַ siche einmal.
אַל־נָאַ ach nein! קַבְּבָּר נָאַ צַבְּבָּרְ פָאַ es möchte dein Knecht
ein Wort reden. 1 M. 44, 18.

ראיב Pl. f. Anger, Triften. Stw. און wohnen.

=¤; m. Ausspruch (Gottes). Stw. ¤¤; aussprechen.

לְאֵלֵי Pi. verachten, verwerfen. נְבֵּוֹת (Früchte) N. pr. Naboth, ein Einwohner von Jesreel.

מבים Hi. הָבִים anschen, hinschen.

יְבְּטָ (Anblick) N. pr. Nebat, Vater des Jarobeam.

m. Quelle, nur Hiob 38, 16.
Stw. אַבָּיַ verwandt mit אַבָּיַ

ת בבל, נבבל m. 1) Schlauch, Gefäss. בְּבֵי שֵׁמִים die Schläuche des Himmels, bildlich f. die Wolken. 2) ein zwölfsaitiges, der Harfe ähnliches Instrument, nabla, nablium. Stw. בַּבַ schlaff sein.

נבלה f. Leichnam. Stw. נבלה

yə quellen, strömen. *Hi.* ausströmen lassen. Trop. verkündigen.

m. Süden, Südgegend. Stw. syr. chald. trocken sein.

לגל Hi. הגיד anzeigen, auch durch die That. 1 Sam. 24, 19. Vom Räthsel: lösen. Ho. pass.

לגל, לגל, Præp. vor, gegenüber. לגלל wie ihm gegenüber, d. i. ihm entsprechend, angemessen. 1 M. 2, 18. 20. Ungebr. Stw. לגלל vorn sein.

קְּבֵּה f. Glanz. Stw. קּבָּה glänzen. אַן קּבָּה Pi. die Saiten rühren.

machen, dass sich etwas berühre, an einander stosse.

Jes. 5, 8. 2) intrans. herühren.

נושט treiben, drängen. Part. מאַני Treiber (der Thiere) Hiob 39, 7; Bedränger, Bedrücker (von Nationen). Jes. 14, 4.

sich nähern. בְּבַשׁ

772 flichen, u. dann: umherirren. Von einem Vogel: wegfliegen.

קרו וויין Hi. treiben, antreiben, vertreiben. Niph. vertrieben sein. גְּדְּחֵי יִשְׂרָאֵל (f. נְדְּחֵי (f. עַּרְאֵל) die Vertriebenen Israels.

führen, leiten, mit 7 Jes. 11, 6.

vom Laut des jungen Löwen, versch. von and brüllen.

ים m. Strom. Phw. ים m. בַּהָּר vorzugsweise der Euphrat. §. 107, 2.

רות (\$. 71, ruhen. Hiph. A) הַנִּים ruhen machen. B) הַנְּים (\$. 71,

Anm. 9) 1) niedersetzen, niederlegen. 2) lassen, Richt. 16, 26.

schlummern.

7.13 Hi. sprossen, sich fortpflanzen.

511 fliehen.

yil sich bewegen, erbeben.

schwingen, zum Sprengen, zum Drohen u. dgl.

m. Abgesonderter, Geweihter, dah. Nasiräer, eine Art von Asceten bei den Hebräern, die Gott zu Ehren gewisse Gelübde auf sich hatten. Stw. נור sich absondern.

Di (Ruhe) N. pr. Noah.

hin verlegen.

m. 1) Bach. 2) Thal mit einem Bache.

הַהְלֵּת f. Erbe, Besitzung. הַּבְּלֵת הְיָהְיִ das Erbe Jehova's, vom jüdischen Volke. Stw. הַבַּר erben, besitzen.

Reue empfinden, mit by über etwas. 2) sich trösten, dah. Hithp. sich trösten lassen. Pi. trösten.

. חַמַר s. נַחָמַר

יחנו = נַחְנוּ wir, auch: wir sind.

m. Schnauben (des Rosses).
Stw. גַּהַר schnauben.

ชีวิวี s. v. a. ซาวู่ im Aram. flüstern, dah. Zauberformeln reden, zaubern. Pi. augurari; wahrsagen, weissagen, mit 2 1 M. 44, 5.

יניש m. Schlange.

בְּחָשֶׁתְּיִם c. Erz. Dual. נְחָשֶׁתְּיִם eherne Fesseln.

Metaph. eindringen in jemand. Spr. 17, 10.

TD Fut. apoc. En S. 75, 2.
1) austrecken, ausspannen, ausbreiten. 2) neigen, sich neigen.

ימֵל m. Schwere. Stw. נְמֵל

aufheben.

שְׁעֵשׁ pflanzen Davon נָשָע m. Pflanzung.

וֹבְּשֵׁשׁ lassen, überlassen. Ni. sich auslassen, ausbreiten.

ניית eig. Wohnungen, dann N. pr. der Prophetenwohnungen in Rama.

נכאת f. Gewürzpulver, Speze-

rei.

לְבֶּלְ Hi. הַבְּה Fut. apoc. קוּבוּ \$. 75, 2. 1) ferire, schlagen. werfen (mit der Schleuder, dem Wurfspiesse). 2) erschlagen, tödten.

Hitlep. Arglist üben, einen listigen Anschlag machen gegen jem., mit dem Acc. S. 135, 2, Ann. 1.

in Kal ungebr. fremd sein. Pi. fremd finden, dah. nicht kennen, verkennen. Hi. genau anschen (eig. als fremd anstaunen, engl. to strange at some thing), dah. erkennen. Hithpa. sich als fremd darstellen, sich verstellen.

בבר m. die Fremde.

נְּכְרָי Adj. Fremder.

ובמר m. Parder.

m. Fahne, Panier. Stw. ססג m. Fahne, Panier. Stw. ססג

חסט Pi. versuchen.

m. Trankopfer, Spende. Stw. 1921 spenden.

Do aus der Erde reissen.

רַבְּן heraufsteigen, poet. für

ענה Verkehrtheit, eig. Part. Niph. von אור verkehren. Doch s. die Note zu 1 Sam. 20, 30.

נעורים m. Pl. Jugend. Stw. נעורים Jüngling.

בעל f. Schuh.

aus-, abschütteln, verscheuchen. Ni. 1) sich herausschütteln (aus den Banden), sie abschütteln. Richt. 16, 20. 2) verscheucht werden. Hiob 38, 13.

1) m. Knabe, Jüngling. 2) Diener, wie puer, staig. 1 M. 37, 2.

נערה f. Dirne, Dienerin.

נְעְרֵתְ f. Werg, Abgang vom Flachse. Stw. נְעָרָ excussit.

hlasen, hauchen.

fen. 2) ruere, sich niederwerfen. 2) ruere, sich stürzen. Joel 2, 8. Hithp. über jem. herfallen.

VED zersprengen, zerstreuen (eine Heerde, ein Volk). Pi. zerschlagen, zerschmettern. Ps. 137, 9. עַבָּה c. 1) Hauch, Athem. שַּבָּה c. 1) Hauch, Athem. שַבָּה c. 1) Lebenshauch 1 M. 1, 20. 30. Dah. 2) Leben. 3) lebendes Wesen, vollständiger מַבָּה animal vitæ 1 M. 2, 7. Collect. lebende Wesen 1 M. 1, 24. 2, 19. (vgl. 9, 10. 12. 15). Mit dem Art. (nach \$. 109, 1) מַבָּה שַבָּה בַּה 1, 21. 4) Duft, Wohlgeruch (vgl. no. 1). Stw. שַבָּה athmen.

ן לפּן f. eigentl. was heraustrieft (von נוּךְ in der Bedeutung: sprengen) daher בֹּיִבְּי צוּפִי was aus den Honigwaben trieft, Honigseim. Ohne 'z

dass.

ינא (א. ז') Blume, Blüthe. Stw. אָבְי chald. blühen. II) Habicht. Stw. אָבַי װּבְּי fliegen.

אנצב stellen. Ni. אנצב stellen. Ni. אנצב

نترد .ه زيد.

fliegen. Dav. הַּבְּיׁ Fittig (im Arab. auch: Vorderhaar). Von letzterem Ni. sieh bei den Haaren raufen.

נצָה f. Fittig, Sehwungfeder.

לְצְׁבֶּׁי, davon das Part. Pi.

וֹצֵין Hi. retten. Ni. pass. אַנְיֵּא m. Zweig, Sprössling. Stw.

arab. grünen.

לבקבה f. Weib, Weibchen, femina, femella, v. Mensehen und Thieren, Gegens. von מבר mas.

IPI rein, sehuldlos sein. Pi. losspreehen. Ni. 1) losgesprochen d. i. frei von Strafe

sein, ungestraft bleiben. 2) schuldlos sein, mit 32 von der Person und der Sache, unsehuldig an, schuldlos v. Davon

נקים Pl. נקים unschuldig, frei von Strafe.

רַבְּיָ rächen. Niph. sieh rächen. Hithp. Part. eig. Rachsüchtiger, dann überh.: Feind. אַנְקְבָּיִ f. Rache.

721 Pi. aussteehen.

זה m. Lieht, Leuchte. Stw. וור leuchten.

אַבְיִם 1) heben, erheben, aufheben. בּשָּׁב צִינִים אָבי seine Augen auf etwas werfen (was man begehrt). 2) tragen. 3) empfangen, nehmen, wegnehmen. Inf. בַּשִּאר, אָבָי erhaben.

Part. Ni. אַשָּׁי erhaben.

は Hi. erreichen, einholen. ** Wi Hi. verführen.

ישׁישׁ vergessen. Hi. vergessen lassen.

בְּשִׁים Pl. f. Weiber. §. 94, 2. בְּשִׁים f. Hauch, Athem. Stw.

אַנָּשָׁה m. Dämmerung, Nacht.

Tigen, ordnen, richten, und intrans. sieh riehten, fügen. 2) küssen, eig. os ori iungere. Pi. dass.

pui und pui m. coll. Waffen,

Rüstung.

משר m. Adler, Geier.

נתיבה Steig, Pfad. Stw. נתיבה s. v. a. στείβω den Weg festtreten.

וְתֵּן (S. 65, Anm. 3)
1) geben, auch: hingeben,

preisgeben. [12] '? wer wird geben? f. utinam. §. 133, 1.

Daher a) zugeben, erlauben, mit dem Acc. der Person u. dem Inf. einer Handlung (eig. jemand hergeben zu etwas).

b) von sich geben, edere, z. B. [2] edere vocem.
2) setzen, stellen 1 M. 1, 17, mit 2 über etwas. 3) thun, machen. [2] [2] einen behandeln wie [den oder den]
1 Kön. 10, 27. 21, 22.

Ph. abreissen. Ni. pass, zerrissen werden, zerreissen (intrans.).

D

- Gegend v. Aethiopien, später Meroë genannt.
- בבּטְ Fut. בּטְי, בּטֹּי 1) sich wenden. 2) umgeben. Hi. בּטָּה Fut. בַּטָּר, יִפָּר wenden, abwenden.
- קבִיבּוֹת pl. פְבִיבּוֹת Umkreis. Adv. ringsum. פָבִיב לְ dasselbe als Præp.
- קבְּםְ m. Dickicht. Stw. קבַםְּ ver-flechten.
- קבְּלֶּהְ. Lasttragen, schwere Arbeit. Stw. בַּבַ schwer tragen.
- קנה verschliessen. Part. סָנְהִּר verschlossen, als Beiwort des Goldes: köstlich, im Gegensatz des gemeinen. 1 Kön. 10, 21. Pi. übergeben, überliefern.

m, leinenes Unterkleid, σινδών.

להֵל Thurm, Burg, Veste. מּתְּה f. Auskebricht, Unrath. Stw. הַוּס s. v. a. הַּהָס ausfegen.

010 m. Ross.

קּוֹט m. Ende. Stw. קּוֹס auf-

סוף m. Schilf, insbes. das Nilschilf Sari.

סופָה f. Sturmwind, Windsbraut.

ליל Fut. conv. אייני ביין 1) zurückweichen, weichen. 2) vom Wege abbiegen, Richt. 14, 8. Hi. הַכִּיד Fut. convers. אייני wie in Kal, wegnehmen, abnehmen, abziehen, z. B. den Ring vom Finger.

שחלם umherziehen, insbes. in Handels - Geschäften (schachern), mit dem Accus. des Landes, wie bereisen. Part.

m. Erwerb, insbes. durch Handel.

קבָּסְ f. Hütte, Lager (des Löwen). Stw. 120 no. 2.

720 1) flechten, weben. Ps. 139, 13. 2) verzäunen, dah. 3) beschirmen, bedecken. *Hi*. s. v. a. *Kal. no.* 2) Hiob 38, 8.

720 Hi. mit etwas vertraut sein, mit dem Acc.

קבר פֿבֵּר verschliessen. Ni. pass.

שלים Pl. פַלִּים m. Korb. פַלִּים m. Fels.

720 stützen, lehnen. Ni. pass.

לְנֵל stützen, mit לֵּב das Herz stützen, d. i. stärken, näml. dureh Speise.

קעיף m. Spalte, Kluft (eines Felsens).

קּעְרָה f. Sturmwind; Wetter, Gewitter. Stw. סַעַר stürmen. סַעַר m. Schwelle.

720 klagen, eig. plangere, die Brust schlagen bei der Klage.

po zählen. Pi. 1) zählen. 2) erzählen. Davon m. Buch, Brief.

220 steinigen. Pi. die Steine auflesen, eig. entsteinigen. Pu. pass. von Kal.

סר Adj. missmuthig, verdriesslich. Stw. שרר arab. böse sein.

סְרָה f. Ablass, Aufhören. Stw.

מְרִיס m. 1) Versehnittener. Weil aber diese bei den Morgenländern vorzugsweise zu Hofämtern befördert werden, 2) Höfling überhaupt.

קרְנִים Pl. Fürsten, aussehliesslich von den fünf Fürsten, unter denen die Philister standen.

אָסְרָּע verbergen. Ni. und Pu. pass. Hi. wie Kal, mit אָרָ vor jem.

תַּהְ m. Verborgenheit.

لا

syr. dunkel sein.

1) arbeiten, bearbeiten,

2) dienen. Davon

יי עָבֶּר m. Diener, Knecht.

עַבּּדְה f. 1) Arbeit. Ps. 104, 23. 2) Dienst, Gebrauch, Nutzen. Ebend. v. 14.

עבור eig. Subst. Uebergang, nur in der Zusammensetzung בעבור Præp. wegen.

DIŲ Pi. wechseln, tauschen.

לבר, vorüber-, vorüber-, vorbei-, einhergehen. Hi. vorbeigehen, drüberhingehen lassen. 1 Sam. 20, 36: er schoss den Pfeil בְּבָבִילִי so dass er über ihn hin ging.

לבר f. Ueberströmen (des

Zornes).

עברי f. עבריד Hebräer, Hebräerin.

way vertrocknen (von den Saamenkörnern in der Erde).

עברים Pher. עברים c. (f. Richt. 15, 14) Strick. Stw. עברי Pi. verslechten.

עָגְּוֹלְ Adj. rund. Stw. עָגָּוֹלְ rollen. עַגָּלְ m. und עָגָּלְ f. vitulus, vitula, Kalb, aber auch von dem jungen Rinde bis zum dritten Jahre.

לַבְּלָה f. Wagen.

עלם נולף בער, lange Zeit, Ewigkeit. עולם נולף בער, Ewigkeit. עולם נולף immer und ewig. S. zu Ps. 104, 5. 2) auch im Plur. constr. יתַב (eig. Zeiten), mit Suff. יעבי Præp. (\$. 101) bis, bis zu, bis nach. בית לְּתָם bis nach Bethlehem 1 Sam. 20, 28. auch: zu, z. B. ביש

עַד (3) צָד (5 sich bekehren zu. 3) אַשֶּׁר בּשָּׁר (5 conj. bis dass, ebenso, בַּשְּׁר אָב bis dass wenn. S. zu Jes. 6, 11.

ער m. Zeuge, Part. von עוד.

עְרָה constr. אַיַר f. Versammlung, Schwarm (von Bienen).
Stw. יַנֵי Ni. nach Verabredung zusammenkommen.

ערות f. Verordnung, Gesetz, von ערה bezeugen.

עֵּהָן (Wonne, Annehmlichkeit) Eden. N. pr. der schönen Gegend Asiens, in welcher sich der Garten (das Paradies) der ersten Menschen befand.

רַלְּצָׁ 1) ordnen, 2) gäten, hacken. Ni. pass.

עלד m. Heerde, v. עוד no. I. (vieg. Inf. von עוד (eig. Inf. von עוד) Adv.

1) wiederholt, noch einmal. Richt. 13, 8. 2) noch, ferner, mit der Negation: nicht mehr. עוֹדִי ich [bin] noch, שֹלְיִנִי eig. indem noch, während noch, בְּעוֹדִי vährend es noch Nacht ist.

717 eig. wiederholen (s. 717), dah. Hi. 1) wiederholt sagen, einschärfen, mit 7. 2) vor Gericht versichern, zeugen, mit dem Acc. und 7 gegen jem.

אלור Ral. und Niph. verkehrt sein. Part. fem. אוני die Verkehrte. 1 Sam. 20, 30. אוני constr. אוני m. 1) Frevel,

Sünde, 2) Strafe dafür. Stw.

עוו א. עוו

עוֹלֶה f. Brandopfer, d. i. ein Opfer, welches ganz auf dem Altare verbrannt wird. Stw. אָלָה Hi.

עלֵל u. לְלִישׁ m. Knabe, Kind, welches nicht mehr Säugling ist, nur poet. Eigentl. der Muthwillige, von לְלַעָּ jem. mitspielen.

בילִיש m. Ewigkeit, von der grauen Vorzeit u. Zukunft.
Stw. אין verbergen.

יַנוֹן פּ. עָוֹוֹן.

দীৰ্ঘ fliegen. Pil. সূত্ৰাত dass. Davon

קוֹש m. Coll. Geflügel, Vögel.

אין wachen. Pil. עוֹרָל aufregen. עוֹרָ m. Haut, Fell.

זע Adj. stark. Stw. זוַע stark sein.

עד f. Ziege. Pher. עדים.

ty (wofür auch plene tiy) m.

1) Stärke, 2) Schutz, Zuflucht. Ps. 29, 11. 3) Glanz,
Herrlichkeit, Ruhm. Stw.

11y stark sein.

עבו verlassen, überlassen.

קים (die starke) f. N. pr. Gaza, bedeutende Stadt der Philister an der Südgrenze ihres Gebietes. Das N. gent. ist

קוובָה f. Trümmer, Jes. 6, 12 und das. die Note. Stw. ייַב, געב

עְּנְהַהּוּ (Macht Jehova's) N. pr. Usia, König von Juda, 811 —769 v. Chr. אָרַלָּע Pi. umgraben, furbar ma-

Ty helfen. Davon

m. Hülfe, als Concr. Ge-

mit dem Accusativ. S. 136, 2.

Accus. der Person u. Sache.

תְּשֶׁרֶת f. Kranz, Krone.

רְּיָבֶ (Ort der Raubthiere) N. pr. Etam, Stadt im Stamme Juda u. ein dav. benannter Fels.

קילֶם f. N. pr. Elymais, persische Landschaft, worin die Stadt Susa.

קיני m. Schrecken. Jes. 11, 15, איני f. 1) Auge. Es ist etwas in meinen Augen (בְּעָבי) so und so, hebr. Ausdruck für es scheint mir so und so. 2) Quelle.

בין בְּּדִי (Bocksquelle) N. pr. Engeddi, auch Engadda, Stadt unweit der südlichen Spitze des todten Meeres.

עיף Adj. müde, matt.

עיר f. Plur. ביים \$. 94, 2. Stadt.

עירם Adj. Plur. עירְמִים s. v. a. עירְמִים nackend.

אַניִש f. Bärengestirn, wahrsch. aber eig. die Bahre, nach einem bei den Morgenländern gewöhnlichen Bilde.

עלי , mit Suff. עלי (\$. 101)

Præp. 1) auf, über. Von
der Kleidung gebraucht, die
man an hat (eig. auf sich hat),
trägt. S. 1 M. 37, 23 und

die Note. Metaph. a) von der Pflicht, die jemandem obliegt. 1 Sam. 17, 20 und daselbst die Note. b) über s. v. a. de. c) ob f. wegen, wie im Lat. und Deutschen. של־אשר ,על־כִּי ,Daher Conj. על־אָשׁר weil. זֶלְ־בֵּן darob, weil [es] so list. 2) an, bei, insbes. wenn der Gegenstand über den anderen hervorragt, z. B. ביל הלחם bei dem Mahle (eig. über Tische) 1 Sam. 20, 24, oder sich darüber bückt. daran lehnt 1 M. 45, 14. Dann überhaupt z. B. על ההרף am Wege 1 Sam. 24, 4. s. auch · 1 M. 45, 1. Auch: f. mit, sammt, Hiob 38, 32. und daselbst die Note. 3) auf (etwas) zu, auf (etwas) hin, Daher s. v. a. אל־ Hiob 38, 10 und daselbst die Note. Mit Præp. מַעַל oben von (etwas) weg, מָעֵל כִּל oberhalb einer Sache.

י אָבֶּי m. Blatt. coll. Blätter. 1 M. 3, 7.

עוֹלָה s. עֹלָה.

לְּבֶּע m. frohlockend, übermüthig. Stw. לְצֵע frohlocken. לְצֵע f. oberes Gemach, Söller. Die Söller Gottes, poet. f.

den Himmel. Stw. - by. Davon auch

יין 1) Adj. der, die obere. 2) Subst. der Höchste.

ער verbergen. Ni. pass. verborgen sein, mit אָי vor jem. (s. אָר no. 3).

עלם m. Jüngling. Stw. שֶלֶם arab. mannbar sein.

יַלְמָה f. Dirne, junge Frau.

עוֹלָם s. עֹלָם.

עַלַ Ni. frohlocken.

קנים Pl. מָמִים m. Volk; die Söhne meines Volkes d. i. meine Landslente. Stw. בְּמַם sammeln, versammeln.

Dy (S. 101, Anm. 2) Præp. 1)
mit. 2) bei. בְּבֶּר בֵּי beim Herzen f. im Herzen. 3) auch
Adv. dazu, dabei, wie σύν,
μετά. 1 Sam. 17, 42. — Mit
Præp. Εγχ eigentl. von bei,
dab. von Seiten jem.

1) stehen, sich stellen, hintreten. Vor einem Könige stehen, hintreten, s. v. a. in dessen Dienst sein, treten. 2) bleiben, weilen. אלי weile nicht. Hiph. stehen machen, stellen.

קם אים mit, bei, nur m. d. Suff. י—. \$. 101, Anm. 2. אַמַד m. Säule. Stw. אָמָד m. Säule. Stw. אָמָד

עמינין (vom Volke stammend, Landsmann) N. pr. Ammon, Volk und Gegend, nordöstlich vom todten Meere, oberhalb der Moabiter. Söhne Ammons d. i. Ammoniter.

סמט aufladen.

עָמֶק m. Thal, Tiefe. Stw. נָמַק tief sein.

ענָב m. Traube.

I. וֹלֶלָהוֹ 1) antworten. 2) anheben zu reden. Jes. 14, 10.
3) von Gott: einen Ausspruch geben. 1 M. 41, 16.

II. הَكِانِ gedrückt sein. (\$.74. erste Bemerk.). Pi. 1) bedrücken. 2) zwingen, bändigen. Davon

יבי m. leidend, und

עָנִים Plur. עָנִיִּים dass.

ענן m. Wolke. Stw. ענן.

יָסִיס m. Most. Stw. עַסַס zer-treten.

לְפִּי *Plur.* לְפִּי Zweige (wie יְהָי \$. 90, 6 Anm. 6). Stw. syr. blühen.

עפר m. Staub, Erde. Stw. עפר.

עָצִי. Plur. constr. עָצִי 1) Baum. coll. Bäume. עָץ פָּרִי Fruchtbaum. 2) Holz, Pfahl. Im Plur. von den Holzstücken. 1 M. 22, 3. Stw. עָבָּד hart sein.

ANi. sich betrüben. Davon
www. Schmerz, und

יְאַבּוֹין m. 1) sauere Arbeit. 1 M. 3, 17. 2) Beschwerde, Mühseligkeit, labor. Ebend. v. 16.

I. אָצֶה f. = אָצֵה Holz, aber coll. ligna; עַבֵּה נָבָּשׁ wohlriechendes Holz.

II. ¬¬¬¬ constr. ¬¬¬¬ f. 1) Rath,
2) Rathschluss, z. B. Gottes.
3) als Eigenschaft, Klugheit,
die sich zu rathen weiss. Stw.
¬¬¬¬¬ rathen.

אַדְעָ f. Faulheit. Stw. אַצְי faul sein.

עצום Adj. stark. Vom Stw.

DYV stark werden (an Kraft, Anzahl).

DER f. 1) Knochen, Gebein.
2) selbst, von Sachen.

עָבֶם m. s. v. a. עֶבֶם no. 1.

עצ' zurückhalten (zum Bleiben nöthigen), hemmen.

קַבְּיֵלְ f. Festversammlung, vom Stw. אַצָּי in der Bedeutung: versammeln.

עקב m. Ferse. Stw. אַנקב hinten sein.

בְּקְב m. 1) Subst. das Letzte, Ende von einer Sache, dah. Lohn. 2) Præp. zum Lohne, für, wegen. 3) Conj. אֵקָב אֲשֶׁר dafür dass, weil.

לפוע binden.

עקר Adj. unfruchtbar. Stw. עקר arab. unfruchtbar sein.

I. עָרִים Phir. עָרִים m. Feinde. Jes. 14, 21. Stw. עיר glühen, vor Zorn.

II. טָרִים f. s. עָיר.

vertreten, für jemanden stehen, Bürge sein, mit d. Acc. der Pers. 2) angenehm sein (eig. von angenehmer Mischung, vgl. temperare), mit by statt des Dat.

קרֶב () c. Abend. II) m. Weide, salix. Ps. 137, 2. III) Coll. fremde Völker, die nicht zu einer Nation gehören, sondern sich bloss derselben angeschlossen haben. בַלְבֵי הָעָרָב

1 Kön. 10, 15, Könige derverbündeten Völker.

ערב m. Rabe.

יַרְבָּה f. Wiiste.

שָרָבָּה f. Pfand. Stw. שַרָבָּה no. I.

לבל lechzen, schmachten (nach etwas).

דֹרָל Pi. 1) entblössen. 2) zerstören (Gebäude), weil man dabei den Grund entblösst.

ערויד (אַרְיִה m. der wilde Esel. עַרְיִה f. 1) Schaam, pudenda.
2) die Blösse (des Landes)
d. i. die unvertheidigte Seite desselben. Stw. אָרָה.

ערום Adj. listig, s. ערום.

קבף ordnen, anordnen. עַבר הְּתְּמָה die Schlachtordnung stellen. אָרְהָ מְלְחָמָה gestellt zur Schlacht. Joel 2, 5.

ערֵל Adj. unbeschnitten, mit dem Nebenbegriffe: unrein, profan.

ערם לערם אינים אינים אינים f. ערמים Plur. ערומים Adj. nackend. Stw. ערום nackend, dah. auch schaamlos, boshaft, listig sein, s. ערום.

אַרְפֶּל m. dichter Nebel, Finsterniss.

בַּשֶּׁב m. Kraut, coll. Kräuter.

700 1) machen, es sei ein Hervorbringen des noch nicht Vorhandenen, oder ein Bearbeiten des bereits vorhandenen Stoffes. Insbes. a) hervorbringen, erzeugen z. B. Frucht 1 M. 41, 47. Jes. 5, 2. b) zurechtmachen, bereiten z. B. ein Mahl Richt. 13, 15. ė) absol. arbeiten Spr.

31, 13, 2) thun, facere, agere. Mit ב und ב an jem., etwas Jes. 5, 4. עשה הסך עם עם Gnade üben an jem., eben so עשה iben an jem., eben so עשה ibel thun an jem. Ni. gesehehen, mit ב jemandem. Pu. gemacht sein.

עשירי Adj. der zehnte, von

עָשֶׂרָ f. und אַשֶּׂרָ m. zehn.
In der Zusammensetzung mit
den Einern שָשָר m. und אָשְרֵה f. §. 95, 2.

עשרים e. zwanzig.

רשׁטָּע rauchen. Davon

שְׁשַׁשְׁ unterdrücken.

רְשִׁלְּעִׁ reich sein. Hi. reich machen. Davon

ישֶׁי m. Reichthum.

ינית mit Suff., יְתְּדִּי, comm. Zeit. מָתָּת (f. בְּתָּתָת) zu dieser Zeit, jetzt — בְּתָּת S. ferner d. Note zu 1 Sam. 20, 12. Stw. עָרָה vorübergehen, und davon מַנָּת , מָנָת , אַנָּת , מַנָּת , מָנָת , נַּתְּת , מָנָת , נַּתְּת , מָנָת , נַּתְּת , נַּתְּת , נַתְּת , נַתְּתְּת , נַתְּתְּת , נַתְּת הַּתְּת , נַתְּת הַּתְּת , נַתְּת הַתְּת , נַתְּת הַּתְּת הַּתְּת הַּתְּת הַּתְּת הַתְּתְּתְּת הַּתְּת הַּתְּתְּת הַתְּתְּתְּתְּת

קאָד (von אֵר, mit He parag.) eig. zu dieser Zeit, dah,

Adv. jetzt, nun.

von den Fürsten der Völker. Jes. 14, 9.

עָתַר Fut. יְעָתַר beten.

2

אם, הם Adv. hier.

m. Schönheit, Glanz des Gesichtes, v. אַבְּ schmücken. אַבְּ mit בְּ: anfallen, tödten.

קּגֵר. Leichnam. Stw. פָּגַר matt, hinfällig sein.

קבי constr. יף m. §. 94. 1) Mund, Mündung (z. B. des Sackes). 2) Trop. Ausspruch, Befehl, יף auf Befehl jem.

הם s. אם.

Ald kalt, erstarrt sein. 1 M. 45, 26: sein Herz blieb kalt, ungerührt.

Potiphar. N. pr. des Obersten der Leibwache in

Aegypten.

פוֹיִי בֶּרֵר (Priester der Sonne)
Potiphera. N. pr. eines Priesters zu Heliopolis, Schwiegervater des Joseph.

יָבִּיץ zerstreuen. Hi. הַבְּיץ intrans. sich zerstreuen, Hiob 38, 24. Ni. zerstreut sein.

12 m. geläutertes Gold, von

läutern. Part. Ho. מופָז pass.

TOP m. Furcht, Schrecken. Stw.

קַחָּה Plur. חַּחַם m. Statthalter (der Provinzen).

קַּפֵר aus dem Wege gehen, ausbiegen. 1 Sam. 19, 10.

לְישׁוֹּיְ N. pr. Pison, einer der vier Flüsse des Paradieses, am wahrscheinlichsten der Indus.

w? auszeichnen. Ni. ausgezeichnet, wunderbar sein.

Hi. wunderbar machen, handeln.

אלב Pi. theilen.

אליב Ni. ausgezeichnet sein,

Pi. 1) spalten. 2) durchbrechen lassen (die Jungen), "gebären.

1979 Hi. in Sicherheit bringen.

Jes. 5, 29.

קלי m. in Pausa פְלִי Adj. wunderbar. Stw. פָלָא

קּלִיאָם m. פְּלִיאָם f. ebendas.

ק פּלִיפָה f. collect. das aus einer Niederlage oder einem allgemeinen Untergang Gerettete.

קלב m. Spindel.

jemanden.

קלְשָׁהִי (Ausgewanderter) Plur. הַּלְשָׁהִים m. N. pr. Philister, Bewohner eines Landstriches im Südwesten von Canaan.

Conj. dass nicht, nach einem Schwure Richt. 15,12, nach ausgedrückter Besorgniss 1 M. 42, 4. mit dem Fut. drohend: soust. Richt. 14, 15.

দেশ. apoc. কুনা, কুনা sich wenden, umsehen, umkehren. Hi. wenden, kehren. Fut. apoc. কুনা.

קּנָה f. Ecke.

קבי m. Pl. 1) Gesicht. 2) Person. 3) superficies, Oberfläche. 4) das Vordere einer Sache, daher Vortrab des Heeres. Mit Præp. 1) לְבֵנֵי vor dem Angesicht, vor. Vor jem. sein. s. v. a. ihm wohlgefällig sein. Ps. 19, 15. Vgl. auch 1 M. 6, 13. u. daselbst die Note. 2) מְבָנֵי a facie, von jem. z. B. flichen von

(vor) Hiob 39, 22, dann auch: von jem. her, durch ihn veranlasst. 1 M. 6, 13. 3) אֵלְפָגוּנְי (a) vor dem Angesicht weg. b) vor = יְלֵבְּנִי (4) יִלְבָּנִי (4) מַנִי (5) מַנִי (4) מַנִי (4) מַנִי (4) מַנִי (5) מַנִי (6, 13) מַנִי (6, 13) מונה (1, 13) מונה (13) מו

שְׁנְיִנִים m. Pl. nach den ältern Auslegern: Perlen, wahrscheinlicher aber Korallen.

m. Handwurzel und Ferse (eigentl. Extremität, von סַסַ aufhören), daher בְּחֹנֶת פַּסִי Rock, der bis zur Handwurzel und Ferse reicht, also lang herabhängt und Aermel hat, wie ihn Vornehme trugen.

קּפָס f. Ueberfluss, Fülle. Stw.

לְעֵלְ s. v. a. שְׁשָׁעָ thun, machen, verfertigen. Davon פֿעַל m. Werk, Arbeit. Ueber מַעל יְהוָה s. Jes. 5, 12.

Geiste Gottes). Niph. gestossen, getrieben, d. i. beunruhigt werden. Davon

□ 1 Fuss, Tritt. 2) ein
Mal, □ 1 dieses Mal.

기계 aufsperren (den Mund). 기계 mit 교육: in Jubel aus-

brechen.

729 1) nach etwas sehen (Ps. 8, 5), besuchen. Mit 7: mit etwas mitgebrachtem besuchen. Richt. 15, 1. Vgl. Gr. S. 258 unten. 2) die Aufsicht

führen, und trans. dieselbe geben. 3) mustern, und: bei der Musterung vermissen. Ni. pass. von no. 3. Hi. die Aufsicht geben, zur Aufsicht anstellen. Davon

m. Befehl.

TPP öffnen. Ni pass.

יד פֿקיד m. Aufseher, Vorgesetzter. Stw. פֿקיד

פרא , wilder Esel. Stw. פרא m. wilder Esel.

trennen. Hi. dass.

תַּבְּת. Maulesel. מָּרָדּה f. Pl. Körner.

furchtbar sein, Frucht tragen. Part. f. 7572.

לְּבֶּרָ f. Kuh (vom Masc. בְּרָבָּיּרָ Stier).

sprossen, blühen.

m. Spross.

יפָרִי m. Frueht. Stw. פָּרָה.

לַּרְסָה f. Huf.

Pharao, im Altägyptischen s. v. a. «der König», gemeinschaftlicher Name od. vielmehr Titel der Könige von Aegypten.

m. Floh.

1) einreissen, niederreissen. 2) sich ausbreiten.

ausbreiten.

לְּבֶשׁ (mit zwei Kamez impuris \$. 83 no. 6. \$. 5, 4.) m. Reiter, dann auch: Reitpferd (wie eques nach Gell. 18, 5. Macrob. 6, 9) Joel 2, 4.

(süsses Wasser) N. pr. Euphrat.

בּשֶׁע m. Schritt. Stw. בָּשֶׁע schreiten.

משַׁבְּּשׁ ausziehen. Hi. ausziehen lassen, mit dopp. Acc. מַבְּשׁי m. Sünde, Missethat. Stw. מַבָּשׁ sündigen.

ากุซลุ Plur. □ากุซุลุ m. Lein,

Flachs.

mit Suff. פֿתִּי f. Bissen, Stück (Brot). Stw. אַבָּ brechen.

TIP Pi. überreden, locken.

קבר 1) öffnen. 2) lösen, losgeben (Gefangene). Pi. wie no. 2. Ni. sieh öffnen, lösen. אַסְּמָּ m. Thür, Adv. an der Thür. אַסְּמָּ m. der Unkundige, Uner-

fahrene. Stw. הַחַב.

הַיִּל m. Faden. Stw. בְּחַל drehen. הַּהְּבְּ (Thor, Hohlweg) Pithom, N. pr. einer Stadt im Lande Gosen i. Niederägypten, griechisch Patumos.

ክንም m. Otter.

auslegen. Davon

תְּרְוֹכְ m. Auslegung, Deutung. בּתְרוֹכ N. pr. Pathros, altägyptischer Name f. Oberägypten, eig. Patures, das Südland.

Z

JAZ Coll. c. kleines Vich, Schaafe und Ziegen.

קבאית. Heer. יְהְוֹהְ צְּבָאוֹה Jehova [Herr] der Heerschaaren d. i. der Engel und Sterne, welche als Heere Jehova's gedacht werden. \$. 113, 3, Anm.

2. Stw. אַבָּצְ in den Krieg ziehen.

מבל aufhäufen.

mit Suff. אָדָי Seite, bes.

linke Seite. 1 Sam. 20, 25. 773 zur Seite.

nachstellen.

אַדְה f. Rost, insbes. Reisekost. Stw. אַדְר.

שַּרֵיק m. gereeht, von

773 gerecht sein. Hi. rechtfertigen, lossprechen. Hithp. sich rechtfertigen. Davon

אָנֶק m. und אָנֶק f. Gereehtigkeit, Reeht, Gebühr. לְצְרָקה nach Gebühr.

기호 s. v. a. 기한 glänzen. Hi. glänzend machen (das Antlitz). Ps. 104, 15.

עַהַר m. Licht. Dual. בְּהַרָיִב Doppellieht, Mittag.

אַנְאַרִים m. Hals. Plur. אַנְאַרִים, constr. שׁנְאַרֵי mit Singular-bedeutung. §. 106, 2, a.

714 jagen.

לְּצְּׁי nur Pi. אַצְּי befehlen, mit dem Aceus. (wie iubeo te), hand אַע d. Pers. Pu. beauftragt sein.

마고 m. Fasten, von 미건 fasten.

אוך m. Honigwabe. Stw. אוך überströmen.

ציץ .s. ציץ.

Piz Hi. in jem. dringen, mit dem Aceus. und ?.

drängen, umdrängen.

אוצ m. Fels, trop. von Jehova, als zuverlässigem Sehutzgott. אָדָּה Adj. trocken. Jes. 5, 13.

Stw. syr. dursten.

אַתַּהָּ. Modergeruch, Gestank. אַתַּיּבָּי, s. v. a. אַתַּשְׁ lachen. Pi. 1) scherzen, eig. wiederholt lachen. 2) spielen, vom Sai-

tenspiel mit Gesang und Tanz. 3) jem. spotten, ihn in Sehande bringen. 1 M. 39, 14.

ייִר m. 1) Jagd. 2) Raub, Speise. Hiob 38, 41. Stw. צור.

ציה f. Troekniss. Stw. ציה arab. צוי trocken sein.

jing f. (Burg) N. pr. Zion, der südwestliche Hügel von Jerusalem, mit der Burg und dem oberen Theile der Stadt.

יים m. die Steppenbewohner, von אָיִה Wüste, mit der Adjeetivendung י - \$. 85, no. 6.

アドド blühen.

172\$\(\frac{1}{2}\) s. v. a. \(\frac{1}{2}\) \(\text{iber jem.}\) oder etwas kommen (vom Geiste Jehova's). 2) Glück, Gedeihen haben, von einer Unternehmung (wie unser: durchgehen), auch vom Unternehmer. Hiph. Gedeihen geben, aber auch intrans. wie Kal.

אָלֶם m. Bild.

תְּלְבְּעָת f. comp. aus אֵ Schatten und ייב Tod) eig. Todessehatten oder Todesnacht, tiefste Finsterniss, von der Unterwelt.

צֵלָע f. Rippe.

저고목 dürsten. Davon

אָבָא m. Durst.

אַמֶּד m. 1) Paar, Joch [Oehsen], 2) was diese in einem Tage pflügen können, *iugerum*. Stw. ממר anbinden.

기건물 Kal u. Pi. sprossen. Hi. sprossen lassen.

m. Wolle.

אָב c. = אָלֵּצ kleines Vieh, Schaafe und Ziegen.

קּבָּץ f. Schild, u. zwar von dem grossen Schilde der Schwerbewaffneten, θυρεός, verschieden von בְּגָן 1 Kön. 10, 16. 17.

nur Part. pass. מַנוֹש hart, trocken, dürre.

צְעִיר Adj. klein, auch jünger von Geburt. Stw. אַעָר klein sein, wovon auch

אָעִיְהּ f. geringeres Alter, das Jüngersein.

אָעָקה f. Geschrei. Stw. אָעָקה schreien s. v. a. אָעָקַה.

nach etwas ausschauen, speculari, darauf achten. Pi. mit etw. (Glänzendem) überziehen.

נְפּנּן c. Mitternacht, Norden, eigentl. Verborgenheit, weil man sich den Norden dunkel dachte. Stw. בַּצַ verbergen.

Davon

יָבּלְנִי Adj. (§. 85 no. 6) nördlich, nordisch.

עְּפֵּוֹרְ c. Plur. בְּבְּרִיםּ kleiner Vogel, Gesangvogel. Stw. צבּי zwitschern.

אָפּוֹרָה N. pr. Zippora, Weib des Mose.

7호텔 verbergen.

אָפְּעוֹנְי m. Otter, Viper.

m. Stein, Riesel. Jes. 5, 28. Stw. אַרָר zusammendrängen.

יי m. und אַרָּה f. Angst, Bedrängniss. Stw. איז drängen. אירור m. Plur. אַרוֹר Bündel, Päckchen, z. B. vom Gelde,

Geldbeutel. Stw. מַבֵּר zusammenbinden.

יָרִי , אָרִי m. Harz der Balsamstaude, opobalsamum.

צְרְעָה N. pr. Zorea, eine Stadt im Stamme Dan.

רב" drängen, befeinden. Part.

P

קבונְדֹק f. Grab. Stw. קבונְדֹק be-graben.

YDP sammeln. Pi. sammeln, einziehen.

Davon Davon

יקבֶּר m. Grab.

קר Fut. אין sich neigen, verneigen.

קרוש יִשְׂרָאֵכּל Adj. heilig. קרוש יִשְׂרָאֵכּל der heilige [Gott] Israels = Jehova. Stw. בְּרֵשׁ.

ת eig. was vorn ist, dah.

1) Osten. 2) Ostwind (für בקרים), im Orient durch seine Heftigkeit und Hitze verderblich, 1 M. 41, 23.

Stw. קבר Pi. vorangehen.

ענים (m. 1) was vorn ist. Adv.
vorn. 2) daher die Morgengegend (vgl. den Art. אַבֿוֹרָוֹ,
כְּאַבְּוֹיִם כֹּיּי סֹּיּלְוֹיִם יֹּי סֹּיּילְוֹים יֹּי סֹּיִינוֹים יֹּי סֹּיִינוֹים יֹּי מווי מִנְים יִּבְּיִר מְנִים וֹּי Araber dieser Gegend.

קּבְּמִי f. s. v. a. בְּיִמְי no. 1. Im stat. constr. קְּמֵין ostlich yon.

קְּרְמֹנִי Adj. 1) der, die, das Vor-

dere. Dah. תַּקְמֹנְים die Vorfahren. 2) östlich.

sich verdunkeln.

שׁבְּילֵי heilig sein. Pi. 1) heiligen. 2) etwas Heiliges anstellen. אַדָּל שַבְּיל eine heilige Versammlung berufen.

קַרְיֵּכְּ (heilig) N. pr. Kades, cine Ortschaft und dav. benannte Wüste zwischen Palästina, Idumäa und Aegypten.

קבש m. Heiligthum, öfters als Genitiv nachgesetzt zur Umschreibung des Adject. heilig. §. 104, 1.

קַהַל m. Versammlung. Stw. קַהַל Hi. versammeln.

אָרָ mit Suff. אָרַ m. 1) Schnur, Mess-Schnur. 2) Saite, dah. Klang. Ps. 19, 5.

קבע m. Helm. Stw. קבע gewölbt sein.

pi. erwarten. Ni. sich versammeln (eig. sich gegenseitig erwarten).

קליל m. 1) Stimme, insbes. Donnerstimme, Donner. Pl. אליך Hiob 38, 25. 2) Gerücht.

이 기 (1) aufstehen, mit 학호 gegen jem. 1 Sam. 24, 8. Auch von der Zeit: aufkommen, entstehen 1 M. 41, 30. 2) stehen, bestehen.

קומה f. Höhe.

I. קוץ 1) Ekel, 2) Furcht, Grauen empfinden vor jem. II. קוץ Hi. erwachen.

קיף m. Dornen, Dorngeniste. אָרָם und שְּבָּר, f. הְּשַּׁרְ Adj. klein, jünger (von Alter). שְּבָּר der jüngste. Stw. שְּבָּר klein sein.

קְּמֵׁנְתּ f. Rauchwerk. Stw. קְמֵּרָ

איף m. Wand, Mauer.

기 Adj. und Adv. leicht, schnell. Stw. 날은 leicht sein.

קול s. קול.

עלי und אָלִיא m. geröstetes Getreide, eine nicht seltene Speise der Morgenländer. Stw. אָלָי rösten.

schnell'sein, 3) gering sein, vermindert werden, 4) gering, verachtet sein. Gegens. von 722. Pi. verfluchen.

אַלֵּע Pi. schleudern. Davon

קלע m. Schleuder.

קמָה f. Saat, welche auf dem Halme steht. Stw. בּיָבָּיה.

קמָצִים m. Manipulus, Achrenbündel, 1 M. 41, 47. לְּמְצִיִם in Bündeln, bündelweise d. h. in Ueberfluss. Stw. קבץ eine Handvoll nehmen.

קרִים (Pl. אַרְים m. 1) Nest. 2) Zelle. 1 M. 6, 14.

2) eifersüchtig, neidisch sein auf jem., mit dem Acc. und 2.

קנְאָה f. Eifersucht.

139, 13. 2) sich erwerben, kaufen; loskaufen, Jes. 11,11.

7, m. Rohr, Stengel (des Getreides).

קבָּיָן m. Geschöpf. Stw. קּבָּיָן no. 1. Ps. 104, 24.

קאָרָ (*Piel*) nisten, denom. von ነթ. \$. 51, 2, c.

קּיְּבְּ, אָיִף m. Affe, §. 1, 4. Anm. a. אָיָבְ mit Suff. אָבָי m. Ende. Stw.

אָבָה m. und אַבְּהָ f. Plur. constr. אָבְיּה s. v. a. das yorige: Ende.

m. Ernte. Stw. קציר mä-

hen, ernten.

Wuth ausbreehen, mit by über.

Zweigen). Stw. 337 no. 1.

- קצר (Fut. O) abschneiden, mähen. Davon אָבָר (Fut. A) kurz sein. קצָרָה נַפְּשִׁי mein Geist wird kurz, d. i. ieh werde ungeduldig.
- I. אֹרֶרְ 1) rufen, ausrufen, mit dem Aee. und לְּי, mit לֹאֵי עוּרָים, anrufen. 2) einladen.
 3) nennen, ebenfalls mit לִי בְּי בְּיִים בְּיִרְ jem. einen Namen geben. Ni. genannt werden. mit לְינֹאת תַּבְּרָא 1 M. 2, 23: אַרָּהָרָ בְּיִלְּא diese soll Weib genannt werden.

II. אָרְבְּי הְינִי begegnen, sich zutragen. §. 74, Anm. 19. Davon לְּרָבְּאַר für בְּלֵּרְאַר ent-gegen (eig. st. constr. des Inf. אָרָאַר § 5. 45, 2, Anm. b.)

1) annähern, angrenzen lassen. Jes. 5, 8. 2) darbringen.

קָבָב m. Treffen, Krieg.

תָרֶבּ m. mit Suff. קרְבּי 1) Inneres, Mitte. 2) Eingeweide. בְּקְרָבּ in der Mitte, in.

jemanden betreffen, ihm begegnen (mit dem Acc. d.

P.). Pi. הַּבְבֵּ eig. sieh begegnen machen, dann vom kreuzweise Legen der Balken (הַבְּבָי): bälken, bauen.

קרוב Adj. nahe. Stw. ברוב.

קבה m. Eis. Stw. קבה glatt sein.

קרְיָה f. Stadt. Stw. קרְיָה Pi. bauen.

772 f. 1) Horn, 2) Berggipfel. Jes. 5, 1.

III zerreissen.

קשַקשׁר Plur. קשַקשׁר f. Schuppe. שך m. Stoppel.

型点 zuhören, aufmerken. Hi. dass.

קשׁר Adj. hart. Plur. f. קשׁר Hartes, harte Dinge; von

hart sein. Hi. hart, gransam behandeln.

binden. Pi. dass.

הַשֶּׁתְיֹת פּ Bogen. Plur. בְּשֶׁתִיֹת.

1) sehen. 2) etwas ansehen, nach etwas sehen, mit dem Aec. 1 M. 39, 23, mit (mit dem Nebenbegriffe der freudigen od. traurigen Theilnahme). לוֹ הַבְּּיִלְ sich ersehen, aussuchen. 1 M. 22, 8, ohne לוֹ 41, 33. 3) auch von dem, was man durch's Gehör und andere Sinne erfährt 1 M. 2, 19. 3, 6. 1 Kön. 10, 4. Niph. gesehen werden, erseheinen. Hi. הַבְּיִלְ sehen lassen, mit dopp. Aec. jem. etwas. Hithp. sich (unthätig) ansehen.

רְאובּן (seht einen Sohn!) N. pr. Ruben, ältester Sohn Jakobs.

הָאָם m. Büffel. Stw. בְאַב hoch sein.

אלים m. Plur. אַשִּים 1) Ropf,
Haupt. 2) das Oberste d. i.
Vorzüglichste in seiner Art.
יחָתִי שִּיְחָתִי meine höchste
Freude. 3) die Summe. Ps.
139, 17. 4) das Erste, der
Anfang. 1 M. 2, 10. Davon
אַר אַשׁוּן der, die, das erste,
und

האשיה f. Anfang.

1) Adj. viel, zahlreich. Adv. viel, genug. Fem. בְּבָּה 2) gross. 3) Subst. Oberster, Anführer. Stw. בְּבַּר viel sein. בֹּנ (eig. Inf. von בָּבַ m. Menge, בֹּנ in Menge, viel. בַּרָי s. בְּרָי בִּרָ.

viel, zahlreich werden, sich mehren. Hi. vermehren. Inf. absol. אַבְּרָבָּ Adv. viel, eig. vielthuend (§. 98, 2. d).

יְבִּיבִים m. Pl. Regenschauer, von יְבַּב viel sein, wegen der Menge der Tropfen.

הַכִּיר m. Halskette.

רְבִיעִי Adj. der vierte, von אַרְבַּע vier.

רַבְעי liegen. Inf. mit Suff. רָבְעי mein Liegen.

von vierfüssigen Thieren.

m. Erdscholle.

לבן 1) in Bewegung gerathen. Jes. 14, 9. 2) sich fürchten, zittern. Hi. zittern machen. Davon

m. Unruhe, Lärm, Toben.

Pi. herumlaufen, bes. als Kundschafter, kundschaften.

einer Sache bemächtigen, sie wegnehmen (den Honig aus dem Stocke) Richt. 14, 9.

תברים nachlaufen, nachsetzen, verfolgen, mit dem Accus.u. אַבורים. Dem berauschenden Getränk nachjagen Jes. 5, 11.

Stw. syr. laufen.

machen, dah. riechen (was durch Einziehen der Luft in die Naslöcher u. Wiederausstossen derselben geschieht). Mit anriechen, gern riechen, daher Wohlgefallen haben. Jes. 11, 3 und das. die Note. Davon

חוז f. 1) Hauch a) des Mundes, Athem Jes. 11, 4. b) der Nase, Schnauben, Zorn c) der Luft: Wind. ביים היים היים das Wehen des Tages d. i. der Abend, wo im Morgenlande ein erfrischender Wind wehet. 2) anima, Leben, Seele, Richt. 15, 19: da kam sein Leben wieder d. h. er fühlte sich erquickt. 3) animus, vernünftige Seele, Geist. רוה אלהים Geist Gottes d. i. die göttliche Kraft, welche auf der rohen Schöpfung ruht (1 M. 1, 2) und sie belebt (Ps. 104, 30), den Helden erfüllt und antreibt (Richt. 13, 25), den Propheten, auch den Traumdeuter, begeistert

(1 M. 41, 38), und überhaupt alles Höhere und Göttliche im Menschen wirkt. Böses dagegen wirkt ein böser Geist von Jehova. 1 Sam. 19, 9.

1 M. 7, 17). Hi. erheben z. B. die Stimme.

עלין eig. lärmen, s. v. a. פָרָי no. 1. Hi. הַרִישָ und הַרִישָ (1 Sam. 17, 20) 1) jubeln, das Kriegsgesehrei erheben. 2) in die Trompete stossen.

רוק ausleeren.

holen, bringen. Hi. eilig

and weit sein. Hi. weit machen. Davon

בתה Adj. weit, breit, und

רְתַב , רַתַב m. Weite, Breite. בַּתַב Weite des Verstandes, umfassender Verstand.

בחום Adj. barmherzig. Stw.

рпт Adj. 1) fern. 2) theuer. Spr. 31, 10. Stw. рпт.

= 0, c. Mutterleib, Mutter-sehooss.

תַחָמִים m. Pl. Liebe gegen Angehörige (pietas), Mitleiden.

PD Pi. brüten, vom Vogel, der über den Jungen brütet 5 M. 32, 11, von dem Geiste Gottes, der über der unentwiekelten Schöpfung sehwebt, gleichs. brütet 1 M. 1, 2.

waschen, baden; sich waschen, sieh baden.

PIII fern sein. Pi. entfernen.

Hi. dass. and intrans. fern sein. 1 M. 44, 4.

ריב 'm. Streit, Hader. Stw.' ריב hadern.

הות s. הות.

בים = בים Büffel.

רוק א. דוק.

רִיק Adj. und Adv. leer. ייך אין Adj. und Stw. פריק.

227 vehi, reiten, fahren. Hi. fahren lassen.

קְּכֶּב m. Wagen, insbes. Streitwagen, gewöhnl. collect.

יבוב m. Fahrzeug.

לבֶּל umherziehen, bes. zum Handel, s. v. a. אַתַּל. Part.

קבְּה f. 1) Höhe, vom Stw. בּיִר Dah. 2) Rama, N. pr. einer Stadt im Gebirge Ephraim, Wohnort des Samuel.

קבָּה f. Würmer, Gewürm.

ימין m. Granatenbaum.

von etwas wimmeln. Davon ctwas wimmeln. Davon cm. kriechende Thiere; 1 M. 1, 24—26, von den Wasserthieren.

Röcher).

רְבָּה' f. 1) Jubel, 2) Gewimmer. Stw. בַּוֹן

Ton von sich geben: 1) trillern f. jubeln, 2) wimmern. Davon

רְנָנִים Pl. רְנָנִים f. Strasus, struthio Hiob 39, 13, vielleieht zunächst Straussenweibchen, von dem Gewimmer benannt (s. jāno. 2), das dieser Vogel von sich gibt.

לְנֵעֵי ה. הַעָּיִר Adj. (von יַנְיַר 1) böse, schlecht. Fem. הַעָּיִר Subst. das Uebel, sowohl von dem, was uns widerfährt, als was wir thun, also: Unglück und Sünde. 2) mit בַּנִים: böse d. i. verdriesslich.

תַצְ m. 1) Wille, Gedanke. Ps. 139, 2. 17. 2) Gefährte, Freund. Stw. קַנָּח no. 2.

יה schlechte Beschaffenheit, übles Aussehen. Stw. בָצֵע בָעב Ady. hungrig. Stw. בָעב hungern.

יְעֶב und רְעָב m. Hunger. בינן zittern.

igentl. sehen, auf etwas sehen, Aufsicht führen (verw. mit אונה), dah. 1) weiden, mit dem Acc. und ק. Part. אונה Hirt. 2) Gefallen an jem. haben, eig. etwas gern sehen. Pi. אונה zum Gefährten wählen. Richt. 14, 20.

רְעוֹאֵל (Freund Gottes) N. pr. Reguel, der Schwiegervater von Mose.

1) in Bewegung gerathen, zittern. 2) donnern. Hi. donnern lassen.

בע m. 1) Bewegung, Toben. 2) Donner.

קְּמָהְה f. Zittern, Schauer, für die zitternde, schauernde Mähne des Rosses. Hiob 39, 19. (Nach dem Chaldäischen בַּיִּבְיִ בִּיִּרִ könnte es auch Hoheit, Pracht bedeuten).

רַכְּמְכֵּס f. N. pr. Raemses, Stadt im Lande Gosen, vermuthlich die Hauptstadt desselben.

gew. böse sein. Præt. על. Fut. A ביי. Hiph. שביי und böse machen, übelthun. Part. ביי Bösewicht.

Hi. 1) beben machen. 2) springen lassen, springen lehren. Hiob 39, 20. (Ein starkes Erbeben wird als ein Hüpfen, Springen betrachtet). Davon

רַעַי Geräusch, Lärm.

אַבְּאָ heilen, mit dem Dativ.

בְּאָנִי m. Pl. die Manen der Unterwelt, eig. die Schlaffen, Matten (εἴδωλα καμόντων bei Homer), die man sich als des Blutes u. der Lebenskraft (שַבָּוֹ), dah. als schwache und matte (Jes. 14, 10), aber nicht aller Geisteskräfte beraubte

sammensinken.

Stw. רַפָּה s. v. a. רַפָּא.

(Jes. 14, 9 ff.) Wesen dachte.

קיבון m. Wohlgefallen, besonders Gottes. קיה לרצון wohlgefallig seyn. Štw. רַצָּר Wohlgefallen haben an jem.

רַבְּיִר f. heisser Stein. Oder nach den Rabbinen Kohle.

רב 1) Adj. dünn, dürr. Fem. הקב. 2) Adv. nur. Stw. פרק dünn sein.

P. Adj. leer. Stw. pm.

727 Kal u. Pi. hüpfen, auch von der leblosen Natur. Hi. hüpfen lassen.

קריע m. das Himmelsgewölbe. Stw. בַקע ausbreiten.

שׁבְן bunt weben. Pu. pass. ביש arm. Eig. Part. vom Stw.

נְשֵׁעֵ gottlos sein, freveln. Hi. verdammen. Davon

עשי m. gottlos.

תַשֵּׁע m. Gottlosigkeit, Frevel.

קאָת, הַאָּת Inf. von בָּשֶּׁא, S. 75, 2, a.

va satt werden, sein, mit dem Acc. §. 135, 3, b. Hi. sättigen. Davon

ייבֶע m. Sättigung, Ueberfluss.

קבי Pi. hoffen, mit אָל auf jem. etwas.

אַב Ni. hoch, trop. unerforschlich sein, arduum intellectu esse.

קרור Pi. eggen, eig. ebenen. שָּרֵר, poet. auch שָׁרֵי m. Acker. Plur. יב und חוֹ—.

קיה c. ein Stück kleines Vieh, Schaaf oder Ziege, Nomen unitatis von אָצֹיג.

שוכה (Verzäunung) N. pr. Socho, eine Stadt im Stamme Juda.

len, legen, auch: bestimmen, festsetzen Hiob 38, 33. 2) thun, machen, mit ? zu etwas, mit doppel. Acc., und dem Acc. und ? Jes. 5, 20. mit ? wie etwas machen.

שהק s. שוהק.

שׁוֹשׁ und שׁישׁ sich freuen, mit peiner Sache.

ชาบุ ausdrücken (den Saft).

Phy s. v. a. Phy lachen, spotten; mit hetwas verlachen, was uns nicht schaden kann, oder was wir hinter uns zurück lassen (Spr. 31, 25. Hiob 39, 18). Pi. scherzen, spielen, auch vom Saitenspiele.

קיבה f. graues Haar. Stw. שִּיבה graue Haare haben.

שִׁיחַ m. 1) Strauch, Sträuche.
2) Gedicht, Gesang. Stw.
הַישָׁ eig. hervorbringen, von
Pflanzen, übergetragen auf
die Rede.

שום .s שים.

שוש s. שיש.

קבֹּלְי Hi. 1) ansehen. 1 M. 3, 6. 2) einschen, klug sein. Part. בַּשְׂבָּיל klug. 3) Glück haben.

שָׁבֶּר m. Lohn. Stw. שֶׁבֶּר be-lohnen.

שַׁלְמָה = שַׂלְמָה f. Rleid.

שְׁמְאֵל c. 1) linke Seite. 2) linke Hand.

קביש sich freuen, mit בְּ über etwas. שַּבְּח בַּיְחִים sich Jehova's d. i. seines Beistandes freuen. Pi. u. Hi. erfreuen. שִּבְּים Adj. verbale: d. sich freuet. שִּבְּיִם f. Freude, Freudenmahl. שִּבְּיִם f. Kleid.

אבש hassen. Part. אבש Hasser, Feind.

שָׁנְיר (1) Adj. haarig, zottig. 2) Boek. Stw. שָׁעֵר horruit. Davon auch

שֵׁעֵר m. Haar, und

קשׁנְהַה f. Gerste, von den borstigen Acheln benannt.

קשׁבְּחַיִם 1) Lippe. 2) Rand, Ufer. 3) Rede.

ש m. grobes, härenes Zeug.
Dah. 1) Sack. 2) Trauerkleid.
m. 1) Oberster, Befehlshaber. 2) Fürst. Stw. שַּׁרַר

שְּרוֹנְה m. Schnüre (der Sandale), Stw. שַׂרַע verslechten.

שָׁרִיג (mit Kamez impurum) m. Weinranke. Stw. שַׁרַג s. v. a. שַּׁרַגְּ verfleehten.

ישר verbrennen.

m. eine Art von Engeln, welche nur Jes. 6, 2 – 6 vorkommen, und dort näher beschrieben werden. Nach dem Arab. איין nobilis: Edle, Fürsten (des Himmels).

קייבי, איבי, שיבי, איבי, איבי

7

אָבֶּשְׁ brüllen (vom Löwen), mit haach etwas Ps. 104, 21. אַבָּשִׁ f. Gebrüll.

Rul. und Ni. verwüstet werden. Davon

שאָם f. Wüste.

שאול (Geforderter) Nom. pr.

Saul, erster König der Israeliten.

שָׁאּוֹן m. lärmende Volksmenge. Stw. שָׁאָה.

עלאָל (מְאַלְיּל und אַלְיּלְיּל () verlangen, mit dopp. Ace. wie מּלִינּפּּינּי דּיִעים (ער בּי לְשָׁלוֹם) fragen, mit אינ לְפֶּי לְשָּלוֹם (מְשִׁלְיִם (מְשִׁלְיִם (מְשִׁלְיִם (מְשִׁלִּים (מִּבְּיִים (מִּבְּיִּם (מִּבְּיִים (מִּבְּיִּם (מִּבְּיִים (מִּבְּיִּם (מִּבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִם (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִים (מִבְּיִם (מִבְּים (מִבְּיִם (מִבְּיִם (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִבּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִּים (מִבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִּבְּים (מִּבְּים (מִבְּים (מִּבְּים (מִּבְּים מִבּים (מִּבְּים מִּבְּים (מִּבְּים מִבּים מִּים מִּים מִּים מִּים מִּים מִּבְּים מִּים מִּיבּים מִּים מִּי

לשאל, ליאל c. Unterwelt, Todtenreich. (Für ליש eig. Höhle, Höhlung unter der Erde, welche Grundbedeutung auch: Hölle hat).

רְאַשְׁ Hi. übrig lassen. Ni. zurück, übrig geblieben sein.
Davon

সঙ্গ m. Rest, die Uebriggebliebenen, und

שארית f. dass.

אַבְשׁ f. N. pr. Sabäa, Gegend von Arabien, reich an Gold, Edelsteinen und Weihrauch.

קבְשׁ gefangen nehmen, -halten. שַׁבֵּשׁ c. Stab, Stecken.

שָּבִיעִי Adj. der siebente, von שָבִיעִי sieben.

שבלות f. Plur. שבלות Achre.

עבע f. und אַבְעָ m. sieben.
Davon das Verbum

שַׁבֵע Ni. schwören, (eig. sich siehnen, weil siehen die heilige Zahl ist). Hi. schwören lassen.

רבשׁ 1) zerbrechen. Trop. 2) frangere sitim, den Durst löschen. 3) abmessen, bestimmen. Hiob 38, 10. 4) denom. von אַלּעָל, Getreide kaufen und

verkaufen. Pi. intens. zerschmettern. Ps. 29, 5. Hi. s. v. a. Kal no. 4. Davon m. Getreide, vom Zerbre-

ehen in der Mühle.

Ruhe bringen, ruhen. Hi. zur gen. Ps. 8, 3.

יַשַׁב *Infin*. von שָׁבָת.

שְׁגִיאוֹת f. Pl. Vergehen (unvorsätzliehe). Stw. שָׁנָה = שֶׁנָה sieh vergehen.

אַג ווי Hi. nach etwas hinsehen.

שַׁרַיִם Brüste.

זשׁ m. Verwüstung. Stw. אַדָּדָי 1) gewaltig sein, gewaltthätig behandeln, überwältigen. Ps. 137, 8. u. das. die Note. 2) verwüsten. Pu. pass. Davon

m. der Allmäehtige, Epith. Gottes, Phir. excellentiæ von To Adj. stark, mächtig, mit der alten Pluralendung '____(\$. 106, 2, b).

אַדְע versengen.

ein gewisser Edelstein, gew. Onyx.

אַיָּשׁ m. (lies: schav') 1) Frevel, Sünde. 2) Lüge, Falsehheit. Stw. אִשׁ böse sein.

לים 1) zurückkehren. Von leblosen Dingen: zurückgegeben werden. 2) sich bekehren, mit לים und עם jem. 3) vom Zorne: sich legen. Hi. 1) zurückführen, zurückgeben. 2) vergelten. 3) mit שָּבַּי, das Leben zurückführen, d. i. erquicken. 4) wiederholt darbringen, zinsen (von einem Tribute), lat. referre. 5) mit 777 Antwort bringen, m. d. Acc. d. Pers. Ho. zurückgegeben sein.

שול m. Sehleppe. Ungebr. Stw.

עוש weit sein, gerettet sein.
Pi. אַשֵּׁ um Hülfe rufen.

שועַל m. Fuehs, eig. Höhler, Höhlenbewohner, vom Stw.

সাত s. v. a. বুশু eig. nach etwas sehnappen, dah. nachstellen, nach etwas trachten (1 M. 3, 15), überfallen (Ps. 139, 11).

שופר m. Trompete.

Piv laufen, Hi. überlaufen. überfliessen, m. d. Acc. Dav. Piv f. Schenkel.

שות s. שות.

שׁחַד m. Geschenk, bes. zur Bestechung. Stw. שָּחַלּ

הוֹשְׁלֵּ s. v. a. הַחֲשָׁ beugen, davon Hithpal. אַיַבְּאַהְיָה sieh beugen, verneigen. Fut. apoc. וַיִּשְׁתַּוּה \$. 74, Anm. 17.

可可以sieh bücken, ducken. Hiob 38, 40.

בּיתְב שָׁתוּט sehlaehten. מַחָב שְׁתוּט versetztes, vermisehtes Gold. Ein ähnlicher Tropus ist im Deutsehen: den Wein verschneiden f. versetzen.

שְּהַקִּים m. Pl. Wolken. שַתַּר m. Morgenröthe.

Pi. und Hi. verderben, verderbtd.i.schlechthandeln. বুচুলু und বুচুলু m. Ueberschwemmung, Regenguss, Fluth. বুচুল

אָבּ eine Fluth [ist] der Zorn. Spr. 27, 4. Stw. אַבַשָּׁ übersehwemmen.

ישיר singen. Davon

יירה m. שִירָה f. Lied, Gesang.

1) setzen, stellen, legen.
2) zu etw. machen, mit dopp.
Aee., machen überhaupt. Ps.
104, 20.

m. Dornen, Dornen-Zaun.

umlegen (ein Gefäss), dah. ausgiessen. Hiob 38, 37.

שׁכוּל m. der Jungen beraubt. Stw. בשׁכוֹל.

שׁכּוֹר m. Trunkener, auch bloss: Trinker, Zecher. Stw. שַׁבַּע אַכּר vergessen. Ni. pass.

マンヴ sich setzen (vom Wasser). ンヴ kinderlos sein, werden. Pi. kinderlos machen.

ם אַנּ Hi. früh aufstehen, früh thun.

שֶׁכֶּם f. (Nacken) N. pr. Sichem, Stadt im Gebirge Ephraim, später Neapolis, jetzt Nablûs.

קבְּעֵׁ wohnen. Hi. wohnen lassen.

אַכַע sich satt trinken.

שֵׁבֶּר m. berauschendes Getränk. שׁבָּר m. Sehnee.

ישַׁלָּה f. Ruhe. Stw. שַׁלָּה.

שלום m. 1) Heil, Wohlbefinden.

Frieden. בילים in Frieden.
 concr. der sich wohl befindet. Stw. בּלַשֵּי.

(Aufträge) senden, jem. etwas sagen lassen, entbieten. 1 Kön. 21, 11. 3) mit 7, die Hand ausstreeken, an etwas legen, mit 7. Pi. 1) s. v. a. Ral.no.1. u. 3, mit 5 Spr. 31, 20; 2) werfen (nach d. Ziele).

3) entlassen, loslassen. Dav. ਸਟੇਲੂ m. Pfeil, Geschoss, und

ישלחן m. Tisch.

שליש Adj. der dritte, von שלישי drei; שִּלְשִׁים dritte für Kammern des dritten Stockes 1 M. 6, 16. Fem. ית am dritten Tage, übermorgen.

קבּלֵי Hi. werfen, hinwerfen. Ho. אַבְשְׁלַ hingeworfen sein. שַּלֶּל m. Beute, Ausbeute, Gewinn. Stw. שַׁלֵל plündern.

der gut machen, wiedererstatten.

קלמה m. (Friedlicher, gleichs. Friedrich, vgl. 1 Chr. 22, 9)
N. pr. Salomo, Sohn Davids, dritter König der Israeliten.

77 ausziehen.

שלשה, שלשה m. drei. Davon

שׁלֵש Piel am dritten Tage thun.

"" daselbst, auch: dahin (1 M.
2, 8). Mit ה parag. השְשַׁ dahin, aber auch s. v. a. שַּיַ.

שבר שָם woselbst §. 121, 1.

ת אומים ה. 1) Name, insbesond. berühmter Name, Ruf 1 Kön. 5, 11. 2) N. pr. Sem, Sohn des Noah.

שמל Hi. zerstören.

שַׁמְּה f. Wiiste, etwas Verwiistetes. Stw. שַּׁמָּשׁ.

קיבועָה f. Gerücht. Stw. שָׁבוּעָה קיבוע Pl. m. Himmel. \$. 86, b. 1, Anm. 2.

שֵׁמִינ m. Dornen, Dornstrauch.

עבְשְׁ verwüstet sein. Ni. dass. אָבְיּשְׁ f. Wüste.

רְשַׁי fett sein. Trop. vom Herzen: gefühllos, dumm sein, vgl. pingui Minerva aliquid facere. Hi. fett, gefühllos machen.

שָׁבֶּין m. 1) Fett. שֶׁבֶּין Sohn des Fettes, für das Adj. fett. 2) Oel, Salben.

קמנה, שְׁמֹנֶה m. acht. Pher. c. achtzig.

לשְׁבֵע 1) hören, auch a) gehorchen, befolgen, b) erhören. Mit אָלי, dem Acc., auch mit אָלי , בְּקוֹל , בַּקוֹל , בַּקוֹל , בַּקוֹל , בַּקוֹל , בַּקוֹל m. Gerücht.

לב" 1) bewachen, behüten, bewahren. 2) beobachten. Ni. sich hüten.

שׁמְרוֹן (Wacht) N. pr. Samaria, Residenzstadt des Reiches Ephraim.

Und comm. Sonne.

ישְׁרְשׁוֹן (sonnig) N. pr. Simson. אָרָי comm. 1) Zahn. 2) Elephantenzahn, Elfenbein. 3) Felsenzahn, Klippe. Dual. שָׁבַיִּ.
Stw. שַׁבַּיִּ schärfen.

קבְּשׁ wiederholen. Davon מְשׁׁ ָּהַ f. Plur. בי ע. הי Jahr. בישׁ f. Schlaf. Stw. שִׁנְהַ schlafen. שִׁנְהַבִּים Pl. Elfenbein.

שֵׁנִים m. Coccus, damit gefärbte Gewänder. Der Coccus (arab. Kermes) ist ein

kleines Insekt, ähnlich der Cochenille, womit carmesin gefärbt wird.

m. יית היית m. שָנִי f. der, die zweite.

Das Fem. auch: zum zweiten

Male. Plur. שִׁנִיִּש Zimmer
des zweiten Stockes.

ים שנים m. שנים f. zwei.

32 schärfen.

שְּׁנְעֵּר f. N. pr. Sinear; Gebiet von Babel, Babylonien.

ソロヴ Pi. 1) zerreissen. 2) verbis lacerare, schelten, anfahren. フヴ Ni. sich lehnen, mit ウェ an etwas.

עשׁלֵּי, Imp. ישַׁהָ, bestreichen, Hi. ישַה, Imp. ישַה, bestreichen, verkleben (die Augen). Jes. 6, 10. Pilp. ישַׁיַשִּי erfreuen, sich erfreuen. Jes. 11,8 (eig. sich streicheln, schmeicheln). שׁלֵיכּי comm. Thor, Pforte.

ענשְעִים m. Pl. Freude, Wohlgefallen. Stw. שַׁנִע Pilp.

DDŲ richten. Part. ppiv Richter, auch Anführer.

קבּשֶׁ vergiessen, z. B. Blut. הּיְבְשִׁ f. Niederung, niedere Gegend, mit dem Art. vorzugsweise der südwestliche Landstrich von Palästina. Stw. בּישִׁ niedrig sein.

קבְשָׁ m. Bergmaus.

קבְשָׁ f. Menge. Ungebr. Stw.

שׁנְפֵר s. שׁנְפַר.

기구발 m. Mandelbaum, Mandel. 기구발 Hi. tränken, zu trinken geben. Dav. 지구받고 w. m. n. 연구발 ruhen, rasten. m. eig. Gewicht (von שַׁלָּלְּ wägen) spec. Sekel, siclus, etwa ½ Loth.

שְקקּמִים Pl. Maulbeerfeigenbäume, sycomori, ein in Palästina sehr häufiger Baum, dessen Blätter den Maulbeerblättern, dessen Früchte aber den Feigen gleichen.

PPW hin- und herlaufen.

שֵקר m. Lüge, Trug. Stw. שֵקר lügen, trügen.

שְּרֵיוֹנְ m. 1) Panzer. 2) N. pr. eines Bergrückens vom Libanon.

アフヴ 1) wimmeln, kriechen (von kleinem Gewürm und Wasserthieren). 2) sich stark fortpflanzen, vervielfältigen. Dav.

ישֶּׁרֶשְ m. Gewürm, kleine Wasserthiere.

קר zischen, pfeifen.

ערש (m. 1) Wurzel. 2) Wurzels prössling. Jes. 11, 10.

Plur. שֵׁרְשִׁים lies: shorashim,
§. 9, 11, Anm. 2.

אַרַע Pi. bedienen.

I. UU m. Byssus, feine, weisse ägyptische Baumwolle.

II. שַׁשֵּׁ f. השִשׁ m. sechs. Dav. שִּשִּׁית m. sechs. Dav. שְׁשִּׁית m. שִּשִּׁית f. der, die sechste.

דותש trinken.

שַׁתַּיִם f. zwei. S. שַׁתַּיִם.

שָׁתָל m. Reis. Stw. שַׁתַל pflanzen.

שׁתַּן Hi. pissen.

ח

קאַה f. etwas Begehrungswürdiges, Lust, Zier. Stw. אָנָה Pi. begehren.

קאָק f. Feigenbaum, Feige.

বৃষ্ণ f. Gelegenheit, Vorwand. Stw. বৃষ্ণ *Hithpa*. Gelegenheit suehen.

אַאָּה m. Gestalt, Bildung. Stw. אַבּה bezeichnen, beschreiben.

dem kastenartigen Fahrzeuge (der Arche) Noah's, vgl. auch 2 M. 2, 3.

קבונָה f. Klugheit. Stw. קּבוּנָה f. Erde, Erdkreis, eig. bewohntes, bebautes Land. Stw. יבַל Hiph. hervorbringen.

קבן m. Stroh, oder vielmehr Hexel.

והה m. Oede, Leere. Stw. הַהָּה wüste sein.

te, in.

קוח, קוֹח m. Bedrückung, Gewaltthätigkeit. Ungebr. Stw.

חובתה f. Rüge Tadel. Stw. אוֹבְתּיּתּ Hi. zurechtweisen.

הולדות f. plur. 1) Familien, Geschichter. 2) Familiengeschichte. 3) Geschichte überhaupt. Stw. לבי.

eig. das Jammerbereiten, (Verbale von ילֵל Pi. §. 83. no. 27.) Dann pro concreto: der da Jammer bereitet, Quäler, Peiniger. Ps. 137, 3.

הולשה f. Wurm. Stw. הַלַע.

הוֹעְבָּה f. Gräuel, etwas, wovor ein Volk (religiösen) Abscheu hat. Stw. אָדָה Pi. verahscheuen.

חלְהָה f. 1) Lehre. 2) das göttliche Gesetz, und weil dieses den Haupttheil der israelitisehen Religion ausmacht, 3) Religion überh. Stw. קָּיָד Hi. no. 2.

קּחְלָּח f. Anfang. הַּחְלָּח eig. im Anfang, dann: vorher, das vorige Mal. Stw. מַלֵל Hi. no. 1.

תחה Prep. 1) unter. תחה unter [etwas] weg, auch adv. unten. אַתּחַתּה unterhalb einer Sache. 2) für, anstatt. Mit Plural - Suff. יַחָּהָּ, aber auch בּחָהָהַ \$. 101, 3. Davon

תה יה. החקתים m. היה. f. der, die untere.

Phor. הַּחְתִּיִם untere (Kammern.) Phor. fem. אָרֶא הַּחְתִּיוֹת מִּבְּרָתְּיִם die Tiefen der Erde.

m. Süden (eig. was rechts liegt, von יָמִין, s. אַחַרוֹּ).

תִירוֹש m. Most. Stw. יָרַשׁ.

m. Pl. Pfauen.

מְלָהַ aufhängen.

sehen. Eig. niederwersen, zu Fall bringen dah. σφάλλω, fallo.

קלָם m. Furehe.

নামু sich wundern.

אַמוֹל Adv. gestern.

קמִיד Adv. immerfort, beständig. קמִיד Adj. 1) vollkommen, z. B. vom Gesetze Gottes. 2) von Personen: integer, unsträflich. Stw. פַּבָּים.

ם 1) vollendet, fertig sein.
2) unsträflich sein, als sol-

cher erscheinen. Ni. aufgerieben, vernichtet werden.

727 fassen, halten.

א הְּמְנְחָהְ N. pr. Thimnata, eine Stadt im Gebiete der Philister, dem Stamme Dan zugehörig. Davon das Nom. gent.

der Thimnite.

m. Palme.

יתו Imp. von נְתַן geben. תַּנִין m. grosses Seethier.

אַנָּב Ni. verachtet, verabscheut sein.

myn umherirren.

יַּעְלָה f. Canal. Stw. אָלָה.

m. Scheide (des Schwertes). Abgek, für מַּעָרָה vom Stw. עָרָה entblössen.

বল m. Pauke, Handpauke der Morgenländer. Stw. বুহুন্ sehlagen, pauken.

קפּאֶרֶת f. Zierde. Stw. פָאַר Pi. zieren.

אַרָּפּוּ m. Apfel, Apfelbaum. Stw. אַנּיים hauchen, duften.

าอก zusammennähen.

שׁבַּשׁ ergreifen.

קרְּבָּה f. Umlauf, Umschwung, von dem Kreise, den die Sonne besehreibt. Ps. 19, 7. Stw. קוף = קוף Hi. umlaufen.

הַקע heften anschlagen. הַקע ישׁוֹפֵּר in die Trompete stossen.

קרים Plur. קרים Kausleute. Stw. umherziehen (als Kausmann). Vgl. סָתַר.

קרבמה f. tiefer Schlaf. Stw. ברבמה Ni. tief schlafen.

יְּרוֹעָה f. Feldgeschrei. Stw.

קרְשִׁישׁ f. N. pr. Tartessus, Stadt und Gegend in Spanien am Ausfluss des Baetis (jetzt Guadalquivir), berühmter Handelsplatz der Phönicier.

קּשֵּאָה f. Lärmen , Geschrei. Stw. שַׁאַה = שׁוֹא

תִּשְבֵּי N. gent. Thisbite, von der

Stadt Thisbe im Stamme Naphthali.

קשועָה f. 1) Hülfe. 2) Hülfe Gottes, Sieg. Stw. ישַע שוע ישנע.

קשׁוְקְה. Verlangen. Stw. שוֹק f. Verlangen. stw. שוֹק wornach laufen, es begehren.

תְשְׁעָה f. תְשְׁעָה m. neun. Phur. הְשְׁעִים neunzig.

חה Inf. von הַתּן geben.

Verzeichniss der Druckfehler.

Seite	10	Zeile	11	٧.	oben	lies	הַלְּבַבֵּא	statt	אשַתרָיִי
22	22	22	1	v.	unten	"	אַרָּכְּוֹדוֹ. פ		8
								§. 150,	1, Anm.
							10. 원크기정	u. s. v	V.
"	11	"	5	V.	oben	"		statt	בושָוֹקה
22	15	22	.7	V_{\bullet}	"	"	רָבָל־	"	ַרְבָל װ <u>ּ</u>
"	35	"	5	V_{\bullet}	"	"	פַּצַבְּיִם	"	פֹּגַמָים
22	"	22	7	v.	"	"	בְּטְנִים	22	בַּטִנִים
"	83	"	4	V.	"	"	רְלָיִלֶּה	22	וְלַנְּיֶלֶה
"	105	"	16	V.	unten	••	באהרי	"	מַאַבַרי

Bei F. Volckmar in Leipzig sind folgende hebräische Werke erschienen:

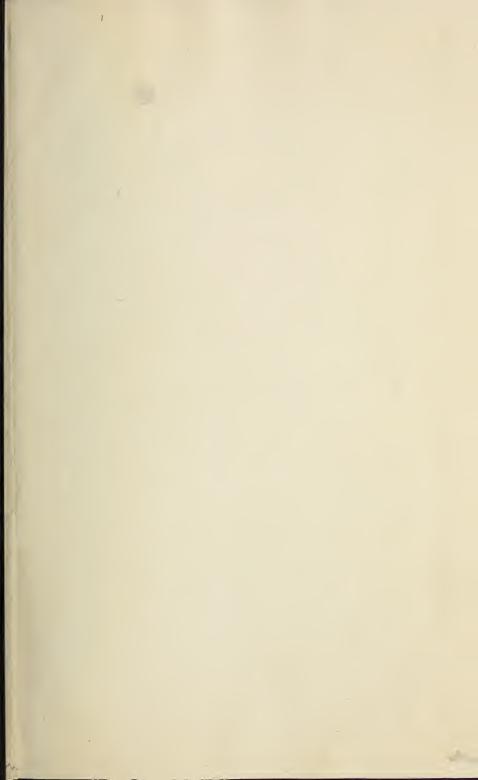
Brückner, Praktisches Hülfsbuch zur methodischen Einübung der hebräischen Grammatik. Gr. 8. 16 Gr.

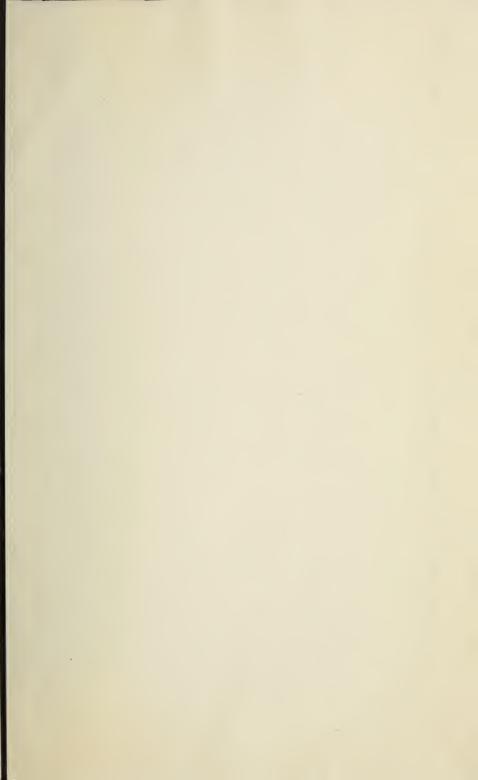
Gesenius, Hebräische Grammatik. 13te Auflage. 21 Gr.

Maurer, Praktischer Cursus über die Formenlehre in der hebräischen Sprache, oder Analysirübungen zur methodischen Einführung des Scholars in die hebräische Formenlehre, nebst einem etymologischen Wortregister. Gr. 8. Broch. 15 Gr.

Maurer (F. J. V.), Commentarius grammaticus criticus in Vetus Testamentum. Erschienen sind: Vol. I., Vol. II., Vol. III., vollständig. Der Preis des Erschienenen ist 8 Thlr.

Inhalt: Vol. I., Preis 2 Thlr. 20 Gr., Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomiam, Josua, Judices, Ruth, Samuel, Reges, Chronica, Esra, Nehemia, Esther, Jesaia, Jeremia. Threni. Daraus wird einzeln verkauft Jesaia zu 1 Thlr. 8 Gr. Vol. II., 1. Abth. enthält Ezechiel, Daniel; Preis 20 Gr. Vol. II., 2. u. 3. Abtheilung, enthält: Prophetas minores: 2 Thlr 4 Gr. Vol. III., 1. u. 2. Abth. Psalmos; Preis 1 Thlr. 12 Gr. Vol. III., 3. Proverbia: Preis 16 Gr.

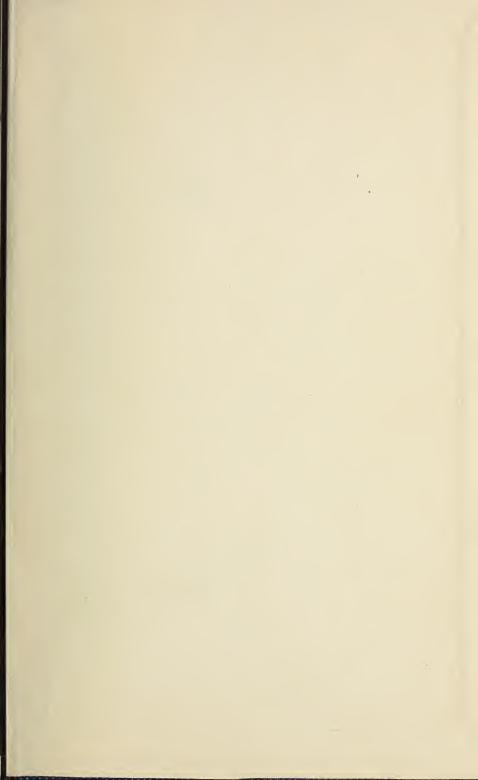

Deacidified using the Bookkeeper proces Neutralizing agent: Magnesium Oxide Treatment Date: June 2007

Preservation Technologies A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive Cranberry Township, PA 16066 (724) 779-2111

0 019 383 673 2